

การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

ปริญญานิพนธ์
ของ
ตวิษา เชาว์ฉลาด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

ปริญญานิพนธ์
ของ
ตวิชา เชาว์ฉลาด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

บทคัดย่อ
ของ
ตวิษา เชาว์ฉลาด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2549

ตวิษา เชาว์ฉลาด. (2548). การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ
บริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น. ปรินต์ฉบับพิมพ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข, อาจารย์ทัศนากา ทอภักดี.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 900 คน ซึ่งได้มาโดยการ
สุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าอำนาจจำแนก
ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน ค่าความเชื่อมั่น เกณฑ์ปกติในรูปของ คะแนนที่ปกติ และ
ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ จากนั้นคัดเลือกนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร ที่มี
พฤติกรรมในการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป แล้วสุ่มอย่างง่าย จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ
12 คน โดยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
จำนวน 12 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
สื่อลามกของวัยรุ่น ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นผลต่างของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
สื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีข้อคำถามจำนวน
53 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ 10.28 ถึง 28.28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.81
และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 มีคะแนนอยู่ในช่วง 53 ถึง 265 และจากการหาตำแหน่ง
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้อยู่ในช่วง 4.4 ถึง 100.0 คะแนนที่อยู่ในช่วง T33 ถึง T90

2. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ลดลงหลังจากที่ได้เข้าร่วม
โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

3. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
มีพฤติกรรมลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
สื่อลามกของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A CONSTRUCTION OF SCREENING INVENTORY AND PREVENTION PROGRAM
FOR ADOLESCENTS' AT-RISK BEHAVIORS TOWARD PORNOGRAPHY

AN ABSTRACT
BY
TAVISA CHAOCHALARD

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2006

Tavisa Chaochalard. (2005). *A Construction of Screening Inventory and Prevention Program for Adolescents' At-Risk Behaviors toward Pornography*. Master Thesis, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Tossaporn Prasertsuk, Tassana Tongpukdee.

The purposes of this research were to construct the screening inventory and prevention program for adolescents' At-risk behaviors toward pornography. A total of 900 subjects were multi – stage randomly selected from Level 3 of secondary schools under the Office of Basic Education Commission in Bangkok in the academics year 2005. Mean, Standard deviation, Discrimination power, Coefficient of internal consistency or reliability coefficient, Normalized T-score, and Percentile rank were used to analyze the data. The 24 samples were randomly selected from A school with the most At-risk behaviors toward pornography which Mathayomsuksa III students of Sriayudhya school Bangkok whose screening inventory scores were upper than the Percentiles of 75. They were then randomly divided into two groups: experimental group and control group. Each group consisted of 12 students. The experimental group participated in prevention program for a total 12 times while the control group was not exposed to any prevention program at all. The instruments were the screening inventory and prevention program for adolescents At-risk behaviors toward pornography. The data were analyzed by t –test.

The results were as follow:

1. The screening inventory for adolescents At-risk behaviors toward pornography contained of 53 items, while it's discrimination power (t) ranged from 10.28 to 28.28, the coefficients of internal consistency (r) ranged from 0.32 to 0.82, The cross – check of internal consistency showed a Cronbach's alpha of 0.97. Besides, the screening inventory Norms for raw scores corresponding to designated percentiles, 4.40th to 100.00th percentiles ranks, and T-score, T33 – T90 for students in Level 3 were shown in this research

2. After being exposed to prevention program, the At-risk behaviors toward pornography of the students decrease significantly at the level of .01

3. Students who participated in the prevention program decrease significantly, at the level of .01 when compared to those who were not exposed to prevention program.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ
บริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

ของ
ตวิษา เชาว์ฉลาด

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
วันที่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549

..... ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

..... กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จันทรศุกุล)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ อนุสรณ์ อรรถศิริ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ทัศนาทองภักดี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำแนะนำในการจัดทำปริญญานิพนธ์ พร้อมตรวจแก้ไขโดยละเอียดทุกขั้นตอน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ อาจารย์ อนุสรณ์ อรรถศิริ กรรมการสอบปากเปล่าที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์สุนันท์ บุญอ่ำ และคุณกานดา ช่วยเมือง ที่ให้คำแนะนำและกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้กำลังใจและช่วยเหลือแนะเพิ่มเติมด้วยความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณคณาจารย์ ในภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู อาจารย์ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมและทดลองเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณรุ่นพี่ และเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการแนะแนวที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดระยะเวลาที่ทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ติวิศา เชาว์ฉลาด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น.....	10
ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง.....	13
ชนิดของพฤติกรรมเสี่ยง.....	13
ตัวชี้วัดพฤติกรรมเสี่ยง.....	14
สถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง.....	16
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น.....	17
ความหมายของวัยรุ่น.....	20
ช่วงอายุของวัยรุ่น.....	21
พัฒนาการของวัยรุ่น.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น.....	23
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	23
งานวิจัยในประเทศ.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก.....	26
ความหมายของสื่อลามก.....	26
ประเภทของสื่อลามก.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. (ต่อ)	
แหล่งของสื่อลามก.....	33
ผลกระทบจากวัตถุหรือสื่อลามกต่อบุคคลและสังคม.....	33
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อและอิทธิพลจากสื่อแฝงการ แสดงออกในเรื่องเพศ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก.....	39
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	39
งานวิจัยในประเทศ.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน.....	42
การคัดกรอง (Screening).....	42
การคัดกรองนักเรียน.....	43
ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบคัดกรอง.....	47
ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี.....	52
เกณฑ์สำคัญที่ใช้ประเมินผลแบบคัดกรอง.....	52
เกณฑ์ปกติ.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน.....	56
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	56
งานวิจัยในประเทศ.....	56
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	57
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	57
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	59
ขนาดของกลุ่ม.....	61
เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม.....	62
ลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่ม.....	62
เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม.....	63
คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	65
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	65
งานวิจัยในประเทศ.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต	66
ความหมายของทักษะชีวิต (Life Skills).....	66
องค์ประกอบของทักษะชีวิต.....	68
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต.....	71
การสอนทักษะชีวิตในเยาวชน.....	72
แหล่งที่มาของทักษะชีวิตในเยาวชน.....	73
ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	74
ทักษะชีวิตที่ใช้ในโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต	83
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	83
งานวิจัยในประเทศ.....	84
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	86
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
ความมุ่งหมายของการวิจัย	116
สมมติฐานในการวิจัย	116
ขอบเขตของการวิจัย	116
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5. (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	119
สรุปผลการวิจัย	119
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะ	125
 บรรณานุกรม	 127
 ภาคผนวก	 141
ภาคผนวก ก.	142
ภาคผนวก ข.	218
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 231

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตัวชี้วัดพฤติกรรมเสี่ยง.....	15
2 สถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง.....	17
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	87
4 ตัวอย่างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น.....	92
5 ตัวอย่างโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น.....	95
6 แบบแผนการทดลองแบบ One group Pretest-Posttest Design.....	97
7 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยง ต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (n=100).....	104
8 ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าสหสัมพันธ์ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรอง พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบกับ กลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900).....	105
9 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกของวัยรุ่นจากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900).....	105
10 เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกของวัยรุ่น :คะแนนมาตรฐานปกติ T-score ความถี่ และ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จากการนำไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900).....	106
11 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลอง.....	112
12 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มควบคุม	113

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

13	เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนการทดลอง	114
14	เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น หลังการทดลอง	114
15	เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	156
16	ผลการประเมินแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ	220
17	ค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 1 (n=100).....	222
18	ค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 2 (n=900).....	225
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมดของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 2 (n=900).....	227
20	แสดงคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ในกลุ่มทดลอง.....	229
21	แสดงคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ในกลุ่มควบคุม.....	230

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	องค์ประกอบทักษะชีวิต.....	69
2	ปัญหาครอบครัวและทักษะชีวิตที่เด็กพึงมี.....	72
3	ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตและการป้องกันพฤติกรรมที่ เป็นปัญหาทางสุขภาพ.....	74
4	ลำดับขั้นในการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น.....	89
5	ลำดับขั้นในการสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าสื่อมีอิทธิพลต่อสังคมมาก สื่อทุกชนิดไม่ว่าจะเป็น วิทยุ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์หรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ แม้กระทั่งระบบอินเทอร์เน็ตที่โยงใยการสื่อสารไปทั่วทุกมุมโลก สื่อเหล่านี้ถือว่เป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะสื่อเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปของสังคมและยังเป็นสิ่งบ่งบอกว่าประเทศนั้นๆ เป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใดโดยพิจารณาจากเสรีภาพของสื่อตนเอง (พิศิษฐ์ ชวลาวัช. 2538: 1) ในยุคที่การสื่อสารไร้พรมแดน สื่อทางเพศ ก็ได้รับการพัฒนาอย่างไร้ขอบเขตเช่นกัน วัตถุหรือสิ่งของลามกที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบันนี้มีอยู่มากมายหลายประเภท ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การผลิตวัตถุหรือสิ่งลามกได้วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีซึ่งแตกต่างจากในสมัยโบราณที่การผลิตวัตถุหรือสิ่งลามกจะมีรูปแบบเป็นเพียงวาดภาพ ต่อมาก็ได้พัฒนาเป็นการถ่ายภาพ การพิมพ์ การบันทึกภาพยนตร์ วีดิโอ และช่องทางการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นตามยุคสมัย เช่น สิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วีดิโอ คาราโอเกะ เคเบิลทีวี สัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม การส่งภาพและข้อความผ่านระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น (ธนชัย ผดุงจิตติ. 2545: 11) ปัญหาการแพร่กระจายของสื่อลามกนี้ทวีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในอดีต เนื่องจากในปัจจุบันเป็นโลกแห่งยุคข่าวสาร การถ่ายเทสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งสามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ทำให้ประชาคมโลกและรัฐบาลประเทศต่างๆ ได้เริ่มตระหนักถึงผลกระทบจากการที่สื่อมวลชนบางประเภทใช้เสรีภาพเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนด นำเสนอเรื่องราวทางเพศ ภาพลามกอนาจาร ภาพหยาบโลน หรือภาพเปลือยในรูปแบบต่างๆ อย่างแพร่หลายว่า อาจทำให้เกิดค่านิยมไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ขัดต่อต่อศีลธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคม และมีผลกระทบต่อบุคคล โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่มีความอ่อนไหวทางจิตใจจึงอาจจะถูกชักจูงให้เลียนแบบพฤติกรรมทางเพศได้จากวัตถุหรือสิ่งของลามกได้ง่าย (เอกรัตน์ ทัศนเจริญ. 2544: 1-2)

ในประเทศไทยนั้นก็เช่นกัน แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติ ปรามปรามการทำให้แพร่หลาย และการค้าวัตถุอันลามก พุทธศักราช 2471 (สุณีย์ แววมณี. 2542: 4; อ้างอิงจาก อรรถพร เขียวถาวร. 2540: 130) หรือ มีนโยบายในการเฝ้าระวังเกี่ยวกับการควบคุมการผลิตสิ่งลามกอนาจารที่มอมเมาเด็กและเยาวชนที่แพร่ระบาดอยู่ในสื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผยแพร่สื่อลามกและสื่อที่ขัดต่อวัฒนธรรม (ศูนย์กลางข้อมูลกระทรวงวัฒนธรรม. 2547: ออนไลน์) แต่ปัญหาเรื่องสื่อลามกนั้น สังคมไทยก็ยังมี

บทบาทไม่เพียงพอในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากสื่ออันไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้ว่าการแพร่กระจายของสื่อลามกโดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ยังหาซื้อได้ตามแผงหนังสือทั่วไป เนื่องมาจากกฎหมายที่มีอยู่ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ประกอบกับเทคโนโลยีอันทันสมัยของการสื่อสารจึงส่งผลให้สื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นเครือข่าย (สุทินย์ แววมณี. 2542: 5)

จากการสำรวจความคิดเห็นและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่า ปัญหาของวัยรุ่นที่มีผลกระทบต่อความหวังโยของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ร้อยละ 14.98 คือ การบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น (สวนดุสิตโพล. 2546: ออนไลน์) และสำหรับประเด็นที่ ประชาชนคิดว่าจะสามารถกำจัดสื่อลามกในสังคมไทยได้หรือไม่ ร้อยละ 64.86 เห็นว่าไม่ได้ เพราะไม่มีบทลงโทษที่จริงจัง สื่อลามกมีมากและสามารถเผยแพร่ได้หลายทาง (สวนดุสิตโพล. 2547: ออนไลน์) และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบัน พบว่า สื่อต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นมีการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ๆ ทั้งสื่อที่สร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์และการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่นี้เองทำให้การรับรู้ ทศนคติ ค่านิยม แนวความคิดของวัยรุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์เปลี่ยนไป (ปิยวรรณ กุมภีรัตน์. 2546: 5) นอกจากนี้ ธารชัย ผดุงจิตติ (2545: 22) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมที่เป็นแนวโน้มชักนำไปสู่การกระทำผิดของเยาวชน จำนวน 643 คน พบว่า เยาวชนจำนวน 128 คน หรือ ร้อยละ 20.18 มีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควรโดยเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมักจะยอมรับว่าตนเรียนรู้การร่วมเพศจากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ลามก รวมทั้งวีดีโอลามกซึ่งเผยแพร่ทั่วไปในหมู่วัยรุ่นซึ่งเป็นการเรียนรู้ในทางที่ผิดและอาจจะยั่วยุให้เกิดการกระทำผิดทางเพศหรือเกิดพฤติกรรมเสียหายในทางเพศได้โดยง่าย นอกจากนี้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้จัดเสวนาเรื่อง สื่อลามกกับอนาคตเด็กไทย โดยนายอมรวิทย์ นาครทรรพ ผู้จัดการเครือข่ายวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ได้เสนอผลงานวิจัยเชิงสำรวจเรื่องการเสพสื่อลามกของเด็ก โดยเก็บข้อมูลจากเยาวชนทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จนถึงเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา รวม 834 คน พบว่า สื่อลามกที่เผยแพร่ไปยังเยาวชนมี 7 ประเภท คือ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีซีดี ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูนและเกม เยาวชนจะเริ่มเสพสื่อลามกครั้งแรกตอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 18.30 นักเรียนหญิงร้อยละ 14.29 โดยรู้จักสื่อลามกจากภาพการมีเพศสัมพันธ์ที่อยู่ด้านท้ายวีดีโอการ์ตูนที่พ่อเปิดให้ดู นอกจากนั้นมาจากเพื่อนที่แสดงพฤติกรรมการเล่นแบบแปลกๆ เช่น เป่าอวัยวะเพศ แอกระจกส่องใต้กระโปรง แอบดูเพื่อนในห้องน้ำ การสอนกันเรื่องการช่วยตัวเอง เป็นต้น ส่วนสื่อลามกที่เด็กผู้ชายเสพเป็นครั้งแรก คือ วีซีดี หรือหนังแผ่น ส่วนเด็กผู้หญิงเสพพวกการ์ตูนที่มีวางขายกันทั่วไป และเป็นสื่อที่ถูกกฎหมายสามารถเข้าถึงเด็กได้ง่าย สำหรับสถานที่ที่ใช้เป็นแหล่งเสพสื่อลามกที่นิยมมากที่สุดคือ ห้องส่วนตัว รองลงมาเป็นที่บ้านเพื่อนและโรงเรียน แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ เยาวชนในระดับประถมศึกษาตอนปลายเคยดูสื่อลามกเพียงร้อยละ 3.97 แต่พออยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 51.15 นอกจากนั้นในส่วน of อินเทอร์เน็ต พบว่า เด็กร้อยละ 50 และ หนุ่มสาวร้อยละ 55 จะมีคนสนิททางอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่จะคุยกันเรื่องเพศ

และที่น่าตกใจคือเด็กและหนุ่มสาวร้อยละ 92 ที่เคยเข้าห้องแซดรูม ถูกชวนให้พูดคุยเรื่องเพศสัมพันธ์ และยังพบอีกว่า เด็กที่แซด 1 ใน 5 เคยกันเรื่องวิตถาร และ 9 ใน 10 เคยเห็นภาพลามก (แฉสื่อการ์ตูน ยั่วเด็กข่มขืน. 2547: 15)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนนั้น ในด้านการจัดศึกษาปัจจุบัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มีสาระบัญญัติว่าด้วยการประกันคุณภาพทางการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมป้องกัน แก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการ เครื่องมือที่มีขั้นตอนการดำเนินการ พร้อมเอกสาร หลักฐานการทำงานของครูที่ปรึกษาในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง พร้อมบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา รู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ รวมทั้งให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข (กรมสุขภาพจิต. 2544: 3)

ผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหา หรืออุปสรรคในการพัฒนานักเรียนของครูแนะแนวในโรงเรียนพบว่า ครูแนะแนวมีความต้องการด้านเครื่องมือและโปรแกรมป้องกันหรือพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะเครื่องมือที่ใช้คัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่กำลังจะเป็นปัญหาของนักเรียน เช่น พฤติกรรมเสี่ยงด้านยาเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงด้านการพนัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภควัตถุอันตราย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก เป็นต้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือนักเรียน สำหรับครูแนะแนว หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา การจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวในการหาวิธีเพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนวไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน (กรมสุขภาพจิต. 2544: 13)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เพื่อจัดแยกนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง และสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยประยุกต์ตามแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก ทั้งนี้เพราะการพัฒนาทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่จะกระทำหรือให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำ ตลอดจนให้ขอบเขตของการกระทำอย่างเหมาะสม ภายใต้เงื่อนไขของวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมที่อาศัยอยู่ (WHO:1994) ทักษะชีวิตมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง เพิ่มความตระหนักรู้ในตนเอง การคิดวิเคราะห์เพื่อให้มีเหตุผล รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นและสิทธิของตน สามารถจัดการสิ่งที่เข้ามาท้าทายที่ก่อให้เกิดความเครียดหรือแรงกดดันในชีวิต การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดทักษะชีวิตจะทำให้เกิดผลดีหลายประการ

เพราะสังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะชีวิตจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเกิดความเข้มแข็ง ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่ย่างยากได้ (จอมขวัญ อร่ามกชกร. 2544: 25) พร้อมทั้งใช้เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. เพื่อสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับ ครู อาจารย์ บุคลากรแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ที่จะใช้ป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 โรงเรียน รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 168,538 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 900 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก หมายถึง แบบสอบถามซึ่งมีข้อคำถามที่มีเกณฑ์ปกติ เพื่อให้ได้มาซึ่งการจัดแยกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ปกติตามเกณฑ์การคัดกรอง

1.2 กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งต้องให้การช่วยเหลือและป้องกัน

2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก หมายถึง ลักษณะของการกระทำใดๆ ที่มีแนวโน้มจะนำไปสู่การเสพยาเสพติดในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ และ/หรือ เสียง ที่ปรากฏออกมาจากช่องทางการเผยแพร่ 7 รูปแบบ ดังนี้คือ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูน เกม และโทรศัพท์มือถือ ซึ่งมีเนื้อหาทำให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจความหมายในทางที่เป็นการยั่วยั่วทางกามารมณ์ ขัดต่อกฎหมาย และเป็นการทำให้ค่าของศีลธรรมอันดีลดลง ได้แก่

2.1 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ พูดคุยหรือถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room) ได้รับหรือส่งต่อภาพโป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ทางอีเมล (Email) ดูเว็บไซต์ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์

เปลือย รวบรวมเรื่องราวทางเพศ ขณะที่เล่นอินเทอร์เน็ตมักจะมีหน้าต่างโฆษณาเว็บไซต์ที่มีภาพโป๊เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ แทรกเข้ามา (Pop-up) สนใจเว็บไซต์ที่โฆษณาเสนอขายสินค้าอุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys)

2.2 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ ได้แก่ อ่านหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราวโป๊เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ ซื้อหรือถูกคนขายชักชวนให้ซื้อหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราวโป๊เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ สนใจโฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์เพื่อขายบริการเพื่อนคุย เพื่อนเที่ยว (หญิง-ชายขายบริการ) สนใจโฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์เพื่อเสนอขายสินค้าอุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys) บิดา พี่ชาย หรือบุคคลในบ้านมีหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราวโป๊เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์อยู่ที่บ้าน

2.3 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ได้แก่ ดูวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊เปลือย จากมีเพศสัมพันธ์ นำวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊เปลือย จากมีเพศสัมพันธ์มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน ซื้อหรือถูกคนขายชักชวนให้ซื้อวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊เปลือย จากมีเพศสัมพันธ์

2.4 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางภาพยนตร์ ได้แก่ ดูภาพยนตร์ที่มีฉากโป๊เปลือย จากมีเพศสัมพันธ์ สนใจโฆษณาภาพยนตร์ที่น่าเสนอฉากโป๊เปลือย จากมีเพศสัมพันธ์

2.5 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการ์ตูน ได้แก่ อ่านการ์ตูนที่มีฉากโป๊เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ อ่านการ์ตูนที่มีการใช้ความรุนแรงทางเพศ จากการชมชิ้นการ์ตูนที่มีคำพูดประกอบที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ นำการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราวโป๊เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน ซื้อหรือถูกคนขายชักชวนให้ซื้อการ์ตูนที่มีฉากโป๊เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์

2.6 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการเล่นเกม ได้แก่ เล่นเกมที่มีฉากเรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เกมเป่ายางจูบถอดเสื้อผ้า เกมแข่งกันชมชิ้น ตัวการ์ตูนในเกม แต่งกายยั่วชวน นำเกมที่มีฉาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ซื้อหรือถูกชักชวนให้ซื้อเกมที่มีฉาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

2.7 พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ ได้แก่ ดาวน์โหลดโลโก้ (Logo) ภาพปกหน้าจอ (Screen server) โป๊/เปลือย/การมีเพศสัมพันธ์มาใส่หน้าจอโทรศัพท์มือถือ ได้รับหรือส่งต่อรูปภาพ (mms) โป๊/เปลือย/การมีเพศสัมพันธ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ได้รับหรือส่งต่อข้อความ (sms) ที่มีเนื้อหาหยาบคาย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศผ่านทางโทรศัพท์มือถือ สนใจบริการดาวน์โหลดภาพ (mms) ข้อความ (sms) โป๊/เปลือย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ แอบถ่ายรูปโป๊/เปลือย/การมีเพศสัมพันธ์โดยใช้โทรศัพท์มือถือ

3. โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น หมายถึง ชุดของกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ประกอบด้วย

กิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้ง โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้สมาชิกได้มีความสามารถพื้นฐานในการจัดการที่เหมาะสมกับตัวเองและสิ่งแวดล้อม ทำให้สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง ภายใต้สถานการณ์ที่มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดการปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม ซึ่งจะให้เกิดการพัฒนาความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม รวมทั้งรู้จักป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก โดยมีขั้นตอนของกิจกรรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วม

นักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการกระทำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและรู้จักป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์

นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งช่วยให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกเพิ่มมากขึ้น รู้จักตนเองดียิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มได้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

นักเรียนรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และสรุปเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ เพื่อป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่มของตนเองและภายในกลุ่ม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เทคนิคต่างๆ ดังนี้คือ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง เกม และบทบาทสมมุติ

ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์เนื้อหาของทักษะชีวิตบางประการลงในชุดของกิจกรรมโดยมีองค์ประกอบของทักษะชีวิต 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะความตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ และ ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ดังนี้

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้จากการฝึกอบรมในเชิงความคิดและการกระทำในการจัดการกับปัญหารอบตัว ทำให้ปรับตัวและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking Skills) หมายถึง วิธีการที่ทำให้สมาชิกมีความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร ปัญหาในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จนสามารถหาข้อสรุปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การมีความคิดวิเคราะห์จะช่วยให้สมาชิกมีการตระหนักและประเมินปัจจัยที่มีผลกระทบต่อนตนเอง ทั้งทัศนคติและพฤติกรรม เช่น แรงกดดันจากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อต่างๆ เป็นต้น

ทักษะการคิดวิเคราะห์ ใช้ในกิจกรรมครั้งที่ 2

3.2 ทักษะความตระหนักรู้ในตนเอง (Self awareness skills) หมายถึง วิธีการที่ทำให้สมาชิกมีความสามารถในการค้นหาและเข้าใจข้อดี ข้อบกพร่องของตนเองและความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง ช่วยให้สมาชิกเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้สมาชิกมีสติเวลาเผชิญกับความเครียดหรือความกดดันต่างๆ และสามารถนำข้อดี ข้อบกพร่องของตนเองมาเป็นแนวทางในการป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ทักษะความตระหนักรู้ในตนเอง ใช้ในกิจกรรมครั้งที่ 3

3.3 ทักษะการตัดสินใจ (Decision making skills) หมายถึง วิธีการที่ทำให้สมาชิกมีความสามารถในการพิจารณาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาทางเลือกต่างๆ ก่อนตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ความขัดแย้งและความกดดันต่างๆ

ทักษะการตัดสินใจ ใช้ในกิจกรรมครั้งที่ 4, 5 และ 6

3.4 ทักษะการปฏิเสธ (Refusal skills) จัดเป็นส่วนหนึ่งของทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relation and Communication skills) หมายถึง วิธีการที่ทำให้สมาชิกมีความสามารถในการใช้คำพูด ภาษาท่าทางในการสื่อสารถึงความต้องการที่จะการปฏิเสธ ต่อรองโดยไม่ให้เสียสัมพันธภาพ เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

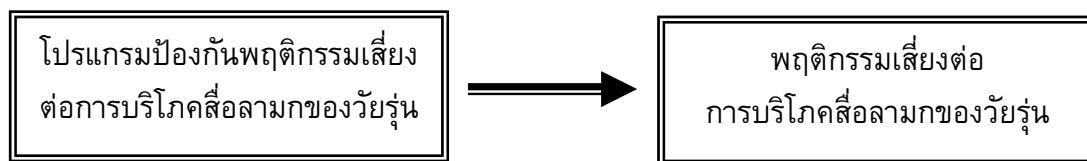
ทักษะการปฏิเสธ ใช้ในกิจกรรมครั้งที่ 7, 8 และ 9

3.5 ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion skills) หมายถึง วิธีการที่ทำให้สมาชิกมีความสามารถในการตระหนักถึงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีความระมัดระวังต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากอารมณ์ของตนเองในขณะนั้น และสามารถตอบสนองต่ออารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม

ทักษะการจัดการกับอารมณ์ ใช้ในกิจกรรมครั้งที่ 10 และ 11

4. วิทยุรุ่น หมายถึง นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลงหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกวัยรุ่น
2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกกลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น
 - 1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยง
 - 1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง
 - 1.1.3 ชนิดของพฤติกรรมเสี่ยง
 - 1.1.4 ตัวชี้วัดพฤติกรรมเสี่ยง
 - 1.1.5 สถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง
 - 1.1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น
 - 1.1.7 ความหมายของวัยรุ่น
 - 1.1.8 ช่วงอายุของวัยรุ่น
 - 1.1.9 พัฒนาการของวัยรุ่น
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น
 - 1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 1.2.2 งานวิจัยในประเทศ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก
 - 2.1.1 ความหมายของสื่อลามก
 - 2.1.2 ประเภทของสื่อลามก
 - 2.1.3 แหล่งของสื่อลามก
 - 2.1.4 ผลกระทบจากสื่อลามกต่อบุคคลและสังคม
 - 2.1.5 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อและอิทธิพลของสื่อแฝงการแสดงออกในเรื่องเพศ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก
 - 2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 2.2.2 งานวิจัยในประเทศ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน
 - 3.1.1 การคัดกรอง (Screening)
 - 3.1.2 การคัดกรองนักเรียน

3.1.3 ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบคัดกรอง (Screening Test)

3.1.4 ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

3.1.5 เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลแบบคัดกรอง

3.1.6 เกณฑ์ปกติ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน

3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

4.1.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

4.1.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

4.1.3 ขนาดของกลุ่ม

4.1.4 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

4.1.5 ลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่ม

4.1.6 เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม

4.1.7 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

4.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

4.3.1 ความหมายของทักษะชีวิต (Life Skills)

4.3.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

4.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต

4.3.4 การสอนทักษะชีวิตในเยาวชน

4.3.5 แหล่งที่มาของทักษะชีวิตในเยาวชน

4.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

4.3.7 ทักษะชีวิตที่ใช้ในโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ของวัยรุ่น

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

4.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

4.4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น

1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2526: 41) อธิบายคำว่า เสี่ยง หมายถึง ลองเผชิญดู ทำลงไปโดยไม่เกรงภัย อย่างไม่เห็นแก่ชีวิต

ชอร์ (Shore. 1993: 43) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นว่าเป็นพฤติกรรมที่ทำแล้วเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและเสียชีวิต

แมคแคร์ (อรอุษา จันทรวิจ. 2544: 23; อ้างอิงจาก Mccary, et al. 1993: 191) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น หมายถึง การปฏิบัติที่ทำให้เสี่ยงต่อชีวิต พิกการ ทูพผลภาพ เกิดผลเสียต่อสุขอนามัยทั้งทางตรงและทางอ้อม (mortality and morbidity) เนื่องจากขาดประสบการณ์ ประสบการณ์ชีวิต รวมทั้งการพัฒนาความคิดและสติปัญญาไม่ดีพอที่จะเข้าใจถึงผลเสียที่จะตามมาทั้งในระยะสั้น และระยะยาวจากพฤติกรรมนั้นๆ โดยทั่วไปพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนที่สำคัญได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ปัญหาการฆ่าตัวตาย และปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นต้น

จันทร์ทิศา พุกษานานนท์ (2537: 141) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง พฤติกรรมที่ทำแล้วเสี่ยงต่อการเสียชีวิต พิกการ เกิดผลเสียต่อสุขภาพอนามัย ทั้งทางตรงและทางอ้อม

นิรมล เมืองโสม (2543: 42) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงเป็นการจัดกลุ่มพฤติกรรมทางสังคมตามแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ที่ได้มาจากการประเมินความเสี่ยงหรือการวิเคราะห์ทางระบาดวิทยาซึ่งเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความเสี่ยงของบุคคลว่าอะไรเป็นอันตราย หรือเป็นภัยคุกคามต่อชีวิต ในการวัดทางระบาดวิทยาจะวัดออกมาเพื่อที่จะบอกว่าบุคคลที่ได้รับปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุของโรคจะมีโอกาสเกิดโรคได้เป็นกี่เท่าของผู้ที่ไม่ได้รับปัจจัยเสี่ยง

กรมสุขภาพจิต (2544: 17) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงว่า หมายถึง เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต ปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองดื่ม เสพ สูด เริ่มมีปัญหาด้านการเรียน เป็นต้น

ธนิณี เขียวอยู่ (2546: 8) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงไม่ได้หมายถึงพฤติกรรมที่กระทำแล้วเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยหรือพิกการทางร่างกายเพียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเสี่ยงต่อการเกิดผลทางจิตใจและสังคมอีกด้วย

วิณี ชิตเชิดวงศ์ (2547: 16) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต ปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองดื่ม เสพ สูด เริ่มมีปัญหาด้านการเรียน เป็นต้น

จากความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงสรุปว่า พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การกระทำใดๆที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดผลเสียต่อด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยง

ในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ได้มีการศึกษาไว้มากมาย มีทฤษฎีทางสังคมและจิตวิทยาหลายทฤษฎีพยายามอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ เช่น แนวคิดพื้นฐาน ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แบบจำลองความเชื่อด้านสุขภาพ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลและทฤษฎีการอธิบายพฤติกรรมของแฮรี่ (วีณิ ชิตเชตวงศ์. 2547: 15-16; อ้างอิงจาก Harry. 1975. p. 96-97) ซึ่งได้สร้างทฤษฎีอธิบายพฤติกรรมของสังคมครอบคลุมปัจจัยทางสังคมต่างๆ ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1980 สรุปความสัมพันธ์ของประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้ดังนี้

1. การแปลความหมายของพฤติกรรม โดยแปลจากผลลัพธ์ที่จับต้องได้ในโลกของความเป็นจริง การแปลผลขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคล อันเป็นองค์ประกอบของลำดับขั้นตอนของ สถานการณ์-พฤติกรรม-การเสริมแรง ที่บุคคลได้จากประสบการณ์ในอดีต และการแปลผลของพฤติกรรมทำให้บุคคลมีความรู้สึกว่าได้รับแรงเสริมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งการเสริมแรงยังมีผลกระทบต่อการรับรู้คุณค่าที่มีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก

2. ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ประการแรก คือ ปัจจัยด้านสังคมขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับประเด็นด้านวัฒนธรรมที่เป็นอัตวิสัย อันเป็นผลเนื่องมาจากวัฒนธรรมของชุมชนและภูมิหลังของชุมชน ซึ่งมีอิทธิพลในการกำหนดลักษณะของวัฒนธรรมเชิงอัตวิสัย ประการที่สอง คือ ความพอใจในพฤติกรรมย่อมสะท้อนให้เกิดการตอบโต้ทางอารมณ์โดยตรงต่อการคิดถึงพฤติกรรมนั้นๆ และประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมอันใดอันหนึ่ง มักจะทำให้บุคคลเกิดความชอบต่อพฤติกรรมนั้นๆ ประการที่สาม คือ การให้คุณค่าต่อผลของพฤติกรรมที่บุคคลรับรู้ ซึ่งมีอยู่ 2 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่ อะไรที่น่าจะเป็นผลของพฤติกรรม ส่วนที่สองคือ แต่ละบุคคลประเมินว่าอะไรคือคุณค่าของผลของพฤติกรรม ซึ่งการให้คุณค่าใน 2 ส่วนนี้ ได้รับผลกระทบมาจากการเสริมแรงในปัจจัยการแปลความหมายของพฤติกรรม และการเสริมแรงส่งผลกระทบต่อ การรับรู้ในผลของพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ การเสริมแรงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ โอกาสที่พฤติกรรมจะนำมาซึ่งผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณค่าที่มีผลต่อพฤติกรรมเหล่านี้

3. อุปนิสัย เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์บางอย่าง เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ และเป็นความเคยชิน จึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยความตั้งใจในการเกิดพฤติกรรม

4. ปัจจัยเสริมแรง ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น มีทั้งปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการเกิดพฤติกรรม

1.1.3 ชนิดของพฤติกรรมเสี่ยง

ซูลีพร ศรศรี (2541: 11) ได้ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น โดยแยกพฤติกรรมออกเป็น 6 ด้าน ตามแนวคิดของศูนย์ควบคุมโรคสหรัฐอเมริกา ได้แก่

1. การได้รับบาดเจ็บ
2. การสูบบุหรี่
3. การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด
4. การมีเพศสัมพันธ์
5. การรับประทานอาหาร
6. การออกกำลังกาย

พฤติกรรมเสี่ยงของเด็ก โดยพื้นฐาน คือ ความอยากรู้อยากลองของเด็กเองและเมื่อประกอบกับแรงจูงใจ กระตุ้นให้ความเสี่ยงมีโอกาสกระทำได้ไม่ยาก การริเริ่มทดลองเพื่อรู้ครั้งแรกเป็นพฤติกรรมเสี่ยงเบื้องต้นที่ส่งผลให้มีการกระทำซ้ำ และบางคนมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นพฤติกรรมที่ถาวร

วิลาสินี แดงมะแจ้ง (วิณี ชิตเชตวงศ์. 2547: 18; อ้างอิงจาก วิลาสินี แดงมะแจ้ง. 2545: 92) กล่าวว่า พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น สามารถจัดเป็นกลุ่มได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ไม่ยั้งคิด เช่น การเล่นการพนันหรือกีฬาโลดโผนอันตรายหรือมอเตอร์ไซด์ผาดโผน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมา
2. การไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ พฤติกรรมเหล่านี้จะเริ่มจากความรุนแรงน้อยๆ เช่น ดื้อ พุดหยาบ เสียงดัง โดยเขาไม่รู้ว่ามันเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี และถือว่าไม่เสียหายก่อให้เกิดปฏิกิริยาทางลบจากบุคคลอื่น บางคนถูกตีตราจากสังคมทำให้โอกาสที่จะกลับมาปฏิบัติให้ดีได้ยาก และกลายเป็นบุคลิกภาพที่ผิดปกติดได้
3. การละเมิดกฎเกณฑ์และสิทธิของผู้อื่น พฤติกรรมนี้รุนแรงขึ้นจนทำให้ผู้อื่นและสังคมเดือดร้อน เช่น ก้าวร้าวเกร ทำร้ายร่างกายผู้อื่น การทำลายทรัพย์สินสาธารณะ ซึ่งวัยรุ่นมักทำด้วยความคึกคะนอง ขาดการควบคุมตัวเอง
4. พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัย คือการสนใจเรื่องเพศมากกว่าปกติ การแสดงออกทางเพศไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ ปัญหาเหล่านี้นำมาซึ่งปัญหาต่อตนเองและผู้อื่นและส่งผลเสียสู่สังคม โดยที่เขาไม่รู้ตัว
5. พฤติกรรมการใช้ยาหรือสารเสพติด เป็นพฤติกรรมที่วัยรุ่นใช้หาความสุขหรือแก้ไขความทุกข์ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่รุนแรงมากจนเป็นปัญหาอาชญากรรมและทำลายอนาคตโดยสิ้นเชิง

1.1.4 ตัวชี้วัดพฤติกรรมเสี่ยง

เบนสัน (ปีนทิพย์ ชะเอม. 2544: 22-23; อ้างอิงจาก Benson. 1993: 28) กล่าวถึงตัวชี้วัดพฤติกรรมเสี่ยง (At-Risk Indicator) ไว้ดังนี้

ตาราง 1 (ต่อ)

พฤติกรรม	ตัวชี้วัด	นิยาม/คำอธิบาย
พฤติกรรมต่อต้านสังคม	13. การต่อสู้เป็นกลุ่ม	13. เป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้ระหว่าง 2 กลุ่ม/แก๊ง 2 ครั้งหรือมากกว่าใน 12 เดือนที่ผ่านมา
	14. มีปัญหากับตำรวจ	14. มีปัญหากับตำรวจ 2 ครั้งหรือมากกว่าใน 12 เดือนที่ผ่านมา
	15. ขโมย	15. ขโมยของในร้านค้า 2 ครั้งหรือมากกว่าใน 12 เดือนที่ผ่านมา
	16. ใช้อาวุธ	16. มีการใช้อาวุธทำร้ายคนอื่น 2 ครั้งหรือมากกว่าใน 12 เดือนที่ผ่านมา
พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการยุติการเรียน	17. การขาดเรียน	17. โดดเรียนอย่างน้อย 2 วันหรือมากกว่าใน 1 ปีที่ผ่านมา
	18. มีความต้องการยุติการเรียน	18. มีความต้องการยุติการเรียนก่อนจบมัธยมปลาย

ที่มา: ปิ่นทิพย์ ชะเอม. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงกับทุนทางสังคมของวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่. หน้า 22-23 (อ้างอิงจาก Benson, Peter L. (1993). *The troubled journey: A Portrait of 6th-12th grade youth in Minneapolis*. p. 28.)

1.1.5 สถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง

เบนสัน (ปิ่นทิพย์ ชะเอม. 2544: 24; อ้างอิงจาก Benson. 1993: 29) กล่าวถึงสถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง ดังนี้

ตาราง 2 สถานการณ์นำสู่พฤติกรรมเสี่ยง

ข้อความบ่งชี้	ความหมาย
1. เดียวดายที่บ้าน	1. เด็กอยู่บ้านโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วยเป็นเวลา 2 ชั่วโมงหรือมากกว่าต่อวัน
2. ค่านิยมการตอบสนองตนเอง (Hedonistic Value)	2. เด็กให้ความสำคัญสูงกับค่านิยมการสนองตอบตนเอง
3. การดู TV มากเกินไป	3. เด็กดู TV ถึง 3 ชั่วโมงหรือมากกว่า ต่อ 1 วัน
4. การดื่มในงานเลี้ยง	4. เด็กร่วมงานเลี้ยงที่มีการดื่มกับเพื่อนบ่อยๆ
5. ความเครียด	5. เด็กมีความรู้สึกอยู่ใต้ความเครียดหรือกดดันมากที่สุดหรือตลอดเวลา
6. การถูกประทุษร้ายร่างกาย	6. เด็กรายงานว่ามีการถูกรังแกอย่างน้อย 1 ครั้ง ที่ถูกประทุษร้ายทางกายโดยผู้ใหญ่
7. การถูกประทุษร้ายทางเพศ	7. เด็กรายงานว่ามีการถูกรังแกอย่างน้อย 1 ครั้ง ที่ถูกประทุษร้ายทางเพศ
8. การฟังฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง	8. เด็กรายงานว่าพ่อหรือแม่มีปัญหาเคร่งเครียดกับแอลกอฮอล์หรือสารเสพติด
9. การแยกตัวจากสังคม	9. เด็กรู้สึกขาดแรงยึดเหนี่ยวของการเอาใจใส่ การสนับสนุนและความเข้าใจ
10. การกดดันด้านลบจากเพื่อน	10. เพื่อนส่วนมากถูกดึงเข้าไปพัวพันกับการใช้สารเสพติดและ/หรือการมีปัญหากับทางโรงเรียนบ่อยๆ

ที่มา: ปิ่นทิพย์ ชะเอม. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงกับทุนทางสังคมของวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่. หน้า 24 (อ้างอิงจาก Benson, Peter L. (1993). *The troubled journey: A Portrait of 6th -12th grade youth in Minneapolis*. p. 29.)

1.1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 246-250) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

1. สภาพทางครอบครัว ครอบครัวที่ขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ครอบครัวที่มีการทะเลาะเบาะแว้ง ครอบครัวแตกแยกไม่มีความสนใจใยดี เด็กที่อยู่ในมาตรฐานทางศีลธรรมต่ำครอบครัวที่ทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ไม่มีศีลธรรม ไม่เคารพกฎหมาย ลักขโมย เป็นเด็กที่ชอบฝ่าฝืนสังคม เห็นการกระทำผิดในเรื่องร้ายแรงเป็นเรื่องธรรมดา หรือเกิดจากเด็กที่มาจากครอบครัว

ที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมสูง ไม่มีความอดทน ไม่รับผิดชอบ ไม่อดทนต่อความผิดหวัง บางคนมาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์เหินห่าง เช่น พ่อแม่ยุ่งกับการทำมาหากิน ไม่มีเวลา เอาใจใส่ บางครอบครัวไม่เคยชมเชยจึงทำให้เด็กขาดความภูมิใจในตนเอง มีความว่าเหว มีปมด้อยในใจ หาทางออกด้วยการเรียกร้อง ความสนใจแบบผิดๆ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น กลุ่มวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนเป็นพวกที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มีความสับสนในตนเอง และมีความสัมพันธ์ไม่ดีกับมารดา

2. สภาพของสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาจากโรงเรียน ปัญหาจากกลุ่มเพื่อนนักเรียน ปัญหาจากครู ภาวะเครียดของโรงเรียน ปัญหาจากตัวนักเรียนเอง

3. สื่อมวลชน สามารถโน้มน้าวจิตใจเด็กให้ทำในสิ่งที่เลวร้ายได้ หรือเห็นจนชินตาคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาไม่มีความผิดแต่อย่างใด การแพร่ภาพทางหน้าหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ในด้านอาชญากรรม บรรยายวิธีการหรือทำแผนอาชญากรรม ซึ่งทำให้เด็กเห็นภาพความโหดร้ายทารุณในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เด็กอาจประทับใจในความเก่งกาจของผู้ที่กระทำผิดจนถึงขั้นทดลองปฏิบัติเองบ้าง สื่อมวลชนที่ขาดหลักจริยธรรมจะเผยแพร่ภาพและข่าวสารที่ไร้สาระ แต่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นมาก เช่น การโฆษณาสินค้าฟุ่มเฟือยประเภทต่างๆ ที่ทำให้เกิดการเอาอย่าง

พัชรินทร์ สิมะราช (2544: 14-17) กล่าวว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น ได้แก่

1. ความเชื่อและค่านิยม จากพัฒนาการทางด้านจิตสังคมของวัยรุ่นที่มักมีการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองและต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ทำให้วัยรุ่นง่ายต่อการถูกชักจูงให้ทำกิจกรรมที่เห็นว่าตนเองเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีการพบว่า วัยรุ่นมักมีพฤติกรรม เช่น การแต่งกาย ชอบแนวดนตรี นักแสดงหรือเพื่อนชายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

2. สิ่งพิมพ์และสื่อที่มีส่วนกระตุ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้ข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชน มีอิทธิพลและบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น แบบอย่างที่เราเห็นในสื่อมวลชนทั้งทาง หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เช่น โฆษณาที่ชักจูงให้คนดื่มเหล้า แสดงตัวอย่างให้เห็นว่า การดื่มเหล้าเป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ต้อใจเพศตรงข้าม แสดงถึงความสำเร็จหรือใช้ความเครียดทำให้วัยรุ่นทำตามเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง

3. สถานที่พักอาศัย สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล เช่น วัยรุ่นที่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งบริการทางเพศหรือแหล่งบันเทิง ทำให้เสี่ยงต่อพฤติกรรมทางเพศได้ หรืออาศัยอยู่ในบริเวณที่เป็นแหล่งค้ายาเสพติด เป็นต้น

4. ความผูกพันในครอบครัว (Family connectedness) ความผูกพันในครอบครัวเป็นความรู้สึกใกล้ชิดต่อบิดามารดา การรับรู้ถึงการดูแลเอาใจใส่ที่ได้รับจากครอบครัว การมีความพึงพอใจต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว รวมถึงการมีความรู้สึกว่ามีค่าสำคัญ เป็นที่รักและเป็นที่ต้องการของครอบครัว และจากการศึกษาพบว่า หากบุคคลในครอบครัวมีพฤติกรรมเสี่ยง

ก็จะทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงนั้น ๆ ด้วย เช่น ถ้าบิดามารดาติดเหล้า ลูกก็มีโอกาสติดเหล้าถึง 3-4 เท่า

5. การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน (Perceived peer norm) ในระยะวัยรุ่น เพื่อนเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างมากในการตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเพื่อนสนิทมักจะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เพราะเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมักมีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีอายุที่ใกล้เคียงกันและอิทธิพลจากตัวแบบในสังคมหรือเพื่อนในกลุ่มเดียวกันมีผลต่อพฤติกรรมและการดูแลสุขภาพของวัยรุ่นได้เช่นกัน

6. การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง (Perceived risk behavior) เป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการนำไปสู่การติดเชื้อ เอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จะเกิดขึ้นได้ เมื่อวัยรุ่นมีความตระหนักและเอาใจใส่เรื่องราวข่าวสารจากสื่อต่างๆ และบุคคลใกล้ชิดตัว

7. การรับรู้สมรรถนะของตนเอง (Perceived self-efficacy) การรับรู้สมรรถนะของตนเองมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสรีระร่างกาย อารมณ์จิตใจ และการปรับตัวในสังคมของวัยรุ่น จะเกี่ยวข้องกับการเริ่มพฤติกรรมเสี่ยง

วิลาลินี แดงมะแจ้ง (วิณี ชิตเชิดวงศ์. 2547: 17; อ้างอิงจาก วิลาลินี แดงมะแจ้ง. 2545: 91-92) ได้กล่าวว่า สาเหตุของปัญหาที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นอย่างรุนแรงและลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น คือ

1. พฤติกรรมของวัยรุ่น ปัจจุบันเร็วกว่าสมัยก่อน ไม่ว่าด้านจิตใจ ร่างกายและสังคม เนื่องจากการศึกษา การสื่อสาร สื่อต่างๆ และภาวะโภชนาการที่ดีขึ้น

2. วัยรุ่นใช้ชีวิตที่เป็นอิสระมากขึ้นเขาไม่ยอมให้พ่อ แม่ ครู ผู้ปกครองเข้าไปยุ่งวุ่นวายกับชีวิตเขาเหมือนตอนสมัยเด็กๆ

3. ช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นมีมากขึ้น การสื่อสารและเวลาที่จะสื่อสารเพื่อความเข้าใจมีน้อยลง ภาษาที่พูดแทบจะเป็นคนละภาษา

4. เพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดการตัดสินใจมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะเขาต้องการแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองจากสังคมนอกบ้านมากขึ้น อยากได้รับการยอมรับจากสังคมเพื่อนมากกว่าผู้ใหญ่ เขาจะเลือกที่จะฟังเพื่อนมากกว่าครูและผู้ปกครอง

5. ความยึดมั่นในวัฒนธรรมและศาสนาลดลง กลายเป็นสิ่งล้าสมัย ค่านิยมทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เริ่มไม่เป็นที่เชื่อถือ

6. หญิงหรือชายมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น วัยรุ่นเพศหญิงกล้าแสดงออกและล้มความเสียเปรียบด้านสรีระ โดยไม่เลือกพฤติกรรมว่าจะเป็นเช่นไร จนตกเป็นเหยื่อของสังคมที่จ้องฉวยโอกาสและทำลาย

7. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้น ค่านิยมการบูชาความบริสุทธิ์เกือบหมดสิ้นไปในสังคม

8. ค่านิยมของครอบครัว สังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวมักเป็นครอบครัวเดี่ยว ทุกคนมีภาระหน้าที่การงาน เวลาและความอบอุ่นความผูกพันจึงน้อยลงไป

9. ระบบการสื่อสารสะดวกรวดเร็ว โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต สื่อลามกอนาจารที่บริการถึงบ้าน ซึ่งยากแก่ครู ผู้ปกครองจะควบคุมดูแลได้ทั่วถึง

วิณี ชิตเชิดวงศ์ (2547: 27) ได้สรุปสาเหตุที่เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงว่ามาจากปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา และอยู่ในสภาพแวดล้อมในสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่นที่ผลักดันให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีปัญหา

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นนั้น สามารถแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ตัววัยรุ่นเองและสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ กลุ่มเพื่อน ครอบครัว อิทธิพลของสื่อและสภาพที่พักอาศัย เป็นต้น

1.1.7 ความหมายของวัยรุ่น

โตโรธีร์ โรเจอร์ (พรเทพ พงษ์ชัยอัศวิน. 2546: 13; อ้างอิงจาก Dorothy Rogers. 1962: 6-7) ได้กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง การก้าวไปสู่วุฒิภาวะ (To Grow into Maturity) ดังนั้น เรื่องของวัยรุ่นจึงเน้นหนักการศึกษากระบวนการของการพัฒนาทางด้านความคิด ความเชื่อ รวมถึงการปรับตัวทางด้านสังคม ของบุคคลจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่

เฮอร์ล็อก (จิราพร ชาวนันท์ประยูร. 2530: 15; อ้างอิงจาก Hurlock. 1967. p. 1) กล่าวถึง ความหมายของ วัยรุ่นไว้ว่า เป็นการเจริญเติบโต หรือเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งเด็กจะบรรลุขั้นวุฒิภาวะนั้นไม่ใช่จะเจริญเติบโตแต่เฉพาะทางด้านร่างกายเท่านั้น ทางจิตใจก็เจริญเติบโตไปด้วย นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ การพัฒนาทางด้านร่างกาย การพัฒนาทางด้านอารมณ์ การพัฒนาทางด้านสติปัญญา และการพัฒนาทางด้านสังคม

สโตน และเชิร์ท (จิราพร ชาวนันท์ประยูร. 2530: 16; อ้างอิงจาก Stone and Church. 1968. p 5) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ในระยะนี้เด็กเริ่มให้ความสนใจในตนเอง ค้นหาตนเอง แสวงหาค่านิยม และปรัชญาชีวิต และขณะเดียวกันก็มักจะมีชีวิตกังวลเกี่ยวกับตนเอง ส่วนทางด้านจิตใจนั้น วัยรุ่นจะพัฒนาในด้านความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์แตกต่างไปจากวัยเด็กทั้งนี้เป็ผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความแปรปรวนทางอารมณ์จึงมีการแสดงทางด้านอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นรัก โกรธ ดีใจ เสียใจ ก่อนข้างจะรุนแรง

ดอร์เรทสกี (Dworetzky. 1985: 114) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่ก้าวสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และสามารถเป็นพ่อแม่ได้ เป็นวัยของพายุบุแคมและมีความกดดันอารมณ์รุนแรง แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา มีการเปลี่ยนแปลงมากมายในตัวเอง สภาวะของอารมณ์ไม่แน่นอน มีความสับสนและยุ่งยากเกี่ยวกับตนเอง

ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535: 74) กล่าวว่า วัยรุ่นมีอายุระหว่างประมาณ 13 ปีถึง 20 ปี นับเป็นวัยที่สำคัญที่สุดวัยหนึ่ง เพราะเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ มีพัฒนาการ

อย่างมากทั้งทางร่างกาย ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ สติปัญญา บทบาท และการปรับตัวทางสังคมทำให้เกิดความกังวลและสับสนแก่วัยรุ่นได้มาก

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539: 13) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งความเครียดและความรุนแรงเป็นวัยวิกฤติแห่งชีวิต (Critical period) ซึ่งหมายถึง มีความวิกฤติทางจิต ทางกายภาพ และทางสังคม ซึ่งทั้งหมดนั้นมีผลต่อพัฒนาการในขั้นต่อไปของชีวิต

สุชา จันทรเฒ (2540: 136) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่เจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะเป็นวัยอย่างสู่วัยผู้ใหญ่โดยถือเอาจากความพร้อมทางร่างกาย หรือภาวะสูงสุดชีพของร่างกายเป็นเครื่องตัดสิน ซึ่งในขณะนี้ เป็นระยะที่ร่างกายจะมีการเจริญเติบโตของระบบอวัยวะและสามารถทำงานได้เต็มที่

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540: 329) กล่าวว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่น (Adolescent) คือประมาณอายุตั้งแต่ 12-18 ปี พัฒนาการวัยรุ่นมีลักษณะเด่นในด้านต่างๆ ทุกด้าน เช่น ทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเห็นได้ชัด เป็นช่วงเปลี่ยนวัยหรือเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ มีความอ่อนไหว ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้

พิชยา ประสพบุญมีชัย (2546: 8) กล่าวว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและชัดเจนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งผลให้อารมณ์ของวัยรุ่นมีลักษณะที่ไม่แน่นอนและรุนแรง

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า วัยรุ่น หมายถึง วัยที่เปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีความเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมอย่างรวดเร็ว

1.1.8 ช่วงอายุของวัยรุ่น

สุชา จันทรเฒ (2525: 46) วัยรุ่นมีลำดับขั้นในการพัฒนาแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเริ่มเข้าวัยรุ่น (Puberty) เริ่มตั้งแต่อายุ 13-15 ปี เป็นระยะที่ร่างกายเริ่มการเจริญเติบโตทางเพศอย่างสมบูรณ์ทั้งในเด็กหญิงและเด็กชาย

2. ระยะวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) เริ่มตั้งแต่อายุ 15-18 ปี จะเป็นช่วงเวลานานพอสมควร โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และความรู้สึก

3. ระยะวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) เริ่มตั้งแต่อายุ 18-21 ปี การพัฒนาของวัยรุ่นเริ่มเข้าสู่วุฒิภาวะอย่างสมบูรณ์แบบในระยะวัยรุ่นตอนปลาย โดยในระยะนี้มักจะมีการพัฒนาทางจิตใจมากกว่าร่างกาย

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (วิณี ชิตเชิดวงศ์. 2547: 8; อ้างอิงจาก พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2536. 42) ได้พิจารณาวัยรุ่นในความหมายของช่วงอายุ โดยถือเอาปฏิทิน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือระยะก่อนวัยรุ่น (Preadolescence) อายุ 10-12 ปี ระยะวัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) อายุ 13-16 ปี ระยะวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) อายุ 17-21 ปี

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540: 39) ได้กล่าวว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นในทศวรรษที่ผ่านมาคือ ประมาณอายุตั้งแต่ 12-18 ปี แต่ในปัจจุบันเป็นยอมรับกันว่าความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไปโดยประมาณอย่างคร่าวๆ ว่าคือ ช่วงอายุตั้งแต่ 12-25 ปี โดยมีเหตุผลว่า เนื่องจากเด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ในสถาบันการศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตัวเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืดระยะเวลาออกไป อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะทางจิตใจ (Maturity) ซ้ำกว่ายุคสมัยที่ผ่านมาจึงสามารถแบ่งช่วงวัยรุ่นออกเป็น 3 ช่วง โดยใช้หลักเกณฑ์ความเป็นเด็กและผู้ใหญ่ตัดสิน คือ

1. วัยแรกรุ่น คือ ช่วงอายุประมาณ 12-15 ปี ยังมีพฤติกรรมค่อนข้างไปทางเด็กอยู่มาก
2. วัยรุ่นตอนกลาง คือ ช่วงอายุประมาณ 16-17 ปี มีพฤติกรรมกำลังระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่
3. วัยรุ่นตอนปลาย คือ ช่วงอายุประมาณ 18-25 ปี มีพฤติกรรมค่อยข้างไปทางผู้ใหญ่

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ช่วงวัยรุ่น แบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง คือ วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น วัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ตามพัฒนาการของวัยรุ่น หรือแบ่งตามสภาพสังคมปัจจุบัน หรืออื่นๆ ได้

1.1.9 พัฒนาการของวัยรุ่น

ลำดับขั้นตอนของพัฒนาการวัยรุ่นนั้น สามารถที่จะแบ่งได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

ชัยนาถ นาคบุปผา (2514: 4) ได้กล่าวถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่น ไว้ดังนี้

- 1.1 เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปร่างและโครงสร้างของร่างกาย
- 1.2 เด็กผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือน (Menstruation)
- 1.3 เด็กผู้ชายเริ่มหลั่งอสุจิเวลาหลับที่เรียกว่า ฝันเปียก (wet dream)
- 1.4 มีขนขึ้นตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย (public hair) เช่น รักแร้

ริมฝีปาก

- 1.5 เด็กผู้หญิงจะมีหน้าอก และสะโพกขยายขึ้น
- 1.6 เด็กผู้ชายจะมีเสียงแตกพราไปจากเดิม

2. พัฒนาการทางอารมณ์

สุชา จันทรเอม (2540: 146) ได้กล่าวว่า อารมณ์เป็นความรู้สึกหรือความสะเทือนใจที่เกิดขึ้นจากร่างกายถูกสิ่งอื่นมาเร้า คนเรานั้นมีอารมณ์เกิดขึ้นเสมอทุกๆ นาที อารมณ์ของวัยรุ่นนั้นเป็นอารมณ์ที่รุนแรง โดยเราเรียกว่าวัยนี้เป็นวัยพายุบูแคม ซึ่งหมายถึง การมีอารมณ์ที่รุนแรงเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ในบางครั้งมักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่อยู่เสมอการที่เกิดอารมณ์ง่ายและรุนแรงเช่นนี้ ซึ่งเป็นเรื่องง่ายต่อการยุแหย่ หรือชักนำให้เด็กเกิดความรู้สึกอยาก

ลองทั้งในทางที่ดีและเลว ความคิดชั่ววูบของอารมณ์วัยรุ่น อาจเป็นสิ่งที่ทำให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ผิดๆ ออกมา ซึ่งอาจหมายถึงชีวิตและอนาคตของเขาเอง

3. พัฒนาการทางด้านสังคม

สุชา จันทรเฒ (2540: 152-153) กล่าวว่า พอเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่น นอกจากจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว ยังพบว่า เด็กมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองเกี่ยวกับสถานะความเป็นอยู่ภายในครอบครัวด้วย ดังจะเห็นได้ว่าเด็กในวัยนี้ต้องการอิสระ และการเป็นตัวของตัวเอง ชอบแต่งตัวให้เหมือนกับเพื่อนฝูง ชอบอยู่ตามลำพัง มีห้องอยู่เป็นสัดส่วน มีของใช้ส่วนตัว ซึ่งถ้าสามารถเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ อาจจะช่วยให้มากในการปรับตัวเข้าสู่สังคมของเขา

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

จรรยา สุวรรณทัต (2538: 145) กล่าวว่า การพัฒนาทางสติปัญญาหรือการรู้จักของบุคคล หมายถึง การเติบโตและขัดเกลาทางด้านความสามารถในการคิดอ่านต่างๆ ซึ่งการเจริญเติบโตด้านนี้ ก็เหมือนกับการเติบโตทางร่างกาย คือ จะเกิดขึ้นในอัตราต่าง ๆ กัน และยังมีรูปแบบต่างกันไปด้วย ในระยะต่าง ๆ ของชีวิต คือ วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า พัฒนาการของวัยรุ่น แบ่งออกได้ 4 ด้าน คือ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แอนเดรียส (Andreas. 1989: 162-C) ศึกษาปัญหาประจำวันของวัยรุ่น สังคมสิ่งแวดล้อมและบทบาทแอลกอฮอล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยกและวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์ อายุ 15-20 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ ผลการทดสอบพบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแตกแยกมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้เกิดปัญหาด้านการศึกษา มากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์ วัยรุ่นที่มีครอบครัวแตกแยกมีสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีตั้งแต่อายุ 8-13 ปี มีเพื่อนเป็นแบบอย่างแทนพ่อแม่ มีความต้องการอิสระมาก มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและมีการดื่มสุร่าบ่อยมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์

วอคเกอร์ (เลิศลักษณ์ บุญรอด. 2543; อ้างอิงจาก Walker, et al. 1995: 203) ศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆ เหล่านี้ เช่น ความก้าวร้าว ความรู้สึกไม่สบายใจ คับข้องใจ มีความยุ่งยากลำบากในการจัดการกับความไม่แน่นอนและมักใช้วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เหมาะสม

จิรพรรณ อินทา (2542: 64) กล่าวว่า จากการศึกษ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในสถาบัน National institute of Child Health Development พบว่า จากปี 1988 วัยรุ่นมีปัญหาวินัยทางเพศ ร้อยละ 37.7 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 54 ในปี ค.ศ. 1990 และปัจจัยที่

ทำให้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นก็อาจจะเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์ในอายุที่เร็วขึ้น

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

นิภารัตน์ จำสมบูรณ์ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาถึง ความรู้และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 590 คน พบว่า ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้มีความรู้ ความเข้าใจในอันตรายและพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อสุขภาพเป็นอย่างดี รวมทั้งทราบ ถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นอย่างดีด้วยเช่นกัน จากครอบครัว โรงเรียน และสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรือ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และยังพบว่าเพศ การศึกษาของมารดา รายได้ของนักเรียน และลักษณะของชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในระดับ ความรู้เรื่องยาเสพติดของนักเรียน ในขณะที่ปัจจัยในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษาของมารดา รายได้ครอบครัว กลุ่มเพื่อน อาชีพของบิดา และลักษณะการพักอาศัย ที่มีต่อความแตกต่างในพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียน

ฐิติพร ศรศรี (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 349 คน พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ด้านการรับประทานอาหาร และด้านการออกกำลังกาย อยู่ในระดับเสี่ยงมากร้อยละ 69.6 และ 64.8 ตามลำดับ ส่วนด้านการบาดเจ็บของร่างกายอยู่ในระดับเสี่ยงน้อยร้อยละ 90.8 และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ด้านการสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 22.4 และ 62.2 และ 9.7 ตามลำดับ ส่วนการสูบบุหรี่ การสูดดมสารระเหย และการใช้ ยาเสพติด มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 4 และมีพฤติกรรมเสี่ยงที่ปฏิบัติเป็นบางครั้งในเรื่อง ขับขี่รถภายหลังดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ร้อยละ 6.9 และเคยพยายามฆ่าตัวตาย ร้อยละ 5.1 และยังพบว่าวัยรุ่นที่มีเพศ อายุ ผลการเรียน ที่พักอาศัยขณะศึกษา และลักษณะของครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ด้านการบาดเจ็บของร่างกาย การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การสูดดมสารระเหย การใช้ยาเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการรับประทานอาหารพบว่าวัยรุ่นที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ต่างกัน และวัยรุ่นที่มีรายได้ของครอบครัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา และระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพทุกด้านไม่ต่างกัน

ประพิมพร อันพาพรหม (2543: บทคัดย่อ) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่าค่านิยมทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศทุกพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เลิศลักษณ์ บุญรอด (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบ พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

จำนวน 500 คน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยง ด้านการบริโภคอาหารสูงในเรื่องการรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา การรับประทานอาหารจุบจิบไม่เป็นเวลา การดื่มน้ำอัดลม หรือน้ำชา หรือกาแฟ นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการใช้สารเสพติดสูงในเรื่อง การคบค้าสมาคมกับบุคคลที่ติดบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยสูง ในเรื่องการวิ่งขึ้นลงบันได การไม่สวมหมวกนิรภัย การหยอกล้อ กันบนถนน การข้ามถนนได้สะพานลอย นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงในเรื่องการใช้สื่อ (ได้แก่ หนังสือ การ์ตูน นวนิยาย นิตยสาร วีดีโอ ภาพยนตร์) ที่มีรูปโป๊ เปลือย หรือมีฉากการร่วมเพศ การจับกลุ่มคุยเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ การอยู่ลำพังกับเพื่อนต่างเพศ การจับมือถือแขนกับเพื่อนต่างเพศ และการเดินคนเดียวในที่เปลี่ยวและมืด เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพโดยรวม พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง 1,000-2,000 บาท และ 2,001-3,000 บาทต่อเดือน มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นางลักษณ์ ยิ้มสรวล (2544: บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์ระบบสัญลักษณ์ทางเพศที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อ การมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี พบว่า ระบบสัญลักษณ์ทางเพศในละครโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี เป็นลักษณะของสัญลักษณ์ทางเพศที่เกิดจากแบบแผนพฤติกรรม (Norm of behavior), สิ่งแวดล้อมกำหนด (Environmental interpretation), และค่านิยมทางสังคม (Societal values) อันได้แก่ การร่วมเพศอย่างไม่ปลอดภัย การสำส่อนทางเพศ พฤติกรรมมากผิดหลายเมีย พฤติกรรมที่มีความวิปริตทางกามารมณ์ การใช้ผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศของผู้ชาย การข่มขืน การเที่ยวกลางคืนของวัยรุ่น ความเจ้าชู้ การเที่ยวหญิงบริการ เป็นต้น

ณิฐินันท์ วิชัยรัมย์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 369 คน พบว่า 1.ความรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับมาก สำหรับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย 2.พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์เมื่อจำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าใช้จ่ายประจำเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตาม ระดับชั้น และสภาพครอบครัว พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3.การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ร้อยละ 54.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น ทั้งงานวิจัยในต่างประเทศ และงานวิจัยในประเทศ พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีปัญหาวัยรุ่นในด้านต่างๆ เช่น ยาเสพติด การพนัน เพศสัมพันธ์ เป็นต้น โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงด้านเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลมาจากกลุ่มเพื่อน ครอบครัว สภาพที่พักอาศัย และอิทธิพลของสื่อ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก

2.1.1 ความหมายของสื่อลามก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2535: 824) ลามก หมายถึง หยาบช้ำ เลวทราม สกปรก อันเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในด้านความดีงาม ส่วน คำว่าอนาจาร หมายถึง ความประพฤติชั่ว ความประพฤติน่าอัปยศ ความประพฤตินอกกรอบแบบ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2535: 633)

พิจารณาตามถ้อยคำตัวอักษรในภาษาอังกฤษ ซึ่งมักใช้สลับสับเปลี่ยนกันระหว่าง Pornography เป็นคำที่ใช้ โดยทั่ว ๆ ไปในสังคม ซึ่งหมายถึงการแสดงพฤติกรรมทางเพศไม่ว่าจะเป็นการเขียน หรือภาพที่นำไปสู่การตื่นเต้นทางเพศ หรือการยั่วทางกามารมณ์ หรือทำให้เกิดการกำหนด ส่วน Obscenity นั้นหมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกอันน่ารังเกียจ เช่น แสดงถ้อยคำหรือวัตถุสิ่งของทางเพศในลักษณะที่หยาบช้ำ น่าเกลียด (ลามกแค่ไหนถึงผิดกฎหมาย. 2547: ออนไลน์) และ Erotica นั้น ส่วนใหญ่มักถูกใช้เรียกเกี่ยวกับเรื่องของความโรแมนติก ความหรรษา มีระดับในงานศิลปะที่พรรณนาหรือแสดงออกทางเพศเน้นไปที่ความสมัครงาม ยินยอม ความพึงพอใจในเรื่องเพศ ภายในบริบทของความสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยอารมณ์ทางบวกของทั้ง 2 ฝ่าย (จงกลณี โตสกุลวงศ์. 2542: 36)

พิจารณาตามกฎหมายและแนวคำพิพากษาศาลฎีกา คำว่า ลามก นี้เป็นคำที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 และพระราชบัญญัติปราบปรามการทำให้แพร่หลาย และการค้าวัตถุลามก พ.ศ.2471 หมายถึง สิ่งซึ่งผู้พบเห็นมีความรู้สึกน่าอูจาด บัณฑิตีน่าอัปยศ ซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงออกในรูปภาพเปลือยมนุษย์ ภาพอวัยวะเพศหญิงและชาย หรือภาพการร่วมเพศของมนุษย์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้พบเห็นเกิดความใคร่ทางกามารมณ์ ไม่ว่าจะแสดงออกในรูปของภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบาย สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม หากมีลักษณะและจุดประสงค์ดังกล่าวล้วนเป็นสื่อลามกทั้งสิ้น และสำหรับคำว่า อนาจาร ในกฎหมายอาญา มาตรา 278 และ มาตรา 279 หมายถึง การประพฤตินอกแบบในลักษณะที่ไม่สมควรทางเพศ เช่น การกอด ปล้ำ หรือสัมผัสจับต้องอวัยวะเพศ เป็นต้น เป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี เป็นการกระทำความชั่วร้ายต่อธารกำนัล และไม่หมายความเฉพาะความใคร่หรือการค้าประเวณีเท่านั้น แต่รวมถึงการทำให้

อับอายขายหน้าทางเพศด้วย โดยอาจจะไม่มีความมุ่งหมายในทางกามารมณ์ก็ได้ (สื่อทางเพศ. 2546: ออนไลน์)

พิศิษฐ์ ชวาลาวัช (2538: 124) กล่าวว่า ในความหมายของคนทั่วไป คำสองคำนี้ กล่าวคือ ลามก อนาจาร มีความหมายอย่างเดียวกัน มิได้แยกออกจากกันอย่างเช่นตัวกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า การกระทำที่ไม่สมควรทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำต่อคน หรือแสดงออกในรูปของสิ่งของต่างๆ หากปรากฏออกมาในรูปของสื่อ ก็จะเรียกว่า สื่อลามก

ศรอรุณ ตะโคตม (2542: 38) ตีความตามคำพิพากษาของศาลฎีกาและความเห็นของนักกฎหมายว่า ลามก คือ สิ่งที่ผู้พบเห็นมีความรู้สึก ว่า น่าอับอาย ซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงออกในรูปของภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม หากมีลักษณะและจุดประสงค์ดังที่กล่าวมาล้วนเป็นสิ่งลามกทั้งสิ้น ซึ่งมีความแตกต่างจากงานศิลปะ ไม่ว่าจะ เป็นปฏิมากรรม จิตรกรรม หรือวรรณคดี ซึ่งศิลปะได้สร้างสรรค์ผลงานออกมาอย่างงดงาม มีความประณีต น่าพิศมัย มีคุณค่า และโน้มน้าวใจให้ผู้พบเห็นสะท้อนใจกับงานดังกล่าว

จกกลณี โตสกุลวงศ์ (2542: 158) สื่อสิ่งพิมพ์ลามก หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง ไม่มีความงดงามทางศิลปะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งขัดต่อกฎหมาย ขนบธรรมเนียม จารีต ประเพณี และวัฒนธรรมของไทย

ฐนวรรษ นิติธรรมวิศรุต (2544: 98-101) ได้รวบรวมการให้นิยามศัพท์ของคำว่า สิ่งหรือสื่อลามก ในต่างประเทศ ดังนี้

1. องค์การตำรวจสากล (The International Criminal Police Organization: INTERPOL) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการพรรณนาให้เห็นถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยสนใจไปที่พฤติกรรมทางเพศและการแสดงอวัยวะเพศ

2. The National Council for Civil Liberties เป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านสิ่งลามกได้ให้คำจำกัดความของสื่อลามกกว่าต้องมีลักษณะ 3 ประการดังนี้ คือ ต้องเป็นเรื่องทางเพศที่ปรากฏอย่างชัดเจน ต้องเป็นภาพที่แสดงว่าผู้หญิงมีความพึงพอใจที่จะยอมรับการทำร้ายและเป็นการกระทำต่อผู้หญิงโดยนำผู้หญิงมาเพื่อสนองความต้องการของผู้ชาย

3. Council of Europe ได้ให้ความหมายของสิ่งลามกอนาจารไว้ว่า เป็นวัตถุที่แสดงออกเกี่ยวกับภาพ และเสียงอันมีการใช้ไปในวัตถุประสงค์ทางเพศ

4. Myrna Kostosh นักสังคมวิทยา ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า สื่อหรือสิ่งลามก คือ สิ่งที่แสดงออกไม่ว่าจะเป็นการแสดงจริง การสร้างกระทำด้วยวาจา รูปภาพ ภาพยนตร์ วีดีโอเทป หรือ สิ่งที่แสดงออกอย่างอื่นของการมีพฤติกรรมทางเพศระหว่างบุคคล หรือพฤติกรรมที่สามารถชักจูงให้กระทำในสิ่งที่ผิดศีลธรรม

5. Deana Pollard นักกฎหมาย ได้ให้คำจำกัดความของสิ่งลามกไว้ดังนี้ คือ สิ่งหรือสื่อลามกที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หมายถึง ภาพยนตร์ที่แสดงออกเกี่ยวกับการกระทำทางเพศอย่างชัดเจน และการทำร้ายร่างกายระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ และการแสดงออกถึงอวัยวะเพศของบุคคล

ในพฤติกรรมที่ต้องการกระตุ้นหรือปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ การสำเร็จความใคร่ การมีเพศสัมพันธ์ หรือการฉ้อฉล การปลุกเร้าทางกามารมณ์โดยการสัมผัสร่างกายของบุคคล หรือสัมผัสอวัยวะเพศ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ สื่อลามก หมายถึง วัตถุที่ปรากฏออกมาเป็นภาพและเสียงด้วยวิธีการต่างๆ โดยมุ่งไปที่พฤติกรรมหรือกิจกรรมทางเพศอันมีลักษณะเป็นการยั่วยักทางกามารมณ์

2.1.2 ประเภทของสื่อลามก

สื่อลามกที่แพร่หลายในปัจจุบันนี้ มีอยู่มากมายหลายประเภทและมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งแตกต่างจากในสมัยโบราณที่การผลิตวัตถุหรือสิ่งลามกจะมีรูปแบบเพียงการวาดภาพ ต่อมาก็ได้พัฒนาเป็นการถ่ายภาพ การพิมพ์ การบันทึกภาพยนตร์ วีดีโอ และมีช่องทางการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นตามยุคสมัย เช่น สิ่งพิมพ์ ประเภทต่างๆ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วีดีโอ เคเบิลทีวี สัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม การส่งภาพและข้อความผ่านระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ผลการศึกษาเชิงวิจัยเรื่อง สื่อลามกกับอนาคตเด็กไทย เพื่อหามาตรการดูแลและจัดการกับสื่อลามก (โพลีซอฟแวร์.2547: ออนไลน์) ได้จำแนกสื่อลามกออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีซีดี ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูน และเกม

ในการจัดโครงการสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง การแก้ไขปัญหาวิกฤติการนำเสนอความรุนแรงทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2547 โดยมีผู้เกี่ยวข้องจากหน่วยงานรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชน ตลอดจนเครือข่ายทางวัฒนธรรมเข้าร่วมการสัมมนาได้นำเสนอสิ่งลามกที่ต้องเข้าไปควบคุมดูแลกำจัดการไม่ให้มีอยู่ในเมืองไทย 5 ประเภท คือ (ชมรมผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตแห่งประเทศไทย. 2547: ออนไลน์)

1. ยาปลุกเซ็กซ์ ที่ระบอบอย่างหนักโดยการส่งแคตตาล็อกไปให้กับประชาชนทั่วไปหรือเสนอขายผ่านเว็บไซต์ให้สั่งซื้อได้โดยตรงและทำได้ง่ายตาย ทั้งนี้ หากนำยาปลุกเซ็กซ์ไปใช้ด้วยความฉ้อฉลของวัยรุ่น ก็อาจทำให้เกิดปัญหาหามุมนิยม ช่มชืด ตามมาได้ เพราะผู้ที่กินยานี้เข้าไป ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ นอกจากนั้น ก็ยังไม่ทราบว่ามีผลข้างเคียงต่อร่างกายในระยะยาวหรือไม่

2. เว็บไซต์ นิตยสาร และเกม ที่เสนอเรื่องราวและภาพการช่มชืด รุนแรง โดยมีกระบวนวิธีในเว็บให้เข้าไปเลือกดูตามรสนิยมอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็น พ่อช่มชืดลูกสาว หรือพี่ช่มชืดน้อง ซึ่งปัจจุบันมีเว็บไซต์ลักษณะดังที่กล่าวมากถึง 250,000 เว็บไซต์ และไม่เพียงแต่มีเว็บไซต์เท่านั้น เกมก็เป็นอีกประเภทหนึ่งที่มีอันตรายอย่างยิ่ง เพราะมีเกมที่ให้เล่นเป็นคอนโรจิตคอยหาจังหวะที่จะลวนลามหรือช่มชืดผู้หญิงในสถานที่ต่างๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า บันเทิง โดยบางเกมเป็นเกมออนไลน์ทั่วโลก แข่งขันกันว่าใครจะช่มชืดผู้หญิงได้ก่อนกัน ผู้เล่นเกมจะต้องคิดอยู่ตลอดเวลาว่า สถานการณ์ไหนจะช่มชืดผู้หญิงได้และจะช่มชืดอย่างไร นอกจากนี้ยังมีหนังสือ

การ์ตูนที่เด็กๆ นิยมอ่านก็มีประเภทที่นำเสนอภาพการมีเพศสัมพันธ์ ชมชืนรุ่มโรรม ซึ่งเด็กจะรับและฝังอยู่ในความรู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้สามารถกระทำได้

3. หนังสือลามก ซึ่งมีตัวอย่างหนังสือให้เลือกสั่งซื้อได้

4. หนังสือลามกที่นำเสนอเช็กส์ในครอบครัว ซึ่งเสนอการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นพ่อกับลูก แม่กับลูก หรือพี่กับน้อง ซึ่งล้วนแต่ขัดกับศีลธรรมของสังคมไทยทั้งสิ้น

5. หนังสือลามกประเภทแอบถ่ายตามสถานที่ต่างๆ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2547: ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ข้อเสนอของนักวิชาการ เกี่ยวกับความจริง 7 ประการของสื่อลามกที่เยาวชนไทยนิยมเสพกัน ดังนี้

1. กามการ์ตูน จากงานวิจัยพบว่า การ์ตูนกลายเป็นสื่อลามกประเภทแรกที่เด็กส่วนใหญ่เสพ เนื่องจากเป็นสิ่งที่หาได้ง่าย ราคาไม่แพง และถูกรสนิยมของเด็ก และยังพบอีกว่าการ์ตูนลามกได้พัฒนารูปแบบออกมาอีกอย่างหลากหลาย ทั้งการ์ตูนโป๊ การ์ตูนรักร่วมเพศ และการ์ตูนเช็กส์วิตถาร เช่น การ์ตูนที่ขายความรุนแรงทางเพศ มีฉากเด็กช่มชืนเด็ก เด็กช่มชืนครู เป็นต้น ที่สำคัญคือ การ์ตูนเหล่านี้บางครั้งดูแค่ปกจะบอกอะไรไม่ได้เลย เพราะปกจะดูเหมือนการ์ตูนธรรมดา

2. โซเบอร์เช็กส์ เด็กยุค kajeaw.com อินเทอร์เน็ตกลายเป็นแหล่งเสพลือลามกที่สะดวกมากที่สุดสำหรับเด็กรุ่นใหม่ โดยเฉพาะในเขตเมือง จากการสำรวจพบว่าเด็กผู้หญิงจะชอบเสพลือลามกทางอินเทอร์เน็ตเพราะสะดวกและมีความเป็นส่วนตัว ในขณะที่เด็กผู้ชายยังชอบการเสพลูจากวีซีดีเป็นหลัก

3. มั่นมากับมือถือ โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ๆ ทำให้เด็กเข้าถึงสื่อลามกได้ง่ายทั้งจากการโหลดภาพทางอินเทอร์เน็ต การซื้อภาพโป๊จากร้านมือถือมาใส่หน้าจอ ไปจนถึงการแอบถ่ายรูปโป๊ด้วยมือถือแล้วส่งต่อให้เพื่อน โทรศัพท์รุ่นใหม่สามารถโหลดหนังโป๊สั้นๆ ลงมือถือได้

4. อันตรายจากการไปบ้านเพื่อน จากงานวิจัยยังพบอีกว่า บ้านเพื่อนกลายเป็นแหล่งเสพลือลามกอันดับต้นๆ นอกเหนือจากการเสพลูในห้องส่วนตัวที่บ้านและการเสพลูที่โรงเรียน

5. เหตุเกิดในบ้าน จากผลการสำรวจพบว่า สภาพในบ้านมีส่วนอธิบายการเสพลือลามกของเด็กได้ไม่น้อย เด็กจำนวนมากเริ่มเสพลือลามกเพราะเป็นสิ่งที่มีในบ้าน เป็นสื่อที่พ่อหรือพี่ชายเสพลูและวางไว้ให้ค้นหาได้

6. อนุบาลก็สายไปเสียแล้ว จากผลการสำรวจพบว่า เด็กกว่าร้อยละ 40 เริ่มเสพลือลามกที่ระดับประถมศึกษา โดยเริ่มเสพลูมากที่สุดที่ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และมีเด็กประมาณร้อยละ 2 ที่เริ่มเสพลูเหล่านี้ในระดับชั้นอนุบาล พ่อแม่จึงควรเอาใจใส่เรื่องอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศควรหาความรู้เรื่องเพศศึกษาและกล้าคุยกับลูกเรื่องเพศบ้าง ไม่หมกมุ่นเรื่องเพศมากเกินไป

7. อย่าดู อย่าตำ อย่าปฏิบัติความจริงในชีวิตลูก พ่อแม่มักมีปฏิกิริยาทางลบ เมื่อพบว่าลูกเสเพลสื่อลามก ตั้งแต่การติเตียนถึงดุด่า หากไม่รู้ไม่ว่านั่นคือการใส่ลูกไปหาความรู้จากสื่อลามกหรือจากเพื่อนซึ่งอาจเป็นความรู้หรือทัศนคติที่ผิด การเป็นเพื่อนกับลูกที่สามารถคุยกันได้ทุกเรื่องจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้พ่อแม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันสื่อลามกให้ลูกได้

นอกจากนี้ยังพบว่า สื่อลามกยอदनินยลสำหรับเด็ก ดังนี้

1. การ์ตูนลามก

1.1 หนังสือการ์ตูนเป็นของคู่กับเด็กมาแต่ไหนแต่ไร แต่การ์ตูนเดี่ยวนี้กลับมีเนื้อหาเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กๆ มีภาพโป๊เปลือยและการร่วมเพศ ชำร่วยกว่านั้นคือมีความลามกอนาจารรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น เซ็กส์วิตถาร (คนกับสัตว์) เด็กข่มขืนเด็ก เด็กข่มขืนครู ฯลฯ

1.2 ราคาไม่แพง เล่มละ 35 บาท ยิ่งถ้าเป็นหนังสือมือสองก็จะถูกลงอีก

1.3 เด็กๆหาซื้อได้ง่าย จากรายการ “ถอดรหัส” ตอน “ไปมัยน้อง” ออกอากาศวันที่ 7 ม.ค. 2548 สํารวจพบร้านขายการ์ตูนลามกหน้าโรงเรียนดังๆในกรุงเทพมหานคร หลายแห่ง เมื่อถึงเวลาเลิกเรียนจะมีนักเรียนเข้ามาเลือกซื้ออย่างขี้ก๊วไขว่ โดยมีเจ้าของร้านคอย แนะนำสินค้ตลอดเวลา นอกจากนี้ตามแผงหนังสือทั่วไปก็จะมีการ์ตูนลามกปะปนอยู่ด้วย

1.4 การ์ตูนลามกจะมีหน้าปกเหมือนการ์ตูนธรรมดาจนพ่อแม่ไม่สังเกต
แต่คนที่อ่านหนังสือพวกนี้จะดอก

2. វិធីទី២

2.1 แผนวีซีดีโปมีราคาถูก (20-30 บาท) และวางขายแพร่หลาย ในห้าง
 แผงลอย ตลาดนัด ป้ายรถเมล์

2.2 สามารถถอดก๊อปปี้แจกจ่ายให้กันได้ เพียงแค่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอุปกรณ์ไรต์ซีดี

2.3 กล้องถ่ายภาพวิดีโอมีใช้กันแพร่หลาย และเป็นที่มาของวีซีดีบีที
อาจตั้งใจถ่ายหรือถูกแอบถ่ายก็ตาม เช่น เหตุการณ์วีซีดีไฮโซ้อัจฉริยะเมื่อไม่นานมานี้

2.4 หนังสือมีต้นทุนการผลิตต่ำ กำไรงาม ทำให้ธุรกิจผลิตหนังสือที่เน้นเรื่องกามารมณ์วาทะหรือขายเรื่อร่าเริงเติบโตมาก ภาครัฐควบคุมไม่ทั่วถึง และในปัจจุบันยังเป็นที่ถกเถียงกันถึงมาตรการควบคุม

3. อินเทอร์เน็ต

3.1 เป็นแหล่งเสฟสื่อลามกที่สะดวกมากที่สุด พ่อแม่มักปล่อยให้เด็กใช้เวลากับการอยู่หน้าเครื่องคอมพิวเตอร์โดยไม่ติดตามดูว่าเด็กทำอะไร และมีหลายบ้านที่มีมักจะวางเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ในห้องนอนส่วนตัว

3.2 จากการสำรวจจำนวนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเว็บลามก พบว่ามีมากกว่า 106 ล้านเว็บ

3.3 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในไทย กลุ่มที่มีอัตราการเติบโตสูงสุดคือ กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี

ผลสำรวจในต่างประเทศ ระบุว่า 1 ใน 5 ของเด็กที่เล่นแซตรูม (ห้องสนทนา) เคยถูกชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ 25% ของเด็กที่ถูกชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ กลับบอกพ่อแม่ 9 ใน 10 ของเด็กอายุ 9-16 ปี เคยดูสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต และชื่อที่น่าจะปลอดภัยสำหรับเด็กในการค้นหาด้วย search engine กลับนำไปสู่เว็บไซต์ลามก เช่น Disney , Action man , Barbie , Pokemon , Alice , My Little Pony

ผลสำรวจพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตของเด็กในไทย ระบุว่า มีเด็ก 39% เยาวชน 80% ใช้อินเทอร์เน็ตตามลำพัง มีพ่อแม่เพียง 24% ที่ดูแลการใช้เน็ตของลูกอย่างใกล้ชิด อีก 40% ไม่ค่อยดูแล มีพ่อแม่เพียง 15% ติดตั้งโปรแกรมกั้นกรองเนื้อหาไม่เหมาะสมในคอมพิวเตอร์ลูก 68% ไม่ได้ติดตั้ง และ 17% ไม่รู้เรื่องนี้เลย

สิ่งที่เด็กๆเจอในอินเทอร์เน็ตคือ 12.41% ถูกข่มขืน 19.31% พบรูปภาพหรือข้อความลามก 11.04% ตั้งใจเข้าเว็บลามก และอีก 20% พบเว็บลามกโดยไม่ได้ตั้งใจ มีเยาวชน 71% เคยดูเว็บลามกอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และมีถึง 45% เข้าไปดูซ้ำเป็นประจำ

เด็กและเยาวชนที่เล่นแซตรูม มี 92% เคยถูกชวนให้คุยเรื่องเซ็กส์ มีเด็กถึง 17% ยอมคุยด้วย สุดท้ายแล้ว เมื่อเจอสิ่งเลวร้ายเหล่านี้ มีเด็ก 25% บอกพ่อแม่ 25% คุยกับเพื่อนหรือเก็บเป็นความลับ และไม่มีเด็กคนไหนเล่าให้ครูฟังเลย

เนื้อหาของเว็บไซต์ลามกของไทย จากงานวิจัยเรื่อง “ปรากฏการณ์ความรุนแรงทางเพศต่อผู้หญิงในอินเทอร์เน็ต” ของศูนย์สตรีศึกษา ม.เชียงใหม่ สรุปไว้ 6 ประเด็นหลักคือ

1. Sex Story การเล่าเรื่องประสบการณ์ทางเพศ
2. X Gallery รวบรวมภาพโป๊เปลือยของผู้หญิง
3. Web board กระดานข่าว เขียนข้อความเสนอขายบริการทางเพศ

โพสรูปลามกให้แสดงความคิดเห็น

4. Sex Chat การพูดคุยโต้ตอบกันเรื่องเซ็กส์ สามารถสื่อสารทั้งภาพเสียง และสนทนาแบบส่วนตัวได้ด้วยถ้ามีกล้อง Web cam ผู้วิจัยเรื่องนี้ได้ทดลองแชตโดยใช้ชื่อผู้หญิงเข้าไปแชตในห้องสวามหาลัยชายตัว เวลาประมาณ 45 นาที มีผู้ชายเข้ามาแชตด้วยถึง 75 คน โดยคำถามที่ผู้ชายเหล่านี้ถามมาคือการขายบริการทางเพศ

5. Sex Toy ขายสินค้าอุปกรณ์ที่ใช้ตอบสนองอรรถรสทางเพศ หนังสือโป๊ ราคาเริ่มต้นที่ 45 บาท สั่งซื้อง่าย เพียงกรอกข้อมูลแล้วรอพัสดุส่งเก็บเงินปลายทาง

เว็บไซต์ลามกมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากสถิติการรับแจ้งเว็บไซต์ลามกอนาจารของศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ (Police Information System Center) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่เดือนเมษายน 2545 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2548 รับแจ้งเหตุเว็บไซต์ที่เป็นสื่อลามกอนาจารและผิดกฎหมายอื่นๆ

1. จากสถิติปี 45 - 48 รับแจ้งเว็บลามกอนาจาร รวมจำนวน 18,820 เว็บ คิดเป็น 77% ของเว็บผิดกฎหมายทั้งหมด

2. ปี 47 มีการแจ้งเหตุเว็บลามกอนาจารเพิ่มจากปี 46 เพิ่ม 68% (7,734 เว็บ: 4,590 เว็บ)

3. ปี 48 เพียงแค่ 2 เดือน มีการแจ้งเหตุเว็บลามกแล้ว 3,097 เว็บ เว็บไซต์ลามกเป็นธุรกิจที่มีความมั่งคั่งที่สุดบนอินเทอร์เน็ต เจ้าของเว็บลามกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพโปรแกรมเมอร์ในบริษัทต่างๆ รวมทั้งนักศึกษาจบใหม่ จากการสัมภาษณ์เจ้าของเว็บคนไทยรายหนึ่ง บอกว่าทำธุรกิจนี้ควบคู่ไปกับการเป็นพนักงานบริษัทในช่วง 2 ปี มีรายได้มากกว่า 4 ล้านบาท

4. โทรศัพท์มือถือ

4.1 มีธุรกิจให้บริการโหลดภาพหน้าจอมือถือเป็นภาพโป๊เปลือยของผู้หญิงโฆษณาอยู่ทั่วไป

4.2 มีการพบการโหลดภาพวิดีโออื่นๆ เช่น ภาพการร่วมเพศ

4.3 โทรศัพท์รุ่นใหม่ที่มีกล้องถ่ายรูป กลายเป็นอุปกรณ์ใช้แอบถ่ายภาพโป๊

4.4 เด็กๆที่ได้รับภาพเหล่านี้ จะส่งต่อภาพเหล่านี้ให้กับเพื่อนๆ จากการสำรวจของสวนดุสิตโพลต่อความคิดเห็นของผู้ใช้บริการโทรศัพท์มือถือคิดอย่างไรกับการให้บริการภาพโป๊อนาจารผ่านโทรศัพท์มือถือ จากจำนวนผู้ตอบ 1,161คน พบว่า มีส่วนน้อย (14.3%) ที่ตอบว่าใช้บริการนี้ แต่เมื่อถามถึงเพื่อน ตอบว่ามีเพื่อนที่ใช้บริการนี้มากถึง 55%

สื่อลามกเข้าข่ายร้ายแรงต้องห้ามที่สังคมไม่อาจยอมรับให้มีการเผยแพร่ เพราะก่อให้เกิดภัยต่อสังคมได้ (ชนะชัย ผดุงธิตติ. 2545: 20)

1. มีเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ปรากฏอยู่ในลักษณะถูกละเมิดทางเพศ

2. แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น พ่อกับลูกสาว เพราะเป็นการนำไปสู่ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเชิงจิตวิทยาเรื่องบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว หากเด็กๆ ได้เรียนรู้ย่อมต้องเกิดความสับสนและมีทัศนคติเรื่องเพศที่เบี่ยงเบน

3. แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบผิดธรรมชาติ เป็นรูปแบบที่เกินมาตรฐานของการมีชีวิตร่วมเพศแบบปกติ เช่น สวมกั้น การร่วมเพศกับสัตว์ เว็บไซต์ที่ใช้ชุดชั้นในเป็นสิ่งเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เพราะมักเป็นเรื่องราวจากจินตนาการเกินความจริง เด็กๆ ยังไม่มีวิจารณญาณ และอ่อนด้อยประสบการณ์ทางเพศ อาจมีพฤติกรรมเลียนแบบ

4. ได้มาจากการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่นรูปภาพที่ได้มาจากการแอบถ่าย การแอบดู เป็นการสร้างให้เด็กเกิดความเคยชินต่อการล่วงละเมิดสิทธิผู้อื่น และอาจกระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากเห็นเพิ่มมากขึ้นอีก

5. เป็นวัตถุอุปกรณ์ทางเพศที่ไม่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตแบบปกติ สินค้าในร้านเซ็กส์ช็อปบางชนิดจำเป็นต้องใช้อย่างรู้เท่าทัน เช่น สารชะลอการหลั่ง ใ้กับผู้ป่วยที่มีปัญหา

เรื่องการหลั่งเร็วผิดปกติ ประเด็นคือสำหรับคนปกติไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีการหลั่งนาน แต่เด็กอาจเข้าใจผิดว่าการหลั่งนานเป็นเรื่องดี สื่อชนิดนี้สามารถเผยแพร่ได้แต่ต้องจำกัดไม่ให้เด็กเข้าถึง

จากเอกสารประเภทของสื่อลามก จึงพอจะสรุปได้ว่า สื่อลามกที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นมีหลายประเภท ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มภาพยนตร์ กลุ่มสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เกม และโทรศัพท์มือถือ

2.1.3 แหล่งของสื่อลามก

คลันเกอร์ (อรอุษา จันทรวิรุจ. 2544: 43; อ้างอิงจาก Klinger. 1993: 82) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเมือง Upsala ประเทศสวีเดน จากกลุ่มนักเรียนไฮสคูลจำนวน 383 คน ร้อยละ 2 คิดว่าพวกเขาได้รับความรู้เรื่องเพศมากที่โรงเรียน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. 2539: ออนไลน์) พบว่า กลุ่มแหล่งสื่อลามกนั้น วัยรุ่นชายสามารถระบุแหล่งสื่อลามกกว่าพบได้ทั้งในร้านค้า ร้านอาหาร สถานบริการต่างๆ โรงพยาบาล ร้านตัดผม โดยกลุ่มตัวอย่างบางส่วนยอมรับว่าสื่อลามก ก่อให้เกิดการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ บางคนอยากลองทำตามสื่อที่ได้ดู

จริยา ชัยวิวัฒน์ (2534: 62) ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับเพศ การสมรส และการเกิดของนักเรียนหญิงในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายสายสามัญในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนหญิงในจำนวน 375 คน พบว่า แหล่งที่มาของความเชื่อเกี่ยวกับเพศ พบว่า ครอบครัว โรงเรียน และสื่อมวลชน เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลเป็นส่วนใหญ่ต่อความเชื่อเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศและรักร่วมเพศ และพบว่า ครอบครัวและสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

บัณฑิตกา จารума (ภยคุคความของสื่อลามก. 2547: ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง "สื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัย 7-12 ปี กรณีศึกษาวิดีโอโป๊ และหนังสือโป๊" พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กอายุ 7-12 ปี จำนวน 16 คนในชุมชนแออัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ประสพการณ์เดิมของเด็กกลุ่มนี้พบว่า เคยดูหนังสือโป๊มาก่อน ทั้งจากที่บ้าน (เป็นห้องห้องเดียว พ่อแม่เปิดดู ลูกก็ดูไปด้วย) ร้านค้าในชุมชน หรือเคยแอบดูจากกลุ่มเด็กที่โตกว่า อีกทั้งพบว่า เด็กสามารถบอกชื่อหนังสือ อากิ อีไลน์ซ่าส์ พระอภัยมณี แม่เบี้ย ฯลฯ

จากข้อมูลข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า แหล่งสื่อลามกมีส่วนกระตุ้นให้วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ อยากทดลองทำตามสื่อที่ได้ดู อันอาจนำมาซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และกลายเป็นปัญหาสังคมต่อไปได้

2.1.4 ผลกระทบของวัตถุหรือสิ่งของลามกต่อบุคคลและสังคม

จงกลนี โตสกุลวงศ์ (2542: 167) กล่าวถึง อันตรายของการปล่อยให้สื่อลามกมีอยู่ในสังคมว่า จะส่งผลกระทบทางลบใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. เป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของการเกิดอาชญากรรมทางเพศ โดยเฉพาะต่อเด็กและสตรี

2. ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้และหมกมุ่นเรื่องเพศก่อนวัยอันควร หรือนำเสนอข้อมูลทางเพศที่ไม่ถูกต้องแก่เด็กและเยาวชน

3. เป็นสื่อที่ตอกย้ำค่านิยมทางเพศที่ผิดๆ

4. ทำให้เสื่อมเสียต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

ธนัชชัย ผดุงธิตติ (2545: 23-27) จากการศึกษาผลกระทบของสิ่งลามกที่มีบทบาทในการเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรมสังคมไทยนั้น ศาลฎีกาได้มีความเห็นว่า วัตถุหรือสิ่งของลามกเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ โดยศาลได้มีคำวินิจฉัยว่า การทำให้แพร่หลายซึ่งสิ่งลามกเป็นการผิดศีลธรรมอันอาจเป็นบ่อเกิดการกระทำความผิดทางเพศที่เป็นภัยต่อสังคมและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ ได้กล่าวถึงผลกระทบของวัตถุและสิ่งของลามกในประเทศไทยและต่างประเทศไว้ดังนี้

1. The Attorney General's Commission on Pornography สรุปว่า วัตถุหรือสิ่งของลามกทางเพศมีความสัมพันธ์ต่อการกระทำที่รุนแรงทางเพศอันเป็นการต่อต้านสังคมและมีความเป็นไปได้ที่วัตถุหรือสิ่งของลามกจะมีผลต่อบุคคลบางกลุ่มในการกระทำความผิดทางเพศอันผิดต่อกฎหมาย

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.นางเลิ้ง ได้จับกุมตัวเด็กชายตุ๋ (นามสมมุติ) อายุ 14 ปี ในข้อหาข่มขืนกระทำชำเราและฆาตกรรมเด็กหญิงอายุ 5 ปี โดยผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่า ก่อนกระทำความผิดได้ดูวีดีโอลามกกับเพื่อนบ้าน เมื่อพบเด็กหญิงผู้เสียหายจึงเกิดอารมณ์ทางเพศโดยหลอกพาเข้าไปในที่ที่เกิดเหตุและข่มขืนและจับเด็กหญิงกดน้ำจนถึงแก่ความตาย

3. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.อ.ด่านซ้าย จังหวัดเลย ได้จับกุมตัวนายบุญ (นามสมมุติ) ในข้อหากระทำอนาจาร ซึ่งจากการตรวจค้นบ้านพักพบหนังสือโป๊จำนวนหลายเล่ม ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่า ได้ดูภาพโป๊แล้วเกิดความต้องการทางเพศจึงออกไปหาผู้หญิงเพื่อระบายความต้องการ เมื่อพบผู้เสียหายกำลังอาบน้ำจึงกระทำความผิด

4. จากรายงานคดีฆาตกรรมจำนวน 36 คดีของตำรวจสอบสวนกลาง สหรัฐอเมริกาหรือ FBI รายงานผลการศึกษาคดีจำนวน 29 คดี พบว่า วัตถุหรือสิ่งของลามกมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการกระทำทางเพศรวมทั้งการข่มขืนและการฆาตกรรมด้วย นอกจากนี้ FBI พบว่า จำนวนร้อยละ 81 ของ 36 คดี ผู้กระทำความผิดทางเพศจะได้รับการกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศจากการอ่านหนังสือลามก

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว พบว่า ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศที่เกิดขึ้นได้ให้การรับสารภาพว่า มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดเหล่านี้ ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งลามกทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เมื่อมีโอกาสหรืออยู่ในสถานการณ์ที่สามารถลงมือกระทำความผิดได้อย่างสะดวก จึงตัดสินใจที่จะกระทำความผิดต่อบุคคลที่เป็นเหยื่อตามจินตนาการที่ได้รับมาจากสิ่งลามกที่ได้เห็น

2.1.5 การเปิดรับข่าวสารจากสื่อและอิทธิพลของสื่อที่แฝงการแสดงออกในเรื่องเพศ

ในยุคแห่งการสื่อสารที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงในปัจจุบันทำให้สื่อมวลชนนับวันยิ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิด ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่างๆของบุคคลมากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมทั้งสื่อที่มีเนื้อหาทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์เผยแพร่ในเรื่องเพศโดยตรง หรือโดยทางอ้อม ก็ล้วนมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ (อรอุษา จันทรวิรุจ. 2544: 45) โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังมีความสนใจในเรื่องเพศมาก เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยสื่อต่างๆเหล่านี้จะมีการแสดงออกทางเพศตามสื่อที่ได้รับ

จากผลการวิจัยของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า เยาวชนไทยในปี 2544 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 13 ปี เร็วกว่า 20 ปีก่อนถึง 3-4 ปี มีคู่นอนมากกว่า 1 คน (ผู้จัดการออนไลน์. 2544: ออนไลน์) สาเหตุที่เป็นปัจจัยผลักดันมีมากมายและสิ่งที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากก็คือ สื่อที่แฝงการแสดงออกทางเพศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือการ์ตูน ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต โดยสื่อแทบทุกชนิดจะนำเสนอภาพผู้หญิงยั่ววนหรือเรื่องราวที่แฝงการแสดงออกทางเพศมาเป็นจุดขาย ไม่ว่าจะเป็นบทสนทนาประเภททะเลาะ มี ความหมายนัยสื่อไปถึงความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายและหญิง การเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ อวัยวะหรือสัดส่วนของเพศหญิงหรือชาย การเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสหรือการมีสัมพันธ์ ทางเพศระหว่างชายหญิง โดยสื่อเสนอให้ผู้บริโภครู้สึกว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องดี ให้ความสุข เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ นายแพทย์นิกร ดุสิตสิน หัวหน้าโครงการโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพ ทางเพศสำหรับคนไทย คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า สื่อที่เสนอ เรื่องราวที่แฝงการแสดงออกทางเพศนี้มีผลต่อเยาวชนแน่นอน เพราะสื่อเหล่านี้กระตุ้นให้ผู้บริโภค เกิดความอยากรู้อยากลองและเกิดพฤติกรรมเลียนแบบด้วย โดยเฉพาะวัยรุ่นย่อมมีอารมณ์ทางเพศ ตามแรงขับทางฮอร์โมนอยู่แล้ว เริ่มมองเพศตรงข้าม สื่อเหล่านี้เปรียบเหมือนน้ำมันที่ไปราดบนกองเพลิง ถึงแม้ว่า ความเข้มข้นของสื่อไม่ได้ทำให้อยากเกิดพฤติกรรมเลียนแบบแต่อย่างใด แต่ลั้มที่ แฝงมาก็ไปกระตุ้นอารมณ์วัยรุ่น หลงเข้าไปสู่วังวนของความรักและความสัมพันธ์ทางเพศเร็วกว่า กำหนด เกินกว่าความยับยั้งชั่งใจและรับผิดชอบ ก่อให้เกิดปัญหามากมายตามมา ทั้งการมี เพศสัมพันธ์ที่เร็วและไม่ถูกต้อง การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง การติดโรคต่างๆรวมไปถึง การก่ออาชญากรรม ซึ่งอิทธิพลของสื่อแฝงการแสดงออกทางเพศ แบ่งได้ดังนี้

1. อิทธิพลของสื่อหนังสือพิมพ์

สามารถให้ข่าวสารการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวการศึกษา ข่าวกีฬา บทวิจารณ์ บทความ จดหมายร้องเรียนเสนอความคิดเห็น ให้ความบันเทิง ได้อย่างลึกซึ้ง รวมถึงมี การเสนอภาพประกอบ สามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานได้ มีราคาถูก หาซื้อได้ง่าย การนำเสนอของ หนังสือพิมพ์จะใช้กลวิธีพาดหัวข่าวที่ทำให้ประชาชนตื่นตกใจ สามารถสร้างกระแสต่างๆให้เกิดขึ้น ในสังคม สามารถโน้มน้าวชักจูงผู้อ่านได้อย่างรวดเร็ว

หนังสือพิมพ์ที่แฝงการแสดงออกทางเพศ จำมีการนำภาพนายแบบ นางแบบที่แต่งกายล่อแหลมมาดึงดูดความสนใจ มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทาง

เพศอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบข่าวอาชญากรรมต่าง ๆ เช่น การคุกคาม ลวนลามทางเพศ ข่มขืน แผนหรือวิธีกระทำในคดีทางเพศ เรื่องราวความสัมพันธ์ที่อ่อนแอของบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือ ดารา นักร้อง มาเป็นจุดขาย รวมทั้งการเขียนบทความที่มีความนัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ หรือการนำเสนอให้เห็นถึงความสุข ความพอใจของการมีสัมพันธ์ทางเพศของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ กล่าวถึง การเสนอข่าวบันเทิงโดยในภาพดารา นักร้อง นักแสดงที่แต่งการล่อแหลมมาประกอบ นอกเหนือจากนี้ ภาพประกอบโฆษณาในหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน กล่าวได้ว่ามีความล่อแหลมไปในการแสดงออกทางเพศมากขึ้นเรื่อย ๆ ยกตัวอย่างเช่น การแต่งกายยั่วยวน การแสดงแบบในลักษณะ ทอดสะพานหรือพลอดรักระหว่างนายแบบชายและหญิง เป็นต้น

2. อิทธิพลของสื่อวิทยุ

สามารถเข้าถึงเป้าหมายได้กว้างและสามารถเข้าถึงประชาชนที่สื่ออื่น ๆ เข้าไม่ถึง ผู้ฟังสามารถมีส่วนร่วมกับการโดยใช้จินตนาการร่วมขณะฟัง เป็นเครื่องมือในการให้ การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ ให้ข่าวสาร ให้ความบันเทิง ซึ่งในปัจจุบันวิทยุมีอิทธิพลใกล้เคียงกับ โทรทัศน์เป็นอย่างมาก สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ทุกกลุ่ม สามารถสร้างกระแสหรือโน้มน้าวผู้ฟังได้ เป็นอย่างดี เสนอข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างรวดเร็ว

สื่อวิทยุที่แฝงการแสดงออกทางเพศ จะมีการนำเสนอโดยใช้คำเสียงและ บทสนทนา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางเสียงเป็นตัวเสนอ ผ่านการนำเสนอทางผู้ดำเนินรายการวิทยุ โฆษณา บทความหรือบทวิเคราะห์ รวมถึงการเสนอบทเพลงที่มีเนื้อหาล่อแหลม ทะลึ่งหรือเกี่ยวข้องกับ การมีความสัมพันธ์ทางเพศโดยความหมายนัย

3. อิทธิพลของสื่อภาพยนตร์

เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อผู้ดูมาก เพราะเข้าถึงความรู้สึกได้ง่ายทำให้ ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมได้ มีการนำเสนอลักษณะชีวิตทั้งภาพและน้ำเสียง สื่อนี้อาจจะเป็นอิทธิพลในแง่ดี และไม่ดี ดังนั้นจึงต้องมีการคัดกรองดูแล ตรวจสอบคุณภาพและเนื้อหาเพื่อจัดประเภทและระดับความ เหมาะสมของผู้ชม

สื่อภาพยนตร์ที่แฝงการแสดงออกทางเพศ มักนำเสนอเรื่องราวทางเพศ ผ่านวิธีการเล่าเรื่องแบบไม่โจ่งแจ้ง มีการดำเนินเรื่องโดยนักแสดงแต่งกายยั่วยวน เน้นรูปร่างหรือ เปิดเผยจนเห็นสัดส่วน มีฉากที่เน้นการแสดงออกทางลีลาและสีหน้า อารมณ์ รวมทั้งเสียง เป็น ความสัมพันธ์ที่เกิดจากความพอใจหรือการใช้กำลังบังคับ ภาพยนตร์นำเสนอแบบแฝงการ แสดงออกทางเพศเหล่านี้มีทั้งภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศ

4. อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์

เท่ากับการรวมเอาสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทเข้าด้วยกัน คือ ทั้งภาพยนตร์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ดังนั้นทุกครั้งที่ออกอากาศ จึงได้รับความนิยมมากกว่าสื่อมวลชนอย่างอื่น เข้าถึงผู้ชมทุกด้าน อิทธิพลของโทรทัศน์ที่ผลต่อพฤติกรรมและการเลียนแบบของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่ม วัยรุ่นจึงสนใจและสังเกตบุคคลใน ข่าว ละคร และพร้อมที่จะเลียนแบบเพื่อปรับเปลี่ยนตัวเองให้เหมือนกับบุคคลนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็น

ดารา นักร้อง คนดังในวงการต่างๆ วัยรุ่นมีความต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ดังนั้น การรับรู้เรื่องเกี่ยวกับสื่อจึงต้องให้ทันกลุ่มเพื่อนทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นตัวละครดัง รายการวิทยุ หนังสือการ์ตูน ยอดนิยม เป็นต้น อีกทั้งช่วงนี้ฮอว์โมนเริ่มทำงานอย่างมากจนตัวเองควบคุมได้ยาก การแสวงหาสื่อจึงเป็นไปเพื่อความพอใจในเรื่องเพศ ถ้าขาดการควบคุมที่ดีพอจะทำให้เลือกรับสื่อในลักษณะนี้เป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม ในขณะที่ตัวสื่อต่างๆ ก็พยายามจับกลุ่มลูกค้าวัยรุ่น เพราะมีกำลังในการซื้อและมักขาดวิจารณญาณที่ดีในการตัดสินใจ สื่อจึงพยายามผลิตรายการให้วัยรุ่นสนใจมากๆ แม้ว่าบางครั้งจะส่งผลในแง่ลบก็ตาม เช่น ความรุนแรง การกระตุ้นทางเพศ ค่านิยมทางวัตถุ เป็นต้น (ศุภรัตน์ เอกอัศวิน. 2540 :43)

สื่อโทรทัศน์ที่แฝงการแสดงออกทางเพศ จะมีการนำเสนอแบบไม่โจ่งแจ้ง แต่ใช้เทคนิคการตัดต่อเนื้อหาของเรื่องที่สื่อไปถึงความสัมพันธ์ในเรื่องเพศ เพื่อความสุกที่ผิดประเพณีหรือชิงสุกก่อนห่ม การเสนอตัวแบบที่แต่งกายรัดรูปหรือเปิดเผยสัดส่วน แสดงบทบาทการแสดงทางการและสีหน้า หรือบทสนทนาที่เกี่ยวข้องไปในทางยั่วยวน นำเสนอผ่านรูปแบบของละคร มิวสิควิดีโอ รายการทอล์คโชว์ เกมโชว์ การนำเสนอข่าวที่นำภาพผู้หญิงหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องทางเพศมาเสนอเป็นจุดขาย

5. อิทธิพลของสื่อนิตยสาร

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดนำเสนอข้อมูล ข่าวสารในรูปของบทความ บทวิจารณ์ และรูปภาพ ส่วนใหญ่จะแบ่งประเภทสำหรับกลุ่มผู้บริโภคอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น นิตยสารบันเทิง นิตยสารสำหรับผู้ชาย นิตยสารสำหรับผู้หญิง นิตยสารที่เป็นเรื่องราวเฉพาะกลุ่ม รูปเล่มของนิตยสารส่วนใหญ่เน้นไปที่การเสนอภาพที่มีความสวยงาม มีการลงโฆษณา นิตยสารเหล่านี้เป็นสิ่งพิมพ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายสามารถวางจำหน่ายได้อย่างเปิดเผย

สื่อนิตยสารที่แฝงการแสดงออกทางเพศ สำหรับกระบวนการผลิตมีขั้นตอนสำคัญคือ การคัดเลือกนายแบบ นางแบบที่ถ่ายปกหนังสือ โดยมานิยมคัดเลือกผู้ถ่ายแบบที่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ เช่น วงการนางงาม นางแบบ นักแสดง โดยเฉพาะผู้ถ่ายแบบที่มีประวัติดี ไม่เคยถ่ายภาพที่มีลักษณะโป๊ เปลือยมากนัก ก็ยิ่งเพิ่มแรงดึงดูดใจจากผู้อ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อได้ตัวแบบที่งานจะต้องวางรูปแบบของเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ โดยหนังสือนิตยสารที่แฝงการแสดงออกในเรื่องเพศนี้ จะมีการนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งมีระดับความโจ่งแจ้งค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศมีทั้งการให้ความรู้ทางเพศกับผู้อ่านในเชิงวิชาการ เรื่องเล่าเกี่ยวกับความรัก หรือประสบการณ์ในเรื่องเพศแบบแฝง รวมทั้งมีภาพโฆษณาที่ดูล่อแหลมบางชิ้น ผสมกลมกลืนไปด้วย

6. อิทธิพลของสื่อหนังสือการ์ตูน

การ์ตูนเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สร้างความบันเทิงอย่างมากให้กับเด็กๆ หรือแม้กระทั่งผู้ใหญ่ ด้วยความสนุกสนานและความทันสมัยมากกว่าเมื่อก่อน ทำให้คนนิยมการ์ตูน เพิ่มขึ้น คนที่อ่านหนังสือการ์ตูนมักให้เหตุผลว่า อ่านเพื่อคลายเครียด อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อรับข้อมูลใหม่ๆ ในหนังสือการ์ตูนก็มีสาระเหมือนกัน หนังสือการ์ตูนนอกจากจะมีหลายเรื่อง

หลายรสแล้ว ยังมีหลายประเภทอีกด้วย ถ้าจะจัดกันจริงๆแบบที่เห็นคันทาก็มีประมาณ 8 ประเภท อันได้แก่ ประเภทการ์ตูน ผู้หญิง บู้เต๋อด ต่อดู แอ็คชั่น ประเภทแฟนตาซี สืบสวน สยองขวัญ แนววิทยาศาสตร์ ประเภทกีฬาและประเภทตลก และยังมีการ์ตูนลามก การ์ตูนโป๊ อีกด้วย

หากกล่าวถึงการ์ตูนที่แฝงการแสดงออกทางเพศในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ในหนังสือการ์ตูนจะมีการนำเสนอเรื่องราวของการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงสอดแทรกอยู่ในหนังสือการ์ตูนทุกประเภท ที่มากที่สุดก็คือ ประเภทการ์ตูนผู้หญิง เพราะการ์ตูนผู้หญิงจะนำเสนอเรื่องราวในแนวของความรัก โรแมนติก ทำให้มีการสัมผัสกันระหว่างชายหญิงจนลุกลามไปถึงการมีเพศสัมพันธ์กันเลย โดยในการ์ตูนจะเขียนให้รู้สึกว่าการมีอะไรกับคนที่เรารัก เป็นเรื่องที่ดี พิเศษและมีความสุขมาก สุดท้ายก็จบลงอย่างมีความสุขเช่นกัน แล้วการ์ตูนที่นำเสนอการมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายหญิงนั้นทุกเรื่องจะแสดงให้เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์กันนั้นเป็นเรื่องที่ดี เป็นเรื่องธรรมดา ส่วนใหญ่แล้วเด็กๆจะคิดว่าการทำตาม ทำเหมือนในการ์ตูนเป็นสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้อง อันนี้ทำให้เกิดผลเสียแน่นอน ถึงแม้ว่าการ์ตูนจะเป็นจุดเล็ก เป็นสื่อหนึ่งที่เปิดเผยเรื่องของเพศ แต่ก็ก็เป็นสื่อที่เข้าถึงเด็กๆได้มากที่สุด

7. อิทธิพลของสื่ออินเทอร์เน็ต

สื่ออินเทอร์เน็ต หรือตาข่าย หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถติดต่อถึงกันได้โดยไม่จำกัดว่าใคร อินเทอร์เน็ตเป็นเส้นทางข่าวสารที่ทำให้เราเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็ว สามารถเดินทางไปหยิบข้อมูลข่าวสารต่างๆได้ทั่วโลก อินเทอร์เน็ตมีบทบาทอย่างมากในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบัน และการติดต่อสื่อสารก็เป็นหัวใจสำคัญของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลหนึ่งได้พบปะบุคคลอื่นอีกมากมาย เช่น ชมรมข่าวและอีเมล ช่วยให้ติดต่อพูดคุยกับคนที่สนใจเรื่องเดียวกัน อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงข้อมูลที่มากมายมหาศาล เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไปมีช่องทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยร่วมกับบุคคลอื่น จากสถาบันอื่น การค้นคว้าข้อมูลจากทั่วโลก ทำให้ผู้ใช้ได้พัฒนาความรู้ของตนเองให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ได้มากกว่าอยู่กับสถาบันการศึกษาหรือห้องสมุดต่างๆ อินเทอร์เน็ตเป็นหนังสือเล่มใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งบรรจุไปด้วยเรื่องราวทางวัฒนธรรม ภาษา เศรษฐกิจ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ประวัติศาสตร์ เป็นต้น

สื่ออินเทอร์เน็ตที่แฝงการแสดงออกทางเพศมีหลายหัวข้อที่ไม่เหมาะสม เป็นสื่อลามก เว็บไซต์ลามกเหล่านี้เกิดจากคนหัวใสผู้มีความสามารถทางคอมพิวเตอร์ ได้สร้างโปรแกรมใส่ข้อมูลภาพโป๊เข้าไป มีตั้งแต่เนื้อธรรมดา จนถึงภาพการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่โจ่งแจ้งและโจ่งแจ้งระหว่างชายหญิง ชายกับชาย หญิงกับหญิง จนถึงคนกับสัตว์ ต่อมาได้ขยายตัวและให้บริการด้วยภาพซึ่งไม่สามารถหาได้ตามร้านหนังสือทั่วไป เช่นรูปโป๊เด็กเล็ก รูปโป๊ผู้เยาว์ รูปการใช้อุปกรณ์วิถิตการ รวมถึงการพนันการ ซาติส พร้อมกับยังได้มีการเสริมบทบรรยายภาพประกอบแบบหนังสือปกขาว และมีวิดีโอให้ดาวน์โหลดอีก เนื่องจากความสะดวกสบายในการค้นหาสื่อลามกเหล่านี้ทำให้มีผู้คนมากมายให้ความสนใจเข้าใช้บริการเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะ

นอกจากจะสามารถเลือกดูเฉพาะที่ตัวเองชอบโดยดูจากที่พักออาศัยของตน จึงเป็นการเสี่ยงที่จะเกิดการทำลายคุณค่าทางจริยศาสตร์ได้ หากว่าบุคคลนั้นหมกมุ่นเกินไป

จุฑามาศ นุชนารถ (2531: 75-81) พบว่า การอ่านหนังสือลามกหรือดูภาพการมีเพศสัมพันธ์ และการดูภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับน้อยกว่า .01

จารุรัตน์ เจริญประชาชนรากร (อรอุษา จันทรวิรุจ. 2544: 45; อ้างอิงจาก จารุรัตน์ เจริญประชากร. 2537: 135-139) พบว่า การอ่านหนังสือปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงด้านเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กุลยา สุหรัยพรหม (2537: 101-102) พบว่า การดูภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการใช้ถุงยางอนามัยด้านเพศสัมพันธ์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พวงพรรณ จันทรตรี (อรอุษา จันทรวิรุจ. 2544: 45; อ้างอิงจาก พวงพรรณ จันทรตรี. 2539: 53-54) พบว่า การรับข่าวสารในเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับค่านิยมเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า การได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆที่อยู่ในสังคมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นแบบอย่างที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ การดูภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ และการฟังรายการวิทยุ รายการที่มีเรื่องเกี่ยวกับการปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ การอ่านคอลัมน์ ตอบปัญหาทางเพศ การอ่านนวนิยายโรแมนติก การอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการสอดแทรกการแสดงออกทางเพศในรูปแบบต่างๆแฝงอยู่ การอ่านหนังสือโป๊ การดูเทป โทรทัศน์หรือภาพยนตร์/อินเทอร์เน็ต ปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศ เป็นต้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามก

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ซิลแมนน์และไบรอัน (Zillmann; & Bryant. 1988: 518-544) พบว่า จากการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้นักศึกษามหาวิทยาลัย 160 คน ซึ่งกลุ่มทดลองที่ชมภาพยนตร์เรอเอ็กซ์ในเวลา 6 ชั่วโมง มากกว่า 6 สัปดาห์ มีใจโอนเอียงที่จะแสดงการยอมรับการมีเซ็กส์และการอยู่ก่อนแต่งงาน รวมถึงการมีชู้มากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ชมภาพยนตร์

แฟรงค์กิน มาร์ค โอซานก้า และซาร่าห์ ลีห์ โจฮาน (ชนะชัย ผดุงธิตติ. 2545: 24 อ้างอิง Frankin; & Sara.1991) ได้รวบรวมการศึกษาวิจัยจากแหล่งต่างๆ พบว่า จากการศึกษาของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างรายงานผลว่า วัตถุหรือสิ่งของลามกนั้น มีผลกระทบต่อบุคคลและสังคมจริง โดยผลการศึกษากการกระทำของจำเลยที่มีพฤติกรรมทารุณกรรมทางเพศจำนวน 500 คน พบว่า การกระทำของจำเลยบางส่วนเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกายมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งลามก

ไดอาน่า รัสเซล (เอกรัตน์ ทศน์เจริญ. 2544: 33 อ้างจาก จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. 2543. หน้า 16) ได้ศึกษาวิจัยและประมาณการว่ามีคดีข่มขืนในสหรัฐอเมริกาประมาณ 1 ล้านคดีที่เกิดขึ้น เพราะการข่มขืนหรือได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากการดูสิ่งพิมพ์ลามก ซึ่งสิ่งดังกล่าวกระตุ้นให้ผู้ชายมองเห็นผู้หญิงในฐานะวัตถุทางเพศ และการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงธรรมชาติของผู้ชาย สื่อทั้งโป๊ ในการ์ตูน นิตยสาร ภาพยนตร์ หรือวิดีโอ ก็สามารถปลุกความก้าวร้าวและส่งผลกระทบต่อผู้หญิงได้ทั้งนั้น

ชีก (Check. 1995: 89-91) พบว่า ในปัจจุบันสื่อลามกไม่ใช่สื่อสำหรับผู้ใหญ่อีกต่อไปแล้ว เพราะกลุ่มที่เปิดรับสื่อลามกมากที่สุด อยู่ในวัยระหว่าง 12-17 ปี และการเปิดรับสื่อลามกประเภทต่าง ๆ นั้นมักกระทำกันที่บ้าน ซึ่งเด็กผู้ชายยอมรับว่า การเปิดรับสื่อลามกครั้งแรกของพวกเขา นั้น สื่อลามกที่นำมาใช้มักเป็นสมบัติของพ่อ ลุง หรือ คนในครอบครัว

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

พจนาน์ สัจจาศิลป์ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคต่อสิ่งเร้าใจทางเพศในงานโฆษณาทางสื่อ นิตยสาร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 250 คน พบว่า เพศ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาที่ทัศนคติต่อสิ่งเร้าใจทางเพศในงานโฆษณาทางสื่อ นิตยสารแตกต่างกันและยังพบว่าการเปิดรับสิ่งเร้าใจทางเพศกับความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของภาพสิ่งเร้าใจทางเพศที่แตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติต่อสิ่งเร้าใจทางเพศแตกต่างกัน และความสนใจที่มีต่อสิ่งเร้าใจทางเพศในงานสื่อโฆษณาทางนิตยสารที่แตกต่างกัน จะทำให้การตัดสินใจในการซื้อสินค้าแตกต่างกัน

เนติ รัตนกร (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการให้ความคุ้มครองเด็กในกฎหมายควบคุมสื่อลามก ศึกษากรณีเปรียบเทียบกฎหมายไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเยอรมัน พบว่า ปัจจุบันปัญหาสื่อลามกกับเด็กนับเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องมีการแก้ไขและกำหนด มาตรการให้ความคุ้มครองเด็ก โดยปัญหาสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีด้วยกัน 2 ประการใหญ่คือ ประการแรก ปัญหาการนำเด็กไปเป็นเหยื่อหรือผู้แสดงในสิ่งลามกไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม และประการที่สอง คือ ปัญหาการรับรู้สิ่งลามกของเด็กจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ภาพ หนังสือการ์ตูน วิดีโอ หรือสิ่งลามกทางอินเทอร์เน็ต และพบว่ากฎหมายของไทยที่ควบคุมในเรื่องสื่อลามก คือ มาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่นำมาใช้ในการควบคุมสื่อลามก แต่อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้มีมาตรการที่จะให้ความคุ้มครองเด็กเป็นการพิเศษ จึงทำให้มองว่ากฎหมายให้ความสำคัญ ต่อปัญหาสื่อลามกและการรับรู้สื่อลามกของเด็กน้อยเกินไป

สุณีย์ แวมณี (2542: บทคัดย่อ) ศึกษาถึงเครือข่ายการแพร่กระจายของสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิดีโอเทป สื่อวีซีดีและสื่อภาพยนตร์ ว่ามีช่องทางการวางจำหน่ายอะไรบ้างและมีเครือข่ายความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย จนถึงผู้บริโภคอย่างไร จึงก่อให้เกิดการแพร่กระจายสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการวางจำหน่ายสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศใน

กรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นเครือข่ายแบบตัดตอน เพื่อป้องกันการติดตามจับกุมจากเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศเป็นสินค้าต้องห้าม (Taboo Product) ในสังคมไทย การซื้อขายจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ช่องทางการวางจำหน่ายสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศแบบไม่โจ่งแจ้ง (Implicit) สามารถวางจำหน่ายได้อย่างเปิดเผยตามร้านค้าที่จำหน่ายสื่อแต่ละประเภท และมักใช้บริษัทจัดจำหน่ายเป็น ผู้กระจายสินค้าสู่ตลาดผู้บริโภค ส่วนสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศแบบโจ่งแจ้ง (Explicit) มีวิธีการจัดจำหน่ายสินค้า โดยผ่านสถาบันคนกลาง ช่องทางการวางจำหน่ายมีหลายช่องทางสามารถสรุปได้ดังนี้ การขายตรง โดยการจำหน่ายในตลาดมืดและการจำหน่ายใต้แฝง การเร่ขาย การจำหน่ายทางไปรษณีย์ การจำหน่าย ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และการจำหน่ายทางอินเทอร์เน็ต สถานที่วางจำหน่ายสื่อที่ นำเสนอเรื่องราวทางเพศกระจายอยู่ทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครและมีการกระจุกตัวอย่างหนาแน่นในบางพื้นที่ที่มีการซื้อขายสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ เช่น ย่านสีลม คลองถม สะพานควาย ประดิพัทธ์ สำโรง เป็นต้น

นันทรัตน์ ศิริสมบูรณ์ลาภ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเชิงจริยธรรมของผู้ใช้อินเตอร์เน็ต ศึกษาเฉพาะกรณีการแพร่ภาพอนาจาร ประชากรที่ศึกษาประกอบด้วยผู้ใช้อินเตอร์เน็ตที่เป็นหญิงและชาย ผู้ใช้อินเตอร์เน็ตที่เคยหรือไม่เคยดูภาพอนาจารบนอินเตอร์เน็ต และผู้ใช้อินเตอร์เน็ตที่เป็นนักศึกษาหรือผู้ทำงานโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล พบว่า ร้อยละ 51 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 49 มีอายุระหว่าง 18-24 ปี ร้อยละ 83 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 86.3 เคยดูภาพอนาจารบนอินเตอร์เน็ตมาก่อนทั้งนี้ร้อยละ 66.5 ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจพบว่ามีความคิดเห็นเชิงประนีประนอมกับการเผยแพร่ภาพอนาจารบนอินเตอร์เน็ต ร้อยละ 17.5 มีความคิดเห็นเชิงบวก และร้อยละ 16.5 มีความคิดเห็นเชิงลบ

ชื่นสมล อุกฤษฏ์วิริยะ (2543: 99) ศึกษาวิจัยถึงอิทธิพลของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีผลต่อการเปิดรับสื่อวีดิทัศน์ประเภทเอ็กซ์ของเยาวชนไทยที่อยู่ในสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 410 คน พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ จำนวน 266 คน หรือร้อยละ 64.9 เคยชมสื่อวีดิทัศน์ประเภทเอ็กซ์ และมีจำนวน 144 คนหรือร้อยละ 35.1 ที่ตอบว่าไม่เคยชมสื่อวีดิทัศน์ประเภทเอ็กซ์

เอกรัตน์ ทศเจริญ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานปราบปรามการควบคุม การผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามกของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเพื่อเสนอแนะแนวทาง ในการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามกที่มีประสิทธิภาพ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 264 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาและเทคนิควิจัยภาคสนาม (Social Survey) เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informants) จำนวน 10 คน พบว่า การจบการศึกษาทางด้านกฎหมาย ยศ รายได้รวมทั้งครอบครัว ประสบการณ์ในการทำงาน สวัสดิการ และทัศนคติว่าการกำหนดอัตรา โทษตามผู้กระทำความผิด ควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามกตามกฎหมายของ เจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม

มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปราบปรามควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามก ส่วนทัศนคติต่อสื่อลามกของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปรามไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ในการปราบปรามควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามกแต่อย่างใด

ฐนวรรษ นิติธรรมวิศรุต (2544: บทคัดย่อ) มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เฉพาะกรณีของการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่มีคนไทยเป็นผู้เสียหาย พบว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกต่างก็ประสบกับปัญหาเหล่านี้เช่นเดียวกัน และได้มีความพยายามที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับเฉพาะกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และทางเทคนิค รวมถึงมาตรการทางสังคมต่างๆ เข้ามาแก้ไขควบคุมกำกับดูแล การใช้อินเทอร์เน็ตในระดับที่แตกต่างกัน ก็ด้วยเหตุผลทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและนโยบายในการให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศไทยในขณะนี้ ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะในส่วนของการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกผ่านทางอินเทอร์เน็ตออกมาใช้บังคับ และกฎหมายสารบัญญัติ รวมถึงวิธีบัญญัติที่ใช้บังคับกับปัญหาดังกล่าวในปัจจุบันก็ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ดังนั้นจึงสมควรที่จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยเท่าทันกับกระแสความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตประกอบกับ ความมีลักษณะอันไร้พรมแดนของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมโยงไปได้ทั่วโลก จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เกิดจากอิทธิพลของสื่อ ซึ่งนำเสนอเรื่องราวออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ วีดีโอ เป็นต้น ซึ่งสื่อในรูปแบบดังกล่าวสามารถพบเห็นได้ง่ายในปัจจุบัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน

3.1.1 การคัดกรอง (Screening)

กรมสุขภาพจิต (2545ก: 8-10) ได้กล่าวถึง การคัดกรองว่าเป็นการพยายามหาโรคที่ยังหาไม่พบหรือหาปัจจัยเสี่ยงของโรคจากประชากรทั่วไป หรือผู้ซึ่งดูเหมือนว่าเป็นปกติออกจากคนปกติ อาจทำได้โดยการซักประวัติการตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การทำหัตถการ และการใช้เครื่องมือ เช่น แบบทดสอบต่างๆ เป็นต้น

การตรวจคัดกรองโรค หมายถึง การตรวจค้นหาโรค หรือความผิดปกติต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้ปรากฏให้เห็น โดยการตรวจโรคทางคลินิก การตรวจโรคทางห้องปฏิบัติการหรือการทดสอบอื่นๆ ทำให้สามารถแยกผู้ป่วยหรือผู้ที่มีสิ่งผิดปกติในร่างกายได้ การตรวจคัดกรองโรคอาจทำในประชากรทั้งหมด (Mass screening) เลือกทำเฉพาะในกลุ่มที่มีอัตราเสี่ยงต่อการเกิดโรคสูง (Selective screening) หรือการรวมการทดสอบหลายอันแล้วทำการตรวจคัดกรองโรคร่วมกัน (Multiple screening) การตรวจคัดกรองโรคทำให้ทราบว่า กลุ่มประชาชนที่กำลังศึกษาอยู่มีโอกาสป่วยเป็นโรค ที่ต้องการศึกษาอยู่ มากน้อยเพียงใด

ธรรมชาติของการค้นหาโรคในประชากรซึ่งยังไม่มีอาการของโรคนั้น หมายความว่า อุบัติการณ์ของโรคนั้นค่อนข้างต่ำ ถึงแม้ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจาก อายุ เพศ หรือลักษณะอื่นๆ การตรวจคัดกรองที่ดีจะต้องใช้เครื่องมือ หรือทักษะที่มีความไวสูง เพื่อที่จะได้ครอบคลุมผู้ป่วยทั้งหมดที่มีอยู่ และความจำเพาะสูงเพื่อลดจำนวนผู้ป่วยที่มีผลบวกสูง ซึ่งต้องการตรวจเพื่อวินิจฉัยต่อ การตรวจคัดกรองโรคมีความสำคัญทางด้านสาธารณสุขไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการตรวจเพื่อวินิจฉัยโรค เป็นการตรวจ (test) ที่ใช้คัดเอาผู้ที่ต่อไปจะเป็นโรคออกมา ตั้งแต่อาการของโรคนั้นยังไม่ปรากฏให้เห็น การตรวจคัดกรองโรคจึงเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะให้การวินิจฉัยโรคได้ตั้งแต่ระยะแรก ดังนั้น ผู้ที่ผ่านการคัดกรอง อาจจะเปลี่ยนธรรมชาติของโรคนั้นๆ ได้ (เฉพาะบางโรค) อาจช่วยลดความรุนแรงของโรคลง ลดการป่วย ลดการตาย ลดการกระจายของโรคหรืออาจนำมา วางแผนในการป้องกันการเกิดโรคนั้นได้

3.1.2 การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียน เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ มีการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนจากโรงเรียน (กรมสามัญศึกษา. 2544: 5)

กรมสุขภาพจิต (2544:15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ วิธีการดำเนินงานในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีรูปแบบและขั้นตอนอย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

กรมวิชาการ (2545: 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รวมทั้งครูได้รู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันปัญหาของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ

มัทธนา และรังสรรค์ เฟิงหนู (2546: 1) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและ

นอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานในการทำงานที่ตรวจสอบได้

วิสรณ พลเสน (2547: 34) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนวิธีการเป็นกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ มีการประสานงานจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างชัดเจน ทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีกิจกรรม เครื่องมือต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและป้องกันแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครู ที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายด้วย

กรมสุขภาพจิต (2544: 8-26) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ที่สำคัญคือ

1.1 ระเบียบสะสม

1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ หรือ อาจนำเครื่องมืออื่นมาใช้แทนได้)

1.3 วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาจากแฟ้มผลงาน บันทึกสุขภาพ เป็นต้น

2. การส่งเสริมนักเรียน

เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

3. การคัดกรองนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544:13) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อจัดนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน

วิสรณ พลเสน (2547: 35) ได้ให้ความหมายของการคัดกรองนักเรียนว่า เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2544: 16 -18) กล่าวถึง ข้อมูลที่ควรนำมาใช้พิจารณาเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน มีดังนี้

- การเรียน
- ชั้นเรียน
1. ด้านความสามารถ
 - 1.1 ด้านการเรียนรู้ ประเด็นการพิจารณาคือ
 - 1.1.1 ผลการเรียนรู้ที่ได้ และความเปลี่ยนแปลงของผล
 - 1.1.2 ความเข้าใจใส่ ความพร้อมในการเรียน
 - 1.1.3 ความสามารถในการเรียน
 - 1.1.4 ความสม่ำเสมอในการมาโรงเรียน เวลาและการเข้า
 - 1.2 ด้านความสามารถพิเศษ
 - 1.2.1 แสดงออกถึงความสามารถพิเศษที่มี
 - 1.2.2 ความถนัด ความสนใจ และผลงานที่ผ่านมา
 2. ด้านสุขภาพ
 - 2.1 ด้านร่างกาย
 - 2.1.1 ความปกติ ความพิการหรือความบกพร่องทางร่างกาย
 - 2.1.2 โรคประจำตัว
 - 2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักกับส่วนสูง
 - 2.1.4 ความสะอาดของร่างกาย
 - 2.2 ด้านจิตใจและพฤติกรรม
 - 2.2.1 สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น
 - 2.2.2 ความประพฤติ การแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่
 - 2.2.3 มีผลกระทบต่อการเรียน ความสามารถพิเศษและการ
 - 2.2.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อน ครู ผู้ปกครอง การใช้สาร
 3. ด้านครอบครัว
 - 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 3.1.1 ลักษณะของผู้หารายได้ให้ครอบครัว
 - 3.1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
 - 3.1.3 ความเพียงพอกับรายรับรายจ่าย
 - 3.1.4 จำนวนเงินที่นักเรียนได้มาใช้จ่ายในโรงเรียน
 - 3.2 ด้านการคุ้มครองนักเรียน
- เช่น การมองเห็น การได้ยิน เป็นต้น
- ความวิตกกังวล หรือซึมเศร้า
- พึงประสงค์
- ปรับตัวของนักเรียน เช่น พฤติกรรมที่ไม่อยู่นิ่ง สมาธิสั้น
- เสพติด การลักขโมย การทำร้ายตนเอง พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

3.2.1 ความสามารถในการคุ้มครองดูแลนักเรียน ได้อย่างปลอดภัยและเหมาะสมของผู้ปกครอง

3.2.2 ความเหมาะสมของสภาพที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อม

3.2.3 ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เช่น อบอุ่น หรือใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจปัญหา ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ซึมเศร้า หรือเหม่อลอย แสดงออกถึงอาการไม่ยากกลับบ้านลักษณะของผู้หารายได้ให้ครอบครัว

4. ด้านพฤติกรรมอื่นๆที่ครูพบเพิ่มเติม พฤติกรรมอื่นที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่เหมาะสมที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของนักเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

4. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ

1. ให้คำปรึกษาเบื้องต้น
2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

5. การส่งต่อ

ในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น บางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้นหากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใด คนหนึ่ง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนและมีระบบซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา การส่งต่อ ซึ่งความสำเร็จในการช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของนักเรียน ครูทุกฝ่าย และการสนับสนุนอย่างดียิ่งของผู้ปกครอง อีกทั้งหากมีจิตแพทย์หรือ นักจิตวิทยาประจำโรงเรียน เพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็จะทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.1.3. ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบคัดกรอง

ไพศาล หวังพานิช (2547: 36) กล่าวว่า การวัดเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหาจำนวน ปริมาณ หรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กิจกรรมนี้มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ สิ่งที่ต้องการจะวัด เครื่องมือวัด และผลการวัด

อุทุมพร จามรมาน (2532 : 53) กล่าวว่า การได้มาซึ่งเครื่องมือวัด แยกตามขั้นตอนการดำเนินงานได้เป็น 2 ตอน คือ ขั้นตอนในการสร้างกับขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ การสร้างเริ่มตั้งแต่การกำหนดแนวคิด ขอบเขต การตีความหมายลักษณะที่จะวัด การกำหนดจำนวน ข้อความและรูปแบบ การเขียนคำชี้แจง การเขียนข้อความ การทดลองใช้ และการปรับปรุงเครื่องมือวัด ส่วนขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือจะเริ่มจากการนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ จัดทำคู่มือที่เกี่ยวกับวิธีการแปลผลและการใช้เครื่องมือ

อโนทัย แทนสวัสดิ์. (2546: 17) กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบคัดกรองไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างโดยทั่วไปผู้สร้างจะมีจุดมุ่งหมายในการเลือกสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ เพื่อวัดอะไรบางอย่าง เช่น ความเครียด ความก้าวร้าว เป็นต้น แต่บางท่านเลือกคุณสมบัติหลายอย่างเพื่อจุดประสงค์ในการพยากรณ์พฤติกรรม เช่น จะเป็นแพทย์ควรมีบุคลิกภาพด้านใด จะเป็นตำรวจควรมีบุคลิกภาพด้านใด การสร้างเครื่องมือเพื่อวัดบุคลิกภาพจึงต้องระมัดระวัง
2. ศึกษา नियามและทฤษฎี เอกสารและแบบทดสอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ต้องการวัด ควรศึกษาอย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความชัดเจนในนิยาม และลักษณะของพฤติกรรมนั้นๆ
3. เขียนนิยามสิ่งที่ต้องการศึกษาใหม่ให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องตามนั้น นิยามอาจไม่เหมือนเก่าก็ได้ แต่ต้องมีเหตุผลสนับสนุนแนวคิดนั้น
4. เลือกรูปแบบการเขียนข้อสอบที่จะวัดสิ่งที่ต้องการ รูปแบบมีหลายชนิด เช่น ประเภทข้อความเดี่ยว ประเภทข้อความคู่ ประเภทสถานการณ์ ประเภทภาพ ฯลฯ นอกจากนี้การให้ตอบมีหลายรูปแบบอาจเป็นถูก-ผิด, เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย เป็นต้น
5. เขียนข้อสอบตามนิยามพฤติกรรมแต่ละด้านเพื่อจะวัดลักษณะนิสัยที่จะเกิดจากพฤติกรรมนั้นๆ
6. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นเป็นการตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้องในขั้นแรกทางด้านนิยาม ด้านภาษา ด้านรูปแบบ ขั้นตอนนี้ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน
7. ทดลองครั้งที่ 1 เพื่อหาคุณภาพเบื้องต้น เช่น ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นและลักษณะอื่นๆเพื่อมาแก้ไขอีกครั้ง

8. คัดเลือกและปรับปรุง จากผลการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 เลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการแล้วทำเป็นชุดใหม่หรืออาจเขียนเพิ่มเติม

9. ทดลองครั้งที่ 2 ครั้งนี้เป็นการคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพแล้วมาทดลองกลุ่มตัวอย่างควรมากขึ้นเป็นตัวแทนของประชากรจริงๆ วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกอีกครั้งเพื่อตรวจสอบ คุณภาพของข้อคำถาม วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง หรือค่าอื่นๆ ถ้าข้อคำถามมีคุณภาพสูงก็สามารถนำไปใช้ได้ ถ้าคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์จำเป็นต้องแก้ไขอีกครั้ง ดังนั้นการทดสอบคุณภาพให้ได้คุณภาพที่สมบูรณ์อาจต้องทดลองมากกว่า 2 ครั้งก็ได้

10. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) เกณฑ์ปกติหมายถึง ข้อเท็จจริงที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้อย่างชัดเจนและเป็นคะแนนตัวที่จะบอกระดับของพฤติกรรมของแต่ละคนว่า จะเป็นคนลักษณะใดเมื่อเทียบกับกลุ่มประชากร

จากข้อเสนอแนะของ กุญชรีย์ คำชาย (2542: 121-122) ได้กล่าวไว้ว่าเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่รัดกุมและชัดเจน จึงได้ให้ข้อเสนอแนะการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การกำหนดเนื้อเรื่อง

- 1.1 ถามในสิ่งที่จำเป็นและต้องการนำมาใช้ประโยชน์
- 1.2 ผู้ตอบต้องมีความรู้หรือข้อมูลในเรื่องที่จะถาม
- 1.3 สิ่งที่จะถามทั้งหมดต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2. ถ้อยคำที่ใช้ในการตั้งคำถาม

- 2.1 ตั้งคำถามชัดเจน ต้องแน่ใจว่าผู้อ่านสามารถเข้าใจตรงกับความ

ต้องการที่จะถาม

2.2 เขียนคำถามให้ง่ายที่สุด ตัดคำฟุ่มเฟือยออก ไม่ควรใช้สำนวนที่ไม่จำเป็น ไม่ใช่ศัพท์เทคนิคที่คนบางกลุ่มเข้าใจ ไม่ใช่คำที่มีความหมายคลุมเครือและไม่เขียนคำถามเป็นประโยคยาวๆ มีผู้แนะนำว่าในหนึ่งประโยคไม่ควรเกิน 20 คำ

2.3 หากคำถามนั้นมีเงื่อนไข ให้เขียนคำถามโดยใส่ส่วนที่เป็นเงื่อนไขก่อนส่วนที่เป็นคำถาม เช่น หากคุณสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ คุณจะเลือกเรียนที่สถาบันราชภัฏหรือไม่ จะเหมาะกว่าถ้าใช้ คุณจะเลือกเรียนที่สถาบันราชภัฏหรือไม่หากคุณสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ ทั้งนี้เพราะการอ่านคำถามก่อนจะทำให้ผู้อ่านตัดสินใจตอบโดยลืมนวลีเงื่อนไขสำคัญ

2.4 ไม่ใช่คำถามซ้อนคำถามในประโยคเดียวกัน ในที่นี้หมายถึงการตั้งคำถามสองคำถามในประโยคเดียวกัน เช่น คนนอนดึกและตื่นสายเป็นประจำหรือไม่ คนเราอาจนอนดึกและตื่นเช้าได้ หรือนอนหัวค่ำและตื่นสายได้ ดังนั้นการตอบว่า ใช่ จึงอาจเป็นการตอบเฉพาะการนอนหรือตื่นอย่างใดอย่างหนึ่งมีใช่ทั้ง 2 อย่าง

2.5 ให้พิจารณาว่าหากต้องการจะได้คำตอบที่ต้องการควรใช้คำถามตรงหรือคำถามอ้อม

3. รูปแบบคำตอบ

ดังได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น คำถามสามารถเป็นปลายเปิด-ปิด ดังนั้น การเลือกแบบคำตอบต้องให้สอดคล้องกับคำถาม ดังนี้

3.1 เมื่อคำถามต้องการให้ตอบอย่างเสรี หรือเป็นคำถามปลายเปิด รูปแบบที่ต้องการ คือ การมีช่องว่างหรือเนื้อที่สำหรับเติมความเห็นลงไปเป็นประโยคหรือในกรณีที่ซับซ้อนอาจเขียนในรูปแบบเรียงความได้

3.2 ในกรณีที่คำถามเป็นการสำรวจข้อเท็จจริง แบบคำตอบที่ต้องการจะเป็นแบบกำหนดตัวเลือก 2 ตัวเลือก เช่น ใช่-ไม่ใช่, จริง-ไม่จริง

4. การเรียงลำดับคำถาม

4.1 คำถามในส่วนแรกจะเป็นคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ทางสังคมของผู้ตอบคำถาม ในส่วนที่ 2 จึงจะเป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่ต้องการทราบ

4.2 ให้เรียงคำถามตามลำดับความคิดอย่างสมเหตุสมผล

4.3 ให้เรียงคำถามโดยคำนึงถึงความสนใจและความกระตือรือร้นของผู้ตอบ

อุทุมพร จามรมาน (2532 : 53 - 69) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดซึ่งมีทั้งหมด 9 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขอบเขต

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นที่ 3 การระบุเนื้อหาที่จะวัด

ขั้นที่ 4 การทำตารางโครงสร้าง

ขั้นที่ 5 การให้น้ำหนักในตารางโครงสร้าง

ขั้นที่ 6 การกำหนดประเภทของข้อ ประเภทเครื่องมือ คะแนนรายข้อ และ

จำนวนข้อ

ขั้นที่ 7 การเขียนข้อความ

ขั้นที่ 8 การจัดทำเครื่องมือ

ขั้นที่ 9 การทดลองใช้

เมื่อสร้างเครื่องมือและทดลองใช้ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงแล้ว จึงนำมาใช้กับกลุ่มจริง และวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือต่อไป ซึ่งขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือวัดมีทั้งหมด 9 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มจริง

ผู้สร้างพิจารณาจำนวนคนตอบ จัดพิมพ์เครื่องมือตามจำนวนที่ต้องการแล้ว เตรียมการทดสอบ โดยการกำหนดสถานที่สอบ ผู้ควบคุมที่เข้าใจกระบวนการให้การทดสอบ ผู้สร้างต้องซักซ้อมกับผู้ควบคุมการทดสอบตั้งแต่เริ่มต้นทดสอบและจนถึงการสิ้นสุดการทดสอบ ถ้ามีปัญหาจะแก้ไขอย่างไร ผู้สร้างควรเป็นผู้หนึ่งในกระบวนการทดสอบและบันทึกขั้นตอน

การทดสอบ ตลอดจนปัญหาและการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้น นำผลการตอบมาวิเคราะห์ และให้คะแนนเป็นรายคน รายข้อ พร้อมทั้งสรุปปัญหารายข้ออย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย

เลือกเฉพาะข้อที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ ฉบับที่ตอบไม่ครบ ควรจัดแยกไว้ต่างหาก การวิเคราะห์ในขั้นนี้ คือ การตรวจให้คะแนนแต่ละคน แต่ละข้อ แจกแจงความถี่ และคำนวณค่าต่างๆเป็นรายข้อ เป็นกลุ่มคน ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ฐานนิยม
2. พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน
3. ความเบ้ ความโด่งเบน
4. ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อ (Inter Item correlation)
5. สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ กับคะแนนรวม (Item – Total correlation)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์รายข้อ

คำนวณค่าต่างๆ เป็นรายข้อทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตอบเป็นรายข้อ

คือ

1. ข้อใดบ้างมีผู้ตอบมาก/น้อย
2. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับข้อใดสูงหรือต่ำ
3. ข้อใดมีความสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูงหรือต่ำ
4. ลักษณะการแจกแจงข้อมูลของคนเป็นรายข้อเป็นอย่างไร ลักษณะ

การแจกแจงของแต่ละข้อเหมือนกันหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าความเบ้ และความโด่งเบน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์คะแนนรวม

การเสนอลักษณะการแจกแจงข้อมูลกลุ่ม จำทำให้ได้ข้อสรุปว่า คะแนนเป็นอย่างไร ปกติ หรือเบ้ แบบวัดมีผู้ตอบได้มากหรือน้อย ค่าสถิติภาคบรรยายช่วยอธิบายลักษณะของแบบวัดนี้

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าความตรง (Validity)

ดังได้กล่าวมาแล้ว ความตรง จำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามทฤษฎี และความตรงตามเกณฑ์ การหาค่าความตรงประเภทต่างๆ มีความแตกต่างกันคือ

1. ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

การหาค่าความตรงตามเนื้อหา จะไม่มีค่าหรือตัวเลข หากแต่ใช้การบรรยายแทน โดยพิจารณาจากตารางโครงสร้างว่า ผู้สร้างได้จำแนกเนื้อหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ครบถ้วนหรือไม่ ความตรงเชิงเนื้อหาที่ได้จากตารางโครงสร้าง จำแนกเป็นความตรงตามเนื้อหารายข้อ กับความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหาหรือข้อ (Item Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า ข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ การจำแนกเนื้อหาออกเป็นข้อความ มีความถูกต้องสมบูรณ์ ครบถ้วนหรือไม่

ความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Test Content Validity) ได้จากการวิเคราะห์ว่า เครื่องมือนี้มีความเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อหาอย่างครบถ้วน ถูกต้องสมบูรณ์หรือไม่ จำแนกเนื้อหาออกเป็นหมวด หน่วย เรื่อง ถูกต้องหรือไม่ และข้อความที่ปรากฏในเครื่องมือ เป็นสัดส่วนตามน้ำหนักของเนื้อหาที่จำแนกหรือไม่

2. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

ความตรงตามโครงสร้างนี้นิยมใช้กับการวัดเนื้อหาทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นนามธรรม ผู้สร้างต้องให้คำนิยามที่เป็นรูปธรรมหรือเป็นพฤติกรรมก่อน การตรวจสอบความตรงแบบนี้มี 2 วิธี คือ การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับพฤติกรรมที่นิยาม กับ การวิเคราะห์ความตรงแบบแรก เป็นการพิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างพฤติกรรมที่นิยามไว้กับข้อความที่เขียนขึ้นว่า มีความสอดคล้องกันเพียงใด ส่วนแบบหลังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลนั้น

3. ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion Related Validity)

การหาความตรงแบบนี้ ผู้พัฒนาเครื่องมือต้องระบุชัดเจน เช่น เกณฑ์คือลักษณะที่ปรากฏ การหาความตรงตามเกณฑ์ ก็คือ การให้กลุ่มที่แสดงลักษณะปรากฏอยู่นั้น ทดสอบกับแบบวัดที่สร้างขึ้น ถ้าพบว่า คะแนนที่ได้สอดคล้องกัน ก็เรียกว่า แบบวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability Coefficient)

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ ส่วนใหญ่ใช้การหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) หรือ ความคงเส้นคงวา (Stability)

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงเครื่องมือ

หลังจากที่วิเคราะห์ข้อความและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือแล้ว ผู้สร้างควรนำผลวิเคราะห์มาพิจารณารายข้อว่า จะตัดทิ้ง ปรับปรุงอย่างไร แล้วจึงดำเนินการแก้ไข แต่ให้อยู่ในตารางโครงสร้าง แล้วจึงไปทดลองกับกลุ่มใหม่ ทำเช่นนี้หลายๆ ครั้ง จนไม่มีข้อความใดที่จำเป็นต้องปรับปรุง จึงคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ แล้วสรุปผล

ขั้นที่ 8 ปกติวิสัย (Norms)

ถ้าการพัฒนาเครื่องมือไปถึงขั้นที่มีความเชื่อถือได้สูงแล้ว การหาค่าปกติวิสัยจะช่วยให้การใช้เครื่องมือ การแปลความหมายเป็นไปได้ง่ายและสะดวก ค่าปกติวิสัยนี้ส่วนใหญ่ได้จากกลุ่มจริงที่มีขนาดใหญ่และมีความเป็นตัวแทนของประชากร การคำนวณค่าปกติวิสัย ได้แก่ การคำนวณคะแนนมาตรฐานและการคำนวณค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของข้อมูลกลุ่มใหญ่นั้นเอง

ขั้นที่ 9 การสรุปผล

เครื่องมือที่พัฒนาจนถึงขั้นสุดท้ายแล้ว ผู้สร้างจะต้องเขียนคู่มือการใช้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือ
2. กรอบการสร้าง ตารางโครงสร้าง
3. ข้อความทั้งหมด (เครื่องมือวัด หรือแบบทดสอบ)
4. การสรุปผลด้านคุณภาพ
5. วิธีใช้และการแปลผล

3.1.4 ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

แบบทดสอบมีอยู่มากมายด้วยกัน ผู้ใช้จึงควรใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกว่าแบบทดสอบใดที่เหมาะสมมีคุณค่าควรแก่การนำไปใช้ ในที่นี้กล่าวถึงเกณฑ์กว้างๆ ในการพิจารณา 2 ประการ คือ เกณฑ์การออกแบบ (Design Properties) และเกณฑ์ของมาตรวัด (Psychometric Properties) (สุชีรา ภัทรายุตวรรตน์. 2545: 30-31)

เกณฑ์การออกแบบ (Design Properties)

1. แบบทดสอบนั้น ควรมีการกล่าวถึงจุดประสงค์การวัดที่แน่ชัด
2. มีเนื้อหาการวัดที่เฉพาะเจาะจงและเป็นมาตรฐาน
3. มีขั้นตอนการสอบที่เป็นมาตรฐาน
4. มีกฎเกณฑ์การให้คะแนนที่แน่นอนและเป็นมาตรฐาน

เกณฑ์ของมาตรวัด (Psychometric Properties)

แบบวัดที่ควรจะออกแบบให้มีความถูกต้องแน่นอน ซึ่งก็คือ สิ่งที่แบบทดสอบควรมีลักษณะของแบบทดสอบที่ครบเกณฑ์การวัด ควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. มีความเที่ยง (Reliability) คือ ความคงที่ในการวัด
2. มีความตรง (Validity) คือ มีคุณสมบัติวัดได้ตรงตามความต้องการที่จะวัด
3. มีการวิเคราะห์ข้อคำถาม (Item analysis) ของแบบทดสอบที่นำมาปรับปรุง และคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมไปใช้ต่อไป

3.1.5 เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลแบบคัดกรอง

กรมสุขภาพจิต (2545ก: 9-10) ได้ให้เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลแบบคัดกรอง (Screening Test) ดังนี้

1. ความตรง (Validity) หมายถึง การที่แบบคัดกรองสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใดโดยทั่วไปแบบคัดกรองควรจะบอกได้ว่าบุคคลที่ได้ทำการทดสอบนั้นมีพฤติกรรมอย่างไร
2. ความไวของการทดสอบ (Sensitivity) หมายถึง ความสามารถของ แบบคัดกรองในการที่จะตรวจแยกแยะพฤติกรรมได้ถูกต้อง

3. ความจำเพาะของการทดสอบ (Specificity) หมายถึง ความสามารถของแบบคัดกรองในการที่จะตรวจแยกแยะพฤติกรรมที่ไม่ใช่ได้ถูกต้อง

4. ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ความสามารถของแบบคัดกรองในการที่จะวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งซ้ำๆ แล้วได้ผลคล้ายคลึงกัน ถ้าผลยิ่งใกล้เคียงกันมาก ก็แสดงว่าแบบทดสอบนั้นยิ่งมีความเที่ยงสูง ความเที่ยงขึ้นอยู่กับความผันแปรกับผู้รับการทดสอบ ความผันแปรของผู้ทดสอบและความผันแปรอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ค่าพยากรณ์ (Predictive value) แบบคัดกรองที่นำมาใช้ครั้งแรก หรือนำมาประยุกต์ใช้ครั้งแรกในสถานการณ์ใหม่จะต้องนำมาประเมินดูค่าพยากรณ์ว่าสูงหรือต่ำ ค่าพยากรณ์บวก (Predictive value positive) แสดงถึงโอกาสของบุคคลที่มีผลการทดสอบเป็นบวก ค่าพยากรณ์ลบ (Predictive value negative) แสดงถึงโอกาสของบุคคลที่มีผลการทดสอบเป็นลบจะไม่มีพฤติกรรมเท่าใด

6. ตัววัดมาตรฐาน (The Gold Standard) การประเมินความถูกต้องของแบบทดสอบนั้นให้พิจารณาจากความสัมพันธ์ของการทดสอบกับพฤติกรรมที่เป็นจริงหรือไม่ ถ้าการทดสอบใดที่ให้ผลถูกต้องใกล้เคียงความจริงมากที่สุด จะถือว่าการทดสอบนั้นเป็นตัววัดมาตรฐาน (Gold Standard)

3.1.6 เกณฑ์ปกติ (Norm)

ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543: 313-317) กล่าวว่า เกณฑ์ปกติหมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้อย่างดีแล้ว และเป็นคะแนนตัวที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร แต่ในทางปฏิบัติประชากรที่นิยามไว้อย่างดี (Well defined population) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีของประชากรนั่นเอง แต่ต้องมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรได้ ไม่เช่นนั้นจะทำให้เกณฑ์ปกติเชื่อมั่นไม่ได้ การสร้างเกณฑ์ปกติจึงขึ้นอยู่กับเกณฑ์ 3 ประการ

1. ความเป็นตัวแทนที่ดี การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่นิยามทำได้หลายวิธี เช่น สุ่มแบบธรรมดา สุ่มแบบแบ่งชั้น สุ่มแบบเป็นระบบ หรือสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เป็นต้น เลือกสุ่มตามความเหมาะสม โดยพิจารณาประชากรเป็นตัวสำคัญ ถ้าประชากรมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่มีคุณสมบัติแตกต่างกันมากนัก ใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดาก็ดีที่สุด ถ้าเป็นลักษณะมีสิ่งที่แตกต่างกันมากเช่น ขนาดโรงเรียนต่างกัน ระดับความสามารถแตกต่างกัน ทำเลที่ตั้งแตกต่างกัน และมีผลต่อการเรียน กรณีนี้ควรใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ถ้าแต่ละหน่วยการสุ่ม เช่น โรงเรียน ห้องเรียน มีคุณลักษณะไม่แตกต่างกัน แต่แบ่งหน่วยการสุ่มไว้แล้ว การสุ่มแบบนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจะดีที่สุด 3 วิธีนี้ ใช้ในการสุ่มเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติมากที่สุด ดังนั้น ก่อนสร้างเกณฑ์ปกติต้องวางแผนการสุ่มให้ดีกว่าก่อน เพื่อให้เกณฑ์ปกติเชื่อมั่นได้

2. มีความเที่ยงตรง ในที่นี้หมายถึงการนำคะแนนดิบไปเทียบกับเกณฑ์ปกติที่ทำไว้แล้ว สามารถแปลความหมายได้ตรงกับความเป็นจริง เช่น คนหนึ่งสอบเลขได้ 20 คะแนนตรงกับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 และตรงกับคะแนนที่ (T) 50 แปลว่าเป็นความสามารถปานกลางของกลุ่มความเป็นจริงจะเป็นอย่างตัวเลขในเกณฑ์ปกติดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้นความสอดคล้องของคะแนนการสอบกับเกณฑ์ปกติตามความเป็นจริง จึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการแปลความหมายของคะแนนการสอบแต่ละครั้ง

3. มีความทันสมัย เกณฑ์ปกตินั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของประชากรกลุ่มนั้น การพัฒนาคนมีอยู่ตลอดเวลา เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม อาหารการกินเหล่านี้ คนจะเก่งขึ้นหรืออ่อนลงได้ ดังนั้นเกณฑ์ปกติที่เคยศึกษาไว้นานแล้วหลายปี อาจมีความผิดพลาดจากความเป็นจริง จำเป็นต้องศึกษาใหม่หรือเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เรื่อย ๆ โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ปกติควรจะเปลี่ยน ทุก ๆ 5 ปี

ชนิดของเกณฑ์ปกติ

เกณฑ์ปกติแบ่งชนิดได้ตามลักษณะของประชากร และตามลักษณะของการใช้สถิติการเปรียบเทียบ การแบ่งตามลักษณะของประชากร แบ่งได้ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National norms) การสร้างเกณฑ์ปกติระดับชาตินั้นใช้ประชากรที่นิยามไว้มากมายทั่วประเทศ เช่น หาเกณฑ์ปกติของวิชาเลขคณิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับชาติ ก็ต้องสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั่วประเทศ หรือสุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วประเทศจำนวนนักเรียนที่จะต้องสอบจึงมีมาก เพื่อให้รู้ว่าจะสร้างเมื่อปี พ.ศ.ใด ก็ต้องกำหนดวัน เดือนปี การสร้างไว้ด้วย เพื่อคนใช้เกณฑ์ปกติจะได้รู้ว่าทันสมัยหรือไม่

2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) เป็นการสร้างเกณฑ์ปกติระดับเล็กลงมา เช่น ระดับจังหวัด หรือระดับอำเภอ การสร้างเกณฑ์ปกติระดับนี้ค่าใช้จ่ายจะน้อยลงและเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบคะแนนของผู้สอบกับคนทั้งจังหวัดหรืออำเภอ ในการจัดการศึกษาบางครั้งจังหวัดแต่ละจังหวัด อาจเน้นเนื้อหาวิชาบางวิชาไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะทางด้านวิชาชีพ บางจังหวัดเน้นเกษตร บางจังหวัดเน้นอุตสาหกรรม บางจังหวัดเน้นการทำประมง เป็นต้น วิชาที่มีการเน้นแตกต่างกัน การสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นจะมีประโยชน์มาก แต่วิชาพื้นฐานอื่น ๆ ก็สามารถหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นได้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบความสามารถในวิชาการของนักเรียนคนหนึ่งกับคนทั้งจังหวัดหรืออำเภอ ว่าเด็กคนหนึ่งสอบแล้วจะอยู่ในระดับใด เก่งหรืออ่อนกว่าคนอื่นเพียงใด เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขได้

3. เกณฑ์ปกติของโรงเรียน (School norms) โรงเรียนบางแห่งมีขนาดใหญ่ นักเรียนแต่ละชั้นมีจำนวนมาก เวลาสร้างข้อสอบแต่ละวิชาแต่ละระดับชั้นได้มีมาตรฐานแล้ว จะสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนตนเองก็ได้ กรณีสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนเดียวหรือกลุ่มโรงเรียนในเครือ เรียกว่าเกณฑ์ปกติของโรงเรียน ใช้ประเมินเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคนกับนักเรียนส่วนรวมของโรงเรียน และใช้ประเมินการพัฒนาของโรงเรียนได้ด้วย โดยดูจากการศึกษาว่าแต่ละปี เหนือหรือด้อยกว่าปีที่สร้างเกณฑ์ปกติเอาไว้

การสร้างเกณฑ์ปกติมีการสร้างโดยยึดหลักการทางสถิติหลายอย่าง เช่น

1. เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile norms) เกณฑ์ปกติแบบนี้สร้างจากคะแนนดิบที่มาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดี แล้วดำเนินการตามวิธีการสร้างเกณฑ์ปกติ แต่พอถึงค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ก็หยุดแค่นั้น เกณฑ์ปกติแบบนี้เป็นคะแนนจัดอันดับเท่านั้นจะนำไปวกลบกันไม่ได้ แต่สามารถเปรียบเทียบและแปลความหมายได้ เช่น เด็กคนหนึ่งสอบได้ 25 คะแนน ไปเทียบกับเกณฑ์ปกติตรงตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 แสดงว่าเขามีความสามารถเหนือคนอื่น 80% เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ใช้ควบคู่กับเกณฑ์ปกติคะแนนมาตรฐานอื่น ๆ อยู่เสมอ เพราะแปลผลได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

2. เกณฑ์ปกติคะแนนที (T-score norms) นิยมใช้กันมากเพราะเป็นคะแนนมาตรฐานสามารถนำมาวกลบและเฉลี่ยได้ มีค่าเหมาะสมในการแปลความหมาย คือ มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 มีคะแนนเฉลี่ย 50 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10

3. เกณฑ์ปกติสเตโนน (Stalinises norms) คะแนนแบบนี้เป็นคะแนนมาตรฐานชนิดหนึ่ง แต่มีค่าเพียง 9 ตัว (Standard nine points) ค่าตั้งแต่ 1 ถึง 9 คะแนน เฉลี่ยอยู่ที่ 5 คะแนน มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานประมาณ 2 คะแนน วิธีการหา มักจะเทียบจากเปอร์เซ็นต์ของความถี่ที่คะแนนเรียงตามค่าจะสะดวกกว่า

4. เกณฑ์ปกติตามอายุ (Age norms) แบบทดสอบมาตรฐานบางอย่างหาเกณฑ์ปกติตามอายุ เพื่อดูพัฒนาการในเรื่องเดียวกันว่า อายุต่างกันจะมีพัฒนาการอย่างไร โดยมากแบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญาและความถนัดจะหาเกณฑ์ปกติโดยวิธีนี้ ส่วนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะหาเฉพาะแบบทดสอบวิชาที่เป็นพื้นฐาน เช่น ภาษาและคณิตศาสตร์ เป็นต้น และคำนึงว่า เนื้อหา จะต้องไม่มีผลกับระดับอายุ เช่น เรื่องคำศัพท์สามารถหาได้ตั้งแต่อายุ 5 ปีถึง 20 ปี ทั้งนี้เพื่อจะดูว่าศัพท์ที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่งนั้น ถ้านักเรียนคนหนึ่งอายุ 10 ปี สอบได้จำนวนหนึ่งเมื่อเทียบเกณฑ์ปกติ น่าจะเป็นความสามารถคำศัพท์เท่ากับอายุเท่าใด อาจจะเท่ากับเด็กอายุ 8 ปี 10 ปี หรือ 15 ปี

5. เกณฑ์ปกติตามระดับชั้น (Grade norms) เป็นการหาเกณฑ์ปกติตามระดับชั้นว่าคะแนนเท่าไรควรจะอยู่ระดับชั้นไหนจึงจะเหมาะสม แบบทดสอบที่จะทำเกณฑ์ปกติชนิดนี้ได้ต้องเป็นเนื้อหาเดียวกัน ดังนั้นการวัดที่มีเนื้อหาแตกต่างกันตามระดับชั้นจะทำได้ ทำให้ไม่รู้จะเปรียบเทียบแปลผลว่าอย่างไร วิชาที่นิยมมักจะเป็นวิชาพื้นฐาน เช่น คำศัพท์ คณิตศาสตร์ เบื้องต้น แบบทดสอบก็ต้องออกความรู้ความสามารถที่กว้าง เช่น คำศัพท์ก็ให้ครอบคลุมตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 แล้วศึกษาดูว่าระดับชั้นประถมปีที่ 1 จะได้กี่คะแนน ปีที่ 2 จะได้กี่คะแนน ไปเรื่อย ๆ จนถึงมัธยมปีที่ 6 จะได้กี่คะแนนโดยมากแต่ละระดับชั้นก็จะเป็นช่วงคือ การแจกแจงของคะแนนจะซ้อนทับกันเป็นระยะไป เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ถ้าเด็กคนหนึ่งมาสอบแบบทดสอบฉบับนี้ได้คะแนน 20 คะแนน และกำลังเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 แต่เมื่อเทียบแล้วเท่ากับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 จะได้นำไปพัฒนาต่อ

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน

3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กรมสุขภาพจิต (2547: ออนไลน์) แบบคัดกรองพฤติกรรมเด็ก The Strengths and Difficulties Questionnaire: SDQ หรือ แบบสอบถามสำหรับประเมินพฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่น เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการคัดกรองปัญหาทางพฤติกรรม และปัญหาทางอารมณ์ที่เบี่ยงเบนซึ่งมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตในอนาคต ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระยะแรก ก่อนที่จะลุกลามจนยากต่อการแก้ไข ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ พัฒนาโดย Robert Goodman จิตแพทย์เด็กชาวอังกฤษ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ มีทั้งคำถามเชิงบวก และคำถามข้อที่เป็นปัญหาแบ่งเป็น 5 หมวด คือ พฤติกรรมเกร (conduct problem) พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง (hyperactivity) ปัญหาทางอารมณ์ (emotional problem) ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน (peer problem) และ พฤติกรรมสัมพันธ์ทางสังคม (แต่ละหมวดมี 5 ข้อ) Goodman เสนอ cut-off point สำหรับ Clinical Range ที่ค่าคะแนนสูงกว่า 90 เปอร์เซนต์ไทล์ของคะแนนรวมที่เป็นปัญหา จากผลการศึกษาวิจัยประชากรในชุมชนประเทศอังกฤษ สํารวจเด็กอายุ 5-15 ปี จำนวน 7,984 คน โดย Robert Goodman และคณะ (ค.ศ. 2000) พบว่ามี sensitivity 63.3% (95% CI 59.7-66.9%) specificity 94.65 (94.1-95.1%) positive predictive value 52.7% negative predictive value 96.4% (96.0-96.8%) และค่าที่ได้จากการศึกษาในเด็กไทยก็ไม่แตกต่างกันมากนัก

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2540: 42) แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น ภาวะซึมเศร้า (depression) จัดเป็นปัญหาที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะความชุกและอัตราการตายที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาจิตเวชอื่นๆ ในต่างประเทศมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นเป็นจำนวนมากในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา ผลการศึกษาชี้ว่าวัยรุ่นป่วยเป็นโรคซึมเศร้าในอัตราที่ค่อนข้างสูง ความชุกมีตั้งแต่ ร้อยละ 8-30 ขึ้นอยู่กับวิธีการและประชากรที่ศึกษา CES-D (Center for Epidemiologic Studies-Depression Scale) เป็นเครื่องมือวัดอาการซึมเศร้าประเภท self-report เช่นเดียวกับ CDI เครื่องมือนี้พัฒนาขึ้นมาโดยนักวิจัยแห่ง Center for Epidemiologic Studies ที่ National Institute of Mental Health ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อวัดอาการซึมเศร้าในผู้ใหญ่โดยเฉพาะในการสำรวจในชุมชน

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

อำไพ ทองเงิน และคนอื่นๆ (2544) แบบคัดกรองโรคในกลุ่มพัฒนาการผิดปกติอย่างรอบด้าน สำหรับเด็กอายุ 1-18 ปี แบ่งการวินิจฉัยเด็กที่มีความผิดปกติของ PDD ออกเป็นโรคต่างๆ 5 โรค เช่น โรคออติสติก (autistic disorder) โรคเรทท์ (Rett's syndrome) ความผิดปกติในพัฒนาการในวัยเด็ก (childhoods disintegrative disorder) โรคเอสเปอร์เกอร์ (Asperger's syndrome) และ ความผิดปกติของพัฒนาการที่ไม่ทราบสาเหตุ (PDD, NOS) เริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาและยังไม่ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย คณะผู้วิจัยโรงพยาบาล

ยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ ได้สร้างและพัฒนาแบบคัดกรอง PDDSQ ขึ้นในปี พ.ศ. 2544 แบบคัดกรองสร้างขึ้นเพื่อค้นหาเด็กที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการในกลุ่มโรค PDDs อายุ 1-18 ปี โดยผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดเด็กเป็นผู้ประเมิน แบบคัดกรองแบ่งเป็น 2 ช่วงอายุ ดังนี้ PDDSQ 1-4 ปี ใช้คัดกรองเด็กอายุ 12-47 เดือน และ PDDSQ 4-18 ปี แต่ละฉบับประกอบด้วยข้อคัดกรอง 40 ข้อ ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้ชี้วัดความผิดปกติ 3 ด้าน คือ พัฒนาการทางสังคมผิดปกติ พัฒนาการด้านสื่อความหมายผิดปกติและพฤติกรรมซ้ำซากและปรับตัวยาก เป็นสิ่งสำคัญในการวินิจฉัย คุณสมบัติของเครื่องมือ อายุ จุดตัดคะแนน ความไว% ความจำเพาะ การทำนาย ความเชื่อถือได้ ความคงที่ คงที่ภายในบวกลบ 1-4 ปี (12 เดือน - 47 เดือน) 13 82 94 96 77 .91 .95 (4-18 ปี) 18 82 88 93 73.88 .91

กัลยา สุตะบุตร และคนอื่นๆ (2540) แบบคัดกรองพัฒนาการเด็ก หรือชื่อเดิมว่าแบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชน สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2540 โดยคณะผู้วิจัยโรงพยาบาลราชานุกูล เพื่อให้เป็นเครื่องมือคัดกรองเด็กที่มีภาวะปัญญาอ่อนในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน การสร้างเครื่องมือนี้ศึกษาข้อทดสอบพัฒนาการจากแบบคัดกรองพัฒนาการของต่างประเทศ และประเทศไทย ได้แก่ Denver II (Frankenburg, W.K; & et al, 1990) แบบทดสอบพัฒนาการเด็ก (Laksanavicharn, U. 1995) และคู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 0-5 ปี แบ่งเป็นช่วงอายุ รวม 9 ช่วง ดังนี้ 6 เดือน, 9 เดือน, 12 เดือน, 18 เดือน, 2 ปี, 3 ปี, 4 ปี, 5 ปี และ 6 ปี แต่ละช่วงอายุประกอบด้วยข้อทดสอบพัฒนาการ 5 ข้อ ในด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก ความเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และการช่วยเหลือตัวเอง/สังคม และแบบคัดกรองนี้ยังได้มีการนำไปใช้ศึกษาระบาดวิทยาของภาวะปัญญาอ่อนในชุมชน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบคัดกรองและการคัดกรองนักเรียน ทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ พบว่า แบบคัดกรองต่างๆสร้างขึ้นเพื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลและจัดแยกบุคคลออกเป็น กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ออกจากกัน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดของกิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้ง โดยใช้รูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม และได้ประยุกต์เนื้อหาของทักษะชีวิตบางประการ ลงในชุดของกิจกรรม

4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

4.1.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

เคมปี (Kemp. 1965: 6-7) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการกลุ่มที่ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อการแก้ปัญหาหรือเพื่อกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีจุดหมายแน่นอน

คาร์ไรท์ และซานเดอร์ (นิธิวรรณ เชาว์นิติ. 2546: 48; อ้างอิงจาก Carwright; & Zarnider. 1968: 3) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำเอาวิธีการต่างๆ เช่น บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เกม การอภิปราย การสังเกต และการให้ข้อวิจารณ์ (Feedback) ซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยในการตัดสินใจร่วมกัน และยังเป็นการฝึกทักษะเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์หรือการประชุมต่างๆ

โอห์เซน (พิมลรัตน์ ธรรมา. 2545: 12; อ้างอิงจาก Ohlsen. 1970: 6-7) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม เป็น 2 ประการดังนี้

1. กิจกรรมกลุ่ม ที่ผู้นำเป็นผู้ให้รายละเอียดต่างๆ แก่สมาชิกกลุ่มเพื่อให้สมาชิกบรรลุถึงความมุ่งหมายต่างๆ ของกลุ่ม โดยปกติผู้นำกลุ่มประเภทนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และสังคม เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้รับอภิปราย เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวสมาชิกเอง เช่น การปฐมนิเทศ การปัจฉินิเทศ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดในช่วงเริมเป็นต้น ในการทำกิจกรรมกลุ่มแบบนี้ครูเป็นผู้นำดำเนินการวางแผนให้กับสมาชิกกลุ่ม

2. กิจกรรมกลุ่มที่สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการได้วางแผนร่วมกัน เช่น กลุ่มจัดให้มีการอภิปรายในเรื่องต่างๆ หรือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530: 14) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่สมาชิกต้องการ และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม และประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านตัวบุคคล

ประนอม เดชชัย (2531: 100 -101) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินโดยกลุ่มทำเป็นกลุ่ม กิจกรรมประเภทนี้จะช่วยฝึกประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนให้พัฒนาขึ้น เช่น ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกทักษะทางสังคมฝึกให้ผู้เรียนยอมรับมติของกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยของผู้เรียน

ชูชัย สมิทธิไกร (2538: 126) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง เครื่องมือในการนำสมาชิกกลุ่มไปสู่การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง ก่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ เกิดการยอมรับตนเองอย่างแท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจของตนเอง ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเจริญงอกงามทางจิตใจได้

สุพจี เหล่าพานิช (2541: 46) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีการหนึ่งนำไปใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลโดยใช้กิจกรรมต่างๆ จัดให้กลุ่มคนที่มีจุดประสงค์ในการพัฒนาร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมวางแผนงานและกลุ่มตามจุดประสงค์ที่วางไว้

บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2542: 35) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมใดๆ ที่สมาชิกกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งหนึ่งร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีโอกาสวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนได้วิเคราะห์ถึงสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในกลุ่ม โดยการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้นำกลุ่มตลอดเวลาที่ร่วมกระทำกิจกรรมเหล่านั้น และส่งผลทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน

นรารัตน์ กิจเจริญ (2547: 11) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีการหนึ่งที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมกันวางแผน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดการปฏิสัมพันธ์มีการร่วมมือกันแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้รับการพัฒนาทัศนคติ พฤติกรรมของบุคคลมีความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน

จากความหมายของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีการปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่ม

4.1.2 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

เบนเนทท์ (ชัยญา บัวประเสริฐ, 2546: 9-10; อ้างอิงจาก Bennett, 1963: 8-9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของกิจกรรมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เช่น การปฐมนิเทศนักเรียนที่เข้าใหม่ การศึกษากลุ่มเรื่องชีวิตการทำงาน และปัญหาการปรับตัวต่ออาชีพ การได้มีโอกาสศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นกลุ่ม จะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้
2. ก่อให้เกิดการบำบัติรักษาจากการที่ได้มีโอกาสปลดปล่อยความตึงเครียดทางอารมณ์ทำให้เข้าใจและได้ข้อคิดในปัญหาต่างๆ ของบุคคลมากขึ้น รวมทั้งศึกษาปัญหาที่คล้ายคลึงกันในบรรยากาศที่อ่อนแอผ่อนคลายและนำมาปรับปรุงบุคลิกภาพและวิถีทางชีวิตของตน กลุ่มเปิดโอกาสให้บุคคลวินิจฉัยตนเองและผู้อื่น
3. ช่วยให้ผู้บรรลุจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกลุ่มช่วยให้เข้าใจภูมิหลัง และลักษณะต่างๆ ไปของปัญหา

วินิจ เกตุขำ (2522: 170) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมกลุ่ม ดังนี้

1. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง การอยู่ร่วมกันกับสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม จะมีส่วยช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เช่น ความรู้สึก

สามารถบางประการของตน รู้จุดบกพร่องบางอย่าง ทั้งนี้ เพราะว่ากลุ่มมีปฏิกิริยาแสดงให้เห็นข้อเท็จจริงได้

2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจบุคคลอื่น เมื่อสมาชิกในกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ และรู้จักซึ่งกันและกันได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกเห็นอกเห็นใจ สงสาร ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ ให้สามารถแก้ไขปัญหาและสามารถปรับปรุงตัวเองได้

3. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้ดีขึ้น การใช้กิจกรรมกลุ่มเข้ามาช่วยให้บุคคลทำงานร่วมกัน ยังมีความจำเป็น เพราะตราบใดที่มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยกัน กิจกรรมจะช่วยให้การทำงานสำเร็จลงไปด้วยดี

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530: 137-145) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองอย่างถูกต้อง โดยปกติคนทั่วไปอาจจะคิดว่าตนเองมีความเข้าใจตนเอง ไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นช่วยชี้แจงว่าตนเป็นคนอย่างไร ในทางจิตวิทยาแล้วมนุษย์ย่อมเข้าใจตนเอง แต่บางครั้งอาจจะไม่เข้าใจตนเองได้ดีเท่าที่ควร หรือบางครั้งก็เข้าใจตนเองผิดพลาดได้ ทั้งนี้เพราะว่าแต่ละคนมีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลวิธีการป้องกันตัวที่แตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมกลุ่มอาจช่วยให้มนุษย์โดยเป็นกระเจกเงาสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองทุก ๆ ด้าน

2. เพื่อสร้างความเข้าใจคนอื่น มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความเข้าใจในสมาชิกของกลุ่ม ความเข้าใจในบุคคลอื่น จะทำให้เกิดการยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันของสมาชิกจะเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่างๆของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก ซึ่งนอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของสมาชิกแต่ละคนแล้ว สิ่งที่สำคัญและมีความหมายต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความร่วมมือ ซึ่งถ้าหากความร่วมมือที่ดีจะทำให้การทำงานของกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่สมาชิกกลุ่มให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ประนอม เดชชัย (2531: 101-102) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติมนุษย์ คือ ความเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่นในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้บุคคลปรับตัวเองเข้ากับบุคคลในกลุ่มได้ เกิดการเรียนรู้เรื่องของตนได้ดี เช่น รู้ข้อบกพร่องของตนเอง หรือรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร เมื่อเทียบกับบุคคลในกลุ่ม เกิดความเข้าใจบุคคลอื่นในกลุ่มโดยที่สมาชิกในกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกันย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ดี ทราบถึงข้อดีและข้อเสียทั้งของตนเองและคนอื่น อันเป็นแนวทางให้เกิดความรู้สึกรู้สึกเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน คิดช่วยเหลือกัน ตลอดจนการปรับตัวเข้าหากันด้วย

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำงาน หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ประสพการณ์ที่จะจัดในกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน เพราะไม่มี

มนุษย์คนเดียวคนเดียวได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ฉะนั้นการฝึกกิจกรรมกลุ่มในการเรียนการสอน จะช่วยฝึกให้บุคคลเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานและร่วมมือกันแก้ปัญหา

3. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกความรู้สึกทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ระหว่างร่วม กิจกรรมกลุ่ม เช่น ฝึกความรู้สึกอดทน ฝึกการยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม เป็นต้น สิ่งที่ได้มาจากกิจกรรมกลุ่มเหล่านี้จะไปช่วยพัฒนาตัวบุคคลและสังคมต่อไป

จากจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ บุคคลได้สำรวจตนเอง เกิดการพัฒนาตนเอง เข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่น สามารถปรับตัวและ เรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากกลุ่ม

4.1.3 ขนาดของกลุ่ม

อ็อตตาเวย์ (ศราวุฒิ ชันยา. 2541: 8; อ้างอิงจาก Ottaway. 1966: 142) กล่าวว่า กลุ่มควรมีขนาดเล็กเพราะจะช่วยให้สมาชิกมีโอกาสแสดงออกอย่างเป็นอิสระโดยทั่วถึงกัน โดย สมาชิกไม่ต้องใช้เสียงดังมากนัก ทุกคนในกลุ่มก็จะได้ยินอย่างทั่วถึง กลุ่มจึงควรมีขนาดอย่างมาก ที่สุด 12 คน ไม่ควรเกิน 15 คน ขนาดกลุ่มที่เหมาะสมที่สุดควรมีจำนวนสมาชิก 9 -10 คน จึงทำให้ การทำกิจกรรมกลุ่มบังเกิดผลดีที่สุด

ทรอตเซอร์ (อังคณา พออีม. 2539: 34; อ้างอิงจาก Trotzer. 1977: 379) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และรูปแบบของกลุ่ม รวมทั้งธรรมชาติและวุฒิภาวะของ สมาชิกกลุ่ม และจากประสบการณ์ของเขา พบว่า กลุ่มที่มีจำนวนสมาชิก 8 – 12 คน จะช่วยให้เกิด บรรยากาศของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ชอร์ (Shaw.1981: 3) กล่าวว่า กลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมากถ้า จำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไปก็จะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ แต่ก็อาจแบ่งกลุ่มย่อยได้และมีความเห็นว่าจำนวน สมาชิกมีใช้ปัญหาสำคัญ และการร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงาน ของกลุ่มมากกว่า

คมเพชร นัตรสกุล (2530: 26) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มนั้นเป็นปัจจัยที่ควร คำนึงถึง เราควรเข้าใจถึงธรรมชาติของการปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้ การปฏิสัมพันธ์แตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีขนาดใหญ่เกินไปทำให้สมาชิกทำงานซ้ำซ้อนกัน สมาชิกจะ ไม่ได้ใช้ทักษะที่มีอยู่ ขนาดของกลุ่มนั้นไม่ควรเกิน 15 คน ขนาดของกลุ่มจะเป็นเท่าไรขึ้นอยู่กับ ความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่มแหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือ และระดับวุฒิภาวะ ของบุคคลในกลุ่ม

ชัยญา บัวประเสริฐ (2546: 12) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มควรมีสมาชิกของกลุ่ม ตั้งแต่ 5 -10 คน และมากที่สุดไม่ควรเกิน 15 คน จึงจะเหมาะสมที่สุด เพราะถ้าหากสมาชิกมาก เกินไปกว่านี้จะมีผลเสียต่อความสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม

สุวิภา ภาคย์อัติ (2547: 19) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้การทำกิจกรรมเกิดผลดี ควรมีขนาด 5-15 คน เพื่อที่สมาชิกจะได้มีโอกาสแสดงออกได้อย่างทั่วถึง มีงานทำในกลุ่ม มีโอกาสใช้ทักษะของตนอย่างทั่วถึงกัน และสามารถยืดหยุ่นได้ตามความจำเป็น สถานการณ์และสาเหตุอื่น

จากแนวคิดเกี่ยวกับขนาดของกลุ่ม สรุปได้ว่า กลุ่มควรมีสมาชิกประมาณ 8 – 15 คน เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมกลุ่มด้วย

4.1.4 เวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

แพทเทอร์สัน (วิภา เมืองอยู่. 2541: 10; อ้างอิงจาก Patterson. 1973) กล่าวว่า การทำกิจกรรมกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย อาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในระดับประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอทเซอร์ (ชูชัย สมิทธิไกร. 2528: 18-19; อ้างอิงจาก Trozer. 1977: 37) กล่าวว่า ในการกำหนดระยะเวลาและความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนั้น หากจัดทำกับสถานศึกษา จำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษานั้นด้วย เช่น ในโรงเรียนส่วนมากจะจัดเวลาเป็นคาบ คาบละ 50 นาที เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้าร่วมกลุ่มนานเท่าใด สำหรับจำนวนครั้งไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง

ทิพย์วรรณ กิตติพร (2537: 195) กล่าวว่า การเข้ากลุ่มสำหรับผู้ใหญ่ควรใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ถ้าเป็นกลุ่มที่จัดในสถานศึกษาต้องพิจารณาตามการจัดคาบเรียน ซึ่งส่วนมากจะจัดคาบเรียนละ 50 นาที

สุวิภา ภาคย์อัติ (2547: 20) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ulyละ 50 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ามีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมากน้อยเพียงใด

จากแนวคิดเกี่ยวกับเวลาและจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม ควรจัดครั้งละ 50 นาที ควรจัดสัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง และจำนวนครั้งไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง

4.1.5 ลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่ม

ผกา บุญเรือง (2525: 101) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่มไว้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ คือ การปูพื้นผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียน หรือการสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่จะตามมา
2. ขั้นกิจกรรม คือ การให้ผู้เรียนลงมือทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ในภายหลัง

3. **ชั้นอภิปรายและวิเคราะห์** คือ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมเสร็จไปแล้ว ในขั้นนี้ผู้ดำเนินการจะต้องเป็นผู้นำทางช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์พฤติกรรมต่างๆ และอภิปรายร่วมกัน จนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

4. **ชั้นประยุกต์ใช้และสรุป** เมื่อผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจตามที่ต้องการแล้ว ผู้ดำเนินการจะต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดต่อไป ถึงการนำเอาการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตจริงเสร็จแล้วผู้ดำเนินการและผู้เรียนช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้น

สมพงษ์ จิตระดับ (2530: 43-44) ได้เสนอขั้นตอนของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังต่อไปนี้

1. **ขั้นนำ** ได้แก่ การเริ่มบทเรียนที่น่าสนใจ การให้คำแนะนำ กติกาคำสั่งต่างๆ การรับมอบหมายงานที่กำหนดให้ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมในขั้นต่อไปเกิดความเข้าใจตรงกัน และสามารถดำเนินไปได้ด้วยดีและควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาทบทวนและซักถามความเข้าใจด้วย

2. **ขั้นกิจกรรม** ได้แก่ การดำเนินบทบาทและหน้าที่หรือกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย การแยกย้ายตามกลุ่ม การเสนอความคิดเห็น การหาข้อสรุปคำตอบที่ต้องการ การเสนอผลงานและการแสดงออก

3. **ชั้นอภิปราย** ได้มีการซักถาม การวิพากษ์วิจารณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ และการเสนอแนะวิธีการต่างๆ

4. **ขั้นสรุปและการนำไปใช้** ได้แก่ การประมวลเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ และความคิดเห็นใน 2 ลักษณะ คือ สรุปสิ่งที่เรียนรู้ทั้งหมดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และเกิดความคิดรวบยอดเป็นหลักการแนวคิดที่ชัดเจน มีแนวทางเสนอหลายๆด้านที่เป็นประโยชน์ และสามารถปฏิบัติได้

4.1.6 เทคนิคของกิจกรรมกลุ่ม

บุหงา วิจิระศักดิ์มิ่งคล (2542: 35 -37) ได้กล่าวถึงเทคนิคของกิจกรรมกลุ่มว่า ในการจัดกิจกรรมกลุ่มต่างๆ มักจะใช้เทคนิคต่อไปนี้ไม่เทคนิคใดก็เทคนิคหนึ่งหรือหลายๆเทคนิคประกอบกัน

1. **เกม (Game)** เป็นการจัดสถานการณ์สมมุติขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ผู้เล่นจะต้องตัดสินใจกระทำการบางอย่างหนึ่ง วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่างๆ

2. **บทบาทสมมุติ (Role Playing)** วิธีนี้มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมุติ เช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทและแสดงออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเป็นหลัก วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง

3. กรณีตัวอย่าง (Case) ใช้ในกรณีหรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง นำมาดัดแปลง และใช้เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิเคราะห์และอภิปรายกัน เพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ปัญหา วิธีนี้จะช่วยให้ผู้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลอย่างถี่ถ้วน

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองและสร้างสถานการณ์ขึ้น วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามสถานการณ์จริง

5. ละคร (Action or Dramatization) คือ ให้ผู้เรียนทดลองแสดงบทบาทตามที่เขียนไว้ วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการทำ ความเข้าใจ ความรู้สึก เหตุผล และพฤติกรรมของผู้อื่น

6. กลุ่มย่อย (Small Group) กลุ่มย่อยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น การใช้กลุ่มย่อยมีหลายวิธีต่าง ๆ กันแล้วแต่ผู้จัดจะคิดได้ ที่นิยมกันก็มีกลุ่มระดมสมอง กลุ่มนกระจอก นอกจากนี้การจัดกิจกรรมกลุ่มยังใช้เทคนิคกลุ่มแบบอื่นๆอีก เช่น การอภิปราย การสัมมนา เป็นต้น

4.1.7 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

ซารีไทร์ (จรีวรรณ วัฒนจิตรพงษ์. 2537 :20 ; อ้างอิงจาก Charitier. 1974: 60) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยในการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงเป็นการช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง นับตั้งแต่การเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเองอย่างเหมาะสม เข้าใจตนเอง และการที่บุคคลได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันก็ย่อมจะช่วยพัฒนาทักษะด้านการฟัง เป็นการฝึกให้เป็นผู้ฟังที่ดี กล่าวแสดงออก กล่าวแสดงความคิดเห็น รู้จักการควบคุมอารมณ์ กล่าวที่จะเปิดเผยตัวตนให้ผู้อื่นรับรู้

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530: 2-5) กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม ไว้ดังนี้

1. คุณค่าในการพัฒนาการ กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มได้เป็นอย่างดี กิจกรรมแต่ละประเภทสนองความพึงพอใจของบุคคลได้แตกต่างกันไป คุณค่าด้านพัฒนาการเกิดขึ้น ดังนี้

1.1 การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เช่น ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการความปลอดภัย ต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ

1.2 การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มบุคคลจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคมและในขณะเดียวกัน จะได้เรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย

1.3 การพัฒนาด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ และปกติวิสัยทางสังคมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม บุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีการเคารพบุคคลอื่น จึงจะทำให้อยู่ในสังคมได้

1.4 คุณค่าทางอาชีพ กิจกรรมกลุ่มบางประเภท เช่น กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียนนอกจากจะให้ข้อสนเทศทางด้านอาชีพแล้ว ยังให้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพต่างๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

1.5 ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ ในขณะที่บุคคลได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมกลุ่มนั้นอาจได้รับความรู้และทักษะบางประการ

2. คุณค่าด้านการวินิจฉัย สำหรับผู้นำกลุ่มเมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ให้ได้รับเข้าใจอย่างดีในตัวสมาชิก

3. คุณค่าด้านการบำบัด ในการรวบรวมกลุ่มของบุคคลนั้นจะมีคุณค่าต่อการบำบัดเป็นอย่างดี สำหรับบุคคลที่มีปัญหาจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถแก้ปัญหาได้ เช่น ปัญหาทางอารมณ์ การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น

4. คุณค่าต่อสังคมบุคคลจะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์แก่สังคม

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

4.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เดอร์ชมิทท์ (Durshmidt. 1978: 3953-A) ได้ทดลองให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมการสัมมนาที่เปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลแสดงศักยภาพ ที่แท้จริงของตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีการยอมรับตนเอง (Self-Awareness) ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เบิร์คเฮาเซอร์ (Birkhauser. 1985: 103) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม นักเรียนเกรด 3,4 และ 5 จำนวน 77 คน ซึ่งมีส่วนอยู่ในชั้นเรียนปกติและนักเรียนซึ่งอยู่ในชั้นเรียนไม่เกิน 6 สัปดาห์ จำนวน 75 คน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีอัตมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เดวิส (นิธิวรรณ เชาว์นิติ. 2546: 21; อ้างอิงจาก Davis. 1988: 326) ศึกษาผลการใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนคณิตศาสตร์หน่วยการแก้ปัญหามีต่อผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนวิชาดังกล่าวของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 107 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

4.2.2 งานวิจัยในประเทศ

กรองทอง ทองพลับ (2537: 52) ได้ทดลองผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองเสลียง อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน โดยการจัดโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มทั้งหมด 12 ครั้ง ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 และมีความเชื่อมั่นของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นได้

อมรรณ แก้วผ่อง (2542: 93-96) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 13-14 ปี จำนวน 24 คน โดยการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทิพา พลเสน (2544: 52) ได้ทดลองผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนจ่านกร้อง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 44 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 22 คน โดยจัดโปรแกรมการฝึกกิจกรรมกลุ่มทั้งหมด 12 ครั้ง ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม ทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ พบว่า กิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาพฤติกรรม อารมณ์ของบุคคลได้ บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนั้นจะสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์แก่สังคมได้

4.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

4.3.1 ความหมายของทักษะชีวิต

แนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHO. 1994) ได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1997) เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียน การสอนทักษะชีวิตกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบนดูรา (Bandura. 1986) ได้อธิบายพฤติกรรมของบุคคลสามารถเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือ บุคคลเรียนรู้จากผลของการกระทำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองโดยการสังเกตผลที่เกิดจากการกระทำ ถ้าผลที่เกิดขึ้นบุคคลมีความพึงพอใจแล้วจะเกิดการจดจำและการกระทำนั้นไว้เป็นแนวทางในการกระทำครั้งต่อไป แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นที่พึงพอใจ บุคคลก็จะจดจำการกระทำนั้นไว้เมื่อประสบกับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่กระทำพฤติกรรมนั้น หรืออาจนำข้อมูลไปดัดแปลงพฤติกรรมนั้นให้เกิดผลดีในอนาคต และอีกลักษณะหนึ่งคือ การเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านตัวแบบ ถ้าบุคคลสังเกตเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมบางอย่างแล้วประสบ

ความสำเร็จ มีแนวโน้มว่าบุคคลจะเลียนแบบพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น แต่ถ้าบุคคลสังเกตเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลการกระทำที่ไม่น่าพึงพอใจ บุคคลก็จะไม่เลียนแบบพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากตัวแบบนั้น

องค์การอนามัยโลก (WHO.1994: 1) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถของบุคคลในการกระทำหรือจัดการความต้องการและสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้สำเร็จ ทำให้สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมที่สมประสงค์

ประเสริฐ ตันสกุล (2538: 11-12) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถพื้นฐานที่ทุกคนจำเป็นต้องเลือกทางดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการถ่ายทอดประสบการณ์โดยการฝึกฝนอบรม

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ (2538: 23-48) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของคนในการจัดการกับปัญหารอบตัวโดยอาศัยเจตคติและทักษะของบุคคล

จิตรา ทองเกิด (2540: 82) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถหรือสมรรถภาพที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการฝึกอบรมในเชิงความคิดและการกระทำจนเกิดความชินที่จะนำไปใช้หรือปรับปรุงพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (2540: ออนไลน์) ให้คำจำกัดความของทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นทางเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรม ปัญหาสังคม เป็นต้น

จอมขวัญ อร่ามกชกร (2544: 25) กล่าวว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้จากการฝึกอบรมในเชิงความคิดและการกระทำในการจัดการกับปัญหารอบตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเจตคติและทักษะของบุคคลทำให้สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

พัชรินทร์ สิมะราช (2544: 31) กล่าวว่า ทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถในการปรับพฤติกรรมและการมีพฤติกรรมทางบวกที่ทำให้บุคคลสามารถจัดการกับความต้องการและสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ลักษณะและความหมายของทักษะชีวิตจะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมและสถานที่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคคล

จากความหมายของทักษะชีวิต สรุปได้ว่า ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ได้จากการฝึกอบรมในเชิงความคิดและการกระทำในการจัดการกับปัญหารอบตัว ทำให้ปรับตัวและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

4.3.2 องค์ประกอบของทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (WHO: 1994) พบว่า ทักษะกลุ่มสำคัญของทักษะชีวิต และถือเป็นแนวคิดพื้นฐานในการส่งเสริมสุขภาพของเด็กวัยรุ่นและเยาวชน ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ หรือ 5 คู่โดยแบ่งตามพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้) ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

2. ด้านจิตพิสัย (เจตคติ) ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self Awareness) และความเห็นใจผู้อื่น (Empathy)

3. ด้านทักษะพิสัย (ทักษะ) มี 3 คู่ ได้แก่

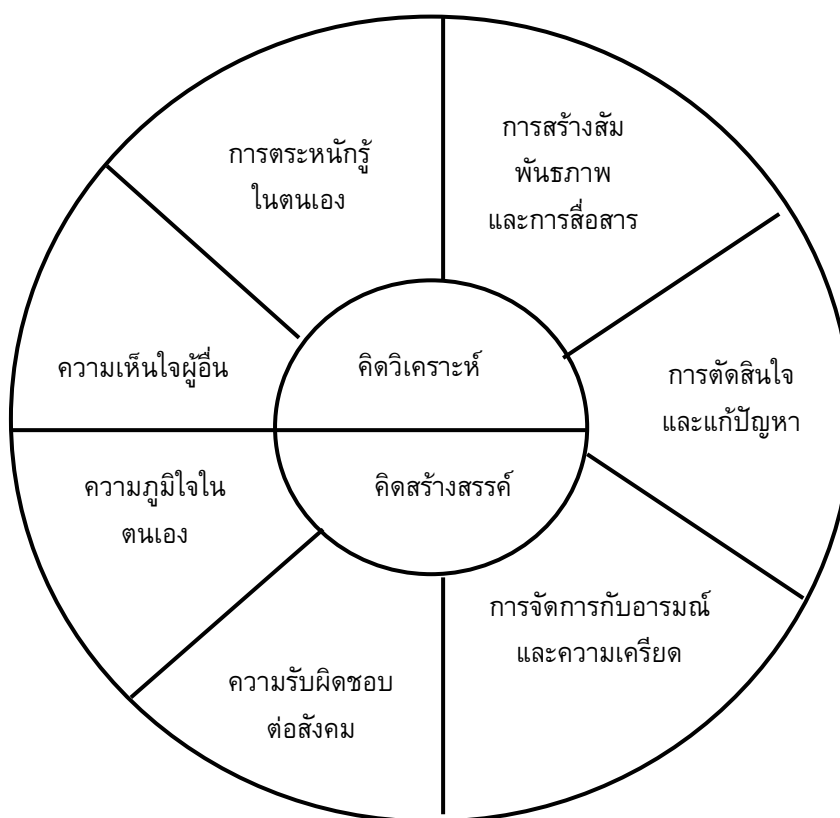
3.1 การสร้างสัมพันธภาพ (Interpersonal Relationship) และการสื่อสาร (Communication)

3.2 การตัดสินใจ (Decision Making) และการแก้ปัญหา (Problem Solving)

3.3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด (Coping with Emotion and Stress)

สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบทักษะชีวิตโดยจัด ความคิดสร้างสรรค์ และการวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบร่วม พร้อมทั้งเพิ่มด้านจิตพิสัยอีก 1 คู่ คือ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) และความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยที่สภาพการณ์มีความรุนแรงในกระแสเจตคติและค่านิยมที่ผิดๆ ตลอดจนการละเลยหรือขาดความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อสังคมไทย (กรมสุขภาพจิต. 2545ข: 7)

องค์ประกอบของทักษะชีวิตทั้ง 12 องค์ประกอบ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบทักษะชีวิต

ที่มา: กรมสุขภาพจิต. (2545ข). รายงานการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบประเมินทักษะชีวิต และผลการส่งเสริมทักษะชีวิต โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. หน้า 8

รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2545ข: 8-22)

1. ความคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือประสบการณ์ต่างๆที่ผ่านมา การมีความคิดวิเคราะห์จะช่วยให้บุคคลมีการตระหนักและประเมินปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทั้งทัศนคติและพฤติกรรม เช่น การให้คุณค่า แรงกดดันจากอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อต่างๆ เป็นต้น

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) การที่บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้บุคคลสามารถหาทางเลือกในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคคลมองเห็นประสบการณ์ที่ได้รับจากการกระทำ เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการปรับตัวหรือมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

3. ความตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจจุดดีจุดด้อยของตนเองและความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาความตระหนักรู้ในตนเอง ช่วยให้คุณเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้คุณมีสติเวลาเผชิญกับความเครียดหรือความกดดันต่าง ๆ

4. ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นใจผู้อื่นที่ช่วยให้คุณจะสามารถยอมรับบุคคลอื่นที่แตกต่างจากตนเอง ซึ่งจะช่วยให้คุณมีการปรับปรุงสัมพันธภาพในสังคมและพัฒนาพฤติกรรม การสนับสนุนช่วยเหลือบุคคลอื่นที่ด้อยกว่าตนเอง

5. ความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) เป็นการตัดสินใจคุณค่าของตนเองตามความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านบวก รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ค้นพบและภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆของตนและนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้

6. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) เป็นความรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความรับผิดชอบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม

7. การตัดสินใจ (Decision making) เป็นความสามารถที่ช่วยให้คุณจัดการหรือตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตได้อย่างมีระบบและทักษะนี้มีผลต่อการมีสุขภาพที่ดี ถ้าเยาวชนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนที่เกี่ยวกับสุขภาพโดยประเมินทางเลือกต่างๆ และพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากทางเลือกเหล่านั้นก่อนตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นๆ

8. การแก้ปัญหา (Problem solving) การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพจะช่วยให้คุณจัดการกับปัญหาในชีวิตได้อย่างมีระบบ

9. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) เป็นความสามารถของบุคคลที่แสดงออกทั้งทางคำพูดและกิริยาท่าทางได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ รวมถึงการที่สามารถพูดในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่างๆ ที่ตนเองเกี่ยวข้อง ตลอดจนสามารถขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำจากผู้อื่นได้เมื่อตนเองต้องการ

10. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) เป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างสัมพันธภาพ รักษาสัมพันธภาพ และยุติสัมพันธภาพนั้นๆ ได้โดยไม่มีผลเสียหายในภายหลัง

11. การจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) เป็นความสามารถในตระหนักถึงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้คุณมีความระมัดระวังต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากอารมณ์ของตนเองในขณะนั้น และสามารถตอบสนองต่ออารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เศร้า หรืออารมณ์โรธ ซึ่งล้วนแต่ส่งผลทางลบกับสุขภาพทั้งสิ้น

12. การจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการตระหนักถึงที่มาของความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง ทราบว่ามีผลกระทบอย่างไรกับตนเองและ

ควรทำอย่างไรให้ตนเองสามารถควบคุมระดับความเครียดเหล่านั้นได้ นั่นคือจะต้องสาเหตุของความเครียดที่เกิดขึ้นนั้น และเรียนรู้ที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ทักษะชีวิตไม่ใช่พฤติกรรมแต่เป็นความสามารถที่จะกระทำหรือให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำ ตลอดจนให้ของเขตของการกระทำอย่างเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขของวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมที่อาศัยอยู่ (WHO: 1994)

4.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทักษะชีวิต

การจัดกิจกรรมเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือทำให้บุคคลมีความสามารถเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เดิม (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. 2525: 234) โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเขาเอง หรือที่เรียกว่า วิธีการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (Participatory methods) ซึ่งมีหลักสำคัญ 5 ประการ คือ (WHO.1994: 9)

1. เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของนักเรียน
2. ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนที่เรียกว่า Active learning
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
4. มีปฏิสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ ออกไปอย่างกว้างขวาง
5. มีการสื่อสารโดยการพูด หรือการเขียนเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้

ทั้งนี้เพื่อบ่มเน้นในการพัฒนาศักยภาพภายในตัวของบุคคล ให้บุคคลได้ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของบทบาท หน้าที่ของตนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการที่นำมาใช้ในการศึกษาเพื่อปวงชน (Popular Education) สรุปไว้ได้ดังนี้ (อลิศรา ชูชาติ; นวรัตน์ สุวรรณผ่อง; และ วิไลวรรณ โกยแก้วพริ้ง. 2538: 25-28)

1. การใช้ประสบการณ์ของบุคคล (People's Experience) โดยเริ่มต้นด้วยประสบการณ์ของผู้เรียน (Participant) นั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง
2. วิทยากรและผู้เรียนมีความสำคัญเท่ากันทั้งวิทยากรและผู้เรียนจะสร้างความสัมพันธ์ โดยการสื่อสารกันอย่างแท้จริง มีการแลกเปลี่ยนเท่าเทียมกัน
3. ผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
4. บุคคลเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจสภาพการณ์ที่เป็นจริงนำไปสู่การคิดร่วมกัน การดำเนินงานร่วมกัน
5. การมุ่งพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ ให้บุคคลได้รู้สิ่งต่างๆ และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นจริงได้

6. ต้องมีการติดตามผลโดยภายหลังสมาชิกกลุ่มได้ช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา แล้วกลุ่มสามารถที่จะตัดสินใจได้ว่าต้องทำอะไรอย่างไรต่อไป และทักษะอะไรที่จำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในการแก้ปัญหา

7. วิธีการนี้เป็นวิธีที่ไม่เป็นกลาง ทั้งนี้เพราะวิธีการศึกษาเพื่อปวงชนนี้กระตุ้นให้กลุ่มสามารถรับรู้จักตั้งคำถามต่อสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ และสิ่งที่ดำเนินมาชั่วระยะเวลาหนึ่ง โดยเชื่อว่าบุคคลได้รับการพัฒนาศักยภาพและได้รับมอบแล้ว บุคคลสามารถที่จะเปลี่ยนพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของชีวิตให้ดีขึ้นได้

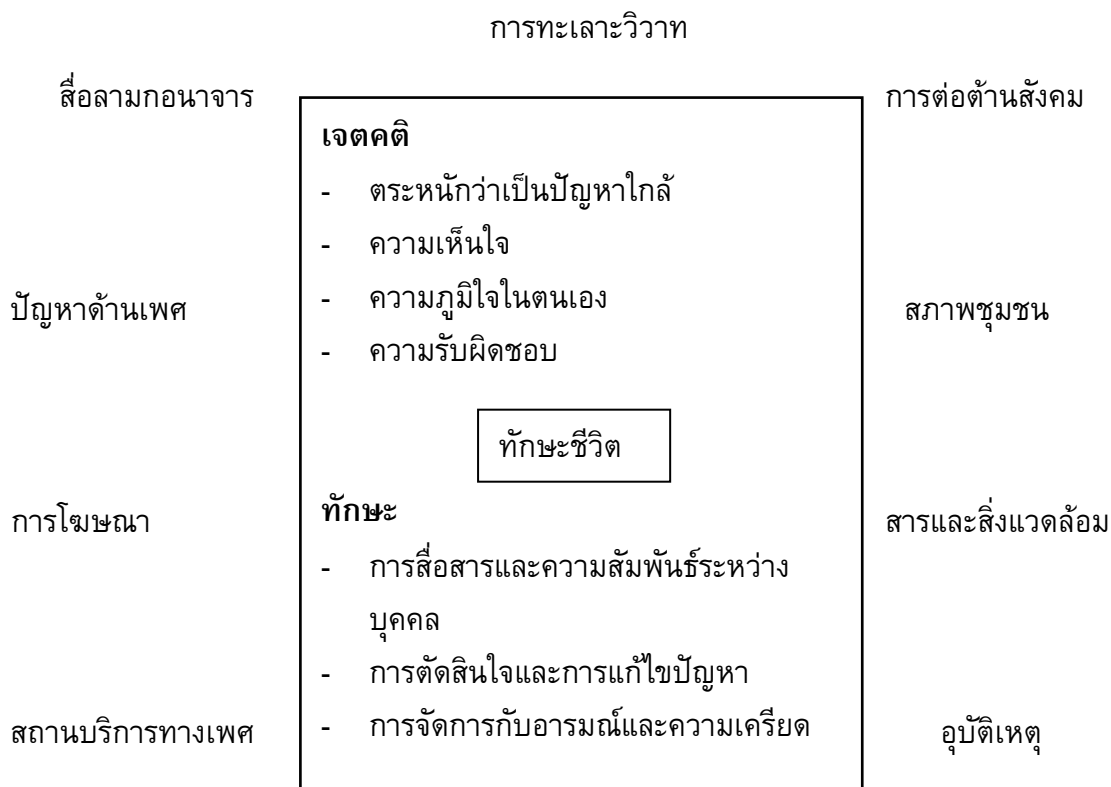
8. วิธีการนี้มีผลหลายประการ ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม หรือเปลี่ยนแปลงได้เมื่อความต้องการของกลุ่มเปลี่ยนแปลงไป

9. ต้องมีความยืดหยุ่น เนื้อหาการอบรมสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม หรือเปลี่ยนแปลงได้เมื่อความต้องการของกลุ่มเปลี่ยนไป

10. หลักสูตรการอบรม หรือโปรแกรมการอบรมยังต้องมีโครงสร้าง มีเป้าหมายชัดเจน ตลอดจนกระบวนการวิธีการและกิจกรรมต่างๆที่นำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

4.3.4 การสอนทักษะชีวิตในเยาวชน

เยาวชนในปัจจุบันตกอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ตึงให้มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น ยาเสพติด สื่อลามก อารมณ์ ฯลฯ ขณะเดียวกันก็มีปัญหาของสถาบันครอบครัว ดังนั้นในการพัฒนาเยาวชน จึงมีความจำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้เยาวชนส่วนใหญ่เพื่อที่จะไปเผชิญกับปัญหารอบตัว และภูมิคุ้มกันเหล่านั้นจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างครอบครัวในอนาคตของเยาวชนต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงปัญหาครอบครัวและทักษะชีวิตที่เด็กพึงมี

ที่มา: ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์. (2538). การสอนทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันการใช้สารเสพติด ใน รายงานการประชุมสัมมนาเพื่อวางแผนทางการนำยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตมาใช้ในการป้องกันยาเสพติด. หน้า 23.

4.3.5 แหล่งที่มาของทักษะชีวิตในเยาวชน

ความสามารถที่เป็นทักษะชีวิต เป็นสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์และการฝึกฝนอบรม ซึ่งเกิดขึ้นในวงจรของชีวิตประจำวันในสังคมโดยการปะทะ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน และผู้ใหญ่ในชุมชน ดังนั้น แหล่งที่มาของเยาวชนอาจจำแนกเป็น 3 แหล่งใหญ่ ดังนี้ คือ (ประเสริฐ ดันสกุล. 2538: 7)

1. บ้านหรือครอบครัว ได้จากการใช้ชีวิตประจำวันร่วมกันกับกลุ่มบุคคลในครอบครัวและได้รับการถ่ายทอดหล่อหลอมมาจากการฟังนิทาน นิยายที่ผู้ใหญ่เล่าให้ฟังได้แบบอย่างมาจากการสนทนา และปฏิบัติงานอาชีพปกติของผู้ใหญ่ ได้จากการช่วยทำงาน เช่น การทำงานบ้าน ดูแลสัตว์เลี้ยง และเลี้ยงน้อง เป็นต้น

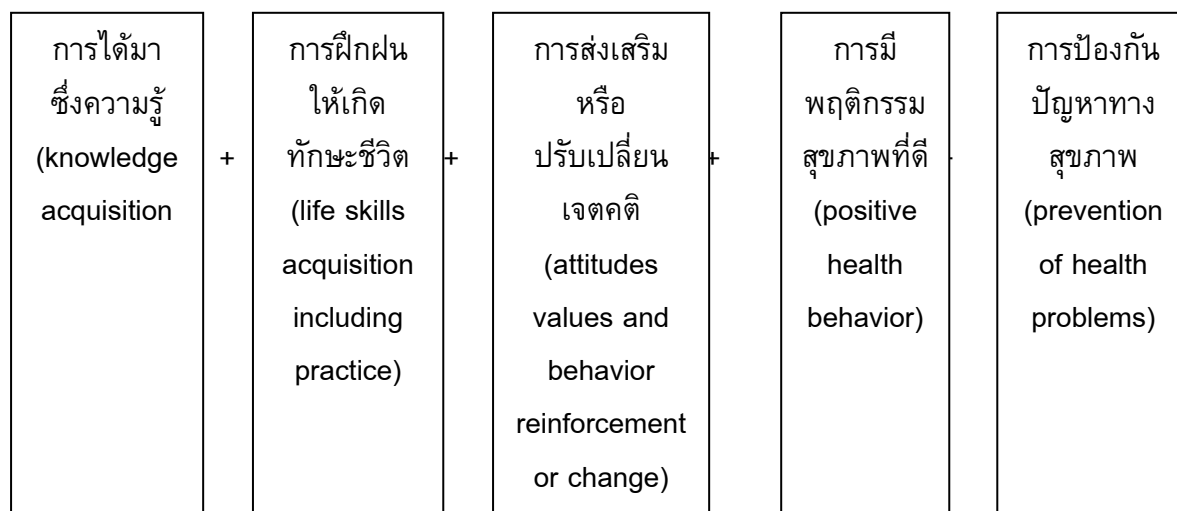
2. ชุมชน ได้จากการร่วมกิจกรรมในชุมชน ความคิดและแบบอย่างจากการปฏิบัติของผู้ใหญ่ในชุมชน และดูแบบอย่างจากการละเล่นพื้นเมือง เกม งานประเพณี การเล่นกับเพื่อนๆ พบปะสนทนากับบุคคลต่างกลุ่มต่างวัย โดยที่ไม่มีภาวะกดดัน เป็นต้น

3. โรงเรียน ได้จากการฝึกอบรม จากกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกหลักสูตรโดยเฉพาะที่มีการสอดแทรกในวรรณคดี นิทาน บทเรียนวิชาภาษา การแนะแนว กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการอบรมปมนิสัย

การสอนทักษะชีวิตก็เหมือนกับการสอนทักษะโดยทั่วไปที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถพิจารณาได้ โดยจัดโปรแกรมทักษะชีวิตศึกษา เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต และการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับการขาดทักษะ เช่น แรงกดดันของกระบวนการกลุ่ม เพื่อนที่ชักนำให้ช้ำยาเสพติด การขาดการป้องกันทางเพศ ที่นำไปสู่การเกิดปัญหาที่รุนแรง สามารถที่จะป้องกันโดยการวางรากฐานที่ดีได้โดยใช้ทักษะชีวิต ดังจะเห็นได้จาก ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะชีวิตได้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาอย่างกว้างขวางในการป้องกันปัญหาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (WHO.1994:4)

4.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิต และการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ทักษะชีวิตเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยด้านความรู้ เจตคติ และค่านิยม กับพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ซึ่งในที่นี้จะป็นวิธีสนับสนุนที่จะนำไปสู่การป้องกันปัญหาต่างๆด้านสุขภาพอนามัยในขั้นต้นได้ ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทักษะชีวิตและการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางสุขภาพ

ที่มา: รัตนา เจริญสาริต. (2546). ผลของการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). หน้า 68.

ทักษะชีวิตเป็นคำเชื่อมโยงระหว่างความรู้ เจตคติ และค่านิยม เพื่อนำไปสู่ความสามารถที่แท้จริง เช่น จะทำอะไร และอย่างไร (What to do and how to do it) ทักษะชีวิตเป็นความสามารถที่จะนำไปสู่หนทางแห่งการมีสุขภาพที่ดีดังที่ปรารถนา ตามขอบเขตหรือโอกาสที่จะทำได้ ทั้งนี้การนำทักษะชีวิตไปใช้ ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและครอบครัวที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพด้วย

การนำทักษะชีวิตไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง รับรู้และเข้าใจคนอื่น ทักษะชีวิตจะช่วยสนับสนุนการรับรู้ เกี่ยวกับความสามารถแห่งตน (Self efficacy) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) และความภูมิใจในตนเอง (Self esteem) ซึ่งส่งเสริมให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี ที่จะสนับสนุนหรือจูงใจที่จะทำให้สามารถดูแลตนเองและบุคคลอื่น อีกทั้งป้องกันโรคทางจิตและปัญหาทางสุขภาพต่าง ๆ จึงได้มีการนำทักษะชีวิตไปใช้อย่างกว้างขวางในโปรแกรมการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

- โปรแกรมการป้องกันการใช้อาเสพติด
- การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- การส่งเสริมเซาว์ปัญญา
- การป้องกันการใช้ความรุนแรง
- การป้องกันโรคเอดส์
- การส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง (Self confidence)
- ความภูมิใจในตนเอง (Self esteem)

การสอนทักษะชีวิต ได้นำมาใช้อย่างกว้างขวางในโปรแกรมการส่งเสริมและป้องกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าหรือประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพที่แตกต่างไปจากโปรแกรมที่ใช้อยู่

4.3.7 ทักษะชีวิตที่ใช้ในโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดิจิทัลของวัยรุ่น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดทักษะชีวิตต่าง ๆ ครอบคลุมพฤติกรรม 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธ (ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)

กรมสุขภาพจิต (2545ข : 8-10) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดวิเคราะห์ โดยอาศัยการวิเคราะห์ ข้อมูล ความรู้หรือความเชื่ออย่างเป็นปรนัย เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ความ ปัญหา หรือความเชื่อว่าเป็นจริง สิ่งใดเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แฝงไว้ด้วยค่านิยม

2. พิจารณาความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูล
3. การพิจารณาความถูกต้องตามข้อเท็จจริงข้อข้อความนั้น
4. การแยกความแตกต่างระหว่างข้อมูล ข้อคิดเห็นหรือ เหตุผลที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
5. การค้นหาสิ่งที่เป็นอคติ ข้อลำเอียง
6. การระบุถึงข้ออ้าง หรือข้อสมมุติฐานที่ไม่ได้มีการกล่าวไว้ก่อน
7. การระบุถึงข้อคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งที่ยังคลุมเครือ
8. การตระหนักของสิ่งที่ไม่คงที่ตามหลักการของเหตุผล หรือการใช้เหตุผลอย่างผิดๆ

9. การแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อคิดเห็นที่สามารถพิจารณาพิสูจน์ความถูกต้องได้และพิสูจน์ไม่ได้

10. การพิจารณาความมั่นคงหนักแน่นในข้อโต้แย้งและข้อคิดเห็น
นอกจากนี้ เอ็นนิส (กรมสุขภาพจิต. 2545ข : 10 อ้างอิงจาก Ennis : 1962) ได้แบ่งองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ของทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การพิสูจน์ความถูกต้องของข้อความที่มีการกล่าวอ้างขึ้นมา
2. การพิจารณาข้อความที่เป็นข้อสมมุติ
3. การสังเกตความเชื่อถือได้ของข้อความนั้น
4. การสังเกตความเชื่อถือได้ของบุคคลที่ให้ข้อมูล
5. การพิสูจน์ความถูกต้องของข้อสรุป
6. การพิสูจน์ความถูกต้องของสมมุติฐาน
7. การพิสูจน์ความถูกต้องของทฤษฎี
8. การพิสูจน์ความถูกต้องของข้อโต้แย้ง
9. การพิจารณาข้อความที่ยังไม่กระจ่างหรือกล่าวเน้นเฉพาะเจาะจงมากเกินไป

10. การพิจารณาว่าเหตุผลนั้นเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นหรือไม่
กรมสุขภาพจิต (2545ข : 10) กล่าวถึงคุณลักษณะของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้คือ

1. ต้องเข้าใจส่วนประกอบของการพิสูจน์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆอย่างถ่องแท้ ประกอบการมีทักษะในการประเมินข้อพิสูจน์อย่างมีหลักการว่าอะไรคือเครื่องมือยืนยันความจริงที่เชื่อถือได้ จึงเป็นนักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ที่ดี

2. เสาะแสวงหาหลักฐานที่เป็นหลักฐานของการพิสูจน์หรือข้อสรุปนั้นๆ อย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เที่ยงตรง นักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ที่ดีต้องตรวจสอบหลักฐานด้วยวิธีการ ดังนี้

2.1 มีข้อเท็จจริง ข่าวสาร ข้อสังเกตหรือข้อสรุปอื่นๆ อย่างถูกต้อง

2.2 ศึกษาอย่างมีเหตุผลถึงแหล่งข้อลำเอียงใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลไม่เพียงพอนับเป็นอันตรายอย่างยิ่ง นอกจากนั้นการมีทักษะในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธข้อสรุปนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพนักเป็นคุณลักษณะที่ดีของนักคิดวิเคราะห์วิจารณ์

3. มีความหนักแน่นพอในการที่จะโยนโยนไปถึงสิ่งที่ไม่ได้กล่าวในข้อพิสูจน์ หรือบทสรุปนั้นๆ มาร่วมพิจารณาด้วยอย่างมีหลักการและเหตุผล

2. ทักษะความตระหนักในตนเอง (Self awareness skills)

เฟลด์แมน (ภัทรภร รัตนวงศ์เจริญ. 2547: 38; อ้างอิงจาก Feldmen. 1992: G-5) ได้กล่าวถึง ความตระหนักในตนเองไว้ว่า เป็นการรู้สัมผัสเกี่ยวกับตนเอง บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น คือรู้ว่าตนเองกำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไร และทำอะไรกับตนเองหรือบุคคลอื่นหรือกับสิ่งอื่นในขณะนั้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดเวลา

โรสส์ (ภัทรภร รัตนวงศ์เจริญ. 2547: 38; อ้างอิงจาก Ross. 1992: 53) ได้กล่าวถึง ความตระหนักในตนเองว่า เป็นการตระหนักที่เกิดจากการมุ่งความสนใจเข้าสู่ตน ซึ่งจะเกิดขึ้นชั่วคราวตามสถานการณ์ หรือเหตุการณ์ที่มากระตุ้น

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1994:2) ให้ความหมายว่า ความตระหนักในตนเองเป็นความสามารถในการเข้าใจในจุดดี จุดด้อยของตนเอง อะไรที่ตนเองปรารถนาและไม่พึงปรารถนา และเข้าใจในความแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ สามารถอยู่ภายใต้แรงกดดันต่าง ๆ ในชีวิตได้

กรมอนามัย; และ กรมสุขภาพจิต (2540: 2) ได้กล่าวถึงความตระหนักในตนเอง หรือความตระหนักในตนเองว่า เป็นความสามารถในการค้นหา และเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างของบุคคลไม่ว่าจะเป็นในแง่ ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ เป็นต้น

สรุปว่า ความตระหนักในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเข้าใจตนเอง สำรวจความคิด ความรู้สึก การกระทำของตนเอง โดยให้บุคคลได้ตระหนักถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ขณะนั้นรู้สึกอย่างไร คิดอะไรกับสิ่งที่เผชิญอยู่ และเพราะอะไรจึงตัดสินใจกระทำพฤติกรรมหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่กำลังจะทำในขณะนั้น รวมทั้งเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสิ่งแวดล้อมได้

ในการพัฒนาความตระหนักในตนเอง สามารถปฏิบัติได้ 2 วิธีการหลักๆ ดังนี้ คาลแมน (Kalman. 1993:72-74)

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติได้ 3 รูปแบบคือ

1.1 การฟังตนเอง โดยการสำรวจหรือสังเกตความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นกระบวนการของภาวะตื่นอยู่เสมอ

1.2 การฟังคนอื่น เป็นการศึกษาดูตนเอง โดยอาศัยการสังเกต ปฏิกริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง ทำให้ทราบว่าคนอื่นมองตนเองอย่างไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตนเองจะเปิดใจได้มากน้อยแค่ไหน

1.3 การบอกเกี่ยวกับตนเอง เป็นการเปิดเผยตนเอง ซึ่งเป็นขั้นแรกของการพัฒนาความตระหนักในตนเอง

2. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relationships) ซึ่งครอบครัวมักจะเป็นแหล่งแรก และแหล่งสุดท้ายที่จะให้บทสอนเกี่ยวกับความตระหนักในตนเอง โดยการเรียนรู้นี้จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิต รวมถึงสัมพันธภาพที่ตนมีกับครู อาจารย์ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

การพัฒนาความตระหนักในตนเอง มีลักษณะและวิธีที่สามารถฝึกปฏิบัติได้ ดังนั้นถ้ามีการฝึกฝนหรือปฏิบัติไม่ว่าจะจะเป็นรูปแบบใดก็ตามจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ก็สามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นซึ่งมีความสำคัญและมีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาตนเอง การได้มีโอกาสฝึกทักษะ และสะสมประสบการณ์ในการพัฒนาความตระหนักในตนเอง เป็นการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาและปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมเร็วขึ้น

กระบวนการสร้างความตระหนักในตนเอง สามารถฝึกปฏิบัติได้จาก ขั้นตอนและกิจกรรมดังต่อไปนี้ (กรมอนามัย. 2539: 14-16)

1. ขั้นตอนการสร้างความรู้สึก ประกอบด้วยการใช้สื่อทำให้เกิดความรู้สึก เช่น วีดิทัศน์ และกิจกรรมโดยใช้เกม

2. ขั้นตอนการจัดระบบความเชื่อ ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นกระบวนการกลุ่ม เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และการประยุกต์แนวคิด

จะเห็นได้ว่า ความตระหนักในตนเอง เป็นความสามารถในการเข้าใจตนเอง รู้ว่าตนเองกำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไร และกำลังทำอะไรกับตนเอง และบุคคลอื่นรวมทั้งที่จะสามารถประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ และในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งที่จะให้นักเรียนเกิดความตระหนักในตนเอง โดยตระหนักว่า สื่อลามกเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวและเป็นอันตรายอย่างยิ่งโดยเรียนรู้จากประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติจากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ที่จะทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมในการป้องกันการบริโภคสื่อลามก อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3. ทักษะการตัดสินใจ (Decision making skills)

เทอร์รี่ (Terry. 1997: 5) กล่าวถึง การตัดสินใจว่าเป็นพฤติกรรมที่เลือกจากทางเลือกที่ดีที่สุด หรือเลือกจากทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทาง

แฮริสัน (Harrison. 1981: 3) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจ ว่าเป็นกระบวนการประเมินเกี่ยวกับทางเลือก หรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดจากทางเลือกในการปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1994: 2) กล่าวถึงการตัดสินใจว่า เป็นสิ่งที่นำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆในชีวิต ซึ่งถ้าบุคคลมีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีการประเมินทางเลือก และผลจากการตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้นๆ จะมีผลต่อสุขภาพอนามัยของบุคคลนั้นๆ

วุฒิชัย จานงค์ (2523: 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่างๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่เลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาสำหรับนำไปปฏิบัติจริง

ภัทรภร รัตนวงศ์เจริญ (2547: 39) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นความสามารถในการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมได้อย่างถูกต้อง โดยใช้กระบวนการประเมินทางเลือกและคาดคะเนผลจากการปฏิบัติ

สรุปว่า ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด โดยพิจารณาทางเลือกต่างๆก่อนตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้นๆ

ลักษณะของการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ ในการเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ข้อเสนอของกระบวนการตัดสินใจไว้หลายทรรศนะดังนี้

สโตนอร์ (Stoner. 1987: 177-182) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจเพื่อสั่งการ หรือเลือกทางเลือกซึ่งอาศัยเหตุผล ดังนี้

1. การวิเคราะห์และจำกัดขอบเขตของปัญหา รวมถึงการพิจารณาองค์ประกอบของสถานการณ์นั้นๆ ข้อจำกัดที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจและความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่
2. การตั้งวัตถุประสงค์ หมายถึง การแยกแยะเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจ พร้อมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดที่ครอบคลุมคุณภาพ การยอมรับและความถูกต้อง
3. การค้นหาทางเลือก เป็นขั้นตอนที่ผู้ทำการตัดสินใจ รวบรวมข้อเท็จจริง ศักยภาพของการยอมรับทางเลือกแต่ละทางที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย
4. การประเมินทางเลือกในเรื่องความเป็นไปได้ ค่าใช้จ่าย ความเที่ยงตรง ความเสี่ยง ความไม่แน่นอนของผลที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างไรในแต่ละทางเลือก เพื่อเลือกทางเลือกที่จะช่วยแก้ปัญหาได้
5. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด และสอดคล้องที่สุด
6. การประเมินการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยการทบทวนทุกขั้นตอนที่ผ่านมา

7. ตัดสินใจปฏิบัติตามทางเลือก

อุไร มั่นหมั่น (2539: 8-9) กล่าวถึงขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลักเชิงเหตุผล เป็นลักษณะของการหาทางออกที่ดีที่สุดเป็นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งขั้นตอนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการแสวงหาข้อมูล (Data collection) เนื่องจากว่าปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุ การเสาะแสวงหาข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัญหา คือเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุนั้น เพื่อมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ จะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ทั้งในแง่ของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collective) ในแง่ของการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับการวิจัย

2. ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (Formulating alternative) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจ เป็นความพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลายวิธี ต้องกำหนดให้ได้รูปธรรมหลัก ข้อเท็จจริงหลัก (Main fact) เป็นอย่างไรบ้างในทางเลือกนั้นๆ มีข้อเท็จจริงเป็นรูปธรรมหลักอะไรบ้าง

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Analyzing alternative) การวิเคราะห์ทางเลือก ควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective analysis) พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่า (Value) ทั้งหลายมาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก (Value comparison) ขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบโดยนำค่า (value) เข้ามาเกี่ยวข้อง นำมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นๆ ที่ปลอดจากค่า แล้วนำมาพิจารณาทางเลือกอีกครั้ง

5. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Choice of alternative on the best set of alternative) ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

4. ทักษะการปฏิเสธ (Refusal skills)

เนื่องจากการปฏิเสธ จัดเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relation and Communication) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการใช้คำพูด ภาษาท่าทาง เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตน และความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของอีกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การปฏิเสธ การสร้างสัมพันธภาพและอื่นๆ (จอมขวัญ อร่ามกชกร. 2544: 41)

กรมอนามัย (2539: 183) ได้กล่าวถึง การปฏิเสธว่า การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรยอมรับได้ โดยไม่เสียสัมพันธภาพในหมู่เพื่อน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เกิดประโยชน์ หรืออาจเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

รัตนา ดอกแก้ว (2539: 30) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะการปฏิเสธต่อรอง เป็นสิทธิอันชอบธรรมของทุกคน และสามารถกระทำได้ โดยไม่ทำร้ายจิตใจอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดผลดีต่อตนเองในการหลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ และหากปฏิเสธสิ่งเหล่านี้ได้สำเร็จ อาจจะเปลี่ยนพฤติกรรมหรือความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่งได้

ภัทรกร รัตนวงศ์เจริญ (2547: 43) กล่าวว่า ทักษะการปฏิเสห หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการปฏิเสห เมื่อถูกเพื่อนชักชวน และหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ หรือ สบประมาทอย่างเหมาะสม และไม่เสียสัมพันธภาพที่จะหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยง ตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

โดยสรุป ทักษะการปฏิเสห หมายถึง การใช้ภาษาท่าทาง คำพูด เพื่อแสดงถึงความต้องการที่จะการปฏิเสห ต่อรองโดยไม่ให้เสียสัมพันธภาพ

ในการที่บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธการชักจูงจากผู้อื่นนั้น มี 3 ลักษณะ คือ (วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ. 2539: 20-21; อ้างอิงจาก Napier; & Gershienfeld. n.d.)

1. การยอมรับการชักจูงโดยการทำตามบรรทัดฐานของกลุ่ม (Conformity) เป็นการทำตามกลุ่มโดยมิได้มีการชักจูงหรือขอร้อง แต่ทำตามเนื่องจากอิทธิพลของกลุ่มและในสถานการณ์มีความกดดัน หรือบังคับให้ทำตามระเบียบของกลุ่ม การทำตามในลักษณะนี้จะมีมากขึ้น เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่ สมาชิกในกลุ่มรู้สึกว่าคุณบังคับ และได้รับการกระตุ้นบ่อยครั้ง

2. การยอมทำตามการชักจูงหรือการขอร้องจากผู้อื่น (Compliance) โดยไม่มีการบังคับซึ่งเป็นการชักจูงหรือขอร้องให้บุคคลอื่นกระทำในสิ่งที่ชอบ หรือไม่ชอบอย่างชัดเจน การชักจูงให้ทำตามลักษณะนี้ ผู้ถูกชักจูงจึงรู้สึกว่าเป็นการยากที่จะปฏิเสธ บางครั้งจึงอยากต่อต้าน และมักจะยอมรับการชักจูงจากผู้ที่มีความสัมพันธ์กันมาก่อน หรือเพื่อหวังผลตอบแทน

3. การยอมรับการชักจูง หรือขอร้องจากผู้มีอำนาจเหนือกว่า (Obedience) เป็นการยอมทำตามที่มีผลต่อผู้ถูกชักจูงในทางลบทั้งทางร่างกาย จิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก เด็กจะได้รับการเรียนรู้จากการเชื่อฟังพ่อแม่ และการเชื่อฟังจะมีมากหากเป็นคำขอร้องจากผู้มีอำนาจเหนือตน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ทักษะปฏิเสธเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเด็กนักเรียนหรือวัยรุ่นมักจะมีปัญหาว่า หลายๆครั้งการแสดงออกไปเพราะความเกรงใจเพื่อน กลัวเสียความสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อน แม้จะได้ตัดสินใจแล้วว่า ไม่ต้องการทำเช่นนั้น ดังนั้น การปฏิเสธจึงเป็นสิ่งที่วัยรุ่นจำเป็นต้องเรียนรู้และฝึกฝนจนมีความชำนาญ โดยเฉพาะเมื่อถูกเพื่อนชักชวนต้องรู้จักปฏิเสธ และเมื่อถูกเพื่อนเข้าชี้ต้องรู้จักหาทางออก ซึ่งมีหลักการปฏิเสธดังนี้ (กรมอนามัย. 2539: 30)

1. ปฏิเสธอย่างจริงจัง ทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ

2. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้การโต้แย้งได้ยากขึ้น

3. การขอความเห็นชอบ และแสดงการขอบคุณเมื่อผู้อื่นยอมรับ จะเป็นการรักษาน้ำใจของผู้อื่น

4. เมื่อถูกเข้าชี้ต่อหรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนหยัดการปฏิเสธและหาทางออกโดยเลือกวิธีดังต่อไปนี้

4.1 ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้อ้างพร้อมทั้งบอกลา หาทางเลี่ยงจากเหตุการณ์ไป

4.2 การตอรอง โดยหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน

4.3 การผัดผ่อนโดยการขอยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ส่วนกระบวนการฝึกทักษะการปฏิเสธ จะประกอบด้วยขั้นตอน และกิจกรรม ดังนี้ (กรมอนามัย.2539: 17-21)

1. ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ กลุ่มย่อยระดมสมอง และวิเคราะห์สถานการณ์

2. ขั้นลงมือกระทำ ใช้กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ โดยการแสดงบทบาทสมมติ อภิปรายกลุ่มย่อยและสรุปในกลุ่มใหญ่

3. จะเห็นว่า การฝึกทักษะการปฏิเสธ เป็นความสามารถของนักเรียนหรือวัยรุ่นในการปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชักชวนและหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้ หรือสบประมาทได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เสียสัมพันธภาพเพื่อหลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมก โดยเรียนรู้จากประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติจากกระบวนการดังกล่าวข้างต้น จะทำให้นักเรียนหรือวัยรุ่นเกิดพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม

5. ทักษะการจัดการกับอารมณ์

เนื่องจาก การจัดการกับอารมณ์เพศ จัดเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการกับอารมณ์ และการจัดการกับความเครียด (Coping with stress and emotion skills) หมายถึง การทำความเข้าใจกับอารมณ์เพศของตนเองและผู้อื่น การรับรู้ผลของอารมณ์ สามารถควบคุมได้ จะทำให้ทราบถึงพฤติกรรม และแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม (จอมขวัญ อร่ามกชกร. 2544: 37-38)

กรมสุขภาพจิต (2545ข : 51) ได้เสนอวิธีการจัดการกับอารมณ์ ดังนี้

1. สำรวจความรู้สึกที่เกิดขึ้น
2. คาดการณ์ถึงผลดี ผลเสียของการแสดงอารมณ์
3. ควบคุมอารมณ์ด้วยวิธีการต่างๆ
4. สำรวจความรู้สึกและชื่นชมตนเองเมื่อสามารถควบคุมอารมณ์ได้

จากวิธีการจัดการกับอารมณ์สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การจัดการอารมณ์ทางเพศสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

1. สำรวจความรู้สึกทางเพศที่เกิดขึ้น
2. คาดการณ์ถึงผลดี ผลเสียของการแสดงอารมณ์ทางเพศ

3. ควบคุมอารมณ์ทางเพศด้วยวิธีการต่างๆ

4. สืบหาความรู้สึกและชื่นชมตนเอง เมื่อสามารถควบคุมอารมณ์ทางเพศได้สำเร็จ

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต

4.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บอทวิน และอิงค์ (Botvin; & Eng. 1980: 209-213) ได้ทำการศึกษาโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่แบบเบ็ดเสร็จในปี ค.ศ. 1980 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลของกลวิธีป้องกันการสูบบุหรี่เฉพาะปัจจัยทางสังคมและทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยการสูบบุหรี่ในนักเรียนระดับเกรด 8, 9, 10 จำนวน 281 คน จากโรงเรียน 2 แห่ง เมืองนิวยอร์ก แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมการป้องกันการสูบบุหรี่ซึ่งจะเน้นการประยุกต์ใช้ทักษะชีวิตพื้นฐานมาเป็นแนวทางการปฏิบัติในการเผชิญสถานการณ์และการแก้ไขปัญหาของวัยรุ่นรวมทั้งปัญหาเรื่องการสูบบุหรี่ โดยเนื้อหาในการสอนประกอบด้วย บทเรียนเกี่ยวกับความรู้เรื่องบุหรี่ ภาพลักษณ์ของตนเอง การพัฒนาความสามารถของตนเอง การตัดสินใจ การคิดอย่างอิสระ เทคนิคการพูดชวนเชื่อ การจัดการกับความวิตกกังวล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคม การยืนหยัดในสิทธิประโยชน์ของตน โดยใช้วิธีการสอนแบบกลุ่ม การใช้ตัวแบบและการซ้อมบทบาท ผลการศึกษาพบว่า จำนวนนักเรียนที่สูบบุหรี่รายใหม่ของกลุ่มทดลองมีน้อยกว่ากลุ่ม ควบคุม และยังพบว่า โปรแกรมนี้ นอกจากจะได้รับความสนใจจากนักเรียนในแต่ละเนื้อหาแล้ว ยังมีผลต่อสุขภาพด้านอื่นด้วย เช่น การใช้สารเสพติดอื่นๆ ตลอดจนการพัฒนาสุขภาพจิตได้อีกด้วย

บอทวิน (Botvin; et al. 1995: 1106-1112) ได้ทำการศึกษาติดตามผลระยะยาวของการใช้สารเสพติดในกลุ่มชนชั้นกลางผิวขาวในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เรื่องการป้องกันการเสพสารเสพติดในโรงเรียน โดยทำการสุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียนจำนวน 56 แห่ง ที่ได้รับโปรแกรมซึ่งประกอบด้วย การติดตามกระตุ้น การสอนทักษะชีวิต ทั่ว ๆ ไป และทักษะการเผชิญอิทธิพลทางสังคมในการต่อต้านการใช้สารเสพติด โดยวิธีการฝึกปฏิบัติรวมกับการให้คำปรึกษาและแนะนำตลอดปี ส่วนในกลุ่มควบคุมจะได้รับการฝึกจากวิดีโอเทป และไม่ได้รับคำปรึกษาแนะนำหรือได้รับการรักษาตามปกติ โดยทำการติดตามผลในระยะเวลา 6 ปี หลังจากได้รับโปรแกรมการทดลอง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้สารเสพติดและนาอื่น ๆ ลดลงทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสรุปจะเห็นได้ว่า การจะโปรแกรมป้องกันการใช้สารเสพติดตั้งแต่ช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีความสำคัญและมีความอดทนต่อการลดบุหรี่ ดื่มสุรา และเสพยา โดยตรงถ้ามีการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานระหว่างทักษะการเผชิญปัญหาและทักษะชีวิตทั่วไป และมีการกระตุ้นติดตามอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 2 ปี

4.4.2 งานวิจัยในประเทศ

นวนันท์ กิจทวี (2541: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของโปรแกรมสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี กลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ 35 คน นักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการสร้างเสริมทักษะชีวิต 6 แผน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบภายในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง ความตระหนักในตนเองทักษะ การปฏิเสธ พฤติกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนทักษะการจัดการกับความเครียด เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน แต่ภายในกลุ่มทดลองพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 ส่วนทักษะการตัดสินใจ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ และภายในกลุ่มทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการเสพยาบ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ดุษฎี เจริญสุข (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 37 คน (ชาย 21 คน หญิง 16 คน) และกลุ่มควบคุม 35 คน (ชาย 15 คน หญิง 20 คน) ด้วยการจับสลาก พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการปฏิเสธและพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิเสธสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของคะแนนเฉลี่ยของความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเอง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล แต่ในระยะติดตามผลความรู้สึกต่อคุณค่าในตนเอง ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ทักษะการปฏิเสธกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน ส่วนทักษะการปฏิเสธกับพฤติกรรมการป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

พิชัย ไทยอุดม (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษา ในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลของการประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษา ในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกเป็นกลุ่มทดลอง 40 คนและกลุ่มควบคุม 38 คน ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนเพศศึกษา โดยประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษาตามรูปแบบของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และองค์การอนามัยโลกมาใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประกอบกับการใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การระดมสมอง เกมและอภิปราย

ส่วนกลุ่มควบคุมจะได้รับการสอนเพศศึกษาตามปกติของโรงเรียนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องเพศศึกษา ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความรู้ในเรื่องเพศศึกษา และความภูมิใจ ในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่สถิติ

พิสมัย สุขอมรัตน์ (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน เป็นกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจ ไม่สูบบุหรี่ ทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพและมีพฤติกรรมป้องกันการไม่สูบบุหรี่ดีกว่าการทดลอง และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะการจัดการกับความเครียดดีขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศพบว่า ทักษะชีวิตบางประการสามารถพัฒนาและป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ทักษะชีวิตจะช่วยให้วัยรุ่นเกิดความเข้มแข็ง ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ยุ่งยากได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 โรงเรียน รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 168,538 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548: ออนไลน์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อบันเทิงของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 900 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังนี้

1. จำแนกโรงเรียนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 3 เขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1.1 เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในเขตวัฒนา ดินแดง พญาไท ราชเทวี บางนา ปทุมวัน บางรัก บางซื่อ ดุสิต พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย คลองเตย พระโขนง สัมพันธวงศ์ สาทร ยานนาวา รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 43 โรงเรียน

1.2 เขตพื้นที่การศึกษาที่ 2 ได้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในเขตลาดกระบัง ประเวศ จตุจักร มีนบุรี ห้วยขวาง บึงกุ่ม สวนหลวง สะพานสูง หนองจอก สายไหม ดอนเมือง คลองสามวา วังทองหลาง บางเขน บางกะปิ หลักสี่ ลาดพร้าว รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 36 โรงเรียน

1.3 เขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 ได้แก่ โรงเรียนที่อยู่ในเขตราชบุรีบูรณะ บางพลัดทุ่งครุ ธนบุรี บางขุนเทียน หางแขม บางบอน ภาษีเจริญ ทวีวัฒนา จอมทอง บางแค ตลิ่งชัน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 42 โรงเรียน

2. สุ่มโรงเรียนที่จะทำการศึกษา ตามเกณฑ์การแบ่งโรงเรียนของสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาที่ 1 จำนวน 1 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาที่ 2 จำนวน 1 โรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3 จำนวน 1 โรงเรียน รวมจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 3 โรงเรียน (Stratified Random Sampling)

3. สุ่มนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ของแต่ละโรงเรียน ระดับชั้นเรียนละ 100 คน เป็นจำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 300 คน รวมนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 900 คน

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

	โรงเรียน	ระดับชั้น	กลุ่มตัวอย่าง
เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1	โรงเรียนศรีอยุธยา	มัธยมศึกษาปีที่ 1	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 2	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 3	100
		รวมเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1	300
เขตพื้นที่การศึกษาที่ 2	โรงเรียนหอวัง	มัธยมศึกษาปีที่ 1	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 2	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 3	100
		รวมเขตพื้นที่การศึกษาที่ 2	300
เขตพื้นที่การศึกษาที่ 3	โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร	มัธยมศึกษาปีที่ 1	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 2	100
		มัธยมศึกษาปีที่ 3	100
		รวมเขตพื้นที่การศึกษาที่ 3	300
รวมทั้งสิ้น			900

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

จากภาพประกอบ 4 แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. ศึกษาานิยามจากทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบคัดกรอง
3. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับแบบคัดกรอง
4. เขียนนิยามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก
5. เขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกดังนี้

5.1 แบบคัดกรองที่สร้างมีลักษณะการตอบแบบข้อความมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ตอบตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

5.2 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ทั้ง 7 ประเภท คือ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีซีดี/ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูน เกม และโทรศัพท์มือถือ

5.3 การให้คะแนนต่อข้อ ข้อความทางลบมีน้ำหนักคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ข้อความทางบวก เกณฑ์การให้คะแนนจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบคัดกรองเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นและจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์สุนันท์ บุญอ่ำ คุณกานดา ช่วยเมือง พิจารณาข้อคำถามในแบบคัดกรอง ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 117) ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 1.00 แล้วทำการปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน นำแบบคัดกรองซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ วิเคราะห์ค่า t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.02 ถึง 9.26 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

8. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบคัดกรองที่คัดเลือกได้จากข้อ 7. ไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ วิเคราะห์ค่า t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 10.28 ถึง 28.28 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวม 53 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.81 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบร็ค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

9. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) นำแบบวัดที่ได้จากข้อ 8. ไปสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรอง โดยหาค่าคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซนต์ไทล์

10. จัดทำคู่มือการใช้แบบคัดกรองที่สร้างขึ้น

ตัวอย่าง แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ชื่อ.....ชั้น ม...../..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ครั้ง ต่อสัปดาห์
บ่อยมาก หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ 5-6 ครั้ง ต่อสัปดาห์
บ่อย หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ 3-4 ครั้ง ต่อสัปดาห์
นานๆครั้ง หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติ 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์
ไม่เคย หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนไม่เคยมีพฤติกรรมปฏิบัติข้อนี้เลย

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็นประจำ	บ่อยมาก	บ่อย	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
0	ฉันแอบดูเพื่อนเข้าห้องน้ำ					
0	ฉันถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศ ขณะเข้าห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room)					
0	ฉันดาร์นโหลดหนังโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์สั้นๆ มาใส่โทรศัพท์มือถือ					
0	เกมที่มีตัวละคร ฉาก เรื่องราว กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ สามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
0	ฉันจะปฏิเสธเมื่อถูกคนขายชักชวนให้ซื้อวีดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์					

เกณฑ์การให้คะแนนแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

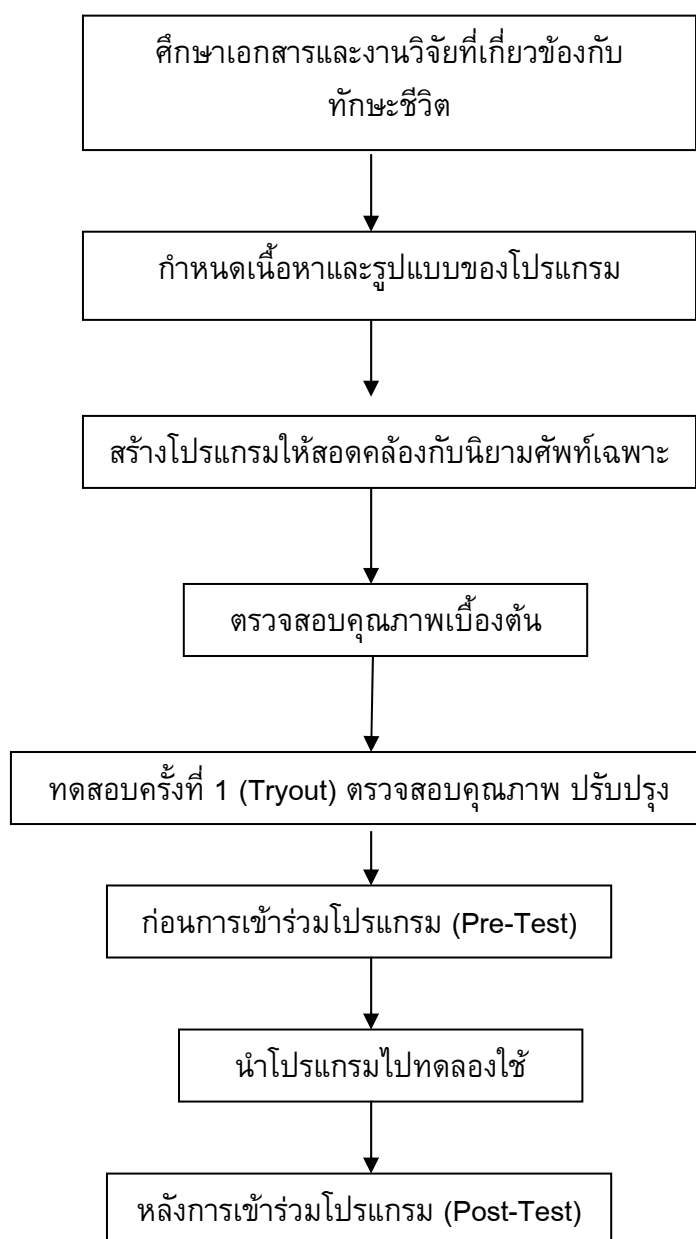
ข้อความทางลบ มีการให้คะแนนดังนี้

เป็นประจำ	ให้	5	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
นานๆ ครั้ง	ให้	3	คะแนน
ครั้งเดียว	ให้	2	คะแนน
ไม่เคย	ให้	1	คะแนน

ข้อความทางบวก เกณฑ์การให้คะแนนจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

จากภาพประกอบ 5 แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบของโปรแกรมให้เหมาะสมกับลักษณะของสถานการณ์และปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

2. สร้างโปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ใช้ในแต่ละครั้ง

3. นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นและจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทนา วงษ์อินทร์ อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์สุนันท์ บุญอำคุณกานดา ช่วยเมือง ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4. ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบปัญหาเบื้องต้น

5. ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น (Pretest) ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ ที่มีพฤติกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน และใช้คะแนนดิบที่ได้จากแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

6. โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ใช้เวลาในการทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ในวันจันทร์ วันพุธ และวันพฤหัสบดี

7. หลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น (Posttest) ภายหลังจากดำเนินการครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นอีกครั้ง แล้วใช้คะแนนดิบที่ได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

ตาราง 5 ตัวอย่างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	เทคนิค / ทักษะชีวิตที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
1	การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน 2. เพื่อให้สมาชิกทราบจุดมุ่งหมาย ประโยชน์และแนวทางการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก 3. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก 4. เพื่อให้สมาชิกทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มสัมพันธ์ การให้ข้อมูล เกม	รวมมิตร (ปฐมนิเทศ)
2	การคิดวิเคราะห์ถึงความสำคัญและผลกระทบของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวันที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีเพศในวัยรุ่น	1. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวันที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีเพศในวัยรุ่น 2. เพื่อให้สมาชิกบอกได้ถึงผลกระทบของการนำเสนอสื่อลามกที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและบุคคลรอบข้าง 3. เพื่อให้สมาชิกกล้าแสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิด	ทักษะ การคิดวิเคราะห์	สื่อพันธุ์ป๊อบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง (Tryout) และกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยของอนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนัดหมายกำหนดวัน เวลา เพื่อนำแบบคัดกรองไปทดสอบ

2. เตรียมแบบคัดกรองให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละครั้ง วางแผนการดำเนินการล่วงหน้า และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มทดลอง (Tryout) และกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และวิธีทำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

4. นำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

4.1 ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน นำแบบคัดกรองซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

4.2 ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบคัดกรองที่คัดเลือกได้จากข้อ 4.1 ไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด และค่าความเชื่อมั่น

4.3 สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) นำแบบวัดที่ได้จากข้อ 4.2 ไปสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรอง โดยหาค่าคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง (Try out) และกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยของอนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนัดหมายกำหนดวัน เวลา เพื่อนำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่นไปทดสอบ

2. นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบปัญหาเบื้องต้น

2.2 ทดสอบครั้งที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ ที่มีพฤติกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คนและใช้คะแนนดิบที่ได้จากแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นที่สร้างขึ้น

2.4 ภายหลังการดำเนินการครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นอีกครั้ง แล้วใช้คะแนนดิบที่ได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

แบบแผนการทดลองใช้แบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 62) ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest-Posttest Design

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน Pretest	โปรแกรม	ทดสอบหลัง Posttest
$R_{(E)}$	T_{1E}	X	T_{2E}
$R_{(C)}$	T_{1C}	$\sim X$	T_{2C}

R = การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

E = กลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรม

C = กลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม

T_{1E} = การทดสอบก่อนทดลองในกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรม

T_{1C} = การทดสอบหลังทดลองในกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม

X = การเข้าร่วมโปรแกรม

$\sim X$ = การไม่เข้าร่วมโปรแกรม

T_{2E} = การทดสอบหลังทดลองในกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรม

T_{2C} = การทดสอบหลังทดลองในกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส (SPSS FOR WINDOW) ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC) โดยใช้สูตรของโรวินีลลีและแอมเบลตัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 124)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 305)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบคัดกรอง
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S^2_L	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

$$r = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N\sum x^2 - (\sum x)^2][N\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม
	x แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	y แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือทุกข้อ
	N แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรอง โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$ แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2 แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2.5 หาค่าเกณฑ์ปกติของแบบคัดกรอง (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติ จากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile T-score) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนคะแนนที่ (Normalized T-score) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 309-310)

$$PR = \left[cf - \frac{1}{2} f \right] \frac{100}{N}$$

เมื่อ	PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
	f	แทน	ความถี่ของคะแนน
	cf	แทน	ความถี่สะสม
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยใช้ t-test แบบ dependent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 165)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนของการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนในแต่ละคู่ทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนจากการสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

3.2 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นระหว่างสมาชิกที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และสมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยใช้ t-test แบบ independent samples (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 162)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
	X_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S^2_1	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคน
X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Max	แทน	ค่าคะแนนสูงสุด
Min	แทน	ค่าคะแนนต่ำสุด
K	แทน	จำนวนข้อของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมดของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
∞	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
PR	แทน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
T	แทน	คะแนนที่ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t – distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าความเชื่อมั่น ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. เกณฑ์ปกติ (Norms)
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
4. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าความเชื่อมั่น ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (t) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำวิเคราะห์ค่า t-test และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ข้อมูลแสดงในตารางที่ 7

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (n=100)

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทั่วไป	2.75 – 5.23
2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต	2.65 – 7.62
3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ	2.87 – 7.71
4. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี	3.62 – 7.76
5. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางภาพยนตร์	2.99 – 5.87
6. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการ์ตูน	2.30 – 5.35
7. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการเล่นเกม	3.11 – 9.26
8. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ	2.02 – 4.81
รวม	2.02 - 9.26

ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

จากตาราง 7 พบว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีจำนวน 53 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) ระหว่าง 2.02 – 9.26 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (t) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำวิเคราะห์ค่า t-test หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 900 คน ข้อมูลแสดงในตารางที่ 8

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนก (t) ค่าสหสัมพันธ์ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900)

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ค่าสหสัมพันธ์ (r)
1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทั่วไป	12.19 – 20.31	0.67 – 0.73
2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต	11.82 – 19.18	0.55 – 0.80
3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ	13.10 – 23.99	0.37 – 0.79
4. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี	10.28 – 23.50	0.32 – 0.80
5. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางภาพยนตร์	19.29 – 21.17	0.37 – 0.75
6. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการ์ตูน	16.19 – 25.91	0.37 – 0.81
7. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการเล่นเกม	13.48 – 28.28	0.40 – 0.81
8. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ	12.23 – 14.81	0.69 – 0.77
รวม	10.28 – 28.28	0.32 – 0.81

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

จากตาราง 8 พบว่า มีข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวม 53 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 10.28 ถึง 28.28 มีค่าสหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.81 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

1.3 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าคะแนนสูงสุด (Max) ค่าคะแนนต่ำสุด (Min) ข้อมูลแสดงในตารางที่ 9

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900)

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	K	คะแนนเต็ม	Max	Min	X	S.D.
	53	265	265	53	93.09	43.38

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสถิติพื้นฐานของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900)

ค่าคะแนนสูงสุด (Max) เท่ากับ 265

ค่าคะแนนต่ำสุด (Min) เท่ากับ 53

ค่าคะแนนเฉลี่ย (X) เท่ากับ 93.09

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 43.38

2. เกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการจากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน มาสร้างคะแนนปกติ (Norms) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ เปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ (Normalized T-score) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ข้อมูลแสดงในตารางที่ 10

ตาราง 10 เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น : คะแนนมาตรฐานปกติ T-score ความถี่ และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (PR) จากการนำไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
265	2	T90	100.0
264	1	T80	99.8
261	3	T77	99.6
258	1	T75	99.3
257	1	T74	99.2
256	1	T74	99.1
249	1	T73	98.9
248	2	T72	98.8
247	1	T72	98.6
246	1	T71	98.5
243	2	T71	98.3
242	1	T70	98.1
237	1	T70	98.0
234	1	T70	97.9

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
233	3	T70	97.8
231	2	T69	97.4
227	1	T69	97.2
226	1	T69	97.1
223	2	T68	96.9
221	3	T68	96.7
217	1	T67	96.3
216	3	T67	96.2
215	2	T67	95.9
212	1	T67	95.6
209	2	T67	95.5
208	1	T66	95.3
206	3	T66	95.2
203	1	T66	94.8
198	1	T66	94.7
194	1	T66	94.6
193	1	T66	94.5
192	1	T65	94.3
189	2	T65	94.2
188	1	T65	94.0
185	3	T65	93.9
180	1	T65	93.5
178	1	T65	93.4
177	1	T65	93.3
174	1	T64	93.2
172	1	T64	93.0
169	3	T64	92.9
168	1	T64	92.6
167	1	T64	92.5

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
166	2	T64	92.3
165	1	T64	92.1
164	1	T64	92.0
162	2	T64	91.9
160	1	T63	91.6
159	1	T63	91.5
156	1	T63	91.4
155	2	T63	91.3
154	3	T63	91.0
149	1	T63	90.7
147	2	T63	90.6
145	2	T63	90.3
144	2	T62	90.1
143	1	T62	89.9
141	1	T62	89.7
140	5	T62	89.6
139	2	T62	89.0
138	2	T62	88.8
136	3	T62	88.6
135	2	T61	88.2
134	3	T61	88.0
133	2	T61	87.6
132	2	T61	87.4
131	1	T61	87.1
130	3	T61	87.0
129	1	T61	86.7
128	2	T61	86.6
127	5	T60	86.3
126	6	T60	85.7

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
125	2	T60	85.0
124	3	T60	84.8
123	2	T60	84.4
122	2	T60	84.2
121	1	T59	84.0
120	5	T59	83.8
119	4	T59	83.3
118	6	T59	82.8
117	4	T59	82.1
116	2	T59	81.6
115	2	T58	81.4
114	7	T58	81.1
113	6	T58	80.3
112	6	T58	79.6
111	2	T58	78.9
110	2	T57	78.7
109	8	T57	78.4
108	7	T57	77.5
107	9	T57	76.7
106	4	T56	75.6
105	13	T56	75.1
104	8	T56	73.6
103	14	T56	72.6
102	6	T55	71.0
101	4	T55	70.3
100	9	T55	69.8
99	10	T54	68.8
98	12	T54	67.6
97	4	T54	66.2

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
96	8	T54	65.7
95	10	T53	64.7
94	7	T53	63.6
93	9	T53	62.7
92	14	T53	61.7
91	10	T52	60.0
90	11	T52	58.8
89	5	T51	57.5
88	9	T51	57.0
87	8	T51	55.9
86	6	T51	55.0
85	5	T51	54.2
84	13	T50	53.7
83	5	T50	52.1
82	6	T50	51.5
81	7	T50	50.8
80	14	T50	50.0
79	9	T49	48.3
78	8	T49	47.3
77	9	T49	46.3
76	6	T48	45.3
75	13	T48	44.6
74	8	T48	43.0
73	14	T47	42.1
72	9	T47	40.4
71	19	T47	39.4
70	7	T46	37.1
69	16	T46	36.3
68	12	T45	34.3

ตาราง 10 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
67	14	T45	33.0
66	19	T45	31.4
65	22	T44	29.1
64	10	T43	26.5
63	16	T43	25.4
62	14	T42	23.5
61	16	T41	21.8
60	14	T41	19.9
59	12	T40	18.3
58	20	T40	16.9
57	19	T39	14.5
56	23	T38	12.3
55	24	T37	9.6
54	20	T35	6.7
53	37	T33	4.4

จากตาราง 10 พบว่า เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
 สีส้มของวัยรุ่น จากการนำไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=900) มีคะแนน
 อยู่ในช่วง 53 ถึง 265 และจากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้อยู่ในช่วง 4.4 ถึง 100.0 เมื่อ
 เปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ พบว่า อยู่ในช่วง T33ถึง T90

การแปลความหมายของคะแนน

การแปลความหมายโดยแปลงคะแนนดิบของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T – Score และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543: 320) ดังนี้

T – Score ตั้งแต่ T69 ขึ้นไป	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูงมาก
T – Score ตั้งแต่ T57 – T68	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูง
T – Score ตั้งแต่ T45 – T56	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกปานกลาง
T – Score ตั้งแต่ T33 – T44	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำ
T – Score ตั้งแต่ T32 ลงมา	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดีให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ข้อมูลแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	กลุ่มทดลอง	N	X	S.D.	D	t
	ก่อนทดลอง	12	135.58	22.17	53.91	11.12**
	หลังทดลอง	12	81.66	15.97		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง ซึ่งเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

3.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ข้อมูลแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามก ของวัยรุ่น	กลุ่มควบคุม	N	X	S.D.	D	t
	ก่อนทดลอง	12	136.75	43.04	2.75	0.93
	หลังทดลอง	12	139.50	48.79		

จากตาราง 12 พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

4.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นก่อนการทดลอง ข้อมูลแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นก่อนการทดลอง

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S.D.	t
	กลุ่มทดลอง	12	135.58	22.17	0.08
	กลุ่มควบคุม	12	136.75	43.04	

จากตาราง 13 พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกไม่แตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นหลังการทดลอง ข้อมูลแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นหลังการทดลอง

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น	กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S.D.	T
	กลุ่มทดลอง	12	81.66	15.97	3.90**
	กลุ่มควบคุม	12	139.50	48.79	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นของนักเรียนหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. เพื่อสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลงหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกวัยรุ่น
2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 โรงเรียน รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 168,538 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

รวม 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 900 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง (Tryout) และกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยของอนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนัดหมายกำหนดวัน เวลา เพื่อนำแบบคัดกรองไปทดสอบ
2. เตรียมแบบคัดกรองให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละครั้ง วางแผนการดำเนินการล่วงหน้า และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และวิธีทำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
4. นำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 4.1 ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน นำแบบคัดกรองซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

4.2 ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบคัดกรองที่คัดเลือกได้จากข้อ 4.1 ไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด และค่าความเชื่อมั่น

4.3 สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) นำแบบวัดที่ได้จากข้อ 4.2 ไปสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรอง โดยหาค่าคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง (Try out) และกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยของอนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนัดหมายกำหนดวัน เวลา เพื่อนำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นไปทดสอบ

2. นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) นำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบปัญหาเบื้องต้น

2.2 ทดสอบครั้งที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีสถิติของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นสูงที่สุด คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ ที่มีพฤติกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรอง ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 24 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คนและใช้คะแนนดิบที่ได้จากแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นที่สร้างขึ้น

2.3.1 กลุ่มทดลอง เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จำนวน 12 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันพุธ และวันพฤหัสบดี

2.3.2 กลุ่มควบคุม ไม่ต้องเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

2.4 ภายหลังการดำเนินการครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นอีกครั้ง แล้วใช้คะแนนดิบที่ได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

2.5 นำผลที่ได้จากข้อ 2.2 และ 2.4 ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น
2. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (t) โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรอง โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาค่าคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซนต์ไทล์

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
3. เปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น สรุปผลได้ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น

ผู้วิจัยสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ จากการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นและจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 4 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.75 – 1.00 และได้นำข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 60 ข้อ

2. การทดสอบกับกลุ่มนักเรียน

2.1 ทดสอบครั้งที่ 1 (Tryout) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียน นำแบบคัดกรองซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ วิเคราะห์ค่า t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.02 ถึง 9.26 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

2.2 ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบคัดกรองที่คัดเลือกได้จากข้อ 7. ไปทดสอบกับกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ วิเคราะห์ค่า t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 10.28 ถึง 28.28 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวม 53 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.81 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms)

นำแบบคัดกรองที่ได้จากข้อ 2. ไปสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรอง โดยหาค่าคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่ง

เปอร์เซ็นต์ไทล์แล้วแปลงคะแนนดิบของแบบคัดกรองให้อยู่รูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T-score พบว่า คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 53 ถึง 265 และจากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้อยู่ในช่วง 4.4 ถึง 100.0 เมื่อเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ พบว่า อยู่ในช่วง T33 ถึง T90

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น สรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่นลดลงหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกกลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบคัดกรองและโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

1. จากการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น

ผู้วิจัยสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่นขึ้นจำนวน 60 ข้อ จากการให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นและจิตวิทยาการแนะแนวพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำผลการพิจารณามาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.75 – 1.00 และได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ซึ่งตามคำกล่าวของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540: 124) กล่าวว่า การพิจารณาค่าความสอดคล้อง ต้องมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป สอดคล้องกับ โรบินเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1973 : 32) ซึ่งกล่าวว่า ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ควรจะมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงกล่าวได้ว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจสูง

2. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

2.1 ค่าอำนาจจำแนก

ค่าอำนาจจำแนก (t) ซึ่งหาโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ วิเคราะห์ค่า T-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 10.28 ถึง 28.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543: 305) กล่าวไว้ว่า ค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ดี ควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงแสดงให้เห็นว่า กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริง ซึ่งสอดคล้องกับค่าอำนาจจำแนก (t) ของการสร้างแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (มัสยา วงเสนา. 2548: 107) มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 9.95 ถึง 33.40 และสอดคล้องกับ แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (พินุช กิจเจริญ. 2548: 83) มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 2.35 ถึง 6.98 และการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักดนตรีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อรรธรณ แซ่เจียว. 2540 : 112) มีค่าอำนาจจำแนก (t) อยู่ระหว่าง 13.81 ถึง 35.00 จึงกล่าวได้ว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกสูง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองได้

2.2 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ (r) ที่ 0.30 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ มีค่าสหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.81 ซึ่งล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543: 304) กล่าวว่า ค่าอำนาจจำแนกที่ได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ถ้าทดสอบกับนักเรียนตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ค่าสหสัมพันธ์ (r) มีค่า 0.16 ก็ใช้ได้ สอดคล้องกับ การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3: กรณีศึกษา จังหวัดนครนายก (ชัยชนะ เขียรชนะ. 2548: 112) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.48 และสอดคล้องกับ ผลการเล่นเกมการศึกษาต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อและความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ของสงบ สัมโพ (2544: บทคัดย่อ) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.81 จึงกล่าวได้ว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) อยู่ในเกณฑ์ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองได้

2.3 ค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเชื่อมั่น ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ซึ่งหาโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 พิจารณาค่าความเชื่อมั่นที่ได้พบว่า มีค่าสูงกว่า 0.70 ซึ่งบุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2545: 117) กล่าวว่า เกณฑ์พิจารณาค่าความเชื่อมั่นควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป สอดคล้องกับ เกบิล (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2543: 317 อ้างอิงจาก; Gable. 1986: 147) ที่ว่า เครื่องมือวัดความรู้สึกรหรือจิตพิสัย ควรมีค่าความเชื่อมั่นอย่างต่ำ 0.70 ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543: 317) กล่าวว่า ค่าความเชื่อมั่นควรอยู่แถว 0.75 จะเหมาะสมกว่า ฟิลด์ (Field. 2004: Online) เสนอแนะว่า ควรใช้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับค่าความเชื่อมั่นของการสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ดาราวรรณ กล่อมเกลี้ยง. 2546: 84) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ชญาณิน อรุณมาศ. 2548: 134) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์ด้านการรู้คิด ด้านความสนใจ ด้านบุคลิกภาพทั้งฉบับเท่ากับ 0.78 0.88 และ 0.91 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นที่สร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นสูง เป็นที่น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการคัดกรองได้

2.4 เกณฑ์ปกติ (Norms)

ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรองในรูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized T-Score) จากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์แล้วแปลงคะแนนดิบของแบบคัดกรองให้อยู่รูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T-score ดังที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 309-310) กล่าวว่า เกณฑ์ปกติคะแนนที่ นิยมใช้กันมาก เพราะเป็นคะแนนมาตรฐานสามารถนำมาบวกลบ และเฉลี่ยได้ มีความเหมาะสมในการแปลความหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 53 ถึง 265 และจากการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้อยู่ในช่วง 4.4 ถึง 100.0 เมื่อเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนปกติ พบว่า อยู่ในช่วง T33ถึง T90 เมื่อผู้ทดสอบต้องการรู้ระดับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของตนเอง จะต้องนำคะแนนดิบมาเทียบกับ เกณฑ์ปกติ และจึงตัดสินใจว่า ตนเองมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกอยู่ในระดับใด โดยเกณฑ์ปกติสร้างขึ้นตามแบบของ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543: 320) ดังนี้

T – Score ตั้งแต่ T69 ขึ้นไป	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูงมาก
T – Score ตั้งแต่ T57 – T68	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูง
T – Score ตั้งแต่ T45 – T56	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกปานกลาง
T – Score ตั้งแต่ T33 – T44	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำ
T – Score ตั้งแต่ T32 ลงมา	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดีให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น สรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลงหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ จรรยา ลากศิริอนันต์กุล (2543: 90-95) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านชุมชนนักเรียน บ้านโป่ง ราชบุรี ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับการจัดกิจกรรมกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าโดยผ่านชุมชนโดยใช้สื่อ เช่น วิดีทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าดีกว่าก่อนทดลอง และสอดคล้องกับ พิชัย ไทยอุดม (2540: จ) ได้ศึกษาผลของการประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษาในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการตัดสินใจสูงกว่าก่อนทำการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ กฤษณา ตรียมณีรัตน์ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการทดลองพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจไม่สูบบุหรี่ ทักษะการปฏิเสธโดยไม่เสียสัมพันธภาพดีกว่าก่อนได้รับโปรแกรมสุขศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ วิภาพรรณ ผลผลา (2541: 97-102) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อป้องกันเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ภายหลังการทดลอง คะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันเอดส์ของกลุ่มทดลองดีกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกลดลงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของรัตนา ดอกแก้ว (2539: 134-137) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ในนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่ โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลกและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะการปฏิเสธต่อรองสูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิสารณ วัฒนมะโน (2540: บทคัดย่อ) การประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์ของนักเรียนชาย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้แนวคิดทักษะชีวิตศึกษาขององค์การอนามัยโลก ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบการมีประสบการณ์จริง ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเพื่อป้องกันเอดส์ ทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันเอดส์ ดีขึ้นกว่า ก่อนทดลองและดีกว่ากลุ่มควบคุม และยังพบว่า ทักษะเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นได้ ซึ่งในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเรียนรู้ทักษะชีวิต โดยการใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง และอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 112-114) ที่กล่าวว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการสร้างสถานการณ์ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกลุ่มคนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะมีผลต่อองค์ประกอบด้านการปฏิบัติด้วย อีกประการหนึ่ง เป็นที่ทราบกันแล้วว่า ความคิดเห็นของกลุ่มจะมีผลต่อองค์ประกอบด้านเจตคติของบุคคลมาก ในขณะที่กระบวนการกลุ่มกำลังดำเนินอยู่ อาจจะมีส่วนทำให้ความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ ขณะเดียวกันบุคคลนั้นก็พยายามเปลี่ยนแปลงเจตคติของสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ถ้าเปลี่ยนแปลงไม่ได้ก็อาจลอยตามได้ จากผลการทดลอง พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลง หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกวัยรุ่น และนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นลดลงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการคิดวิเคราะห์ มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสื่อลามก มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งไม่เชื่อตามคำชักชวนหรือเข้าสู่สถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก มีการตัดสินใจที่แน่วแน่ มีทักษะในการปฏิเสธ รู้จักจัดการกับอารมณ์ของตนเอง โดยเฉพาะอารมณ์เพศได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

1.1 แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นแบบวัดซึ่งมีข้อคำถามที่มีเกณฑ์ปกติ เพื่อให้ได้มาซึ่งการจัดแยกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง

1.2 แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีประโยชน์สำหรับ ครู อาจารย์ บุคลากรแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกเบื้องต้น และหาวิธีช่วยเหลือดูแลได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหายิ่งขึ้น

1.3 ในการใช้แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ผู้ตรวจให้คะแนน จำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การให้คะแนนจากคู่มืออย่างละเอียดก่อนดำเนินการ

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

1.1 การวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น สามารถป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นได้ ครู อาจารย์ บุคลากรแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปเป็นแนวทาง และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นได้ ตามความเหมาะสม

1.2 สำหรับผู้ที่จะนำโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นไปใช้ ควรศึกษาเรื่องทักษะชีวิตด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1 การสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ในระดับอื่นๆ เช่น ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 4 และระดับอุดมศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น และสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่นในรูปแบบอื่นๆ

2.3 ควรมีการสร้างและพัฒนาแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ของวัยรุ่น

ตอนที่ 2 การสร้างโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ในระดับอื่นๆ เช่น ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 4 และระดับอุดมศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยใช้เทคนิคอื่นๆ เช่น กิจกรรมกลุ่ม การให้คำปรึกษา เป็นต้น เพื่อให้มีวิธีการที่หลากหลายขึ้น

2.3 ควรมีการสร้างและพัฒนาโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ ของวัยรุ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริการการจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2530). *คู่มือการปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- (2544). *เอกสารคู่มือระบบการช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมฯ.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือครูที่ปรึกษาแบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- (2545ก). *แบบคัดกรองสุขภาพจิต เล่มดัชนี*. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- (2545ข). *รายงานการวิจัยเรื่องการสร้างแบบประเมินทักษะชีวิตและผลการส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- (2547). *แบบทดสอบทางสุขภาพจิต*. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2547, จาก <http://www.dmh.moph.go.th>
- กรมอนามัย. (2539). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมการสอนทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข. ถ่ายเอกสาร.
- กรมอนามัย; และ กรมสุขภาพจิต. (2540). *คู่มือผู้บริหาร ทักษะชีวิตในโรงเรียน: ทิศทางการพัฒนาคนด้านสุขภาพ*. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กรองทอง ทองพลับ. (2537). *ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษณา ตรียมณีรัตน์. (2544). *ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อพฤติกรรมการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา สุตะบุตร และคนอื่นๆ. (2540). *แบบคัดกรองภาวะปัญญาอ่อนระดับชุมชน ฉบับร่าง*. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลราชานุกูล กรมสุขภาพจิต.
- กัญชลี คำชาย. (2542). *จิตวิทยาเด็ก วัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

- กุลยา สุหรั่งพรหม. (2537). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีพ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาการระบาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2530). วิชาแนะแนว 313 :กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- จงกลนี โตสกุลวงศ์. (2542). การวิเคราะห์วาทกรรมการให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา ลามศิริอนันต์กุล. (2543). การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผ่านชุมชนนักเรียน บ้านโป่ง ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2538, 6 มิถุนายน). ครอบครัวสัมพันธ์. *ครูปริทัศน์*. หน้า 54-56.
- จริยา ชัยวิวัฒน์. (2534). ความเชื่อเกี่ยวกับเพศ การสมรส และการเกิดของนักเรียนหญิงในโรงเรียนสตรีระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประชากร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิรวรรณ วัฒนะจิตรพงษ์. (2537). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะทางสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จอมขวัญ อร่ามกชกร. (2544). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จันทิมา พฤกษานานนท์. (2537, กรกฎาคม-กันยายน). พฤติกรรมการเสี่ยงในวัยรุ่น. *สงขลา นครินทร์เวชสาร*. (12): 141-144.
- จิตรา ทองเกิด. (2540). ทักษะชีวิตในโรงเรียน. ใน *เอกสารการประชุมวิชาการสุขศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 8 เรื่อง ปฏิรูปการสุขศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย*. หน้า 79-83. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาสาธารณสุขอาเซียน. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิรพรรณ อินทา. (2542). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การส่งเสริมสุขภาพ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- จิราพร เชาว์ประยูร. (2530). *วัยรุ่นกับดิสโก้เทค: ทัศนคติของกลุ่มผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- จุฬามาศ นุชนารถ. (2531). *การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามัญในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การเจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- แจ่มใสการ์ตูน ยั่วเด็กข่มขืน. (2547, 14 กรกฎาคม). *ไทยรัฐ*. หน้า 15.
- ชญานิน อรุณมาศ. (2548). *แบบวัดลักษณะพึงประสงค์ด้านนิเทศศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชมรมผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตแห่งประเทศไทย. (2547, มิถุนายน). *สื่อเช็กสวิตการท่วมประเทศ เสนอกรม.เป็นวาระแห่งชาติ*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2547, จาก <http://www.thainetclub.com>
- ชญญา บัวประเสริฐ. (2546). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนมัธยมสันพิทยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยชนะ เขียรชนะ. (2548). *การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 : กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยนาถ นาคนุปผา. (2514). *จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชื่นสมล อุกฤษฏ์วิริยะ. (2543). *อิทธิพลของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม的开รับสื่อวีดิทัศน์ประเภทเอ็กซ์ของเยาวชนไทยที่อยู่ในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชลีพร ศรศรี. (2541). *การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพยาบาลแม่และเด็ก). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชัย สมितिไกร. (2528). *กิจกรรมกลุ่มสำหรับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม*. เชียงใหม่: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐนวรรษ นิธิธรรมวิศรุต. (2544). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์: ศึกษาเฉพาะกรณีการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่มีคนไทยเป็นผู้เสียหาย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (นิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ณัฐกานต์ พลโลหะ. (2545). การสร้างตัวบ่งชี้สำหรับพัฒนาการเด็กวัยร่นตอนต้น ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัย
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพงศ์ พุดหล้า. (2540). การประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐนันท์ วิชัยรัมย์. (2545). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.
ปริญญาณิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาชุมชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ดาราวรรณ กล่อมเกลี้ยง. (2546). การสร้างแบบวัดทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดุษฎี เจริญสุข. (2540). ผลของการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ทองชุบ ศรีแก้ว. (2545). คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมศึกษา. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์วรรณ กิตติพร. (2537). การให้คำปรึกษากลุ่ม. พิษณุโลก: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพา พลเสน. (2544). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
นเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ธนะชัย ผดุงจิตติ. (2545). สื่อลามกกับการกระทำผิดทางเพศ. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (การบริหารงาน
ยุติธรรม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธนิษฐ์ เขียวอยู่. (2546). พฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ ยิ้มสรวล. (2544). ระบบสัญลักษณ์ทางเพศในละครโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่อการมี
พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- นรารัตน์ กิจเจริญ. (2547). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ความสามารถแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยมิชชั่น วิทยาเขตมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวนันท์ กิจทวี. (2541). ประสิทธิภาพของโปรแกรมสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้าในนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นันทรัตน์ ศิริสมบุรณ์ลาภ. (2543). การศึกษาความคิดเห็นเชิงจริยธรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต: ศึกษาเฉพาะกรณีการแพร่ภาพอนาจาร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิวรรณ เชาวน์นิธิ. (2546). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภารัตน์ จำสุมบุรณ์. (2540). ความรู้และพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (ประชากรศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล เมืองโสม. (2543). วัฒนธรรมทางเพศ การรับรู้ความเสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิงเขตเมือง : กรณีศึกษาจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เนติ รัตนการ. (2541). การให้ความคุ้มครองเด็กในกฎหมายควบคุมสื่อลามก: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเยอรมัน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (กฎหมาย อาญา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์. (2545). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2542). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประนอม เดชชัย. (2531). นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประพิมพ์พร อันพาพรหม. (2543). การศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พีรพรีนา.
- ประเสริฐ ดันสกุล. (2538). Life Skills Education ในสถานศึกษา ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน ใน รายงานการประชุมสัมมนาเพื่อหาทางนำยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตมาใช้ในการป้องกันยาเสพติด. หน้า 11-12. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- ประเสริฐ ดันสกุล; และคณะ. (2538). *เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ปิ่นทิพย์ ชะเอม. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงกับทุนทางสังคมของวัยรุ่นในเมืองเชียงใหม่*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถ่ายเอกสาร.
- ปิยวรรณ ภูมิภักดิ์. (2546). *ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาส่งเสริมสุขภาพ). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา บุญเรือง. (2525). *กิจกรรมในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2544, มิถุนายน). สสส สังคมไทยยุคเสื่อม คุมเข้มขึ้นเด็กเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 คน. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2548 จาก <http://www.ffc.or.th/news01/02342.html>.
- พจนา สัจจาศิลป์. (2539). *ทัศนคติของผู้บริโภคต่อสิ่งเร้าทางเพศในงานโฆษณาทางสื่อ นิตยสาร:กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2539 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ถ่ายเอกสาร.
- พรเทพ พงษ์ชัยอัศวิน. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อเสื้อยืดตราสินค้าในประเทศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). *พัฒนาการวัยรุ่น*. ม.ป.ป. กรุงเทพฯ: บริษัทต้นอ้อแกรมมี.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2525). *การนิเทศและการสอนพยาบาลในคลินิก*. ภาควิชาพยาบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล.
- พัชรินทร์ สิมะธาราช. (2544). *ผลการพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการรับรู้สมรรถนะในตนเองและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชายระดับอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การพยาบาลอายุรศาสตร์). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- พิชยา ประสพบุญมีชัย. (2546). การศึกษาระดับอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพฯ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิชัย ไทยอุดม. (2540). การประยุกต์แนวคิดทักษะชีวิตศึกษาในการสอนเพศศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (พยาบาลสาธารณสุข). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์ใจ บุญยัง. (2540). การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พิมพ์ สวรรณฤทธิ์. (2542). การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิมพ์รัตน์ ธรรมา. (2545). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พิศิษฐ์ ขวลาธวัช. (2538). กฎหมายสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- พิสมัย สุขอมรรตน์. (2540). การประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- พินุช กิจเจริญ. (2548). แบบวัดลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โพลีซอฟแวร์. (2547). 7 ภัยบนอินเทอร์เน็ตต่อเด็กไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2547, จาก <http://www.polysoftware.com>
- ไพศาล หวังพานิช. (2547). เอกสารประกอบการสอนวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรกร รัตนวงศ์เจริญ. (2547). ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการพัฒนาทักษะชีวิตที่มีต่อพฤติกรรมป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดปทุมธานี. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัยคุกคามจากสื่อลามก. (2547, พฤษภาคม). สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2548, จาก http://www.thaicleannet.com/modules.php?name=tcn_stories_view&sid=10229.
- มณฑนา; และรังสรรค์ เฟื่อง. (2546). ระบบการช่วยเหลือดูแลนักเรียน. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

- มัสยา วงเสนา. (2548). แบบวัดลักษณะพึงประสงค์ด้านศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยงยุทธ์ วงศ์ภิรมย์ศานต์. (2538). การสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการใช้สารเสพติด ในรายงานการประชุมสัมมนาเพื่อวางแนวทางการนำยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตมาใช้ในการป้องกันยาเสพติด. หน้า 23. กรุงเทพฯ: สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- รัตนา เจริญสาริต. (2546). ผลของการสอนเพศศึกษาโดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่มีต่อความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาริตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ดอกแก้ว. (2539). ผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ในนักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (อนามัยครอบครัว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2526). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์.
- (2535). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ: บริษัทวัฒนาพานิช.
- (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ลามกแค่ไหนถึงผิดกฎหมาย. (2547). สืบค้นเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2547, จาก <http://www.lawyerthai.com>
- เลิศลักษณ์ บุญรอด. (2543). การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิณี ชิตเชิดวงศ์. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีปัญหาวัยรุ่น. ชลบุรี: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- วินิจ เกตุขำ. (2522). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิภา เมืองอู่. (2541). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- วิภาพรรณ ผลผลา. (2541). *ประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีวิทยา 2*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิสรณ พลเสน. (2547). *คู่มือจัดกิจกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริการการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วีรวรรณ สุธีรไกรลาศ. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิชัย จำนง. (2523). *พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศรอรุณ ตะโคตม. (2542). *ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (นิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ศราวุธ ชันยา. (2541). *การใช้กิจกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีธรรมาศศิลาเพชรรังสรรค์ จังหวัดน่าน*. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีธรรม ธนะภูมิ. (2535). *พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- . (2545). *จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภรัตน์ เอกอัศวิน. (2540, มกราคม-ธันวาคม). สอนลูกให้เลือกรับสื่อ. *ศูนย์สุขวิทยาจิต*. หน้า 41-43.
- ศูนย์กลางข้อมูลกระทรวงวัฒนธรรม. (2547). *วาระแห่งชาติว่าด้วยการกำจัดสื่อลามก*. สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2547, จาก [http://: www.m-culture.go.th](http://www.m-culture.go.th)
- สงบ สัฟโส (2544). *ผลการเล่นเกมการศึกษาต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านความเอื้อเฟื้อและความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). *การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. (2540). *ทักษะชีวิตในครอบครัว*. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2547, จาก [http://:www.thaiyouth.org](http://www.thaiyouth.org)

- สวนดุสิตโพล. (2546, กุมภาพันธ์). หัวอกพ่อแม่ที่มีลูกสาววันนี้ กับความเสี่ยง. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2547, จาก [http:// www.dusitpoll.dusit.ac.th](http://www.dusitpoll.dusit.ac.th)
- (2547, มิถุนายน). ประชาชนคิดอย่างไรกับสื่อลามกในสังคมไทย. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2547, จาก <http:// www.dusitpoll.dusit.ac.th>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2547). สื่อลามกกับอนาคตเด็กไทย. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2547, จาก <http://WWW.nrct.net>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). จำนวนสถานศึกษา นักเรียนและครูสังกัด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2546. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2547, จาก <http:// www.obec.go.th>
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่. (2539). ทักษะชีวิตกับการพัฒนาเยาวชน. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2547, จาก <http://WWW.chiangmaihealth.com>
- สื่อทางเพศ. (2546, มกราคม). สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2547, จาก <http://WWW.thaiparents.net>
- สุขฤดี รัชตถุงการสกุล. (2543). โปรแกรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาบ้า ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันท์เอม. (2525). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชีรา ภัทรยุตวรรัตน์ (2545). คู่มือการวัดทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: เมติคัล มีเดีย.
- สุณีย์ แวมณี. (2542). เครือข่ายการแพร่กระจายของสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิสารณ์ วัฒนโม. (2540). การประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจี เหล่าพานิช. (2541). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการกระทำผิดของ เยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิภา ภาคย์อัติ. (2547). การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองด้วยกิจกรรมกลุ่มของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อโนทัย แทนสวัสดิ์. (2546). การเปรียบเทียบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความเครียดของนักเรียน ที่มีการจัดเรียนข้อความและจำนวนมาตราต่างกัน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรณ แก้วผ่อง. (2542). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรณ แซ่เจียว. (2540). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นนักดนตรีไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรอุษา จันทวิรุจ. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อรัญญา วันกิ่ง. (2546). ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อลิศรา ชูชาติ; นวรัตน์ สุวรรณผ่อง; และวิไลวรรณ โกยแก้วพริ้ง. (2538). เทคนิคการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อังคณา พอ้อม. (2539). รายงานการฝึกการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาและการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อำไพ ทองเงิน; และคนอื่นๆ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบคัดกรองโรคในกลุ่มพัฒนาการผิดปกติอย่างรอบคอบ. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- อุทุมพร จามรมาน (2532). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดลักษณะผู้เรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2540). การใช้ CES-D ในการคัดกรองภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. หน้า 42.
- อุไร มั่นหมั่น. (2539). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษากรณี จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- เอกรัตน์ ทศน์เจริญ. (2544). *ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งของลามก: กรณีศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- Andreas, Parrot. (1989). *Pornography and Sex Laws*. n.p. 1997.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- (1997). *Self-efficacy: The exercise of Control*. Stanford University New York: W.H. Freeman and Company.
- Benson, Peter L. (1993). *The troubled journey: A portrait of 6th – 12th grade youth in Minneapolis*. MN: Search Institute.
- Birkhauser, Jhon C. (1985, July). *The Effect of Group Dynamic on Self – Concept in The Elementary School Classroom*. Dissertation Abstracts International. 46(1): 103 – A.
- Botvin, Gilbert. J; & Anna Eng. (1980, April). A comprehensive school-based smoking prevention program. *Journal of school Health*. 50(4): 209-213.
- Botvin, Gilbert. J; et al. (1995, April). *Long-term follow-up result of a randomized drug abuse prevention trail in a white middle-class population*. (273): 1006-1112.
- Check, James. (1995). *Teenage Training: The Effects of Pornography on Adolescent Males*. New York: Hill and Wang.
- Durschmidt, Babara J. (1978). *Self – Actualization and the Human Potential Group Procession a Community College*, Dissertation Abstracts International. 38(3):3953-A.
- Dworetzky, J.P. (1985). *Psychology*. 4th ed. New York : West Publishing Company.
- Field, Andy (2004). *Project 3: Designa Questionnaire*. (Online). Available <http://www.sussex.ac.uk/users/andyf/teaching/rm2/project3.pdf>
- Harrison, A: E. (1981). *The Manigerial Decision-Making Process*. Boston: Houghton Mifflin.
- Joyce, B; & Weil M; & Showers, B. (1992). *Model of teaching*. Massachusetts: Allyn and Bacon Adivision of Simon and Schuster.
- Kemp, C. Gratton. (1965). *Perspectives on The Group Process: A Foundation for Counseling with Group*. 2rd. Boston: Goughton Mifflin,Co.
- Klaman, N: & Waughfied, .C.G. (1993). *Mental health concept*. 3rd ed. New York: Delman.
- Microvic, F.P. (1984). *Health planning and management glossary*. World Health Organization: Regional office for South-East Asia.

- Rovinelli, R and R.K. Hambleton. (1973). *Some Procedures for the Validation of Criterion-Referenced Test Items*. Final Report. Albany: Bureau of School and Cultural Research, New York State Education Department.
- Shaw, Marvin E. (1981). *Group Dynamics: The Psychology of Small Group Behavior*. New York: McGraw – Hill Book.
- Shore, W.B; & Braverman, P.A.; & Millin, T. (1993). Health maintenance for adolescent. In T.B. Taylor eds, *Family medicine principle and practice*, 162-172.
- Stoner, James A.F. (1987). *Management*. Englewood Cliffs, N.J: Prentice Hall.
- Terry, G.R. (1997). *Principles of management*. Illinois: Richard D. Irwin.
- WHO. (1994). *Life Skills Education for Children and Adolescents in Schools*. Geneva. Switzerland: WHO.
- Zillmann, D; & Bryant, J. (1998). Effect of prolonged consumption of pornography on family values. *Journal of Family Issues*. 9: 518-544.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดิจิทัลของวัยรุ่น
3. คู่มือดำเนินการสอบแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดิจิทัลของวัยรุ่น
4. โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดิจิทัลของวัยรุ่น

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์มณฑิรา จารุเพ็ง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์สุนันท์ บุญอ่ำ	อาจารย์ 3 ระดับ 8
หัวหน้างานแนะแนว
โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
4. คุณกานดา ช่วยเมือง	หัวหน้าศูนย์จิตสังคมบำบัด ราชดำริ

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ชื่อ-สกุล (นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.).....ชั้น ม...../.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพียงข้อละเครื่องหมายเดียว แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติมากกว่าหรือเท่ากับ 7 ครั้ง ต่อสัปดาห์
บ่อยมาก	หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติ 5-6 ครั้ง ต่อสัปดาห์
บ่อย	หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติ 3-4 ครั้ง ต่อสัปดาห์ หรือวันเว้นวัน
นานๆครั้ง	หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีพฤติกรรม การปฏิบัติ 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์
ไม่เคย	หมายถึง	ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนไม่เคยมีพฤติกรรม การปฏิบัติข้อนี้เลย

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็นประจำ	บ่อยมาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
--------	-----------------	-----------	---------	------	-------------	--------

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางด้านทั่วไป

1	ฉันแอบดูเพื่อนเข้าห้องน้ำ					
2	ฉันจับกลุ่มกับเพื่อนบอกเล่าประสบการณ์ทางเพศ					
3	ฉันจับกลุ่มกับเพื่อนพูดคุยถึงการช่วยตัวเองในเรื่องเพศ					
4	เพื่อน ๆ ส่วนมากบอกว่าฉันเป็นคนทะลึ่ง ลามก ชอบพูดสองแง่สองง่าม					
5	สถานที่ที่ฉันชอบไปมักจะขายสินค้าที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น ตะวันนา พันธุ์ทิพย์พลาซ่า จตุจักร คลองถม สะพานพุทธ เป็นต้น					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต

6	ฉันพูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room)					
7	ฉันถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room)					
8	ฉันได้รับภาพ โป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ ทางอีเมล (Email)					
9	ฉันส่งต่อภาพ (Forward mail) โป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ ทางอีเมล (Email)					
10	ฉันดูเว็บไซต์ที่รวบรวมภาพ (Gallery) โป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ ภาพแสดงทำด้วยลิลายั้วยวน ดึงดูดอารมณ์ทางเพศ					
11	ฉันอ่านเว็บไซต์ที่รวบรวมเรื่องราวประสบการณ์ทางเพศ (Sex Story)					

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็น ประจำ	บ่อย มาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
12	เว็บไซต์ส่วนใหญ่ที่ฉันดูสามารถ เชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ที่มีภาพ เรื่องราวทางเพศได้					
13	ขณะที่เล่นอินเทอร์เน็ต มักจะมีหน้าต่าง โฆษณาเว็บไซต์ที่มีภาพโป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ แทรกเข้ามา (Pop-up)					
14	ภาพโฆษณาโป๊ เปลือย ภาพการมี เพศสัมพันธ์แบบเคลื่อนไหว สามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
15	เว็บไซต์ส่วนใหญ่ที่ฉันดูมักมีการเสนอ ขายสินค้า อุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys)					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ

16	ฉันอ่านหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราว โป๊ เปลือย บรรยายถึงการมี เพศสัมพันธ์					
17	โฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์ เพื่อ เสนอขายบริการเพื่อนคุย เพื่อนเที่ยว (หญิง-ชายบริการ) สามารถดึงดูด ความสนใจของฉันได้					
18	โฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์ เพื่อ เสนอขายอุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys) สามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
19	ฉันซื้อหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราว โป๊ เปลือย บรรยายถึงการมี เพศสัมพันธ์					
20	บิดา พี่ชาย หรือบุคคลในบ้านของฉันมี หนังสือ/นิตยสาร ที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ อยู่ที่บ้าน					

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็น ประจำ	บ่อย มาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
21	ฉันจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนฉันไป อ่านหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์					
22	ฉันจะปฏิเสธเมื่อคนขายหนังสือเสนอ ขายหนังสือ/นิตยสาร ที่มีรูป เรื่องราว โป๊ เปลือย บรรยายถึงภาพการมี เพศสัมพันธ์					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี

23	ฉันดูวิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					
24	ฉันนำวิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์ มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน					
25	ฉันซื้อวิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					
26	ฉันจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนฉันไปดู วิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					
27	ฉันจะปฏิเสธเมื่อถูกคนขายชักชวน ให้ซื้อวิดีโอ/ วีซีดี/ ดีวีดี ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางภาพยนตร์

28	ฉันดูภาพยนตร์ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					
29	ฉันดูภาพยนตร์ที่มีฉากการล่วงละเมิด ทางเพศ การใช้ความรุนแรงทางเพศ จากการข่มขืน					
30	โฆษณาภาพยนตร์ที่น่าเสนอฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์ สามารถ ดึงดูดความสนใจของฉันได้					

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็น ประจำ	บ่อย มาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
31	ฉันจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนฉันไปดูภาพยนตร์ที่มีฉากโป๊ เปลือย จากการมีเพศสัมพันธ์					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการ์ตูน

32	ฉันอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์					
33	ฉันอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีคำพูดประกอบกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ					
34	ฉันอ่านหนังสือการ์ตูนรักร่วมเพศ					
35	ฉันอ่านหนังสือการ์ตูนที่มีการใช้ความรุนแรงทางเพศ จากการข่มขืน					
36	ฉันอ่านการ์ตูนเช็กสวิตถาร / ภาพวาดคนมีเพศสัมพันธ์กันในท่าพิสดาร					
37	ฉันซื้อการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราว คำพูดประกอบ โป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์					
38	ฉันนำการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน					
39	ฉันจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนฉันไปอ่านการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราว คำพูดประกอบโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการเล่นเกม

40	ฉันเล่นเกมที่มีฉาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น ตัวการ์ตูนในเกมที่เล่นแต่งกายยั่วยวน เกมเป่ายิ้งฉุบแก้ผ้า เกมแข่งกันข่มขืน					
41	ฉันนำเกมที่มีฉาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อน					

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็น ประจำ	บ่อย มาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
42	ฉันซื้อเกมที่มีฉลาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ					
43	เกมที่มีตัวละคร ฉาก เรื่องราว กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ สามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					
44	ฉันจะปฏิเสธเมื่อคนขายเสนอขายเกมที่มีฉลาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ					
45	ฉันจะปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนฉันไปเล่นเกมที่มีฉลาก เรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ					

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ

46	ฉันดาวน์โหลดโลโก้ (Logo) ภาพปกหน้าจอ (Screen server) ไป เปลือย การมีเพศสัมพันธ์มาใส่หน้าจอโทรศัพท์มือถือ					
47	ฉันดาวน์โหลดหนังโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์สั้นๆ มาใส่โทรศัพท์มือถือ					
48	ฉันได้รับภาพ (mms) โป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ					
49	ฉันส่งต่อภาพ (mms) โป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ					
50	ฉันได้รับข้อความที่มีเนื้อหาหยาบคาย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศผ่านทางโทรศัพท์มือถือ (sms)					
51	ฉันส่งต่อข้อความที่มีเนื้อหาหยาบคาย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศผ่านทางโทรศัพท์มือถือ (sms)					
52	ฉันแอบถ่ายรูปโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ โดยใช้โทรศัพท์มือถือ					

ข้อที่	พฤติกรรมประเมิน	เป็นประจำ	บ่อยมาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย
53	บริการดาวน์โหลดภาพ (mms) ข้อความ (sms) ไป เปลือย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ สามารถดึงดูดความสนใจของฉันได้					

คู่มือดำเนินการสอบ แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก หมายถึง แบบวัดซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีเกณฑ์ปกติ เพื่อให้ได้มาซึ่งการจัดแยกนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ปกติตามเกณฑ์การคัดกรอง
2. กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อลามกจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรอง ซึ่งต้องให้การช่วยเหลือและป้องกัน

โดยพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก หมายถึง ลักษณะของการกระทำใดๆ ที่มีแนวโน้มจะนำไปสู่การเสพสื่อในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ และ/หรือ เสียง ที่ปรากฏออกมาจากช่องทางการเผยแพร่ 7 รูปแบบ ดังนี้คือ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูน เกม และโทรศัพท์มือถือ ซึ่งมีเนื้อหาทำให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจความหมายในทางที่เป็นการยั่วยักทางกามารมณ์ ขัดต่อกฎหมาย และเป็นการทำให้ค่าของศีลธรรมอันดีลดลง ดังนี้

1. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ พูดคุยหรือถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room) ได้รับหรือส่งต่อภาพโป๊ เปลือย ภาพการมีเพศสัมพันธ์ทางอีเมล (Email) ดูเว็บไซต์ที่สามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บโป๊ เปลือย สนใจเว็บไซต์ที่โฆษณาเสนอขายสินค้าอุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys)

2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ ได้แก่ อ่านหรือซื้อหนังสือ/นิตยสารที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ สนใจโฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์เพื่อขายบริการเพื่อนคุย เพื่อนเที่ยว (หญิง-ชายขายบริการ) สนใจโฆษณาทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์เพื่อเสนอขายสินค้าอุปกรณ์ทางเพศ (Sex toys)

3. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ได้แก่ ดูวีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊ เปลือย ฉากมีเพศสัมพันธ์ นำวีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊ เปลือย ฉากมีเพศสัมพันธ์มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน ซื้อหรือถูกคนขายชักชวนให้ซื้อวีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีที่มีฉากโป๊ เปลือย ฉากมีเพศสัมพันธ์

4. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางภาพยนตร์ ได้แก่ ดูภาพยนตร์ที่มีฉากโป๊ เปลือย ฉากมีเพศสัมพันธ์ สนใจโฆษณาภาพยนตร์ที่น่าเสนอฉากโป๊ เปลือย ฉากมีเพศสัมพันธ์

5. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการ์ตูน ได้แก่ อ่านการ์ตูนที่มีฉากโป๊ เปลือย บรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์ อ่านการ์ตูนที่มีการใช้ความรุนแรงทางเพศ ฉากการข่มขืน การ์ตูนที่มีคำพูดประกอบที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ นำการ์ตูนที่มีรูป เรื่องราวโป๊ เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ มาแลกเปลี่ยนดูกับเพื่อน

6. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางการเล่นเกม ได้แก่ เล่นเกมที่มีฉากเรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เกมเป่ายางจูบถอดเสื้อผ้า เกมแข่งกันข่มขืน ตัวการ์ตูนในเกมแต่งการยั่วชวน นำเกมที่มีฉากเรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนซื้อหรือถูกชักชวนให้ซื้อเกมที่มีฉากเรื่องราวกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

7. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ ได้แก่ ดาวน์โหลดโลโก้ (Logo) ภาพพิกหน้าจอ (Screen server) ไป เปลือย การมีเพศสัมพันธ์มาใส่หน้าจอโทรศัพท์มือถือได้รับหรือส่งต่อรูปภาพ (mms) ไป เปลือย การมีเพศสัมพันธ์ สนใจบริการดาวน์โหลดภาพ (mms) ข้อความ (sms) ไป เปลือย มีเนื้อหากระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ

โครงสร้างของแบบคัดกรอง

แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น สร้างให้ครอบคลุมพฤติกรรมการบริโภคสื่อลามก ที่ปรากฏออกมาจากช่องทางการเผยแพร่ 7 รูปแบบ ดังนี้คือ อินเทอร์เน็ต หนังสือ วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ภาพยนตร์ การ์ตูน เกม และโทรศัพท์มือถือ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ “เป็นประจำ” “บ่อยมาก” “บ่อย” “นานๆครั้ง” และ “ไม่เคย” ซึ่งข้อคำถามเป็นข้อความสั้นๆ ให้นักเรียนเลือกตอบตามพฤติกรรมการปฏิบัติ มีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 53 ข้อ

การพัฒนาแบบคัดกรอง

ในการสร้างแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ได้ดำเนินการสร้าง ทดลองและปรับปรุงแก้ไขตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2548 ถึงเดือนมกราคม 2549 จึงสำเร็จตามความต้องการ ซึ่งการดำเนินการทดลองและปรับปรุง มีรายละเอียดดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมของวัยรุ่นและจิตวิทยาการแนะแนว จำนวน 4 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 60 ข้อ แล้วนำผลการพิจารณาจำนวนหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.75 – 1.00 และได้นำข้อคำถามที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ จำนวน 60 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งต่อไป

2. การทดสอบกับกลุ่มนักเรียน

2.1 ผู้วิจัยได้นำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบกับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และได้นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% ในการแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำและใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าระหว่าง 2.02 ถึง 9.26

ผลจากการคัดเลือกทำให้ได้แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น จำนวน 53 ข้อ

2.2 นำไปทดสอบกับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% ในการแบ่งกลุ่มสูง กลุ่มต่ำและใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีคะแนนสูงกับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกครั้ง ซึ่งมีค่าระหว่าง 10.28 ถึง 28.28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด (Item Total Correlation) 0.32 ถึง 0.81 และผลจากการคัดเลือกทำให้ได้แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น จำนวน 53 ข้อ

3. ความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

3.1 ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.90

3.2 ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 900 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.97

4. การหาเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ผู้วิจัยได้นำแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ที่ได้จากการนำไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน มาสร้างเกณฑ์ปกติ โดยแปลงคะแนนดิบของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T- Score

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีการดำเนินการสอบ ดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และวิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ ดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดวัน เวลา สถานที่ล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมแบบคัดกรองให้พร้อม โดยเตรียมแบบคัดกรองให้มากกว่าจำนวนผู้เข้าสอบประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.3 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจงในการทำแบบคัดกรองนี้ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 แจงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการทำแบบคัดกรองให้ผู้สอบเข้าใจ
 - 2.2 ผู้ดำเนินการสอบต้องชี้แจงรายละเอียดของแบบคัดกรองให้ผู้สอบเข้าใจทุกคน
3. วิธีปฏิบัติเมื่อสอบเสร็จ
 - 3.1 ผู้ดำเนินการสอบเก็บแบบคัดกรองเมื่อผู้สอบทำเสร็จ

วิธีการตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

คำตอบ	ข้อความทางลบ	ข้อความทางบวก
เป็นประจำ	5	1
บ่อยมาก	4	2
บ่อย	3	3
นานๆครั้ง	2	4
ไม่เคย	1	5

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 21, 22, 26, 27, 31, 39, 44, 45

เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

คะแนนปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น เป็นเกณฑ์ระดับท้องถิ่น (Local Norm) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 900 คน หาโดยการแปลงคะแนนดิบของแบบคัดกรองให้อยู่รูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T-score คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 53 ถึง 265 และจากการหาดำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้อยู่ในช่วง 4.4 ถึง 100.0 เมื่อเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ พบว่า อยู่ในช่วง T33 ถึง T90

ตาราง 15 เกณฑ์ปกติของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดมกของวัยรุ่น

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
265	2	T90	100.0
264	1	T80	99.8
261	3	T77	99.6
258	1	T75	99.3
257	1	T74	99.2
256	1	T74	99.1
249	1	T73	98.9
248	2	T72	98.8
247	1	T72	98.6
246	1	T71	98.5
243	2	T71	98.3
242	1	T70	98.1
237	1	T70	98.0
234	1	T70	97.9
233	3	T70	97.8
231	2	T69	97.4
227	1	T69	97.2
226	1	T69	97.1
223	2	T68	96.9
221	3	T68	96.7
217	1	T67	96.3
216	3	T67	96.2
215	2	T67	95.9
212	1	T67	95.6
209	2	T67	95.5
208	1	T66	95.3
206	3	T66	95.2
203	1	T66	94.8
198	1	T66	94.7

ตาราง 15 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
194	1	T66	94.6
193	1	T66	94.5
192	1	T65	94.3
189	2	T65	94.2
188	1	T65	94.0
185	3	T65	93.9
180	1	T65	93.5
178	1	T65	93.4
177	1	T65	93.3
174	1	T64	93.2
172	1	T64	93.0
169	3	T64	92.9
168	1	T64	92.6
167	1	T64	92.5
166	2	T64	92.3
165	1	T64	92.1
164	1	T64	92.0
162	2	T64	91.9
160	1	T63	91.6
159	1	T63	91.5
156	1	T63	91.4
155	2	T63	91.3
154	3	T63	91.0
149	1	T63	90.7
147	2	T63	90.6
145	2	T63	90.3
144	2	T62	90.1
143	1	T62	89.9
141	1	T62	89.7

ตาราง 15 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
140	5	T62	89.6
139	2	T62	89.0
138	2	T62	88.8
136	3	T62	88.6
135	2	T61	88.2
134	3	T61	88.0
133	2	T61	87.6
132	2	T61	87.4
131	1	T61	87.1
130	3	T61	87.0
129	1	T61	86.7
128	2	T61	86.6
127	5	T60	86.3
126	6	T60	85.7
125	2	T60	85.0
124	3	T60	84.8
123	2	T60	84.4
122	2	T60	84.2
121	1	T59	84.0
120	5	T59	83.8
119	4	T59	83.3
118	6	T59	82.8
117	4	T59	82.1
116	2	T59	81.6
115	2	T58	81.4
114	7	T58	81.1
113	6	T58	80.3
112	6	T58	79.6
111	2	T58	78.9

ตาราง 15 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
110	2	T57	78.7
109	8	T57	78.4
108	7	T57	77.5
107	9	T57	76.7
106	4	T56	75.6
105	13	T56	75.1
104	8	T56	73.6
103	14	T56	72.6
102	6	T55	71.0
101	4	T55	70.3
100	9	T55	69.8
99	10	T54	68.8
98	12	T54	67.6
97	4	T54	66.2
96	8	T54	65.7
95	10	T53	64.7
94	7	T53	63.6
93	9	T53	62.7
92	14	T53	61.7
91	10	T52	60.0
90	11	T52	58.8
89	5	T51	57.5
88	9	T51	57.0
87	8	T51	55.9
86	6	T51	55.0
85	5	T51	54.2
84	13	T50	53.7
83	5	T50	52.1
82	6	T50	51.5

ตาราง 15 (ต่อ)

คะแนน	ความถี่ (f)	T-score	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ PR
81	7	T50	50.8
80	14	T50	50.0
79	9	T49	48.3
78	8	T49	47.3
77	9	T49	46.3
76	6	T48	45.3
75	13	T48	44.6
74	8	T48	43.0
73	14	T47	42.1
72	9	T47	40.4
71	19	T47	39.4
70	7	T46	37.1
69	16	T46	36.3
68	12	T45	34.3
67	14	T45	33.0
66	19	T45	31.4
65	22	T44	29.1
64	10	T43	26.5
63	16	T43	25.4
62	14	T42	23.5
61	16	T41	21.8
60	14	T41	19.9
59	12	T40	18.3
58	20	T40	16.9
57	19	T39	14.5
56	23	T38	12.3
55	24	T37	9.6
54	20	T35	6.7
53	37	T33	4.4

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ผู้วิจัยแปลงคะแนนดิบของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ให้อยู่ในรูปของคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T – Score และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543: 320) ดังนี้

คะแนนมาตรฐานปกติ T – Score	คะแนนดิบ	การแปลความหมาย
T – Score ตั้งแต่ T69 ขึ้นไป	226 ขึ้นไป	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูงมาก
T – Score ตั้งแต่ T57 – T68	107 - 223	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูง
T – Score ตั้งแต่ T45 – T56	66 - 106	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกปานกลาง
T – Score ตั้งแต่ T33 – T44	53 - 65	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำ
T – Score ตั้งแต่ T32 ลงมา	52 ลงมา	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดีให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

ถ้าต้องการทราบระดับของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ให้นำคะแนนดิบมาเทียบคะแนนมาตรฐานปกติ (Normalized Standard Score) T – Score แล้วพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนตั้งแต่	226 คะแนนขึ้นไป	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูงมาก
คะแนนตั้งแต่	107 - 223 คะแนน	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูง
คะแนนตั้งแต่	66 – 106 คะแนน	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกปานกลาง
คะแนนตั้งแต่	53 - 65 คะแนน	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำ
คะแนนตั้งแต่	52 คะแนนลงมา	มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดีให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของ ผ่านเกณฑ์การคัดกรองและมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ต้องมีคะแนน 106 คะแนนลงมา หากมีคะแนน 106 คะแนนขึ้นไป แสดงว่ามีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกสูง ต้องเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น หรือทำการช่วยเหลืออื่นๆ

โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

โปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต / เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
1	การสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน 2. เพื่อให้สมาชิกทราบจุดมุ่งหมาย ประโยชน์และแนวทางการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก 3. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก 4. เพื่อให้สมาชิกทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม	กลุ่มสัมพันธ์ การให้ข้อมูล เกม	รวมมิตร (ปฐมนิเทศ)
2	การคิดวิเคราะห์ถึงความสำคัญและผลกระทบของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวัน ที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีเพศในวัยรุ่น	1. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวัน ที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีเพศในวัยรุ่น 2. เพื่อให้สมาชิกบอกได้ถึงผลกระทบของการนำเสนอสื่อลามกที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและบุคคลรอบข้าง 3. เพื่อให้สมาชิกกล้าแสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิด	ทักษะ การคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค อภิปรายกลุ่ม	สื่อพันธุ์ป๊อบ

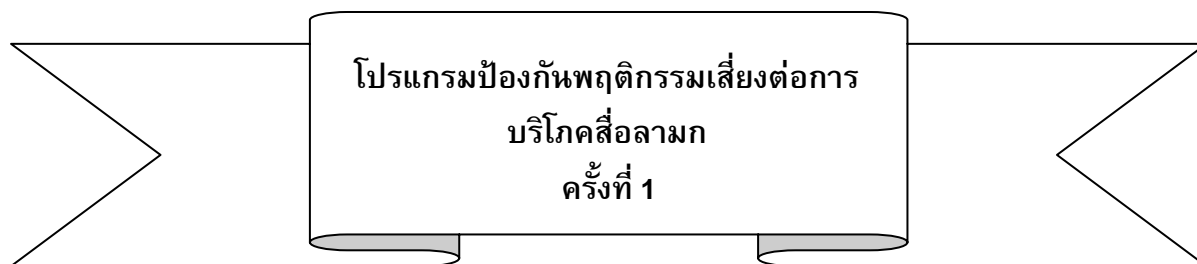
ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
3	การตระหนักรู้ถึง ศักยภาพ ความมี คุณค่าในตนเองและ ผู้อื่น เพื่อป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามก	1. เพื่อให้สมาชิกกล้า แสดงออกด้านความรู้สึกนึกคิด 2. เพื่อให้สมาชิกตระหนักรู้ เกี่ยวกับศักยภาพ ความมีคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น 3. เพื่อให้สมาชิกบอกถึงข้อดี และข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อป้องกันพฤติกรรมและ สถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกได้ 4. เพื่อให้สมาชิกรู้จักเลือก แนวทางปรับปรุงข้อบกพร่อง ของตนเองเพื่อป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกได้อย่างเหมาะสม	ทักษะ ความตระหนักรู้ ในตนเอง โดยใช้เทคนิค อภิปรายกลุ่ม	รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี
4	การตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรมที่ เหมาะสมจาก สถานการณ์เสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามก ทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และทางอินเทอร์เน็ต	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกทาง วิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และ ทางอินเทอร์เน็ตได้ 2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึง ขั้นตอนการตัดสินใจและสามารถ ตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ที่เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยง ต่อการบริโภคสื่อลามกได้ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถ บอกผลดี ผลเสียของ การตัดสินใจแต่ละวิธีได้	ทักษะ การตัดสินใจโดย ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง	ขอคิดดูก่อน

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
5	การตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรมที่ เหมาะสมจาก สถานการณ์เสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามก ทางโทรศัพท์มือถือ	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกทาง โทรศัพท์มือถือและกำหนด ปัญหาได้ 2. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติ ที่เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยง ต่อการบริโภคสื่อลามก ทางโทรศัพท์มือถือได้ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถ บอกผลดี ผลเสียของ การตัดสินใจแต่ละวิธีได้	ทักษะ การตัดสินใจโดย ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง	เรียนรู้ชีวิต จากสังคม
6	การตัดสินใจเลือก กระทำพฤติกรรมที่ เหมาะสมจาก สถานการณ์เสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามก ทางอินเทอร์เน็ต	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต และกำหนดปัญหาได้ 2. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยง ต่อการบริโภคสื่อลามกทาง อินเทอร์เน็ตได้ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถบอก ผลดี ผลเสียของการตัดสินใจ แต่ละวิธีได้	ทักษะ การตัดสินใจโดย ใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง	แค่คลิก ก็พลิกโลก

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
7	การปฏิเสธที่เหมาะสมเพื่อ ป้องกันพฤติกรรม เสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามก	1. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้เรื่อง ทักษะในการปฏิเสธที่เหมาะสม 2. เพื่อให้สมาชิกสามารถ วิเคราะห์หลักการและแนวทางที่ ถูกต้องในการปฏิเสธจาก สถานการณ์ต่างๆได้ 3. เพื่อให้สมาชิกรู้จักรักษา และยอมรับในสิทธิส่วนบุคคลที่ จะปฏิเสธและหาทางออก	ทักษะ การปฏิเสธโดย การให้ข้อมูล	หลักการ ปฏิเสธ
8	การรู้จักหาทางออก โดยการปฏิเสธเพื่อ ป้องกันตนเองจาก สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดพฤติกรรม เสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกทางเกม	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ วิเคราะห์หลักการและแนวทาง ที่ถูกต้องในการปฏิเสธจาก สถานการณ์ที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกทางเกมได้ 2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหา ทางออกโดยการปฏิเสธเพื่อ ป้องกันตนเองจากสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามกทางเกมได้ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถ ใช้คำปฏิเสธได้อย่างเหมาะสม	ทักษะการ ปฏิเสธโดยใช้ เทคนิค บทบาทสมมุติ	กล่าปฏิเสธ สร้างเขต ปลอดภัย

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
9	การรู้จักหาทางออก โดยการปฏิเสธเพื่อ ป้องกันตนเองจาก สถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดพฤติกรรม เสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกทาง หนังสือ/การ์ตูน อินเทอร์เน็ต วิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และภาพยนตร์	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ วิเคราะห์หลักการและแนวทางที่ ถูกต้องในการปฏิเสธจาก สถานการณ์ต่างๆได้ 2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหา ทางออกโดยการปฏิเสธเพื่อ ป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่ ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ บริโภคสื่อลามกทางหนังสือ/ การ์ตูน อินเทอร์เน็ต วิดีโอ/วีซีดี/ ดีวีดี และภาพยนตร์ได้ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้ คำปฏิเสธได้อย่างเหมาะสม	ทักษะการ ปฏิเสธโดยใช้ เทคนิค บทบาทสมมุติ	I CAN SAY NO
10	การจัดการกับ อารมณ์เพศ ที่เหมาะสมเพื่อ ไม่ให้เกิดผลกระทบ ที่ไม่พึงประสงค์และ เพื่อป้องกันพฤติกรรม เสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามก	1. เพื่อให้สมาชิกสามารถ อธิบายการเกิดอารมณ์เพศ ปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ เป็นกลไกตามธรรมชาติ เช่นเดียวกับอารมณ์ความรู้สึก อื่นๆ 2. เพื่อให้สมาชิกสามารถ วิเคราะห์กรอบทางสังคม วัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการ กำหนดความคิดและพฤติกรรม ทางเพศ 3. เพื่อให้สมาชิกรู้วิธีจัดการ กับอารมณ์ทางเพศเพื่อไม่ให้ เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์	ทักษะการ จัดการกับ อารมณ์ โดยใช้เทคนิค เกม	รู้จักและ เท่าทัน

ครั้งที่	เรื่องที่จะพัฒนา	วัตถุประสงค์	ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้	ชื่อกิจกรรม
11	การจัดการกับ อารมณ์เพศของตน ได้อย่างเหมาะสม เมื่อต้องตกอยู่ใน สถานการณ์เสี่ยง ที่กระตุ้นให้เกิด อารมณ์ทางเพศจาก สื่อลามกทาง วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี	1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจ อารมณ์เพศของชายและหญิง 2. เพื่อให้สมาชิกสามารถ จัดการกับอารมณ์เพศของตนได้ อย่างเหมาะสมเมื่อต้องตกอยู่ใน สถานการณ์เสี่ยงที่กระตุ้นให้เกิด อารมณ์ทางเพศ 3. เพื่อให้สมาชิกรู้เท่าทันและ สามารถป้องกันตนเองจาก สถานการณ์ที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค สื่อลามกได้	ทักษะการ จัดการกับ อารมณ์ โดยใช้เทคนิค กรณีตัวอย่าง	ก้าวอย่าง อย่างเข้าใจ
12	การนำความรู้ที่ได้ จากการเข้าร่วม โปรแกรมป้องกัน พฤติกรรมเสี่ยงต่อ การบริโภคสื่อลามก ไปประยุกต์ใช้	1. เพื่อให้สมาชิกอภิปรายและ สรุปพฤติกรรมเสี่ยงและการ ป้องกันตนเองจากการบริโภค สื่อลามก 2. เพื่อประเมินผล หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เพื่อสร้างความประทับใจ ระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิก และ ระหว่างสมาชิกด้วยกัน	กลุ่มสัมพันธ์ เกม	หัวใจผูกกัน (ปัจฉิมนิเทศ)

ชื่อกิจกรรม ปฐมนิเทศ : รวมมิตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกภายในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน
2. เพื่อให้สมาชิกทราบจุดมุ่งหมาย ประโยชน์และแนวทางการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก
3. เพื่อให้สมาชิกมีความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก
4. เพื่อให้สมาชิกทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม

สาระสำคัญ

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกในกลุ่มและระหว่างสมาชิกด้วยกัน ทำให้สมาชิกกล้าแสดงความคิดเห็น ไว้วางใจซึ่งกันและกันจะทำให้กลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ การทำความเข้าใจถึงจุดมุ่งหมาย ประโยชน์ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก จะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ทักษะชีวิต/ เทคนิคที่ใช้ กลุ่มสัมพันธ์ การให้ข้อมูล เกม

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

ใบชี้แจงเรื่อง “วิธีการเล่นเกมผึ่งแดดรัง”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและทักทายสมาชิกภายในกลุ่ม
2. ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเล่นเกม ผึ่งแดดรัง ให้สมาชิกฟัง คือ

2.1 ให้สมาชิกจับกลุ่มกัน 3 คน โดยให้ 2 คนจับมือกันไว้ เป็นรัง ส่วนที่เหลืออีก 1 คนให้อยู่ตรงกลาง เป็นผึ้ง

2.2 สมาชิกรอฟังคำสั่งจากผู้วิจัยและปฏิบัติตาม ดังนี้

- ผึ้งแตะรัง ให้สมาชิกที่เป็นผึ้งแตะออกจากรัง หarang ใหม่
- รังแตะผึ้ง ให้สมาชิกที่เป็นรัง วิ่งหาผึ้งเข้ามาอยู่ใหม่
- ผึ้งแตะรังแตก ให้สมาชิกที่เป็นผึ้ง และสมาชิกที่เป็นรัง แตะออกจากกัน เพื่อหา

รังและผึ้งใหม่

2.3 เมื่อสมาชิกจับกลุ่มกันตามคำสั่งแล้วให้เวลา 2 นาที เพื่อซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกัน

2.4 ผู้วิจัยให้สมาชิกปฏิบัติตามคำสั่งของเกม 10 ครั้งโดยใช้คำสั่งสลับกันไปเรื่อยๆ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้รู้จักคุ้นเคยกัน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

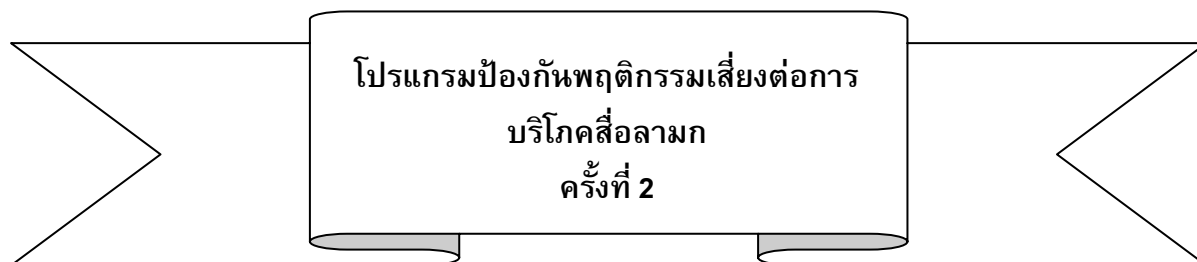
3. ภายหลังการเล่นเกม ผึ้งแตะรัง ผู้วิจัยชี้แจงระเบียบวิธีการ ความมุ่งหมายของโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก อธิบายความหมายของพฤติกรรมเสี่ยง พร้อมทั้งอธิบายบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถาม แล้วนัดหมายครั้งต่อไป

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากบรรยากาศของกลุ่มในการร่วมกิจกรรม
2. สังเกตจากความสนใจและการซักถามเกี่ยวกับกิจกรรม

ใบชี้แจง เรื่อง วิธีการเล่นเกมผึ่งแดดรัง

1. ให้สมาชิกจับกลุ่มกัน 3 คน โดยให้ 2 คนจับมือกันไว้ เป็นรัง ส่วนที่เหลืออีก 1 คน ให้อยู่ตรงกลาง เป็นผึ่ง
2. สมาชิกฟังคำสั่งจากผู้วิจัยและปฏิบัติตาม ดังนี้
 - ผึ่งแดดรัง ให้สมาชิกที่เป็นผึ่งแดดออกจากรัง หarangใหม่
 - รังแดดผึ่ง ให้สมาชิกที่เป็นรัง วิ่งหาผึ่งเข้ามาอยู่ใหม่
 - ผึ่งแดดรังแต่ สมาชิกที่เป็นผึ่ง และสมาชิกที่เป็นรัง แดกออกจากกัน เพื่อหารังและผึ่งใหม่
3. เมื่อสมาชิกจับกลุ่มกันตามคำสั่งแล้วให้เวลา 1 นาที เพื่อซักถามข้อมูลส่วนตัว ของกันและกัน

ชื่อกิจกรรม สื่อ..พันธุ์ป๊อป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวันที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีชีวิตในวัยรุ่น
2. เพื่อให้สมาชิกบอกได้ถึงผลกระทบของการนำเสนอสื่อลามกที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและบุคคลรอบข้าง
3. เพื่อให้สมาชิกกล้าแสดงออกด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด

สาระสำคัญ

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมาทำตามโดยไม่แยกแยะอาจทำให้วัยรุ่นใช้ชีวิตในแง่ที่นำไปสู่ผลกระทบที่สำคัญอีกหลายอย่าง เช่น มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ใช้ชีวิตในทางสำราญจนไม่สามารถรับผิดชอบต่อการเรียนและหน้าที่ที่มีอยู่ของตนเองได้ ถ้าสมาชิกตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อและผลกระทบของสื่อลามกที่มีต่อชีวิตความเป็นอยู่ จะช่วยให้สมาชิกเกิดแนวคิดป้องกันตนเอง ครอบครัว และสังคมจากสื่อลามก ซึ่งจะช่วยลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากสื่อลามกได้

ทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์

เทคนิคที่ใช้ อภิปรายกลุ่ม

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

เอกสารประกอบเรื่อง บทกลอน “สื่อ...พันธุ์ป๊อป”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อให้สมาชิกได้เห็นความสำคัญของการสื่อสาร การเปิดรับสื่อ และอิทธิพลของสื่อในชีวิตประจำวันที่เข้ามามีอิทธิพลกับวิถีเพศในวัยรุ่น
- 1.2 จากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบเรื่อง บทกลอน “สื่อ...พันธุ์ป๊อบ” ให้สมาชิกอ่าน และช่วยกันวิเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ

2. ขั้นวิเคราะห์

- ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยใช้คำถาม ดังนี้
- 2.1 ภาพที่บรรยายถึงลักษณะและอิทธิพลของสื่อในบทกลอน ใกล้เคียงกับที่พบเห็นในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร
 - 2.2 การนำเสนอเรื่องราวต่างๆของสื่อในบทกลอนนั้น สมควรหรือไม่ และก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคมอย่างไร
 - 2.3 อะไรเป็นที่มาที่สะท้อนในบทกลอน อะไรเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลมากที่สุด

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

- ให้สมาชิกช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและนำไปประยุกต์ใช้ โดยใช้คำถาม ดังนี้
- 3.1 สมาชิกได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม
 - 3.2 สมาชิกจะนำความรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
 - 3.3 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ดังนี้
- สื่อมีอิทธิพลต่อค่านิยมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การสื่อสารที่ติดต่อถึงกันได้ในทุกที่ ทำให้เกิดแรงผลักดันของสื่อที่สามารถเลื่อนไหลถ่ายทอดไปมาอย่างรวดเร็วเช่นกัน การรู้จักเลือกเปิดรับสื่อ โดยเฉพาะทางเพศจะช่วยลดปัญหาและผลกระทบต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นได้

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 สังเกตจากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม
- 4.2 บรรยากาศของกลุ่มในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 4.3 การตอบคำถามและการอภิปราย
- 4.4 ผลปฏิบัติตามไปงาน

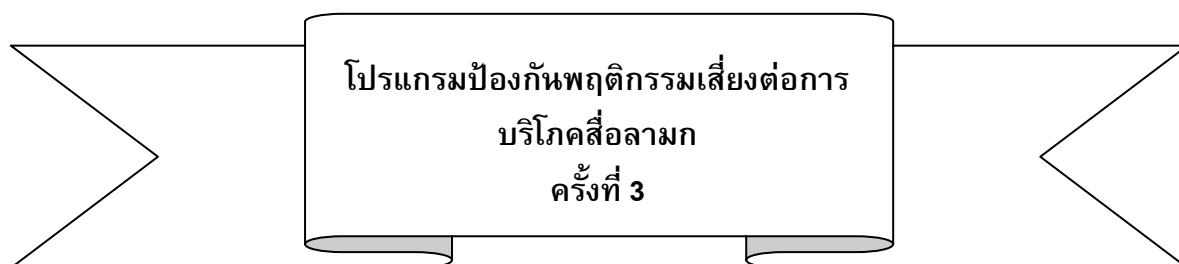
เอกสารประกอบ
เรื่อง บทกลอน “สื่อ..พันธุ์ป๊อบ”

สื่อลามก ซีดีเถื่อน เกลื่อนตลาด
แปลงจริงหนอ ประหลาดดี มีมากมาย
เห็นจินตา หาซื้อได้ง่ายดาย
สื่อร้าย ขยายสลาย รายได้ดี
อินเทอร์เน็ต การ์ตูน วีดีโอ
อีกทั้งยัง หนังสือ โซวเซ็กส์
ราวกับเทน้ำ เทท่า มาแจกฟรี
เรื่องโลกีย์ ย่ำยี วัฒนธรรม
ปัญหามาจาก สื่อ
ที่กระพือ หยิบยื่น เรื่องลามก จกเปอตซ์
นี่แหละคือ สิ่งที่ควรทำ
ไยไม่ยำเกรงกฎหมาย อายบาปบุญ

คัดลอกจากบทความธรรมะจากข่าว

เรื่อง สื่อผู้มีอิทธิพลตัวจริง โดย อภิธรรมมูลนิธิ

<http://www.abhidhamonline.org>

ชื่อกิจกรรม รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกตระหนักรู้เกี่ยวกับศักยภาพ ความมีคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้สมาชิกบอกถึงข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมและสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกได้
3. เพื่อให้สมาชิกรู้จักเลือกแนวทางปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

สถานการณ์เสี่ยงหลายอย่างที่อาจนำไปสู่สื่อลามก โดยไม่คาดคิด โดยเฉพาะอาจเกิดจากบุคคลใกล้ชิดหรือคนแปลกหน้า จากสื่อต่างๆ ที่รับรู้ ถ้าสมาชิกสำรวจและทราบว่าตนเองมีข้อดีและข้อบกพร่อง สมาชิกจะสามารถนำข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองมาเป็นแนวทางในการป้องกัน และหลีกเลี่ยงต่อการถูกชักจูงให้ไปบริโภคสื่อลามกได้

ทักษะชีวิต ทักษะความตระหนักรู้ในตนเอง

เทคนิคที่ใช้ อภิปรายกลุ่ม

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

ใบงานเรื่อง “รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยคำถามว่า สมาชิกแต่ละคนเคยได้รับคำชมอย่างไรบ้าง สุ่มถามสมาชิก 4-5 คน โดยไม่ต้องสรุป

1.2 จากนั้นให้ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่อง “รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี” ให้สมาชิกทุกคน

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกกำหนดวิธีในการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากสื่อลามกโดยวิเคราะห์จากข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองลงในใบงานเรื่อง “รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี”

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคนบอกถึงวิธีในการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากสื่อลามก โดยวิเคราะห์จากข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองลงในใบงานเรื่อง “รู้ตัวไว้ ปลอดภัยดี”

3.2 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันสรุปวิธีในการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากสื่อลามก และประเด็นสำคัญที่ได้จากกิจกรรม

3.3 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ดังนี้

คนทุกคนไม่มีความสมบูรณ์พร้อมไปหมดทุกด้าน อาจมีทั้งส่วนดีและส่วนที่บกพร่อง ซึ่งถ้าเรารู้จักส่วนดีและส่วนที่บกพร่องของตัวเองก็จะทำให้เรามีความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต และหากเราปรับปรุงส่วนบกพร่องให้ดีขึ้นก็จะทำให้เรามีชีวิตที่ดี ปลอดภัยจากและสื่ออันตรายอื่นๆ

4. ขั้นประเมินผล

4.1 จากการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

4.2 การแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม

4.3 ความสนใจขณะที่เพื่อนสมาชิกออกมารายงาน

4.4 ผลการปฏิบัติตามใบงาน

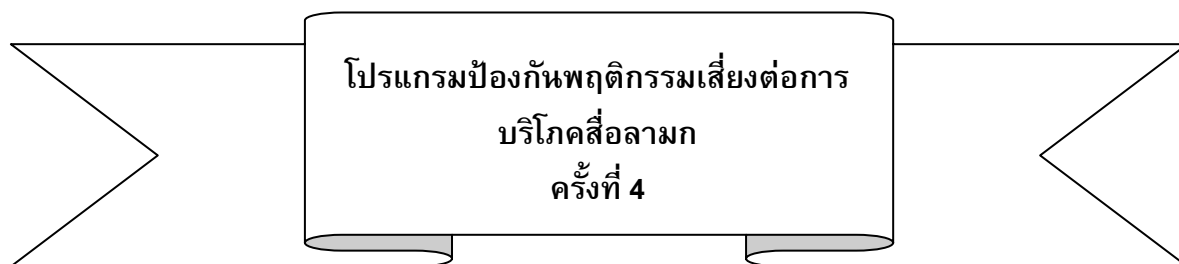
หมายเหตุ ผู้วิจัยควรกระตุ้นให้สมาชิกสำรวจหาข้อดีของตนเองที่เข้มแข็งพอที่จะเผชิญกับสื่อลามก ถ้าสมาชิกค้นหาตนเองไม่พบ อาจต้องช่วยโดยยกตัวอย่าง เช่น ข้อดีคือ การไม่เชื่อคนง่าย และผู้วิจัยควรหาวิธีช่วยให้สมาชิกนำข้อดีของตนมาช่วยประยุกต์เป็นแนวทางป้องกันตนเองจากสื่อลามก เช่นถ้าข้อดี คือการเป็นคนไม่เชื่อคนง่าย ก็ควรคิดไตร่ตรองก่อนเมื่อมีคนมาชักชวนหรือกำลังตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ใบงาน
เรื่อง “รู้ตัวไว้ปลอดภัยดี”

กลุ่ม.....

คำชี้แจง ให้สมาชิกอภิปรายและกำหนดวิธีในการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจาก
สื่อลามก โดยวิเคราะห์จากข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง

การหลีกเลี่ยงและการป้องกันตนเองจากสื่อลามก

ชื่อกิจกรรม ขอบคิดดูก่อน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และทางอินเทอร์เน็ตได้
2. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจถึงขั้นตอนการตัดสินใจและสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกได้
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถบอกผลดี ผลเสียของการตัดสินใจแต่ละวิธีได้

สาระสำคัญ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรองทบทวนสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีข้อมูล รายละเอียดเพียงพอ หากสมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และทางอินเทอร์เน็ต แล้วนำมาประเมินจัดระบบทางเลือกตามลำดับขั้นตอน คือการระบุว่าเป็นปัญหาคืออะไร การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ รู้จักประเมินข้อดี ข้อเสีย ในแต่ละทางเลือก จะช่วยนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ในการที่จะป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ทักษะชีวิต ทักษะการตัดสินใจ

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่อง “การตัดสินใจและสิ่งที่ต้องพิจารณา”
2. กรณีตัวอย่างเรื่อง “หลากรส หลากแบบ”

3. ใบบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

วิธีการดำเนินการกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยสนทนาถึงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่สมาชิกต้องตัดสินใจ เช่น การเรียน การคบเพื่อน การเลือกคู่ครอง การประกอบอาชีพ เป็นต้น

1.2 ผู้วิจัยบรรยายขั้นตอนการตัดสินใจที่ถูกต้องตามหลักการตัดสินใจ และแจกใบบความรู้เรื่อง “การตัดสินใจและสิ่งที่ต้องพิจารณา”

1.3 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “หลากรส หลากแบบ” และใบบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ” ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม และให้สมาชิกร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบบงาน

2. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้สมาชิกอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง “หลากรส หลากแบบ” และร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อในใบบงาน ดังนี้

- 2.1 ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ คืออะไร
- 2.2 ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ที่ช่วยในการตัดสินใจคืออะไร
- 2.3 ทางเลือกในการตัดสินใจมีกี่ทาง คืออะไรบ้าง
- 2.4 ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก
- 2.5 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจคือทางใด

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลที่ได้จากการร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อในใบบงาน

3.2 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันสรุปทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 จากการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก
- 4.2 จากการแสดงความคิดเห็น / อภิปรายกลุ่ม
- 4.3 สังเกตจากกระบวนการทำงานของกลุ่ม
- 4.4 จากการนำเสนอผลงานของกลุ่ม

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “หลากรส..หลากหลายแบบ”

กรณีศึกษาที่ 1

จอห์นนี่ชวนหลุยส์ให้ไปเที่ยวที่หอพักของเขาตอนเย็นหลังเลิกเรียน จอห์นนี่บอกว่าวันนี้พ่อเราไม่อยู่ แล้วพี่ชายเราก็บอกว่าจะไปค้างบ้านเพื่อน เราเห็นวีซีดีลับไฮโซที่กำลังดังของพ่อที่เก็บไว้ในโต๊ะ พี่ชายเรอบอกว่าได้ดูแล้ว...เด็ด !! เราว่าจะลองเปิดดู หลุยส์ก็อยากจะไปดู เพราะเคยแต่ได้ยินเพื่อนคุยให้ฟังแต่ยังไม่เคยดูมาก่อน แต่ก็เกรงว่าถ้าไปดูวีซีดีประเภทนี้แล้วจะเกิดอารมณ์ทางเพศ ระวังอารมณ์ไม่ได้จะทำอะไร ถ้านักเรียนเป็นหลุยส์ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

กรณีศึกษาที่ 2

วันวันเสาร์ เพื่อนมาทำรายงานที่บ้านของลิซ่า เพราะมีคอมพิวเตอร์และสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ขณะที่กำลังค้นหาเว็บไซต์เพื่อทำรายงานเรื่องเพศศึกษาอยู่นั้น ลิซ่าก็ค้นเจอเว็บไซต์ที่มีภาพโป๊ ภาพการมีเพศสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ เพื่อนๆ บอกว่าลองคลิกเข้าไปดูสิ ไม่เสียเวลาหรอกแบบเดียวเอง ถ้านักเรียนเป็นลิซ่า นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

ใบงาน เรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

คำชี้แจง ให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจจากใบงานเรื่อง “หลากรส หลากแบบ” โดยสรุปออกมาเป็นความเห็นของกลุ่มตามหัวข้อที่กำหนดให้ดังนี้

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ คือ.....

.....

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ.....

.....

.....

3. ทางเลือกในการตัดสินใจมี.....ทาง

ทางเลือกที่ 1 คือ.....

.....

ทางเลือกที่ 2 คือ

.....

ทางเลือกที่..... คือ.....

.....

4. ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ทางเลือก	ผลดี	ผลเสีย
ทางเลือกที่ 1		
ทางเลือกที่ 2		
ทางเลือกที่...		

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจ คือ

.....

ใบความรู้ เรื่อง “ขั้นตอนการตัดสินใจและสิ่งที่ต้องพิจารณา”

ความหมายของการตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาเลือกข้อมูลโดยการคิดอย่างมีเหตุผลในการพิจารณาทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด

สิ่งที่ต้องพิจารณาสำหรับการตัดสินใจ คือต้องใช้เหตุผลตัดสินใจ พยายามหาแนวทางการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สามารถปฏิบัติได้อย่างมีความมั่นคง มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ

อิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจมีหลายประการได้แก่ แนวทางที่นำไปสู่การแก้ปัญหา ข้อมูลข่าวสารที่การสนับสนุนการตัดสินใจ ความเสี่ยงของอันตรายซึ่งเกิดจากการตัดสินใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการตัดสินใจ จำนวนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ คุณสมบัติ ความสามารถ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ ฐานะและบทบาทของผู้ตัดสินใจ

มูลเหตุที่ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่รวดเร็ว มีการปิดบังข้อมูลข่าวสาร ผู้ตัดสินใจได้รับความกดดัน ขาดความรู้ และประสบการณ์ การคิดถึงผลประโยชน์ส่วนบุคคลมากกว่าส่วนรวม เวลาสำหรับการตัดสินใจมีจำกัด

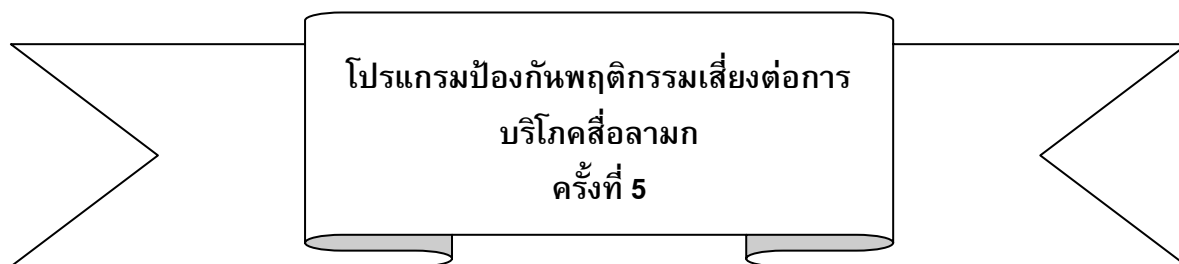
องค์ประกอบของการตัดสินใจ ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ เช่น ผู้ทำการตัดสินใจ ประเด็นปัญหาของการตัดสินใจ วัตถุประสงค์ของการตัดสินใจ ทางเลือกที่สามารถบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 2 ทางเลือก ผลที่ได้รับจากการตัดสินใจสภาพแวดล้อม เช่น กฎหมาย วัฒนธรรม และสถานการณ์ในขณะที่ต้องตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจควรประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นระบุปัญหาจากสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ
2. ขั้นรวบรวมข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจ
3. ขั้นกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ เพื่อที่จะแก้ปัญหา เช่น ไป/ไม่ไป ทำ/ไม่ทำ เอา/ไม่เอา เป็นต้น
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และผลกระทบของแต่ละทางเลือก
5. ขั้นตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

อ้างอิง: จอมขวัญ อร่ามกษกร. (2544). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อการรับรู้ความสามารถ ของตนเองในการป้องกันการใช้เพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษา.. ปริญญาทิพนธ์ วท.ม. (สาธาณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชื่อกิจกรรม เรียนชีวิต จากสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือและกำหนดปัญหาได้
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือได้
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถบอกผลดี ผลเสียของการตัดสินใจแต่ละวิธีได้

สาระสำคัญ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรองทบทวนสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีข้อมูล รายละเอียดเพียงพอ หากสมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางโทรศัพท์มือถือ แล้วนำมาประเมินจัดระบบทางเลือกตามลำดับขั้นตอน คือการระบุว่าเป็นปัญหาคืออะไร การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ รู้จักประเมินข้อดี ข้อเสีย ในแต่ละทางเลือก ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ทักษะชีวิต ทักษะการตัดสินใจ

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง “เหนือ”
2. ใบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยสนทนาถึงเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ชาวคนดัง ดารา ผู้ที่เป็นจุดสนใจของสังคม เป็นต้น

1.2 ผู้วิจัยทบทวนและสรุปขั้นตอนการตัดสินใจและสิ่งที่ต้องพิจารณาในการตัดสินใจตามใบความรู้เรื่อง “การตัดสินใจและสิ่งที่ต้องพิจารณา” ที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมครั้งที่แล้ว

1.3 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “เหนือ” และใบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

2. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้สมาชิกฝึกทักษะการตัดสินใจจากกรณีตัวอย่างเรื่อง “เหนือ” และร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อในใบงาน ดังนี้

2.1 การตัดสินใจของ “เหนือ” ที่ใช้ปาล์มมือถือแอบถ่ายได้กระโปรงผู้หญิง มีสาเหตุมาจากอะไร

2.2 หากซื้อปาล์มมือถือรุ่นใหม่มาใช้ เราจะมีวิธีการทดลองใช้กล้องถ่ายรูปอย่างไร

2.3 หากตนเองเป็นผู้เสียหาย จะมีวิธีในการจัดการกับเรื่องนี้อย่างไร ทางเลือกในการตัดสินใจมีกี่ทาง คืออะไรบ้าง

2.4 ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.5 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจคือทางใด

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลที่ได้จากการร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อในใบงาน

3.2 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันสรุปทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

4.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4.3 ผลการปฏิบัติตามใบงาน

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “เหนือ”

รวบนักแสดงหนุ่ม “เหนือ” อรรถกร สุวรรณราช ใช้ปาล์มมือถือแอบถ่ายภาพใต้กระโปรงสาวห้างดังเดอะมอลล์ งามวงศ์วาน หลังสาวสังเกตเห็นแจ้ง รปภ.รวบตัว ด้านดารานู๋ปฎิเสฐเสียงแข็ง แต่สุดท้ายจนมุมภาพใต้กระโปรง 2 สาว สารภาพเสียงอ่อยอยากตื่นเต้นลองแอบถ่ายดู หลังว่างจากถ่ายละครรักนิตๆ ต้องฟิตเนสที่ชั้น 15 ของห้าง ส่วนสาวห้างผู้เสียหายเผยทั้งอายุทั้งแค่น อายากจะคว่ำปาล์มทุบทิ้งหลังรู้ตัวถูกแอบถ่าย แต่สุดท้ายโดนโทษจับจ่ายปรับแค่ 500 บาท ก่อนปล่อยตัวไป

ต่อมาหลังควบคุมตัวนายอรรถกร หรือ เหนือ ตามที่ น.ส.วงศ์เดือน ผู้เสียหายชี้ตัวได้แล้ว นายอรรถกรได้ให้การปฏิเสธกับเจ้าหน้าที่ รปภ.ของห้างว่า ไม่ได้แอบถ่ายภาพใต้กระโปรง แต่เมื่อทางเจ้าหน้าที่ รปภ.ได้นำตัวเจ้าหน้าที่ของห้างที่มีความรู้เรื่องปาล์มมือถือมาทำการเปิดเครื่องเพื่อดูข้อมูลภายในเครื่อง ก็พบกับภาพถ่ายใต้กระโปรงของ น.ส.วงศ์เดือน ผู้เสียหายจริง พร้อมกับภาพผู้เสียหายหญิงสาวรายอื่นอีก 1 คน จึงนำตัวนายอรรถกร ส่งให้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดี

เมื่อไปถึงโรงพัก ทางดารานู๋มีสีหน้าเคร่งเครียด และขอโทรศัพท์ติดต่อกับทางครอบครัว ก่อนจะยอมรับสารภาพกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า ได้ทำการแอบถ่ายภาพใต้กระโปรงจริง พร้อมขอโทษกับทาง น.ส.วงศ์เดือนด้วย ส่วนสาเหตุที่ตัดสินใจทำลงไปนั้น เป็นเพราะเคยเห็นข่าวและภาพเกี่ยวกับการแอบถ่ายใต้กระโปรงผู้หญิงมาก่อน จึงอยากลองดู

“เมื่อได้ซื้อปาล์มมือถือรุ่นใหม่มาใช้แล้ว ผมก็อยากทดลองแอบถ่ายใต้กระโปรงดูบ้างเพราะเห็นว่าตื่นเต้นดี จึงใช้จังหวะที่พักจากการถ่ายละครเรื่องรักนิตๆ ต้องฟิตเนส ที่ถ่ายทำที่โรงยิมฟิตเนสชั้น 15 ของห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ งามวงศ์วาน ลงมาเดินเล่นและนำปาล์มมือถือมาทดลองแอบถ่ายใต้กระโปรงดู ก็สามารถแอบถ่ายใต้กระโปรงได้ 2 คน โดยฉวยโอกาสที่ทั้ง 2 คนไม่ทันระวังตัวขณะเดินขึ้นบันไดเลื่อน โดยตามประกบห่างๆ ประมาณ 1 ชั้นบันได โดยใช้เครื่องปาล์มตั้งในลักษณะชันเข้าและแอบกดถ่ายภาพใต้กระโปรงทันที” นายอรรถกร กล่าว

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “เหนือ” (2)

ทางด้าน น.ส.วงศ์เดือน ผู้เสียหาย กล่าวว่า รู้สึกตัวว่าถูกแอบถ่ายภาพได้กระป๋องขณะที่กำลังขึ้นบันไดเลื่อนระหว่างทางชั้นที่ 5 ถึงชั้นที่ 6 ของห้าง เมื่อหันไปมองก็พบว่า คนที่กำลังแอบถ่ายตนเป็นนายอรรถกร ดาราหนุ่มที่คุ้นหน้าคุ้นตาทางละครและหนังหลายเรื่อง

"ตอนหนูหันไปเห็นก็คุ้นๆ หน้าเขาว่าเป็นดารา ความรู้สึกในตอนแรกที่หนูรู้ว่าถูกแอบถ่ายได้กระป๋องนั้น หนูอยากจะกระโดดแย่งปาล์มมือถือดังกล่าวมาทุบทิ้งทันที เพราะหนูทั้งอายทั้งแค้น แต่หนูก็กลัวว่าจะทำให้ผู้คนที่เดินเล่นอยู่ภายในห้างแตกตื่น จึงได้สะกดรอยตามดาราหนุ่มไปเรื่อย ๆ" น.ส.วงศ์เดือนกล่าว

ทางด้าน ร.ต.อ.เจตน์สุฤษฏี ร้อยเวรเจ้าของคดีกล่าวว่า เมื่อได้ทำการตรวจสอบหลักฐานจากปาล์มมือถือของนายอรรถกร ดาราหนุ่มแล้ว พบว่าได้กระทำความผิดด้วยการแอบถ่ายภาพได้กระป๋อง

อ้างอิง: หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2548 หน้า 19

ใบงาน เรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

คำชี้แจง ให้สมาชิกพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจจาก กรณีตัวอย่างเรื่อง “เหนือ” โดยสรุปออกมาเป็นความเห็นของกลุ่ม ตามรายละเอียดดังนี้

1. การตัดสินใจของ “เหนือ” ที่ใช้ปาล์มมือถือแอบถ่ายได้กระโปรงผู้หญิง มีสาเหตุมาจากอะไร.....

2. หากซื้อปาล์มมือถือรุ่นใหม่มาใช้ เราจะมีวิธีการทดลองใช้กล้องถ่ายรูปอย่างไร.....

3. หากตนเองเป็นผู้เสียหาย จะมีวิธีในการจัดการกับเรื่องนี้อย่างไร
ทางเลือกในการตัดสินใจมี.....ทาง

ทางเลือกที่ 1 คือ.....

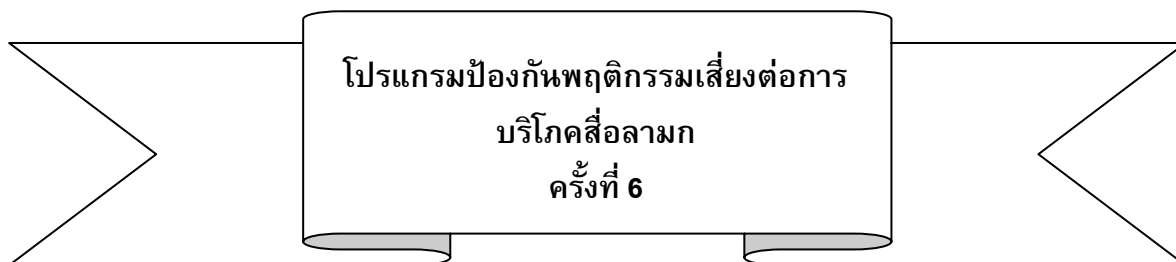
ทางเลือกที่ 2 คือ

ทางเลือกที่..... คือ.....

4. ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก

ทางเลือก	ผลดี	ผลเสีย
ทางเลือกที่ 1		
ทางเลือกที่ 2		
ทางเลือกที่...		

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจ คือ

ชื่อกิจกรรม แคคติก กิฟลิกโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตและกำหนดปัญหาได้
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตได้
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถบอกผลดี ผลเสียของการตัดสินใจแต่ละวิธีได้

สาระสำคัญ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรองทบทวนสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งจะต้องมีข้อมูล รายละเอียดเพียงพอ หากสมาชิกสามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต แล้วนำมาประเมินจัดระบบทางเลือกตามลำดับขั้นตอนคือการระบุว่าเป็นปัญหาคืออะไร การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การรู้จักทางเลือกที่มีอยู่ รู้จักประเมินข้อดี ข้อเสีย ในแต่ละทางเลือก ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด ใน การที่จะป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

ทักษะชีวิตที่ใช้ ทักษะการตัดสินใจ

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง “แคคติก กิฟลิกโลก”
2. ใบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำสมาชิกเข้าสู่กิจกรรมโดยทบทวนและสรุปถึงความสำคัญและขั้นตอนการตัดสินใจที่เหมาะสม ที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมครั้งที่แล้ว

1.2 จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงกับสมาชิกว่ากิจกรรมวันนี้จะเป็นการให้เราช่วยกันหาทางออกและให้ความช่วยเหลือให้กับรุ่นน้องที่กำลังเผชิญปัญหาจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตว่า จะเลือกตัดสินใจและมีทางออกให้กับปัญหาได้อย่างไรบ้าง

1.3 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน จากนั้นผู้วิจัยแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “แค่คลิก ก็พลิกโลก” และใบงานเรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

2. ขั้นวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้สมาชิกฝึกทักษะการตัดสินใจจากกรณีตัวอย่างเรื่อง “แค่คลิก ก็พลิกโลก” และร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อใบงาน ดังนี้

2.1 สมาชิกคิดว่า เรามีทางออกอย่างไร ทางเลือกในการตัดสินใจมีกี่ทาง อะไรบ้าง

2.2 ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก

2.3 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจคือทางใด

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลที่ได้จากการร่วมกันพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจในตามหัวข้อใบงาน

3.2 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันสรุปทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ

3.3 ผู้วิจัยสรุปโดยใช้คำถาม ดังนี้

3.3.1 ถ้าแนนเป็นน้องสาว หรือพี่สาวของเราจะรู้สึกอย่างไรบ้าง

3.3.2 เหตุการณ์ของแนนอาจขึ้นจริงในวัยรุ่นอย่างเราหรือเพื่อนของเรา ได้หรือไม่
อย่างไร

3.3.3 หากประสบปัญหาเดียวกับแนน สมาชิกจะสามารถขอความช่วยเหลือจากที่ใดได้บ้าง นอกจากการปรึกษากับคนใกล้ชิด หรือจากที่แต่ละกลุ่มเสนอแล้ว

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากกระบวนการทำงานของกลุ่ม

4.2 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น / อภิปรายกลุ่ม

4.3 ผลปฏิบัติตามใบงาน

ข้อควรระวัง

กรณีศึกษานี้อาจใกล้เคียงกับชีวิตจริงของสมาชิกบางคน ดังนั้น ผู้วิจัยต้องระมัดระวัง และแสดงท่าทีต่อกรณีตัวอย่างเรื่อง “แค่คลิก ก็พลิกโลก” ว่าเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ ไม่ด่วนตัดสินว่าเป็นการกระทำที่ผิด เพราะจะทำให้สมาชิกที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันไม่กล้ามาขอคำปรึกษา

กรณีตัวอย่าง เรื่อง “แค่คลิก..ก็พลิกโลก”

แนน เป็นเด็กผู้หญิงหน้าตาดี แต่ดูเป็นคนเงิบเหงา เท่าที่รู้พ่อกับแม่ของแนน แยกกันอยู่ตั้งนานแล้ว แนนมาอยู่กับพ่อและแม่ใหม่ มีน้องชาย 1 คนเป็นลูกของพ่อกับแม่ใหม่ใครๆก็รักน้องชายของเธอทั้งนั้นแหละ !!!!

ที่โรงเรียน แนนก็จะเป็นเด็กเรียบร้อย ไม่ค่อยมีเพื่อน ชอบแยกตัว แนนให้เหตุผลว่า ไม่รู้จะคุยอะไรกับเพื่อนดี แล้วอีกอย่าง..... ไม่มีใครสนใจเธอเลยจริงๆ !!!!

เวลาว่างแต่ละวันของแนน มักหมดไปกับการเล่นอินเทอร์เน็ต แนนบอกว่าเริ่ม MSN ก่อนแล้วได้รู้จักเพื่อนทางอินเทอร์เน็ตหลายคน แต่ไม่เคยเจอกัน ไม่กล้านัดเจอเพราะกลัว และเห็นว่าในหนังสือพิมพ์ที่วัยรุ่นมักถูกล้วงบอยๆ แต่เล่นๆไปก็เริ่มเบื่อ พยายามเข้าโปรแกรมแชตออนไลน์ไปเรื่อย ๆ เพื่อหาเพื่อนคุยใหม่ไม่เหงา !!!!

เพื่อนคุยทางอินเทอร์เน็ตที่คุ้นเคย ชวนให้แนนเข้าไปยังห้องแชตห้องหนึ่งที่มีการแลกเปลี่ยนกันดู มันเหมือนเป็นโลกใหม่ทางจอสีเหลี่ยมที่แนนเพิ่งเคยรู้จัก

มันน่าตื่นเต้น น่าสนุก ไม่เหงา มีเพื่อนมากมายอยู่ในนี้ คนที่มีได้รับความสนใจและคำชมจากเพื่อนในห้องแชตมากที่สุด เห็นจะเป็นผู้หญิงที่ชื่อ วีวี จากการโชว์เรือนร่าง ใส่เสื้อผ้าน้อยชิ้นของเธอ หลังจากเข้าห้องแชตหลายครั้ง แนนอยากได้รับความสนใจอย่างวีวีบ้าง แล้วแนนจะอย่างไรดี ??

*** เซ็กซ์เว็บแคมหรือแลกวิว เทคโนโลยีสื่อสารที่เชื่อมต่อกล้องวิดีโอและอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถพูดคุยและเห็นภาพอวัยวะต่าง ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อการถ่ายทอดการเปลื้องผ้าโชว์เรือนร่าง สำเร็จความใคร่ ให้อีกฝ่ายหรือดูด้วยความสมัครใจ หรือเก็บเงินค่าดูโดยโอนเงินผ่านธนาคาร รวมทั้งยังสามารถดูภาพเคลื่อนไหวผ่านบริการของโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ด้วย เรียกว่า เซ็กซ์ เอ็มเอ็มเอส (Sex Multi-Media Service)

อ้างอิง: ดัดแปลงจากหัวข้อข่าวใน www.mthai.com/News/topic.html

ใบงาน
เรื่อง “บันทึกการตัดสินใจ”

คำชี้แจง ให้สมาชิกพิจารณาขั้นตอนการตัดสินใจจาก กรณีตัวอย่างเรื่อง “แค่คลิกก็พลิกโลก” โดยสรุปออกมาเป็นความเห็นของกลุ่ม ตามรายละเอียดดังนี้

1. แนวนีทางออกอย่างไรบ้าง

ทางเลือกในการตัดสินใจมี.....ทาง

ทางเลือกที่ 1 คือ.....

.....

ทางเลือกที่ 2 คือ

.....

ทางเลือกที่..... คือ.....

.....

2. ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก

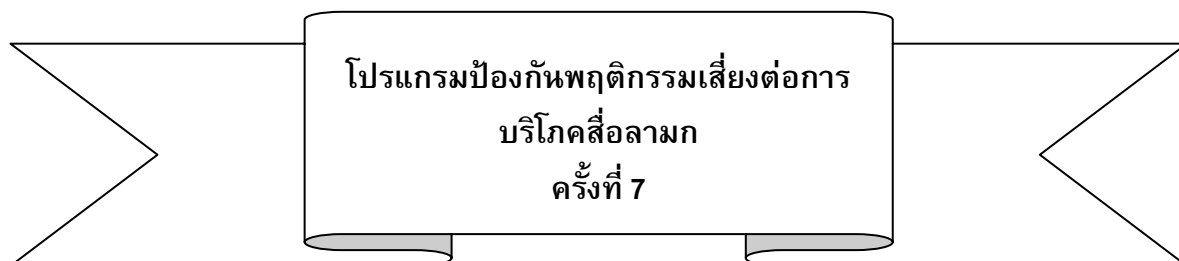
ทางเลือก	ผลดี	ผลเสีย
ทางเลือกที่ 1		
ทางเลือกที่ 2		
ทางเลือกที่...		

3. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะต้องตัดสินใจ คือ

.....

.....

ชื่อกิจกรรม หลักการปฏิเสธ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกมีความรู้เรื่องทักษะในการปฏิเสธที่เหมาะสม
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์หลักการและแนวทางที่ถูกต้องในการปฏิเสธจากสถานการณ์ต่างๆได้
3. เพื่อให้สมาชิกรู้จักรักษา และยอมรับในสิทธิส่วนบุคคลที่จะปฏิเสธและหาทางออก

สาระสำคัญ

ทักษะการปฏิเสธจัดเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relation and Communication) การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่ทุกคนควรเคารพซึ่งกันและกันในความต้องการ ซึ่งแตกต่างกัน การปฏิเสธความปฏิเสธอย่างมีเหตุผล โดยไม่ให้เกิดสัมพันธภาพเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เกิดประโยชน์

ทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ

เทคนิคที่ใช้ การให้ข้อมูล

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

ใบความรู้เรื่อง “หลักการปฏิเสธ”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาถึงพฤติกรรมหรือสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ที่อาจก่อให้เกิดผลเสียและสมาชิกควรปฏิบัติ เช่น การดูวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดีลามก การอ่านการ์ตูนรักร่วมเพศ การถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนา (Chat Room) ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
2. ผู้วิจัยแจกใบความรู้เรื่อง “หลักการปฏิบัติ” พร้อมทั้งบรรยายวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติและหาทางออกที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ซักถาม และสรุปประเด็นสำคัญของหลักการปฏิบัติ

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและการซักถามของสมาชิก

ใบความรู้ เรื่อง “หลักการปฏิเสธ”

การปฏิเสธเป็นสิทธิส่วนบุคคล ที่ทุกคนควรยอมรับในความต้องการที่แตกต่างกัน การปฏิเสธก็ได้ผล และยอมรับได้โดยไม่เสียสัมพันธภาพในหมู่เพื่อน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เกิดประโยชน์ หรือ อาจเกิดผลกระทบในแง่ลบตามมา

การปฏิเสธที่ดี ควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. การปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
2. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผลเพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้ยาก
3. การขอความเห็นชอบ และการแสดงความขอบคุณ เมื่อผู้ชวนยอมรับ จะเป็นการรักษาน้ำใจผู้ชวน

ข้อควรจำ

โดยการอ้างเหตุผล ทำให้ถูกโต้แย้งได้ง่าย การปฏิเสธมีลักษณะไม่จริงจังทั้งท่าทาง และคำพูด ยังคงยินยอมให้ชวนต่อ ผลที่ได้คงปฏิเสธคำชวนไม่ได้

หรือมีการอ้างความรู้สึกประกอบเหตุผล ปฏิเสธจริงจังเข้มแข็งทั้งท่าทาง คำพูดและน้ำเสียง มีการถามความเห็นชอบเมื่อถูกเข้ชี้ สบประมาท ได้ปฏิเสธพร้อมทั้งหลีกเลี่ยงออกจากเหตุการณ์ แต่ระดับความรู้สึกรำคาญไม่ได้ ผลที่ได้ปฏิเสธสำเร็จ แต่อาจเสียสัมพันธภาพกับเพื่อนได้

สิ่งสำคัญ ควรระงับอารมณ์โกรธหรือรำคาญจากการถูกสบประมาท อาจใช้การตอรองโดยใช้ถ้อยคำสุภาพ พร้อมทั้งขอโทษที่ไม่อาจช่วยเหลือได้ ที่สำคัญก็ต้องมีการควบคุมตนเอง ความรู้สึก อารมณ์ในการรักษา ความตั้งใจที่จะไม่ไปตามคำชวน

ใบความรู้
เรื่อง “หลักการปฏิเสธ” (2)

ตัวอย่างขั้นตอนการปฏิเสธ

ขั้นตอน	คำอธิบาย	ตัวอย่างคำพูด
1. บอกปฏิเสธอย่างชัดเจน	- เรามีสิทธิปฏิเสธในสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย - การอ้างความรู้สึกประกอบเหตุผลจะทำให้โต้แย้งได้ยากกว่าการอ้างเหตุผลอย่างเดียว	- ไม่ไป, ไม่ดู, ไม่เที่ยว, ไม่เอา - ฉันไม่สบายใจที่จะ..... - ฉันคิดว่า..... - ฉันรู้สึกว่า.....
2. แสดงความรู้สึกของตนเองประกอบเหตุผล	- เป็นการปฏิเสธ โดยคำนึงถึงความรู้สึกของอีกฝ่าย เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเพื่อให้การปฏิเสธเป็นไปด้วยความนุ่มนวล	- เธอคงเข้าใจนะ - เธอคงไม่ว่าอะไรนะ - เอาตามนี้นะ - ขอขอบคุณที่เข้าใจ - ขอขอบคุณจริงๆ - ขอบใจที่ชวน
3. การขอความเห็นชอบและแสดงการขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ		
การปฏิเสธเป็นทักษะสิ่งจำเป็นที่นักเรียนควรฝึกให้คุ้นเคยเพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจเกิดผลเสียกับนักเรียนและเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการป้องกันตนเองการปฏิเสธที่เหมาะสม		

ใบความรู้ เรื่อง “หลักการปฏิเสธ” (3)

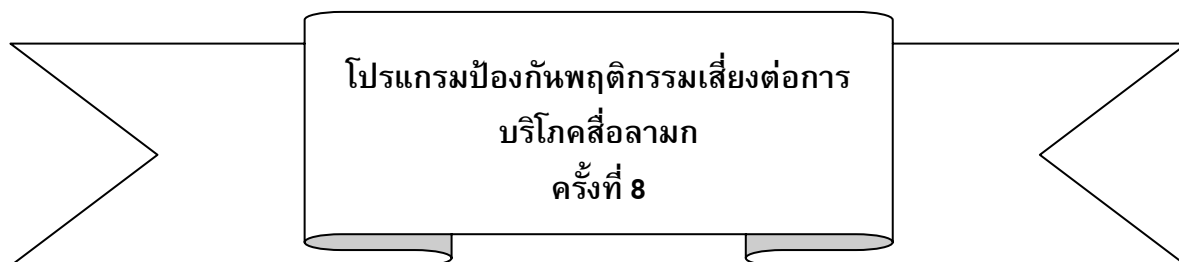
ทางออกอื่น ๆ??

บางครั้งผู้ชวนพูดเข้าชี้ต่อรองเพื่อชวนให้สำเร็จ ผู้ถูกชวนไม่ควรหวั่นไหวไปกับคำพูด เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออก ควรยืนยันการปฏิเสธด้วยท่าทีที่มั่นคง และหาทางออกโดยเลือกวิธี ดังต่อไปนี้

- ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกลา แล้วเดินจากไปทันที
- การต่อรอง โดยการชวนไปทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่าทดแทน
- การผัดผ่อน โดยการขอยืดระยะเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ขั้นตอน	ตัวอย่างคำพูด
เมื่อถูกเข้าชี้หรือสบประมาท เลือกวิธีดังต่อไปนี้ 1. ปฏิเสธซ้ำไม่ต้องมีข้ออ้าง 2. การต่อรอง 3. การผัดผ่อน	- ไม่ไปดีกว่า เราลาก่อนนะ (เดินหนีทันที) - เอาอย่างนี้ไหม ไปดูหนังสือบ้านเราละกัน - ฉันต้องไปแล้ว ไว้วันหลังก็แล้วกันนะ (เดินออกจากเหตุการณ์)

อ้างอิง: นรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2541) ประสิทธิผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

ชื่อกิจกรรม กล้าปฏิเสธ สร้างเขตปลอดภัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์หลักการและแนวทางที่ถูกต้องในการปฏิเสธจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางเกมได้
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหาทางออกโดยการปฏิเสธเพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางเกมได้
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้คำปฏิเสธได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

การปฏิเสธอย่างได้ผล โดยไม่เสียสัมพันธภาพในสถานการณ์ที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางเกม และหาทางออกเมื่อถูกเพื่อนชักชวนไปมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จะช่วยป้องกันปัญหาที่อาจตามมาภายหลังได้

ทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมุติ

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

ใบงานเรื่อง “กล้าปฏิเสธ...สร้างเขตปลอดภัย”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทบทวนหลักการปฏิเสฐที่ถูกต้องและเหมาะสม ที่สมาชิกได้เรียนรู้จากกิจกรรมครั้งที่แล้ว

1.2 ผู้วิจัยให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกใบงาน “กล้าปฏิเสธ...สร้างเขตปลอดภัย” ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์และฝึกทักษะการปฏิเสธ

1.3 ผู้วิจัยให้สมาชิกออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์สถานการณ์และการฝึกทักษะการปฏิเสธตามใบงาน “กล้าปฏิเสธ...สร้างเขตปลอดภัย” หน้าชั้นเรียนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ

2. ขั้นวิเคราะห์

ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยผู้วิจัยใช้คำถามดังนี้

2.1 คำพูดปฏิเสธที่แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียนนั้น เหมาะสมหรือไม่

2.2 ถ้าสมาชิกเป็นแดน กับ บีม จะมีความรู้สึกอย่างไรต่อ บิ๊ก ที่ปฏิเสธด้วยคำพูดเช่นนั้น

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยช่วยสรุปสาระและประเด็นสำคัญจากการแสดงบทบาทสมมุติ และให้สมาชิกช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและนำไปประยุกต์ใช้โดยใช้คำถาม ดังนี้

3.1 สมาชิกได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม

3.2 สมาชิกจะนำความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

4.2 ผลปฏิบัติงานตามใบงาน

4.3 สามารถใช้คำปฏิเสธได้อย่างเหมาะสม

ใบงาน

เรื่อง “กล้าปฏิเสธ..สร้างเขตปลอดภัย”

คำชี้แจง ให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มช่วยกัน วิเคราะห์สถานการณ์ และเขียนคำพูดปฏิเสธที่เหมาะสมลงในช่องว่าง และนำเสนอหน้าชั้นเรียนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

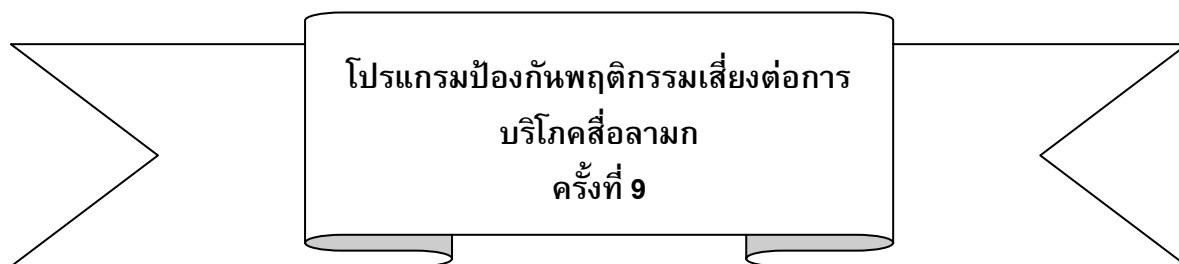
แดน : วันนี้น่าเบื่อจัง เลิกเรียนแล้วไปร้านเน็ตกัน เมื่อวานไปเล่นเกม Sim girls (เกมที่เก็บแต้ม การมีเพศสัมพันธ์ แข่งกัน) สนุกดี เดี่ยวสอนให้

บีม : เออ น่าสนุกดีเหมือนกัน งั้นเย็นนี้เจอกันที่ร้าน

แดน : บีมจะไปกะเรารีเปล่า

บีก :(ปฏิเสธไม่

อยากไป)

ชื่อกิจกรรม I CAN SAY NO

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์หลักการและแนวทางที่ถูกต้องในการปฏิเสธจากสถานการณ์ต่างๆได้
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักหาทางออกโดยการปฏิเสธเพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกทางหนังสือ/การ์ตูน อินเทอร์เน็ต วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี และภาพยนตร์ได้
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถใช้คำปฏิเสธได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ

การปฏิเสธเป็นทักษะที่สำคัญ หากสมาชิกสามารถใช้คำปฏิเสธได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ก็จะสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกได้

ทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมุติ

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

ใบงานเรื่อง I can say no

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนาถึง พฤติกรรมหรือสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ที่อาจนำผลเสียมาสู่นักเรียนและนักเรียนควรปฏิบัติ เช่น การดูวิดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี ไป เปลือย การอ่านการ์ตูนรักร่วมเพศ การถูกชักชวนให้พูดคุยเรื่องเพศขณะเข้าห้องสนทนา (Chat Room) ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และทบทวนหลักการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม ที่สมาชิกได้เรียนรู้จากกิจกรรมครั้งที่แล้ว

1.2 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แล้วแจกใบงาน I can say no

1.3 ผู้วิจัยให้สมาชิกระดมสมองเขียนบทสนทนาการปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดไว้ในใบงาน

2. ขั้นวิเคราะห์

ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยผู้วิจัยใช้คำถามดังนี้

2.1 คำพูดปฏิบัติของแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียนนั้น เหมาะสมหรือไม่

2.2 ในแต่ละสถานการณ์มีวิธีการปฏิบัติอื่นๆอีกหรือไม่ อย่างไร

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยช่วยสรุปสาระและประเด็นสำคัญจากการแสดงบทบาทสมมุติ และให้สมาชิกช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและนำไปประยุกต์ใช้โดยใช้คำถาม ดังนี้

3.1 สมาชิกได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกิจกรรม

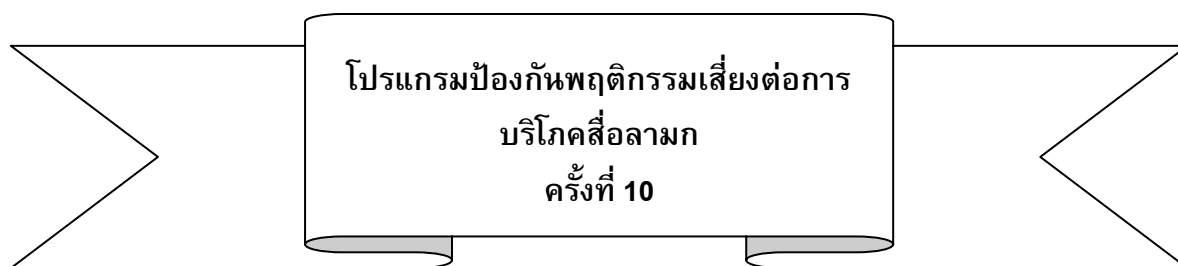
3.2 สมาชิกจะนำความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

4.2 สังเกตจากความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติตามบทบาทสมมุติ

4.3 สามารถใช้คำปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ชื่อกิจกรรม รู้จักและเท่าทัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกสามารถอธิบายการเกิดอารมณ์เพศ ปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นกลไกตามธรรมชาติเช่นเดียวกับอารมณ์ความรู้สึกอื่น ๆ
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์กรอบทางสังคมวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความคิดและพฤติกรรมทางเพศ
3. เพื่อให้สมาชิกรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ทางเพศเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์

สาระสำคัญ

อารมณ์ความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้นได้เมื่อมีสิ่งเร้า เป็นปฏิกิริยาธรรมชาติเหมือนกับอารมณ์ความรู้สึกอื่น ๆ แต่วิธีการตอบสนองและผลที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปตามกรอบของสังคมและการเลี้ยงดู สิ่งสำคัญในการเรียนรู้เรื่องเพศ คือ การเรียนรู้ว่าจะจัดการและตอบสนองกับสิ่งเร้าอย่างไรเพื่อให้เกิดความพอดี ปลอดภัยและไม่มีผลเกิดตามมาอย่างที่เราไม่ต้องการ ความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศเป็นธรรมชาติ หากสมาชิกสามารถรู้เห็นและจัดการได้เหมือนกับเรื่องอื่น ๆ ก็จะช่วยทำให้สมาชิกเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมและมีความสุข

ทักษะชีวิต ทักษะการจัดการกับอารมณ์

เทคนิคที่ใช้ เกม

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดานดำหรือฟลิปชาร์ต
2. บัตรคำสั่ง และบัตรคำทั้ง ๔ หมวด ตัดเป็นคำใส่ซองเตรียมไว้ตามจำนวนกลุ่ม

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรม ด้วยการสนทนาเกี่ยวกับการเกิดอารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ทางเพศ

1.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์กิจกรรมว่าเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์และสิ่งเร้าเพื่อให้รู้เท่าทันและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.3 ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน

1.4 ผู้วิจัยอธิบายกติกาในการเล่นเกมน่า

1.4.1 ให้แต่ละกลุ่มให้เลือกใช้คำในบัตรคำที่แจกให้แล้วออกมาเขียนเรียงลำดับที่กระดานดำหรือฟลิปชาร์ต

1.4.2 คำที่นำมาเขียนต้องมีความสัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ

1.4.3 ผู้วิจัยลากเส้นแบ่ง ๔ ช่องลงบนกระดานดำหรือฟลิปชาร์ตเพื่อให้แต่ละกลุ่มเขียนสะดวก ตามจำนวนกลุ่ม และเขียนหัวข้อของแต่ละช่องตามลำดับว่า สิ่งเร้า ปฏิบัติการ การตอบสนอง ผลที่เกิดขึ้น

1.4.4 ให้แต่ละกลุ่มแข่งขันกันใส่บัตรคำลงในแต่ละช่องหัวข้อ ใครเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ และมีรางวัลให้

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ในกิจกรรมสมาชิกต้องเขียนหัวข้อของแต่ละช่องตามลำดับว่า สิ่งเร้า ปฏิบัติการ การตอบสนอง ผลที่เกิดขึ้น ให้สัมพันธ์กัน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยและสมาชิกช่วยกันสรุปถึงความสัมพันธ์ของคำในบัตรคำ ให้สัมพันธ์กันและเหมาะสมตาม สิ่งเร้า ปฏิบัติการ การตอบสนอง ผลที่เกิดขึ้น

3.2 ผู้วิจัยชวนสมาชิกวิเคราะห์คำถามชวนคิด แล้วช่วยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.2.1 อารมณ์ความรู้สึกเกิดจากอะไรได้บ้าง การเกิดความรู้สึกทางเพศต่างจากความรู้สึกอื่นๆ หรือไม่ เพราะอะไร ลองวิเคราะห์เปรียบเทียบการดูหนังแอ็คชั่นกับการหนังโป๊ว่ามีปฏิสัมพันธ์ การตอบสนองและผลที่เกิดขึ้น

3.2.2 ความรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะแสดงความสนใจหรือพูดถึงความรู้สึกเกี่ยวกับเพศเกิดมาจากอะไร และมีผลต่อเนื้ออย่างไรบ้างกับวัยรุ่น คนที่แต่งงานแล้ว ผู้สูงอายุ หญิงโสด ชายโสด

3.3.3 ผู้ชาย ผู้หญิงมีความรู้สึกทางเพศเหมือนกันหรือไม่ เพราะอะไร มีทางเลือกอะไรบ้างในการตอบสนองกับอารมณ์ความต้องการที่เกิดขึ้น

3.3.4 คำพูดเหล่านี้สมาชิกคิดว่ามีความหมายต่างกันหรือไม่ถ้าใช้กับคนต่างกลุ่ม เพราะอะไร

- มีความต้องการทางเพศสูงใช้กับผู้ชาย ผู้หญิง ชายสูงอายุ หญิงสูงอายุ
- เสื่อมสมรรถภาพทางเพศใช้กับผู้ชาย ผู้หญิง ชายสูงอายุ หญิงสูงอายุ

3.3.5 ถ้ามีข้อสงสัยเรื่องเพศ วิทยุค้นหาคำตอบจากไหนบ้าง จะรู้ได้อย่างไรว่า

เป็นข้อมูล คำแนะนำที่เชื่อถือได้

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก

4.2 จากการตอบคำถาม / วิเคราะห์คำถามชวนคิดท้ายกิจกรรม

ข้อควรระวัง

ความรู้สึกลอย อึดอัดใจในการทำกิจกรรมอาจเกิดขึ้นได้ทั้งผู้วิจัยและสมาชิก การควบคุมเวลาของกิจกรรมให้กระชับแต่ไม่เร่งรีบ ให้เขียนแทนการพูด และทำที่เป็นเรื่องธรรมดาของผู้วิจัยที่จะทำให้บรรยากาศปกติ ย้ำกติกาเรื่องการไม่นำเรื่องที่ทำกิจกรรมไปล้อเล่นภายหลัง และควรชี้แจงถึงประโยชน์ของกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้น

บัตรคำ

เงื่อนไข

ดูภาพยนตร์เอ็กซ์กับเพื่อนซี้	เห็นสาวสวยเดี่ยว
เพื่อนเล่าว่าหมาโดนรถทับใส่ทะเล็ก	ดูหนังสือโป๊
เห็น VCD/DVD โป๊บนแผงขาย	ฝันว่านอนกอดกับแฟน
ดาร์นโหลดหนังโป๊มาใส่มือถือ	ดูเรื่องเซ็กซ์ในเน็ต
พระเอก-นางเอกในการ์ตูนจูบกัน	เล่นเกมแข่งกันข่มขืนผู้หญิง

ปฏิกิริยา

หตุหู่	อยากมีโอกาสมัทำแบบนั้นบ้าง
ใจสัน	ชอบ
ชนลุก วาบวาบ	อยากดู
อยากสัมผัสสลับคลำ	อวัยวะแข็งตัว
กลัว ๆ กลัว ๆ แต่อยาก.....	รู้สึกผิด อาย

การตอบสนอง

คิดเรื่องอื่น จะได้ลืม	กินเหล้าดับอารมณ์
ช่วยตัวเอง	อาบน้ำ
เก็บเอาไปฝันต่อ	ทำใจยุบหนอพองหนอ
ฝันเปียก	เตือนตัวเองไม่ให้ลุ่มหลง
คิดว่าเดี๋ยวก็ลืม	ตั้งใจว่าครั้งเดียวแล้วไม่ทำอีก

ผลที่เกิดขึ้น

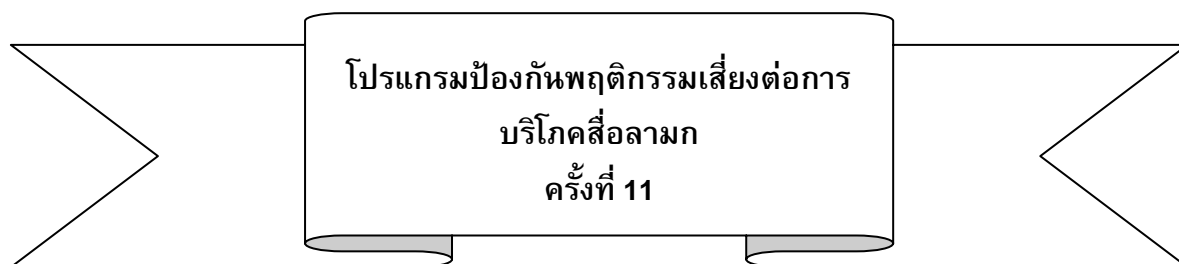
รู้สึกดี โโล่ง	กลัว กระสุนหมด
ทำอีกบ่อย ๆ จะเป็นอะไรไหม	แม่ไม่ชอบแน่
กลัวคนรู้เห็น	รู้สึกผิด
สงสัยคนอื่นจะรู้สึกแบบนี้ไหม	สับสนทั้งชอบและรู้สึกไม่ดี
ติดใจ อยากทำอีก	เขียนไปถามหมอนพพร

ตารางบนกระดานเพื่อการแข่งขัน

เงื่อนไข	ปฏิกิริยา	การตอบสนอง	ผลที่เกิดขึ้น

บัตรคำสั่ง
กติกาการเล่นเกม

- ให้แต่ละกลุ่มให้เลือกใช้คำในบัตรคำที่แจกให้แล้วออกมาเขียนเรียงลำดับที่กระดาน
- คำที่นำมาเขียนต้องมีความสัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ

ชื่อกิจกรรม ก้าวอย่างเข้าใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกเข้าใจอารมณ์เพศของชายและหญิง
2. เพื่อให้สมาชิกสามารถจัดการกับอารมณ์เพศของตนเองได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศ
3. เพื่อให้สมาชิกรู้เท่าทันและสามารถป้องกันตนเองจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกได้

สาระสำคัญ

อารมณ์เพศเป็นอารมณ์ของมนุษย์ที่มีตามธรรมชาติ การแสดงอารมณ์เพศอย่างไม่ถูกกาลเทศะ และการตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก อาจทำให้เกิดผลเสียติดตามมาได้ ดังนั้นสมาชิกจึงควรควบคุมและสามารถจัดการกับอารมณ์เพศได้อย่างเหมาะสม

ทักษะชีวิต ทักษะการจัดการกับอารมณ์

เทคนิคที่ใช้ กรณีตัวอย่าง

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 เรื่อง “เอ็กซ์...เอ็กซ์”
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง “แมน...แมน”
3. ใบความรู้เรื่อง “ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ”

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมโดยสนทนาถึงสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกหรือสื่อที่เป็นสิ่งเร้าทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น หนังสือ วีดีโอ/วีซีดี/ดีวีดี อินเทอร์เน็ต การ์ตูน ภาพยนตร์ เกม โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ตามแนวคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมครั้งที่แล้ว

1.2 ให้สมาชิกจับคู่กัน แล้วแจกใบงานที่ 1 เรื่อง “แมน...แมน” และใบงานที่ 2 เรื่อง “เอ็กซ์...เอ็กซ์”

2. ขั้นวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกวิเคราะห์ อภิปรายและตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงาน

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคู่ออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

3.2 ผู้วิจัยช่วยสรุปแนวคิดและแจกใบความรู้เรื่อง “ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ”

4. ขั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากความสนใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4.2 ผลการปฏิบัติตามใบงาน

4.3 การแสดงความคิดเห็นในการสรุป

ใบงานที่ 1

เรื่อง “เอ็กซ์...เอ็กซ์”

เอ็กซ์ ปีนี้อยู่ครบ 15 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยม โรงเรียนแห่งหนึ่ง เมื่ออยู่ในหมู่เพื่อนฝูง เอ็กซ์มักจะเป็นฮีโร่ของกลุ่มเสมอ ทั้งเรื่องการเรียนรู้และกิจกรรม จึงมักได้รับการยอมรับให้เป็นหัวหน้ากลุ่ม เมื่ออยู่ที่บ้านเอ็กซ์ชอบดูหนังไป วิดีโอ/วีซีดี XXX อยู่บ่อยๆ บางครั้งก็เล่นอินเทอร์เน็ตเข้าเว็บโป๊ต่างๆ และติดยุโรปภาพเปลือยไว้ในห้องนอน แทบทุกครั้งหลังจากดูแล้ว เอ็กซ์จะมีความรู้สึกทางเพศมากทำให้ต้องสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองเป็นประจำ เมื่อได้คุยกับเพื่อนก็มักจะคุยเรื่องการร่วมเพศและนำหนังสือไปมาดูกัน จึงทำให้เพื่อนๆ เชื่อว่าเอ็กซ์เคยมีประสบการณ์มาบ้างแล้ว และพากันยกย่องว่าสมเป็นลูกผู้ชาย จึงมักนำเขาไปเปรียบเปรยกับเพื่อนที่ยังไม่รู้เรื่องเพศว่าเป็นตุ๊ด

จึงทำให้เขารู้สึกคล้อยตามกับคำพูดเหล่านั้น และในวันนี้เอ็กซ์ตั้งใจว่าจะชวนเพื่อนไปที่บ้าน แล้วสอนกันเรื่องความสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง.....

ประเด็นอภิปราย จากเหตุการณ์ดังกล่าว “เอ็กซ์”

1. มีพฤติกรรมใดบ้าง ที่จูงใจเขาและเพื่อนไปสอนกันเรื่องความสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

.....

.....

.....

2. ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมใดบ้าง ที่จะนำเข้าสู่สถานการณ์เสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง “แมน...แมน”

แมน ปีนี้อายุครบ 15 ปี อยู่ชั้นมัธยม โรงเรียนแห่งหนึ่ง เป็นคนมีอุปนิสัยร่าเริง ร่างกายแข็งแรงเนื่องจากชอบเล่นกีฬาเป็นประจำ ช่วยเหลืองานบ้านแบ่งเบาภาระพ่อแม่อยู่เสมอ เมื่อมาโรงเรียนเขาก็สนุกสนานอยู่กับเพื่อนๆ ภายในขอบเขตและการรู้จักวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ โดยไม่อยู่ตามลำพังกับเพื่อนหญิงสองต่อสองในที่ลับตาคน แต่เมื่อกลับถึงบ้าน บางครั้งเวลาอยู่ว่างๆคนเดียว บางครั้งเขาจะมีความรู้สึกทางเพศมากจนบางครั้งจะต้องสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง จึงได้ผ่อนคลายอารมณ์เพศเป็นปกติ ซึ่งเรื่องนี้เขาเข้าใจว่าเด็กผู้ชายเป็นเหมือนกันทุกคน จากการสอนของครู ครูเคยบอกว่าเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยผ่อนคลายแรงผลักดันทางเพศลงได้ เขาจึงไม่รู้สึกกังวลเรื่องนี้เท่าใดนัก เขามักจะชวนเพื่อนให้มาเล่นกีฬาร่วมกัน และไม่ใช้เวลาว่างให้หมดไปกับการพูดคุยเรื่องลามก เรื่องเพศหรือทำให้ตัวเองเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก ทำให้แทนยังไม่คิดเรื่องการหาประสบการณ์ทางเพศในขณะนี้

ประเด็นอภิปราย จากเหตุการณ์ดังกล่าว “แมน”

1. มีพฤติกรรมใดบ้าง ที่ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

.....

.....

.....

2. ควรสร้างเสริม พฤติกรรมป้องกันการบริโภคสื่อลามก อย่างไร

.....

.....

.....

ใบความรู้ เรื่อง “ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ”

อารมณ์เพศมาจากไหน

อารมณ์เพศ เป็นเรื่องธรรมชาติที่เกิดขึ้นในมนุษย์ทุกคนเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เนื่องจากการสร้างฮอร์โมนในร่างกายร่วมกับการกระตุ้นจากภายนอก เช่น ได้เห็นรูปโป๊ ดูหนังโป๊ เสียง ที่ทำให้เกิดความรู้สึกเคลิบเคลิ้ม กลิ่นบางอย่างที่สามารถกระตุ้นอารมณ์

การสัมผัสส่วนของร่างกายตลอดจนความนึกคิด จินตนาการเหล่านี้ เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เราเกิดความรู้สึกทางเพศได้ ซึ่งจะเป็นเช่นนี้ทุกคน เพียงแต่อาจมีความแตกต่างในเรื่องรายละเอียด เช่น บางคนเห็นของผู้หญิงก็จะเกิดอารมณ์เพศ ในขณะที่อีกคนมีอารมณ์เมื่อเห็นเนื้อมนุษย์ เห็นผมยาวๆ เห็นท่อนแขน หรือคนบางคนชอบกลิ่นดอกไม้สดกลิ่น เครื่องเทศ กลิ่นน้ำหอม กลิ่นต่างๆ มากมาย ความแตกต่างเหล่านี้ไม่มีหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานใดๆ เป็นไปโดยสเนียมของแต่ละบุคคลโดยแท้

จะอย่างไรกับอารมณ์เพศ

ก็บอกแล้วไงว่าอารมณ์เพศเป็นเรื่องธรรมชาติ เมื่อเกิดได้มันก็ดับได้ ต้องทำใจหน่อยว่า อารมณ์เพศนี้มันไม่แน่นอนไว้อะไรก็ได้ นี่ก็มาแค่เห็นรูปโป๊แวบเดียวก็โด่ดั่งขึ้นมาทำให้ขายหน้าได้ แต่บางครั้งก็แวบหายไปไม่ทันรู้ตัว ดังนั้นเราสามารถระงับอารมณ์เพศได้ด้วยการ...

- หลีกเลียงการดูภาพโป๊ VDO โป๊ ภาพยนตร์โป๊ต่าง ๆ
- ไม่ควรเปิดโอกาสในการอยู่ใกล้กับเพศตรงข้ามในที่สาธารณะ
- หลีกเลียงการจับต้องสัมผัสร่างกายของเพศตรงข้าม
- หลีกเลียงการอยู่ในห้องมืดคนเดียวเป็นเวลานาน ๆ
- หากิจกรรมอื่น ๆ ที่สนใจหรือทำงานอดิเรก เช่น วาดภาพ สะสมแสตมป์
- ใช้พลังงานไปในเรื่องการออกกำลังกาย ออกกำลังกาย ทำงานบ้าน ฯลฯ

ใบความรู้ ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ (2)

ถ้าเกิดอารมณ์เพศทำอะไร

ร่างกายของเราเป็นสิ่งมหัศจรรย์มาก ธรรมชาติสร้างมาอย่างสมดุลย์ โดยสร้างให้คนมีอารมณ์เพศมีการสร้างอสุจิ เมื่อโตเป็นหนุ่ม เมื่อน้ำอสุจิมีปริมาณมากพอ ก็จะมีความรู้สึกทางเพศ มีความต้องการทางเพศสูง และให้มีการระบายหรือหลั่งออกมา เป็นผื่นเปียก เพื่อลดความรู้สึกทางเพศลง

อันนี้เป็นกลไกธรรมชาติแต่ชีวิตเรายังต้อง สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากมาย ซึ่งบางอย่างก็กระตุ้นอารมณ์เพศของเราได้

ดังนั้นถ้าเราพยายามระงับอารมณ์ แล้วยังไม่ได้เราก็สามารถระบายหรือทำให้หลั่งได้ด้วยการ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง หรือจะมีเพศสัมพันธ์ ... ต้องใช้ถุงยางอนามัย..ทุกครั้ง ... แต่... ต้องอยู่ภายใต้ความพร้อม จริยธรรมของสังคม สิทธิของบุคคลอื่นและต้องปลอดภัยด้วย

การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นการระบายอารมณ์เพศที่ปลอดภัยที่สุด และเป็นวิธีที่วัยรุ่นควรเลือกใช้ในการระบายอารมณ์เพศ

เนื่องจากเมื่อชายและหญิงเข้าสู่วัยรุ่นก็จะมีแรงขับทางเพศ ก่อให้เกิดความต้องการทางเพศ หรือความกำหนัด ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนและวัยรุ่นแต่ละคน จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจนสามารถให้ตนเอง บรรลุจุดสุดยอดได้

หลายคนจะจินตนาการไปด้วยขณะที่เขาสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการระบายความตึงเครียด ทางเพศวิธีหนึ่ง ความรู้สึกถึงจุดสุดยอดนั้นจะมีความรู้สึกพิเศษที่วัยรุ่นทุกคนรู้สึกพอใจเหมือนกับ "ขึ้นสวรรค์" เลยทีเดียว ทำให้เกิดความต้องการให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นอีก

วัยรุ่นหลายคนทำบ่อยๆ วันละหลายครั้ง บางคนทำวันละครั้ง แต่บางคนทำเพียงสัปดาห์ละครั้งเดียว ขึ้นกับความต้องการทางเพศซึ่งไม่เท่ากัน บางคนมีมาก บางคนมีน้อย หรือบางคนยังไม่มีเลยก็ได้ ไม่ถือว่าเป็นผิดปกติประการใด

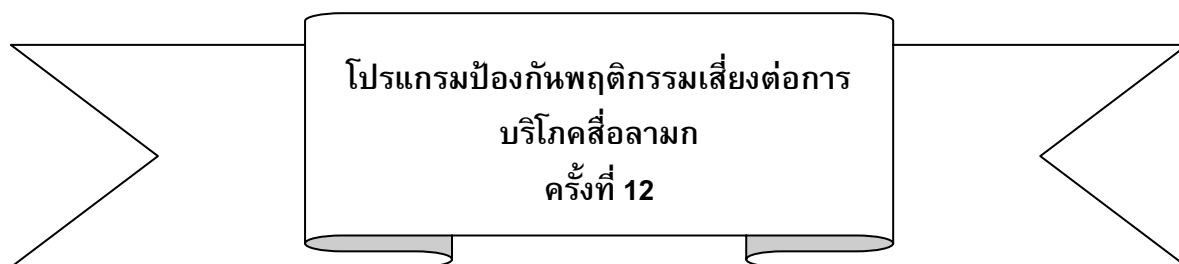
ใบความรู้ ทักษะการจัดการกับอารมณ์เพศ (3)

ผู้หญิงมีทางออกทางเพศได้อย่างไร

ผู้หญิงก็เป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดา ดังนั้น ผู้หญิงก็ย่อมมีความต้องการทางเพศ และต้องการระบายอารมณ์เพศ เช่นเดียวกัน ซึ่งการระบายอารมณ์เพศในผู้หญิงก็เหมือนผู้ชาย คือ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง มันเป็นสิ่งที่ผู้หญิงส่วนมากไม่ต้องที่จะพูดถึง แต่ก็ปฏิบัติกัน ผู้หญิงส่วนใหญ่จะลึบ ๆ คล้ำ ๆ บริเวณครีตอรัส หรือ หนีบขาแน่น ๆ

หลายคนจะจินตนาการไปด้วยขณะที่เขาสำเร็จความใคร่ให้ตัวเอง เพื่อให้ถึงจุดสุดยอด ซึ่งกล่อมเนื้อ จะเกิดความรู้สึกเกร็งมีความสุขไปทั่วทั้งร่างกาย มันเป็นการปลดปล่อย อารมณ์เพศที่เป็นความสุขของเราเอง ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร ไม่ติดเชื้อโรค ไม่ต้องกลัวการตั้งครรภ์ ที่แน่ ๆ ไม่อึกหัก ที่แอบรักเขาข้างเดียวด้วย

อ้างอิง: www.healthteen.org (Online)

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ : หัวใจผูกกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกอภิปรายและสรุปพฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันตนเองจากการบริโภคสื่อลามก
2. เพื่อประเมินผลหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม
3. เพื่อสร้างความประทับใจระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิก และระหว่างสมาชิกด้วยกัน

เทคนิค / ทักษะชีวิตที่ใช้ กลุ่มสัมพันธ์ เกม

ระยะเวลา 50 นาที

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษรูปหัวใจ
2. แบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้สมาชิกนั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกช่วยกันสรุปผลการเรียนรู้และการนำไปใช้ในชีวิตจริงจากการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก
3. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
4. แจกกระดาษรูปหัวใจให้สมาชิกทุกคน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเขียนข้อความดีๆ ที่เป็นกำลังใจ ลงในกระดาษรูปหัวใจ
5. ให้สมาชิกนำกระดาษรูปหัวใจที่มีข้อความส่งให้เพื่อนที่นั่งข้างๆ กัน เวียนไปทางขวา จนครบทุกคน
6. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกได้สนทนาถึงข้อความที่ตนเองได้รับ
7. จากนั้นผู้วิจัยแจกแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกให้สมาชิก

8. เก็บแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก และผู้วิจัยกล่าวปิดการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามก

หมายเหตุ

ขณะทำกิจกรรมกระดาษรูปหัวใจสีแดง ผู้วิจัยอาจจะหาเพลงที่เหมาะสมและเข้ากับสถานการณ์ มาเปิดเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศ

ภาคผนวก ข

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
2. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และผลการคัดเลือกข้อคำถามของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ในการทดสอบครั้งที่ 1 (n=100)
3. การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมด ค่าความเชื่อมั่น และผลการคัดเลือกข้อคำถามของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น ในการทดสอบครั้งที่ 2 (n=900)
4. คะแนนของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น
5. คะแนนของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลองที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น

การประเมินแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะในการสร้างแบบคัดกรอง โดยใช้สูตรของโรวิเนลลีและแฮมเบลตันตัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2540:124)

1. นำข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

2. คำนวณค่า IOC เป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนข้อที่ต่ำกว่า 0.5 คัดออก

สูตรการคำนวณค่าเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency : IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 16 ผลการประเมินแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อบลามกของวัยรุ่น
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม ค่า IOC	หมายเหตุ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม ค่า IOC	หมายเหตุ
1	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	26	1	1	1	1	1	คัดไว้
2	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	27	1	1	1	1	1	คัดไว้
3	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	28	1	1	1	1	1	คัดไว้
4	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	29	1	1	1	1	1	คัดไว้
5	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	30	1	1	1	1	1	คัดไว้
6	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	31	1	1	1	1	1	คัดไว้
7	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	32	1	1	1	1	1	คัดไว้
8	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	33	1	1	1	1	1	คัดไว้
9	-1	1	1	1	0.75	คัดไว้	34	1	1	1	1	1	คัดไว้
10	1	1	1	1	1	คัดไว้	35	1	1	1	1	1	คัดไว้
11	1	1	1	1	1	คัดไว้	36	1	1	1	1	1	คัดไว้
12	1	1	1	1	1	คัดไว้	37	1	1	1	1	1	คัดไว้
13	1	1	1	1	1	คัดไว้	38	1	1	1	1	1	คัดไว้
14	1	1	1	1	1	คัดไว้	39	1	1	1	1	1	คัดไว้
15	1	1	1	1	1	คัดไว้	40	1	1	1	1	1	คัดไว้
16	1	1	1	1	1	คัดไว้	41	1	1	1	1	1	คัดไว้
17	1	1	1	1	1	คัดไว้	42	1	1	1	1	1	คัดไว้
18	1	1	1	1	1	คัดไว้	43	1	1	1	1	1	คัดไว้
19	1	1	1	1	1	คัดไว้	44	1	1	1	1	1	คัดไว้
20	1	1	1	1	1	คัดไว้	45	1	1	1	1	1	คัดไว้
21	1	1	1	1	1	คัดไว้	46	1	1	1	1	1	คัดไว้
22	1	1	1	1	1	คัดไว้	47	1	1	1	1	1	คัดไว้
23	1	1	1	1	1	คัดไว้	48	1	1	1	1	1	คัดไว้
24	1	1	1	1	1	คัดไว้	49	1	1	1	1	1	คัดไว้
25	1	1	1	1	1	คัดไว้	50	1	1	1	1	1	คัดไว้

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม ค่า IOC	หมายเหตุ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	รวม ค่า IOC	หมายเหตุ
51	1	1	1	1	1	คัดไว้	56	1	1	1	1	1	คัดไว้
52	1	1	1	1	1	คัดไว้	57	1	1	1	1	1	คัดไว้
53	1	1	1	1	1	คัดไว้	58	1	1	1	1	1	คัดไว้
54	1	1	1	1	1	คัดไว้	59	1	1	1	1	1	คัดไว้
55	1	1	1	1	1	คัดไว้	60	1	1	1	1	1	คัดไว้

หมายเหตุ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อดังกล่าวของวัยรุ่น ที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม คือมีค่า IOC สูงกว่า 0.5 ขึ้นไป ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ทั้งหมด

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 1 (n=100)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	การแปลความหมาย
1	2.75	จำแนกได้
2	-0.26*	จำแนกไม่ได้
3	3.67	จำแนกได้
4	5.23	จำแนกได้
5	-5.41*	จำแนกไม่ได้
6	-2.76*	จำแนกไม่ได้
7	-0.47*	จำแนกไม่ได้
8	3.61	จำแนกได้
9	3.62	จำแนกได้
10	4.00	จำแนกได้
11	4.21	จำแนกได้
12	3.70	จำแนกได้
13	2.85	จำแนกได้
14	6.26	จำแนกได้
15	3.79	จำแนกได้
16	-3.70*	จำแนกไม่ได้
17	7.62	จำแนกได้
18	3.41	จำแนกได้
19	5.28	จำแนกได้
20	2.65	จำแนกได้
21	4.20	จำแนกได้
22	-1.94*	จำแนกไม่ได้
23	7.09	จำแนกได้
24	7.71	จำแนกได้
25	4.58	จำแนกได้
26	2.87	จำแนกได้
27	2.93	จำแนกได้
28	3.81	จำแนกได้
29	3.62	จำแนกได้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	การแปลความหมาย
30	5.71	จำแนกได้
31	4.85	จำแนกได้
32	1.50*	จำแนกไม่ได้
33	4.36	จำแนกได้
34	7.76	จำแนกได้
35	3.37	จำแนกได้
36	2.99	จำแนกได้
37	5.87	จำแนกได้
38	3.36	จำแนกได้
39	3.86	จำแนกได้
40	4.61	จำแนกได้
41	3.86	จำแนกได้
42	4.38	จำแนกได้
43	2.30	จำแนกได้
44	4.25	จำแนกได้
45	4.17	จำแนกได้
46	5.35	จำแนกได้
47	3.11	จำแนกได้
48	3.98	จำแนกได้
49	4.95	จำแนกได้
50	4.61	จำแนกได้
51	7.31	จำแนกได้
52	9.26	จำแนกได้
53	2.34	จำแนกได้
54	4.81	จำแนกได้
55	2.06	จำแนกได้
56	3.20	จำแนกได้
57	2.49	จำแนกได้
58	2.94	จำแนกได้
59	2.02	จำแนกได้
60	4.50	จำแนกได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

หมายเหตุ

* ข้อสอบที่ตัดออกจำนวน 7 ข้อ

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (t) รายข้อของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสื่อลามกของวัยรุ่น จากการทดสอบครั้งที่ 2 (n=900)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	การแปลความหมาย
1	12.19	จำแนกได้
2	20.33	จำแนกได้
3	15.74	จำแนกได้
4	15.24	จำแนกได้
5	13.22	จำแนกได้
6	13.90	จำแนกได้
7	13.28	จำแนกได้
8	14.66	จำแนกได้
9	12.46	จำแนกได้
10	18.84	จำแนกได้
11	18.07	จำแนกได้
12	15.52	จำแนกได้
13	11.82	จำแนกได้
14	19.18	จำแนกได้
15	14.19	จำแนกได้
16	18.86	จำแนกได้
17	13.10	จำแนกได้
18	13.16	จำแนกได้
19	13.95	จำแนกได้
20	13.85	จำแนกได้
21	23.99	จำแนกได้
22	23.19	จำแนกได้
23	22.70	จำแนกได้
24	20.90	จำแนกได้
25	14.05	จำแนกได้
26	23.50	จำแนกได้
27	10.28	จำแนกได้
28	21.17	จำแนกได้
29	20.19	จำแนกได้

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	การแปลความหมาย
30	19.29	จำแนกได้
31	19.30	จำแนกได้
32	21.28	จำแนกได้
33	19.38	จำแนกได้
34	17.77	จำแนกได้
35	18.24	จำแนกได้
36	17.97	จำแนกได้
37	16.19	จำแนกได้
38	16.61	จำแนกได้
39	25.91	จำแนกได้
40	17.30	จำแนกได้
41	14.26	จำแนกได้
42	13.48	จำแนกได้
43	16.24	จำแนกได้
44	28.28	จำแนกได้
45	27.12	จำแนกได้
46	14.81	จำแนกได้
47	13.54	จำแนกได้
48	13.52	จำแนกได้
49	12.64	จำแนกได้
50	13.07	จำแนกได้
51	12.23	จำแนกได้
52	12.81	จำแนกได้
53	13.61	จำแนกได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือ
ทั้งหมด ของแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภคสุราของวัยรุ่น จากการทดสอบ
ครั้งที่ 2 (n=900)

ข้อที่	ค่าสหสัมพันธ์	การแปลความหมาย
1	0.67	จำแนกได้
2	0.73	จำแนกได้
3	0.70	จำแนกได้
4	0.66	จำแนกได้
5	0.68	จำแนกได้
6	0.78	จำแนกได้
7	0.72	จำแนกได้
8	0.75	จำแนกได้
9	0.75	จำแนกได้
10	0.80	จำแนกได้
11	0.79	จำแนกได้
12	0.75	จำแนกได้
13	0.55	จำแนกได้
14	0.76	จำแนกได้
15	0.73	จำแนกได้
16	0.78	จำแนกได้
17	0.73	จำแนกได้
18	0.79	จำแนกได้
19	0.79	จำแนกได้
20	0.70	จำแนกได้
21	0.37	จำแนกได้
22	0.43	จำแนกได้
23	0.76	จำแนกได้
24	0.80	จำแนกได้
25	0.75	จำแนกได้
26	0.35	จำแนกได้
27	0.32	จำแนกได้
28	0.75	จำแนกได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าสหสัมพันธ์	การแปลความหมาย
29	0.73	จำแนกได้
30	0.75	จำแนกได้
31	0.37	จำแนกได้
32	0.73	จำแนกได้
33	0.77	จำแนกได้
34	0.71	จำแนกได้
35	0.77	จำแนกได้
36	0.81	จำแนกได้
37	0.81	จำแนกได้
38	0.80	จำแนกได้
39	0.37	จำแนกได้
40	0.75	จำแนกได้
41	0.81	จำแนกได้
42	0.80	จำแนกได้
43	0.78	จำแนกได้
44	0.40	จำแนกได้
45	0.43	จำแนกได้
46	0.75	จำแนกได้
47	0.77	จำแนกได้
48	0.77	จำแนกได้
49	0.76	จำแนกได้
50	0.69	จำแนกได้
51	0.72	จำแนกได้
52	0.75	จำแนกได้
53	0.76	จำแนกได้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆที่เหลือทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.82

ตาราง 20 แสดงคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
 สีสلامกของวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของ
 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ในกลุ่มทดลอง

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
1	143	107
2	105	56
3	105	77
4	121	89
5	167	106
6	129	65
7	156	79
8	149	92
9	147	77
10	141	88
11	105	62
12	159	82

ตาราง 21 แสดงคะแนนก่อนและหลังที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการบริโภค
 สีสلامกของวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ของ
 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ กรุงเทพมหานคร ในกลุ่มควบคุม

คนที่	คะแนนก่อนการทดลอง	คะแนนหลังการทดลอง
1	106	111
2	108	103
3	109	112
4	113	107
5	114	125
6	114	114
7	119	102
8	122	131
9	122	117
10	174	189
11	209	229
12	231	234

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวตวิษา เชาว์ฉลาด
วัน/เดือน/ปีเกิด	26 พฤศจิกายน 2523
สถานที่เกิด	จังหวัด กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 181/52 ถนนประชากรราษฎร์ สาย2 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษา ศีกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548	สำเร็จการศึกษา ศีกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ